

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ІНСТИТУТ РУКОПISУ

Світлана Сохань

КОЛЕКЦІЯ КИЇВСЬКОЇ КАЗЕННОЇ ПАЛАТИ
З ФОНДІВ ІНСТИТУТУ РУКОПISУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Вип. 1

Акти і документи

Михайлівського Золотоверхого монастиря
(1522–1785)

Археографічне дослідження
Науковий каталог

Київ 2019

ББК Э372.27-655.9(4Укр-2к) + Т212(4Укр)5 + Ч814(4Укр)79
УДК 027.54(477-25)НБУВ:025.171]:271.222(477-25)-523.6:930.2

Редакційна колегія

М.А. Філіпович, кандидат історичних наук (голова);
Л.А. Дубровіна, доктор історичних наук, член-кореспондент НАНУ;
О.С. Боляк (відповідальний секретар); Н.М. Зубкова, кандидат історичних наук;
Г.В. Боряк, доктор історичних наук, член-кореспондент НАНУ;
О.П. Степченко, кандидат історичних наук; Н.А. Шип, доктор історичних наук

Рецензенти

Г.І. Ковальчук, доктор історичних наук,
М.В. Симчич, кандидат філософських наук

Затверджено до друку Вченою радою
Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського,
протокол № 8 від 10.12.2019 р.

ISBN 978-966-02-9150-8 (загальний, друковане видання)

ISBN 978-966-02-9152-2 (загальний, електронне видання)

ISBN 978-966-02-9151-5 (Вип. 1. друковане видання)

ISBN 978-966-02-9153-9 (Вип. 1. електронне видання)

Сохань С.В. Колекція Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Вип. 1. Акти і документи Михайлівського Золотоверхого монастиря (1522–1785): археографічне дослідження; науковий каталог / редкол.: М.А. Філіпович (голова) [та ін.]. Київ, 2019. 380 с.

Даним виданням розпочато серію каталогів, що репрезентуватимуть актові документи з історії власницьких прав на землеволодіння київських монастирів з унікальної рукописної колекції Київської казенної палати, яка зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Запропоноване джерелознавче дослідження зумовлене посиленням суспільного інтересу до різних історико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах.

У першому випуску видання представлено комплекс актових документів XVI–XVIII ст. Михайлівського Золотоверхого монастиря, до якого ввійшли 314 археографічних описань. Це – оригінали та копії королівських привілеїв, царських грамот, універсалів гетьманів, судових позовів, купчих та замінних записів, духівниць тощо. У Додатках міститься каталог документів Михайлівського Золотоверхого монастиря з колекції Київської казенної палати, відсутніх у фондах ІР НБУВ і відтворених за описами 1786 р. та 1837 р., та фотокопія рукопису «Опись краткая именной монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского...». Науково-довідковий апарат складається з іменного та географічного покажчиків, покажчика інституцій, списку скорочень літератури й архівних джерел.

Видання розраховане на істориків, правознавців, культурологів, а також на широке коло всіх, кого цікавить історія України.

© С.В. Сохань, 2019

© І.В. Клименко, покажчики, 2019

© Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, 2019

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF UKRAINE
INSTITUTE OF MANUSCRIPT

Svitlana Sokhan

COLLECTION
OF KYIV GOVERNMENT CHAMBER
FROM THE FONDS OF THE
INSTITUTE OF MANUSCRIPT
V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY
OF UKRAINE

Issue 1
Acts and documents
of Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery
(1522–1785)

Archaeographical research
Scientific catalogue

Kyiv 2019

LBC Э372.27-655.9(4Укр-2к) + Т212(4Укр)5 + Ч814(4Укр)79
UDC 027.54(477-25)НБҮВ:025.171]:271.222(477-25)-523.6:930.2

Editorial board

M.A. Filipovych, Cand.Sc. (History) (head);
L.A. Dubrovina, D.Sc. (History), corresponding member of the NAS of Ukraine;
O.S. Boliak (secretary-in-chief); N.M. Zubkova, Cand.Sc. (History);
H.V. Boriak, D.Sc. (History), corresponding member of the NAS of Ukraine;
O.P. Stepchenko, Cand.Sc. (History); N.A. Shchyp, D.Sc. (History)

Reviewers

H.I. Kovalchuk, D.Sc. (History)
M.V. Symchych, Cand.Sc. (Philosophy)

Approved for print by the Scientific board
of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine,
Record № 8 10.12.2019.

ISBN 978-966-02-9150-8 (general, printed edition)

ISBN 978-966-02-9152-2 (general, digital edition)

ISBN 978-966-02-9151-5 (Issue 1: printed edition)

ISBN 978-966-02-9153-9 (Issue 1: digital edition)

Sokhan S.V. Collection of Kyiv government chamber from the funds of the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine. Issue 1. Acts and documents of Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery (1522–1785): archaeological research; scientific catalogue / editorial board.: M.A. Filipovych (head) [and others]. Kyiv, 2019. 380 p.

This publication starts a series of catalogues. The catalogues are to present documentary acts concerning the history of property rights for land ownership of Kyiv monasteries from the unique collection of Kyiv government chamber, which is preserved at the funds of the Institute of Manuscript at V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine. The considered source study research was caused by amplified interest towards various historical and cultural aspects of the Church's functioning on Ukrainian territory.

The first issue of the publication a collection of documentary acts from the 16th–18th centuries time frame from the Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery, which includes 314 archaeological descriptions. The documents are originals and copies of royal privileges, royal charters, Hetman decrees, court lawsuits, merchant and replacement records, wills, etc. The foreword analyses the history, structure, and traditional of scientific description of the documents from the collection of Kyiv government chamber. The appendix contains the catalogue of documents of Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery from the collection of Kyiv government chamber, which are absent at the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine and reconstructed based on descriptions from 1786 and 1837, as well as the photocopy of "Brief inventory of Kyiv Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery's estates..." manuscript. The scientific and referential apparatus consists of title and geographical indicators, indicator of institutions, lists of abbreviations of used literature and archival sources.

The publication is aimed at historians, lawyers, culturologists, as well as a wide circle of any person interested in the history of Ukraine.

© S.V. Sokhan, 2019

© I.V. Klymenko, indexes, 2019

© V.I. Vernadskyi National Library of Ukraine, 2019

ЗМІСТ

Колекція Київської казенної палати: історія, склад, реконструкція	7
Археографічна передмова	26
Маєтності Михайлівського Золотоверхого монастиря	32
КАТАЛОГ	41
Додаток 1	257
Додаток 2	257
Іменний покажчик	337
Географічний покажчик	357
Покажчик інституцій	369
Список скорочень літератури та назв установ	374
Анотація	378
Summary	379

Колекція Київської казенної палати: історія, склад, реконструкція

Значна активізація сучасних джерелознавчих досліджень документальної спадщини релігійних громад, зокрема монастирів, обумовлена посиленням суспільного інтересу до різних історико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах. У цьому контексті нагальними є опрацювання та оприлюднення унікальної рукописної колекції Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як важливого комплексу документів з історії власницьких прав монастирів на землеволодіння в XVI–XVIII століттях.

Окрім того, описування такого значного за обсягом, змістом і складом документального масиву, а також залучення його до наукового обігу через анотований каталог стануть вагомим внеском у розвиток науково-методичних та практичних засад вивчення пам'яток вітчизняної історії та культури. Значну увагу в нашій роботі приділено археографічному дослідженню джерел, яке базується на поєднанні методів та завдань спеціальних історичних дисциплін – дипломатики, палеографії, сфрагістики, історичної топоніміки тощо – із загальними принципами камеральної археографії.

Фаховими науковцями кінця XIX – початку XX століть були складені описи окремих частин цієї колекції, побіжно згадувалася історія та здійснювалася публікація певних документів, утім увесь архів Київської казенної палати як об'єкт джерелознавчого та археографічного дослідження монастирської документальної спадщини комплексно не вивчався. До опрацювання колекції найбільш дотичною була діяльність професора Київської духовної академії М. І. Петрова та члена Петербурзької Археографічної комісії М. Г. Курдюмова. Перші описи, на жаль, є дуже фрагментарними; вони

оприлюднені в «Описаниях рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии»¹ та в «Описаниях актов, хранящихся в архиве императорской Археографической комиссии»². Подальші звернення представників різних історичних шкіл Київської духовної академії та Університету св. Володимира (С.П. Голубєв³, М.І. Лісєєв⁴) до документів колекції підтверджують багатоплановість її складу та змісту, а також велике значення для вивчення окремих аспектів соціально-економічних відносин в Україні.

Окремі джерела з колекції були опубліковані в таких корпусних виданнях, як «Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов»⁵, «Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией»⁶, «Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией»⁷.

Об'єктом наукового інтересу дослідників ХХ–ХХІ століть переважно ставали документи з колекції, пов'язані з історією Гетьманщини. Це, зокрема, універсали Богдана Хмельницького⁸, універсали українських геть-

¹ Петров Н.И. Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии. Киев. Вып. 1–3, 1875–1879. С. 160–206, 581–622.

² Курдюмов М.Г. Описание актов, хранящихся в архиве императорской Археографической комиссии // Летопись занятий императорской Археографической комиссии за 1904 год. Вып. 1. Санкт-Петербург, 1907. XXII+98 с.

³ ІР НБУВ. Ф. 194. № 104.

⁴ Там само. Ф. 127. № 142, 143, 146, 188.

⁵ Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. Т. I–IV. Киев, 1848–1859.

⁶ Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 1. Санкт-Петербург, 1863.

⁷ Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. I, II, V. Санкт-Петербург, 1846–1853.

⁸ Універсали Богдана Хмельницького. 1648–1657. Київ, 1998. 417 с.

манів від Івана Виговського до Івана Самойловича¹, універсали Івана Мазепи² та ін. Початок ХХІ століття є найбільш плідним стосовно вивчення окремих документів колекції через призму їхнього тематичного спрямування. І все ж спеціальної комплексної праці щодо історії та реконструкції складу рукописної колекції Київської казенної палати, що зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, досі не було створено. Отож спробуємо нашим дослідженням та науковим каталогом заповнити цю лакуну у вітчизняній історичній науці.

Метою проведення секуляризації церковної власності в 1786–1793 роках на українських теренах, як відомо, було ослаблення великого землевласника, яким на той час була Церква, на користь централізованої держави. Поява в кінці ХVІІІ століття органів, що слугували фінансовому забезпеченню Російської імперії, до яких належала й Київська казенна палата, була пов'язана з проведенням губернської реформи.

Згідно з «Установленням про губернії» 1775 року, доповненим у 1780 році, на українських теренах було ліквідовано полково-сотенний і введений губернський адміністративно-територіальний устрій. Київська казенна палата, заснована в 1781 році, стала першим архівосховищем, до якого після секуляризації була передана більшість монастирських актових документів і де вони були обліковані. В подальшому, після ліквідації Київської казенної палати, власниками колекції ставали різні архіви, що, відповідно, призводило до розпорошеності, а подекуди й втрати, цієї унікальної рукописної колекції.

Після утворення в 1796 році Київської губернії правонаступником архіву Київського намісництва в 1797 році став Київський губернський архів. Нині це Державний архів Київської області (далі – ДАКО), в якому зберігається великий за обсягом документальний комплекс Київської казенної палати³, що охоплює хронологічний період від 1775 по 1920 роки.

¹ Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича. 1657–1687. Київ, Львів, 2004. 1085 с.

² Універсали Івана Мазепи. 1687–1709. Київ, Львів, 2002. 780 с.

³ ДАКО. Ф. 280. Київська казенна палата. 83 971 справа.

Документи Київської казенної палати в ДАКО систематизовані за такими розділами: Секретаріат: протоколи, постанови, журнали засідань; Ревізьке відділення. Окладний, розпорядчий, рекрутський столи: ревізькі казки різних станів населення, відомості про придбання землі та зміну власників маєтків, про кількість населення Київської губернії, накази про порядок надання коштів на проведення рекрутського набору, формулярні списки рекрутів; Перше відділення. 1-й, 2-й, 4-й, 5-й столи: про перерахування коштів, грошові операції, стягнення податків; Друге відділення. Викупний, окладний, 3-й, 4-й, 5-й столи: відомості про надходження коштів за викупними платіжками, про порядок оцінки нерухомого майна; Четверте відділення. 1-й, 3-й, 4-й столи: статистичні відомості про розрахунок надходження, розмір державного промислового податку; Господарча частина: про порядок межування казенних та поміщицьких земель, про нерухоме майно, яке належало монастирям, межові книги Київського, Остерського, Козелецького, Переяславського, Пирятинського, Лубенського та Золотоноського повітів; Казначейське відділення. Бухгалтерський, пенсійний столи: відомості про фінансовий стан та майно повітових казначейств, відомості про призначення пенсій; Військове відділення: про порядок стягнення акцизу з цукрових заводів; Питне відділення: про порядок продажу, правила перевезення спиртних напоїв, відомості щодо надходження грошових коштів від продажу вина в монастирських шинках; Контрольне відділення: відомості про надання звітів різними установами та товариствами; Загальне відділення: особовий склад; Секретарська частина; Підряди та постачання; Відділ секвестру; Розрахункове відділення; Винне відділення; П'яте відділення; Сьоме відділення. 1-й стіл.

Слід зазначити, що документи архіву Київського намісництва, в складі якого перебував і архів Київської казенної палати, в 1782 році було повністю знищено пожежею. Монастирські документи на той час перебували в монастирях, тому не постраждали від цього лиха і збереглися до наших днів.

Процес передавання документів з монастирів до Київської казенної палати почався після 1786 року у зв'язку із упродовженням земельної реформи. Монастирі на той час були в самому розквіті свого матеріального добробуту. Їхнє економічне зміцнення упродовж трьох століть відбувалося за рахунок розширення монастирських землеволодінь. Монастирям да-

рувалися населені й ненаселені землі, які закріплювалися особливими жалуваними грамотами. Вони отримували земельні наділи як щедрі обфірування та на спомин душі і були повноправними вотчинниками, з усім комплексом прав, що свого часу належали попереднім власникам. Монастирські наділи не дробилися, отож відбувалося постійне зростання церковної земельної власності.

Земельною реформою були знищені віковічні правові норми, які декларували неможливість відчуження чи продажу церковних володінь. Після секуляризації монастирських земель на українських теренах села, ґрунти та угіддя, закріплені за архієрейськими будинками, Києво-Печерською лаврою та монастирями в Київському, Чернігівському та Новгород-Сіверському намісництвах, були передані в їхнє відання. Розвиток і поширення монастирської власності в XVI–XVIII століттях призвели до збільшення первісного шару актових нормативних документів монастирів, які здебільшого зберігалися в цих релігійних громадах.

Наступним кроком земельної реформи стало передавання монастирських поземельних документів до відповідних казенних палат. Документи, що стосувалися власницьких прав київських монастирів на нерухомі маєтності, відповідно мали бути надані до Київської казенної палати. Але за нестачі приміщень у палаті, а також і через те, що власне палата розташовувалася в дерев'яній будівлі, їх віддали до Київського магістрату. Указ Київської казенної палати свідчить про те, що архівні матеріали в кількості 14 скринь потрапили на Поділ, до магістрату, 16 липня 1790 року¹.

Серед розрізнених історичних документів, що надходили в 1920-ті роки до рукописного відділу Всенародної бібліотеки України (нині – НБУВ), є «Дело о предоставлении в Консисторию всех крепостей и описей для отдачи оных в Казенную палату»², яке свідчить про те, що перед тим, як потрапити до Київського магістрату, монастирські документи ще упорядковувалися в Київській духовній консисторії. Зазначене «дело» містить документи про земельні справи Михайлівського Золотоверхого монастиря 1786–1864 років. Зокрема, серед них є справа за червень–липень 1786 року – «Опись крепостям и документов Киево-Золотоверхого Михайловского

¹ Курдюмов... № 16. С. 98.

² IP НБУВ. Ф. II. № 7003–7005. 38 арк.

монастыря на владение маестностями и угодии»¹. Дані цього архівного облікового опису підтверджують те, що монастирські документи з 1786 по 1790 роки знаходилися в Київській духовній консисторії та що деякі з них так і залишилися в консисторському архіві. Отож коли наприкінці ХІХ століття з ініціативи М.І. Петрова відбулося передавання «старих справ» Київської духовної консисторії до Київської духовної академії (далі – КДА), то серед них був виявлений значний масив поземельних монастирських документів, що нині зберігаються в рукописному зібранні Церковно-археологічного музею при КДА в ІР НБУВ².

На початку ХІХ століття документи монастирів в архіві Київської казенної палати зберігалися в «Загальному відділі», про що свідчить облікова справа «Дело Киевской Казенной Палаты. Общего отделения. О древних грамотах на пожалованные именья разным монастырям Киевской Губернии» (1834–1842)³. Показово, що ця справа надійшла до фондів Всенародної бібліотеки України не разом із документами КДА, де вона була облікована, а у складі нерозібраних особистих документів професорів Університету св. Володимира М.І. Лілеєва та М.Ф. Владимирського-Буданова.

Після створення у 1802 році Міністерства фінансів Київська казенна палата разом з архівом переходить у його відання. На жаль, і новий власник упорядкуванням монастирських документів серйозно не займався: вони не опрацьовувалися, продовжували перебувати в зачинених скринях, відповідно їхній фізичний стан погіршувався від неналежних умов зберігання. Наразі, в 1834 році, документами Київської казенної палати зацікавився Київський військовий, подільський і волинський генерал-губернатор В.В. Левашов, видавши розпорядження про надання йому для ознайомлення декількох примірників жалуваних грамот на монастирську власність⁴. Отримавши вибірково 15 царських та королівських грамот і запевнення віце-губернатора про неможливість упорядкування документів і складання їхнього опису через поганий фізичний стан, В.В. Левашов повернув грамоти в архів без коментарів⁵. І ще довгих два роки розбиранням монастирських докумен-

¹ ІР НБУВ. Ф. П. № 7003–7005. Арк. 1–34.

² Петров... С. 160–206, 581–622.

³ ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. 206 арк.

⁴ Там само. Арк. 1–4.

⁵ Там само. Арк. 5.

тів ніхто не опікувався. Лише в 1836 році, за наказом віце-губернатора Я.І. Пенкіна, була здійснена друга спроба упорядкувати й скласти короткий опис цього документального комплексу. Можна припустити, що приводом для цього міг стати звіт скарбника М.Т. Ханенка стосовно того, що основний корпус монастирських документів у період від 1786 до 1836 року через погані умови зберігання поступово втрачався. Окрім того, будівлю Київського магістрату не оминули пожежі подільської частини Києва 1808 та 1811 років. Яка кількість документів була втрачена у вогні, невідомо. В донесенні Комісії, створеної влітку 1808 року в Києві для управління міськими прибутками і витратами, є згадка про клопотання до Київської казенної палати про прийняття від Київського магістрату 9 скринь з актовими документами, переданих йому на зберігання в 1790 році¹. Отже, 5 скринь було знищено пожежами.

Документи з Подолу, без звірки з описом, були перенесені в тих самих ветхих скринях уже до складів Київського казначейства, що розміщувалися при корпусі Київських «присутствених» місць до 1824 року². Але врятовані від вогню документи в цій будівлі знаходилися під новою загрозою – вони почали потерпати від вологи. За розпорядженням віце-губернатора В.С. Катеринича їх просушили і перемістили до комори «присутствія» Київської казенної палати.

Відомості щодо кількості актових документів монастирів Київської митрополії на землеволодіння селищами, містечками та їхніх видів (універсали, купчі, виписки тощо), представлені у звіті М.Т. Ханенка Київському військовому, подільському і волинському генерал-губернатору від 3 вересня 1836 року³, дозволяють лише приблизно відтворити обсяг цієї колекції до її надходження в бібліотеку Київської духовної академії в 1837 році. Отож за даними Ханенка, загальна кількість документів за описом 1786 року, що складався з 361 арк., становила 2732 од. зб. За нашими підрахунками було виявлено, що документи Кирилівського монастиря були записані двічі, отож фактичний обсяг документів за окремими монастирями становить 2671 од. зб., що, відповідно, не співпадає із зазначеною у звіті

¹ Курдюмов... № 17. С. 98.

² ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 6 зв.

³ Там само. Арк. 9–12.

Ханенка цифрою. Та й наші підрахунки слід вважати приблизними. Наприклад, М.Г. Курдюмов у 1907 році вказував загальний обсяг колекції у 2062 од. зб.¹ Звісно, що людський фактор і жахливі умови, в яких зберігалися актові монастирські документи з 1786 по 1836 роки, призвели до втрати певної кількості документів, що були «истреблены тлением»². На масштаб втрат вказує й те, що з документів 26 кийівських монастирів залишилися документи 12-ти, тобто більше половини колекції було втрачено.

Порівняльний аналіз статистичних показників кількості документів на прикладі кийівських монастирів за описами 1786 й 1837 років відображає динаміку збереження архівних джерел на державному рівні кінця ХVІІІ – початку ХІХ століть:

1. Києво-Софійський монастир	1786 р. – 31	1837 р. – 21
2. Києво-Печерська лавра	1786 р. – 344	1837 р. – 310
3. Межигірський монастир	1786 р. – 271	1837 р. – 266
4. Пустинно-Микільський монастир	1786 р. – 107	1837 р. – 88
5. Михайлівський Золотоверхий монастир	1786 р. – 313	1837 р. – 304
6. Флорівський монастир	1786 р. – 49	1837 р. – 48
7. Братський монастир	1786 р. – 62	1837 р. – 56
8. Видубицький монастир	1786 р. – 412	1837 р. – 405
9. Кирилівський монастир	1786 р. – 33	1837 р. – 26
10. Петропавлівський монастир	1786 р. – 12	1837 р. – 12
11. Густинський монастир	1786 р. – 9	1837 р. – 9
12. Богословський монастир	1786 р. – 7	1837 р. – 7.

Одночасно з надходженням монастирських документів до Київської духовної академії відбувався процес вилучення особливо цінних матеріалів і вивезення їх до архівів Санкт-Петербурга. Наслідком такої «експропріації» стало те, що частина колекції, зокрема розпорядчі акти (царські грамоти Петра I, Петра II, імператриць Єлизавети, Анни Іоанівни, Катерини II, привілеї польських королів Сигізмунда I, Сигізмунда III, Владислава IV, універсали гетьманів Богдана Хмельницького, Юрія Хмельницько-

¹ Курдюмов... С. ІХ.

² ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 7 зв.

го, Івана Мазепи, Івана Виговського, Івана Скоропадського, Івана Самойловича та різноманітні актові документи гродських та земських судів), сьогодні зберігаються в архіві Санкт-Петербурзької філії Інституту російської історії Російської академії наук у фонді «Коллекция Киевской казенной палаты» (ф. 68, 536 од. зб.).

Слід зазначити, що саме в 1830-ті роки урядова політика почала спрямовуватися на виявлення і вилучення актових документів, які зберігалися в архівах казенних палат. Прискоренню процесу опрацювання та упорядкування документів колекції Київської казенної палати сприяло розпорядження міністра фінансів від 12 вересня 1836 року «О разыскании древних грамот и других бумаг»², в якому зазначалося:

«...не заключается ли в оном (мається на увазі архів Київської казенної палати. – С.С.) каких-либо древних грамот и других актов, также планов, кои бы могли быть любопытны в историческом или топографическом отношениях, и буде таковыя окажутся, доставить ко мне в С. Петербург, соблюдая при том осторожность в укладке оных, дабы не могли быть повреждены при пересылке»³.

Для прискорення цієї справи, окрім відповідних циркулярів Міністерства фінансів підвладній їй інстанції – Київській казенній палаті, Міністерство внутрішніх справ і Військове міністерство через генерал-губернаторство також зверталися до «присутствених» місць Київської губернії про огляд губернських архівів на предмет наявності давніх грамот та рукописів. Так, наприклад, 24 грудня 1833 року були виявлені оригінали наказів Петра I серед справ Київського губернського архіву й за відповідним описом вилучені та відправлені до Санкт-Петербурга⁴.

Наприкінці вересня 1836 року до Києва були відряджені кваліфіковані чиновники для огляду й розбирання архіву Київської казенної палати: від Військового міністерства – полковник Каменський та від Міністерства фінансів – надвірний радник Д.А. Деларю. На запит архіву про наявність оригіналів давніх грамот й актів, а також планів за підписом російських

¹ Архивы России. Москва и Санкт-Петербург: справочник-обозрение и библиографический указатель. Москва, 1997. С. 397.

² ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 16.

³ Там само. Арк. 16.

⁴ Там само. Арк. 153 зв.–154.

царів, великих князів і патріархів в архіві Київської казенної палати архіваріус Драгоманов, який у тому ж році приймав архів від колишнього архіваріуса Сухопари та працював з документами, відповів негативно. В його звіті від 26 жовтня 1836 року¹ згадуються лише три зшитих зв'язки без описів копій купчих, царських грамот, гетьманських універсалів, декретів судів полкових і Генерального військового суду Київського полку, які були представлені в Малоросійську колегію на 358, 426 та 268 арк. при звітах полкових Київської і Переяславської канцелярій у грудні 1767 і січні 1768 років. Згодом, після більш ретельного вивчення архіву Київської казенної палати, у звіті від 29 жовтня 1836 року він уже зазначає про наявність Генеральних планів, що збереглися в «присутствії» Київської казенної палати у кількості 48 од.² Три з них були відібрані полковником Каменським з приміткою «кои могут быть нужны Военному министерству»³. Це були: а) геометрична мапа кордонів між Росією та Польщею навпроти російського містечка Крилів та польського міста Лоева (22 серпня 1782 року); б) план окремого укріплення Києво-Печерської фортеці (1784 рік); в) план Печерської і Старокиївської фортець і з'єднуючого їх ретраншементу (військове укріплення) із зображенням розташованих біля них споруд і ситуацій (зображення на мапі або плані рельєфу місцевості, розташування чого-небудь) та проєкт забудови міста і фортеці (1787 рік)⁴.

6 листопада 1836 року міністр фінансів Є.Ф. Канкрін, спираючись на дані побіжного огляду монастирських документів, представлені йому в звіті надвірного радника Д.А. Деларю, доповідав з цього питання Миколі I та отримав «добро» на пропозицію Д.А. Деларю передати дані матеріали на зберігання до Київської духовної академії⁵. Передавання документів до бібліотеки КДА мало здійснюватися за подокументним описом із короткою, але змістовною анотацією, у двох списках. Це рішення було доведене до відома митрополиту Київському і Галицькому Євгенію, який доручив академічному правлінню КДА обрати двох професорів для отримання докумен-

¹ ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 19–20.

² Там само. Арк. 21–24.

³ Там само. Арк. 31.

⁴ Там само. Арк. 27, 31, 205.

⁵ Там само. Арк. 31 а, 32 а, 33.

тального комплексу¹. 15 квітня 1837 року професори Академії А.Д. Граніков і В.П. Чехович прийняли за описом від надвірного радника Д.А. Деларю актові документи з монастирської власності з Київської казенної палати.

На першому етапі сучасної реконструкції монастирських документів з Київської казенної палати саме опис 1837 року та каталог М.І. Петрова стали основними джерелами для уточнення обсягу колекції в період надходження її до бібліотеки КДА, відновлення складу втрачених частин та ідентифікації документів, історично розпорошених по різних фондах ІФНБУВ. Згідно з наказом Є.Ф. Канкріна, список № 1 опису 1837 року повинен був залишитися в архіві, а список № 2 був переданий йому особисто. Спираючись на той факт, що в ІФНБУВ зберігаються обидва списки опису 1837 року, – список № 1 знаходиться в зшитку згаданої вище справи Київської казенної палати на 103 арк.², а список № 2 (неповний та розпорошений) – частиною у ф. 160 (арк. 1–38)³ та в особовому фонді С.П. Голубєва (арк. 39–75; 82–95)⁴, можна констатувати, що список № 2 так і не потрапив до Є.Ф. Канкріна, або був зроблений ще один список «особисто» для міністра фінансів. Припускаємо, що список № 2 залишився в стінах КДА як обліковий документ, який супроводжував акт передавання монастирських документів до бібліотеки Академії, тому й записаний був під тим самим шифром – «О.А.15», що й документи колекції.

Наявністю таких позицій в описі, як дати написання, кількість аркушів із зазначенням чистих та пошкоджених, стан збереженості документів, пояснюється значний попит на список № 2 дослідників архівної спадщини монастирів у наукових колах КДА та поза її межами, що, на жаль, вплинуло на його фізичний стан, – деякі аркуші були втрачені. Наприклад, Археографічна комісія робила за ним вибірку документів для публікації «Актів, относящихся к истории Южной и Западной России». Під час роботи над укладанням наукового каталогу «Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии» М.І. Петров

¹ ІФНБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 36 зв.

² Там само. Арк. 49–151.

³ ІФНБУВ. Ф. 160. № 2813.

⁴ ІФНБУВ. Ф. 194. № 104. Арк. 1–5 зв. (Межигірський м-р). Арк. 6–32 зв. (Пустинно-Микільський м-р). Арк. 32 зв.–37 зв. (Флорівський м-р). Арк. 38–49 зв. (Видубицький м-р).

також користувався списком № 2, зазначаючи при цьому, «наскільки він зберігся». Про це свідчить подана ним інформація про історію надходження документів з Київської казенної палати перед описом цих документів у каталозі за № 216 та детальне описання поміток зі списку № 2. Так, документи, відібрані полковником Каменським до Імператорської публічної бібліотеки (Санкт-Петербург), позначалися однією рисою «/» та знаком «о»; відібрані на вимогу Археографічної комісії для їхньої публікації – двома рисками «//» та подвійним знаком «оо»; залишені *de facto* в бібліотеці – знаком «х» та внизу кожного документа – номерами, під якими вони значилися в описі «по оп. №»¹.

Проведені автором зовнішній (позначки олівцем, брак аркушів) та внутрішній (уточнення прізвищ, географічних назв, дати та місця написання) аналіз даних чистового списку № 1 та робочого списку № 2 опису та порівняння їх з оригіналами документів, що зберігаються в ІР НБУВ, дали змогу ідентифікувати розпорошені фондами Інституту документи, що раніше належали до цієї колекції.

Звичайно, вірогідність помилок у реконструкції колекції була високою, зважаючи на непросту історію побутування цього документального комплексу. Це і згадані вище пожежі, і неналежне зберігання, і передавання фондів від власника до власника, і втрата документів ліквідованих установ в 20–30-ті роки ХХ століття тощо.

Наприклад, найменша за обсягом група документів Петропавлівського монастиря за описом 1786 року налічувала 12 од. зб., а за описом 1837 року та каталогом М.І. Петрова – 11. Щоправда, у процесі проведення подокрументної звірки зі списком № 1 (у списку № 2 аркуші з описом документів Петропавлівського монастиря взагалі відсутні) було виявлено, що укладач помилково пропустив нумерацію документа № 9, що призвело до зменшення кількості на одну одиницю та плутанини в номерах. Отже, до бібліотеки КДА в 1837 році надійшло не 11 од. зб., як це було зазначено в списку № 2 й каталозі М.І. Петрова, а 12. Та й науковий рівень опису документів Петропавлівського монастиря в каталозі М.І. Петрова, з огляду на те, що його виконав завжди перевантажений іншими справами книгозбірні Академії бібліотекар К.Д. Думитрашко, є аж занадто недостатнім. Далі,

¹ Петров... С. 160–161.

при попередньому підрахунку кількість документів, вилучених полковником Каменським до Імператорської публічної бібліотеки, за позначками в списку № 2 становить 223 од. зб., а за М.І. Петровим – 229 од. зб.

Окремо слід зупинитися на описі документів Київської казенної палати у виданні Петербурзької Археографічної комісії «Летописи занятий императорской Археографической комиссии», яке побачило світ у 1907 році. Значний масив документів, що зберігався в архіві Археографічної комісії, потребував упорядкування. У 1858 році М.В. Калачов розробив план описування архіву¹, який Комісія затвердила, і починаючи з 1862 року на сторінках «Летописей» з'явився перший опис П.А. Муллової – опис Кунгурських актів². У проєкті М.В. Калачова акти, які надійшли з архівів Київської та Чернігівської казенних палат, Чернігівського губернського правління, Могилівської міської думи, склали окрему групу. Опис цих документів було доручено члену Археографічної комісії М.Т. Курдюмову. Всі документи вчений поділив за трьома розділами: I розділ – жалувані, «упоминальні» (настановчі), «ув'язчі» (введення у володіння), «вотчинні» (спадкові) грамоти, мінові записи, договори, королівські привілеї, купчі, духівниці, вірчі листи, екстракти з грамот (149 од. зб.); II розділ – гетьманські універсали (369 од. зб.); III розділ – накази, виписи, донесення, листи (18 од. зб.). У кожній з груп документи розміщувалися за хронологією. Основними елементами описів монастирських документів, за М.Т. Курдюмовим, були: 1) дата; 2) заголовок; 3) характеристика матеріалу документа; 4) мова; 5) кількість аркушів; 6) наявність печатки; 7) підписи; 8) стан збереженості; 9) публікації.

Колекція Київської казенної палати, що зберігається в ІР НБУВ, була створена з актових документів, які в 1924 році надійшли до установи з КДА і нині є складовими частинами фондів «Зібрання історичних документів та колекція Церковно-археологічного музею при Київській духовній академії» (ф. 301), «Історичні документи» (ф. II), «Колекція історичних документів» (ф. XIV), «Архів та зібрання рукописів Київської духовної академії» (ф. 160), «Колекції документів київських монастирів» (ф. 420). Колекція складається з поземельних документів на власницькі права

¹ Протоколы заседаний Археографической комиссии. Вып. III. Санкт-Петербург, 1850–1868. С. 253.

² Летопись занятий Археографической комиссии. Вып. I. Санкт-Петербург, 1862. С. 14.

Михайлівського Золотоверхого, Пустинно-Микільського, Братського, Видубицького, Кирилівського, Межигірського, Богословського дівочого, Йорданського дівочого, Флорівського, Софійського та Петропавлівського монастирів, а також Києво-Печерської лаври.

Розглянемо більш детально видовий склад документів колекції Київської казенної палати. По-перше, це офіційні матеріали, які відносяться до групи публічно-правових документів, що склалися за формуляром та юридично фіксували стосунки між державою, Церквою та приватними особами. Серед них переважають царські грамоти, привілеї польських королів, гетьманські універсали, грамоти митрополитів та архієпископів, виписки з міських та земських книг, декрети суду військового Генерального, акти про розмежування земель, накази Генеральної військової канцелярії. По-друге, значну частину комплексу складають приватноправові акти із майнових питань про волевиявлення залежного від монастирів населення, розмежування земель, купівлю та продаж нерухомого майна, зокрема купчі записи, духівниці, легаційні записи тощо.

Прагнення монастирів зберегти і зміцнити власні землеволодіння завжди викликало до себе прихильність військових, адміністративно-територіальних, судових і церковних органів управління та їхніх канцелярій. Найважливішою групою документів, на яких ґрунтувалися власницькі права монастирів на подаровані та куплені землі, села з ґрунтами, лісами, сіножатями, полями, озерами, ставками, перевозами, млинами, пасіками, на ловлю риби, сичення меду тощо, є привілеї польських королів, жалувані царські грамоти та гетьманські універсали. Окрім права на землеволодіння, монастирі отримували ще й власницькі права на населення, яке проживало на цих землях, закріплюючи тим самим їхню феодалну залежність від монастирів у вигляді відбування повинностей та послуху. Наприклад, Привілей польського короля Сигізмунда I від 5 червня 1518 року не тільки підтверджує право на володіння нивами Шеремище, надане Пустинно-Микільському монастирю від Київського воєводи Андрія Немировича¹, але ще й надає право

«з их же людей манастырских, которые в місте Киевском мешкают, мыто рыбное от свежих рыб и вялых и промыту на них брати»².

¹ АЗР. Т. 2. Санкт-Петербург, 1848. С. 126–127. За описом документів колекції Пустинного Микільського монастиря № 5.

² Там само. С. 126.

Гетьманські універсали – найцінніша серед розпорядчих актів представників влади група документів, що розкриває історію походження й зміцнення монастирської власності. Гетьман як голова українського управління був верховним розпорядником земель, що після Визвольної війни українського народу 1648–1654 років стали власністю Війська Запорозького і деякий час перебували в розпорядженні військового скарбу. Тому найбільше гетьманських універсалів були пов'язані з наданням земель і підтвердженням маєтностей козацькій старшині, українській шляхті та монастирям. У колекції найбільша група гетьманських універсалів стосується володінь Межигірського та Видубицького монастирів.

Серед документів, що стосуються земельної власності Києво-Печерської лаври, переважають царські грамоти, виписки з книг земських та гродських кийвських, переяславських, судів підкоморських козелецьких, остерських, золотоноських про розмежування земель, купчі, духівниці тощо. Києво-Печерська лавра як «величезний спрут, що простягнув свої помацки в найдаліші куточки трьох намісництв, захопив величезні земельні простори по один і другий бік Дніпра, підбив під свій економічний вплив цілі десятки тисяч людей»¹. Наприклад, на Стародубщині Києво-Печерській лаврі належали три волості – Бобровицька, Попогорська і Ліщинська (37 сіл), над Дніпром – Пакульська волость (25 сіл), загальна кількість селянських дворів у кінці ХVІІІ століття на підставі опису трьох намісництв – Київського, Чернігівського та Новгород-Сіверського – складала 4943 двори.

Важливу роль в отриманні земель у володіння Межигірським монастирем відіграло встановлення міцних зв'язків із Запорозькою Січчю та набуття ним у кінці ХVІІ століття офіційного статусу «військового» січового монастиря. Тому найбільша група гетьманських універсалів колекції стосується власності саме цієї релігійної громади. Після звернення ігумена Межигірського монастиря Феодосія Васьковського до Запорозького Коша в 1683 році з проханням визнати Запорозьку Січ парафією монастиря, межигірські ченці стали проводити богослужіння в січових церквах, в монастирі було відкрито шпиталь для козаків², а, головне, від гетьманського

¹ Федоренко П.К. Завдання вивчення монастирського господарства. (Робочий план і огляд архівного матеріалу) // Студії з історії України науково-дослідчої катедри історії України в Києві. Т. 2. Київ, 1929. С. 11.

² Герасименко Н.О. Історія Межигір'я. Київ, 2005. С. 77.

уряду було отримано різні маєтності, права на які підтверджувалися кожним наступним гетьманом. Так, наприклад, право на володіння селом Чернин, надане Межигірському монастирю універсалом Богдана Хмельницького від 20 грудня 1653 року¹, підтверджувалося подальшими універсалами київського полковника Павла Хмельницького від 17 липня 1655 року², гетьмана Дем'яна Многогрішного (Ігнатовича) від 17 лютого 1671 року³, гетьмана Івана Самойловича від 1 березня 1673 року⁴. Процес приєднання прилеглих земель до тих, що вже належали монастирям, підтверджує універсал гетьмана Дем'яна Многогрішного від 25 березня 1671 року, яким додатково Межигірському монастирю було надано ще й право на володіння озерами козарівськими та ясногірськими з островом під селом Чернин⁵.

Документи колекції Київської казенної палати, що відносяться до історії земельної власності Видубицького монастиря, відтворюють розвиток запеклої боротьби між князем Якимом Корецьким і його дружиною, княжною Ганною Корецькою (Ходкевичевою), та монастирем за спірні землі – Гнилецькі, Калинівські, Калного Лугу та озера Глушець⁶, а також свідчать про багатоманітність актів процесуально-юридичної документації, пов'язаних із судовою справою по земельних питаннях XVI–XVII століть. Перші відомості щодо цієї справи ми отримуємо з листа від 26 квітня 1564 року намісника Софійського Феодора Шиши про віддання Видубицькому монастирю Гнилецьких ґрунтів, де він раніше розташовувався⁷.

¹ За описом документів колекції Межигірського монастиря № 120.

² АЗР. Т. 5. Санкт-Петербург, 1853. С. 126–127. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 121.

³ Архів Санкт-Петербурзького філіалу Інституту російської історії Російської академії наук. Колекція актів Київської казенної палати. № 9. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 119.

⁴ Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657–1687). Київ, Львів, 2004. С. 666–667. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 122.

⁵ АЗР. Т. 5. Санкт-Петербург, 1853. С. 127–128; ІР НБУВ. Ф. І, № 2442, Арк. 53–53 зв. За описом документів колекції Межигірського монастиря № 124.

⁶ Урочища Гнилівщина, Калинівщина, Калний Луг, озеро Глуща (Глушець) – тепер територія Києво-Святошинського району Київської області.

⁷ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 206.

Прикладом розповсюджені групи документів – «виписів», яка складалася в адміністративно-військових, судових та різних економічно-господарських канцеляріях XVII–XVIII століть, є низка документів колекції, які належали Видубицькому монастиреві в 1602 році. Вони представлені «виписами» з книг гродських кийвських із протестаціями (офіційна заява скарги, яка вносилася до актових книг) та численними позовами (судові повістки) на княжну Корецьку через заподіяння збитків монастирській власності її підданими.

Заслуговує на увагу «ув'язчий лист» гродського Київського уряду (офіційний документ возного, яким він звітував перед судом чи урядом) від 10 грудня 1622 року, що містить відомості про невиконання княжною Корецькою рішення трибунальського декрету щодо віддання Гнилівщини монастирю і несплату 3 тис. польських золотих. Одночасно вона подала до посесії (форма орендного володіння) Київському митрополиту Веніаміну Рущькому заставу із держанням сіл Лісники та Ходосівка за ту саму суму¹.

Роком пізніше з'являється протестація митрополита і зізнання возних від 21 липня 1623 року про накладення на княжну Корецьку баніції (покарання, що полягає в оголошенні людини поза законом, вигнання за межі держави з позбавленням громадянських прав за зловмисне невиконання судових рішень) за відмову віддати ґрунти Гнилецькі і Калного Лугу². Низка виписок із земських та гродських книг Київського воєводства, із трибунальних книг Волинського і Брацлавського воєводств 1644–1647 років висвітлює історичний факт довготривалого розв'язання цієї складної судової справи щодо примирення між княжною Корецькою та Видубицьким монастирем.

Відомості, набуті на підставі поданого вище короткого огляду актових документів судової справи Видубицького монастиря, дають можливість зробити висновок, що виданий «оборонний» універсал Богдана Хмельницького від 25 травня 1654 року Видубицькому монастиреві є продовженням суперечок за ті самі землі. Отже, тимчасове перемир'я закінчилося, і в універсалі наголошувалося на тому, щоб отаман лісницький і ходосівський з козаками в урочищах Гнилівщині, Калинівщині, в Калному Лузі та в озері Глуца (Глушець) кривди не чинили, а кийвському полковнику було

¹ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 231–232.

² Там само. За оп. № 237.

наказано карати всіх свавільників, які виловлюють рибу в урочищах і озерах Видубицького монастиря¹. Остаточне закріплення цих ґрунтів за власністю Видубицького монастиря підтверджувалося універсалами гетьманів Івана Виговського від 14 квітня 1658 року, Юрія Хмельницького від 3 травня 1660 року та Петра Дорошенка від 19 грудня 1670 року². Отож документи колекції Київської казенної палати розкривають невідомі деталі історичних подій (змін земельних власників, суспільних відносин, аграрного терору), роблячи їх більш наочними і предметними.

Збільшення монастирських володінь за рахунок вільних від державної влади земель – це тільки один спосіб набуття монастирської власності. Найбільш поширеним у становленні монастирів як великих землевласників було розширення земельних площ за рахунок інших соціальних груп – селян, козаків, козацьких старшин, міщан. Документи, які відображають різні процеси отримання монастирської власності, зокрема купівлю та продаж, оренду, надання з правом викупу, дарування майна за духовною або легацією, позику грошей під заставу майна, перехід майна за несплачені борги, продаж боргу тощо, представлені в колекції різними видами актових документів, що регламентують приватноправові відносини. До них належать купчі, легати, застави, квити, тестаменти (заповіти, духівниці), конфірмації (записи про затвердження судових вироків), інтерцизи (угоди, контракти), церографи (боргові записки), межові листи, протестації (офіційні заяви) тощо. Наприклад, легаційний запис жителів міста Чорнухи Параскові Іванівни Лук'янової Шостацьки та її сина Афанасія³ свідчить про передавання лісу за назвою Цербанівщина з сіножаттю та облогами настоятелю Красногірського Чорнуського монастиря (приписаного до Михайлівського Золотоверхого монастиря) за 100 талярів⁴.

У кінці XVII століття статки монастирів зростали через нові форми господарювання, зокрема через здавання своїх маєтностей в оренду з визначенням різних умов оренди та відкуп різних промислів. Кошти від орен-

¹ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 237.

² Там само. За оп. № 266–268.

³ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г. За оп. № 237.

⁴ Таляр – срібна монета, що була в обігу в Німеччині, Чехії, Італії та інших країнах, а також в Україні.

ди, як правило, використовувалися на підтримання церковних споруд у належному стані. Відомості про використання власницьких прав Видубицького монастиря на перевіз Либідський та шинок Звіринецький дістаємо з численних контрактів та орендних листів, що надавалися київським міщанам. Наприклад, контракт на утримання Либідського перевозу від 2 серпня 1655 року отримав міщанин Пполетович; 15 березня 1693 року Антон і Михайло Максимовичі отримали на додаток до контракту ще й у відкуп шинок Звіринецький; 28 жовтня 1711 року контракт на шинок був наданий Якиму Кундусю та ін.¹

Отже, рукописна колекція Київської казенної палати складається з різних за видами діловодних документів, а фактографічні дані, отримані з матеріалів колекції, роблять її цінним в багатьох аспектах джерелом для дослідження історії релігійних громад, зокрема монастирів, на українських теренах.

Відповідно, вивчення документів цієї колекції як архівознавчих об'єктів дає можливість скласти допоміжні покажчики до тематичних груп документів з фондів ІР НБУВ, зокрема аналітичні описи майнових документів київських монастирів XVII–XVIII століть. Археографічний та текстологічний аналіз окремих видів документів колекції дає змогу поглибити наші знання про структуру акта, поширити жанрові групи актових джерел, простежити динаміку розвитку актів у галузі дипломатики.

Джерелознавчий аналіз документів колекції дає підстави говорити про реконструкцію складу та змісту документів колекції, розпорошених серед різних архівних фондів, та й тих, що нині вже є втраченими, за описами, реєстрами, копіями тощо. З огляду на велику кількість документів, пов'язаних із діяльністю державних органів різної юрисдикції, можна розглядати дані колекційні матеріали також і як джерело для досліджень із сфрагістики та філігранології.

Сподіваємося, що колекція документів Київської казенної палати, яку планується репрезентувати в серії анотованих наукових каталогів, присвячених окремим монастирям, матиме велике значення для фундаментального дослідження історії Церкви на українських теренах.

¹ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Е. За оп. № 155, 164, 174.

Археографічна передмова

До основних структурних елементів описової статті належать:

1. *Номер в каталозі. Дата. Місце написання.*
2. *Назва.*
3. *Мова.*
4. *Кількість аркушів; розміри; стан збереженості; письмо.*
5. *Оздоблення.*
6. *Підпис.*
7. *Печатка.*
8. *Записи.*
9. *Опис.*
10. *Шифр. Оригінальність документа.*
11. *Старі шифри.*
12. *Джерела.*

Дата подається на основі наявних у документі записів, без переведення старого стилю літочислення на новий.

У Місці написання географічні назви подаються за сучасним правописом.

Назва відображає вид, адресанта/адресата та надає анотацію документа. Вид документа наводиться за текстом – універсал, грамота, позов, тестамент, протестація, інтерциза тощо. У тих випадках, коли в тексті немає назви виду документа, вона встановлюється на підставі змісту або форми документа згідно з термінологією сучасної дипломатики. Далі вказуються адресант (особа/установа, від яких документ походить), адресат (той, кому документ адресується) та анотація (предметно-тематична характеристика змісту документа із зазначенням хронологічної та географічної ознак, якщо вони не збігаються з датою і місцем складання документа). Якщо в документі є вказівки на історичні події, важливі для осмислення

змісту документа, або подаються дані, які не можна повністю включити до назви, вони також подаються в назві. Наприклад: «Запис про захоплення сіл...»; «...право на володіння ґрунтів за розмежуванням у спірній справі з... та згідно з судовим листом від...».

Мова (українська, польська, російська тощо).

Кількість аркушів (подається загальна кількість аркушів документа, в дужках зазначається наявність чистих аркушів); **розміри** (вказуються тільки в описанні оригіналу документа; подаються в такій послідовності: перша цифра – ширина, друга – довжина, третя – довжина загнутої частини пергамену або паперу під печатку); **стан збереженості** (документ повний або з втратами початку, кінця; зазначаються втрата або випадіння аркушів, механічні пошкодження (розірваний, пом'ятий, обгорілий тощо), наявність плям від вологи, чорнила, плям воскових, крихкість, ламкість, трухлявість тощо); **письмо** (скоропис з елементами півуставу, скоропис). Майже всі документи написані коричневим **чорнилом** різних відтінків (темно-коричневе, світло-коричневе); червоним чорнилом на деяких документах на останній сторінці написана дата кириличним алфавітом; чорне чорнило писарями майже не використовувалося.

В Оздобленні подається загальна характеристика основних елементів художнього оформлення документа – заставок, кінцівок, ініціалів. Наприклад, на жалуваній грамоті російського царя від 11 серпня 1654 року є заставка з рослинним орнаментом, золотом, великий ініціал з рослинними елементами, перше слово з елементами в'язі, перший рядок та початок другого написані золотом.

Підпис (ім'я і прізвище/прізвисько автора документа). Підписи зазначаються зі збереженням основних орфографічних особливостей і мовою оригіналу.

Печатка (форма, матеріал, кустодія, розмір). Принцип описування печаток на документах у ХІХ столітті був досить узагальненим і мав переважно облікове навантаження. Однак в архівному обліковому описі 1786 року діловодні назви монастирських документів містять важливі відомості щодо визначення деяких архівних термінів, зокрема сфрагістичного характеру. Привертає увагу опис печаток за походженням (царські, королівські, гетьманські), способом кріплення (вислі або відтиснені на документі) та образотворчими ознаками. Так, для визначення характеру печаток

царських грамот в описі зазначаються такі ознаки: спосіб кріплення – висяча; розмір – велика; матеріал – віск; колір воску – червоний; вид кустодії – бляшаний «ковчез»; матеріал кустодії – срібло з позолоченим гербом. Прийнято було називати срібну бляшанку, в якій була відтиснена печатка, «ковчезцем» («ковчез» у православній церкві означає скриньку для зберігання святих дарів). Для прикладу наведемо опис печатки в архівному обліковому описі 1786 року царської грамоти: «с привесною большою на красном воску притисненною в серебрянном с гербом вызолоченным ковчезце печатью». Опис печаток на привілеях польських королів та гетьманських універсалах був дуже стислий: «при королевской печати», «при гетьманской печати», «при обыкновенной печати», або узагальнений: «при печати». Різноманітні форми кустодії (воскова, бляшана, паперова) виконували охоронну функцію. Найбільш поширеною формою кустодії можна вважати паперову, яка не тільки захищала відбиток печатки від ушкоджень, але й була декоративним атрибутом печатки. Паперовий клапот, вирізаний у вигляді рослинних і геометричних візерунків, сприймається в документі як взірць довершеної мистецької роботи. Маємо констатувати, що при складанні архівного облікового опису 1837 року в описи печаток не вносилися нові ознаки. Як правило, архіваріус переписував зовнішні ознаки печаток з попереднього опису, навіть скорочуючи їх у деяких документах. Це можна пояснити, насамперед, великим обсягом монастирських документів з Київської казенної палати та передаванням їх поспіхом до бібліотеки Київської духовної академії.

Записи в монастирських документах, як правило, містяться на першій сторінці та на звороті останньої; виконані чорнилом та олівцем; мають діловодний характер. У Каталозі описуються за аркушами, згори вниз і зліва направо; передаються мовою документа та спрощеним методом сучасної графіки. В документах надрядкові літери вносяться в рядок, скорочення розшифровуються. На місці написів та слів, які не можна прочитати, пропусків або пошкоджень тексту у квадратних дужках проставляються три крапки [...]. Дописки та правки в тексті документа зазначаються в підрядкових примітках.

Опис. У Каталозі використовуємо рукописні описи документів Михайлівського Золотоверхого монастиря XVIII–XIX століть, які відображають колишній порядок їхнього зберігання в різних установах. Серед най-

важливіших описів документів монастиря – «Опись краткая именов... 1701 и 1736 годов»¹, а також опис 1738 року². Останній опис міститься в збірнику документів з бібліотеки монастиря. Це «Собрания разных древних подлинных монастырских бумаг, расположенных по годам, начиная с 1540 года по 1770 год»³. Актовий опис 1738 року був створений на окремі документи для тимчасового надання їх до Генеральної військової канцелярії в Глухові для копіювання кріпостей на села Вигурівщина, Глеваха, Борщагівка та іншу власність монастиря. Автор опису – намісник монастиря ієромонах Гервасій. У кінці опису є промеморія від Гервасія про повернення всіх документів до «бібліотечної комори в келію» архімандрита Америкосія⁴.

Два інші описи – 1786 року⁵ та 1837 року⁶ – мають ознаки загальних архівних описів діловодного характеру, що відображають переміщення архіву. Зокрема, опис 1786 року складався при передаванні документів після секуляризації монастирської власності до Київської казенної палати, а опис 1837 року – при переміщенні документів з Київської казенної палати до бібліотеки Київської духовної академії. Обидва ці описи формувались як облікові, проте форма надання відомостей про документи та принципи описування рукописів відрізнялися одні від інших.

Також опис 1786 року містить більш розгорнуті схеми описування рукописів трьох перших тематичних розділів: I. Грамоти російських царів (7 од.); II. Привілеї польських королів (22 од. зб.); III. Універсали українських гетьманів (49 од. зб.). Інформація про зміст документа подається в лаконічному, проте максимально повному заголовку. Короткі записи, що відображають зміст документа, подаються у формі діловодного заголовка, складеного з метою обліку та зберігання рукопису в монастирському архіві ченцем-архіваріусом. Найчастіше вони містять відомості про власність монастиря, про яку йдеться в документі, і дату його написання. У подальшому використанні документа в житті монастиря заголовки змінювали свою сталу форму, що супроводжувалося їхніми численними виправленнями.

¹ IP НБУВ. Ф. 312. № 411/372. 72 арк.

² Там само. Ф. 307. 536/1762. № 75.

³ Там само. Арк. 146–158.

⁴ Там само. Ф. II. № 7003. 34 арк.

⁵ Там само. Ф. 160. № 2996. 208 арк.

⁶ Там само. Ф. 301. № 216 Г. За оп. № 180.

При детальному вивченні даних записів прослідковується розвиток архівного описування актових документів на межі XVIII–XIX ст. Діловодний заголовок поступово переймає елементи більш розширеного архівного заголовка актового документа. Здебільшого в діловодному заголовку зазначався тільки короткий зміст, в якому пріоритет надавався інформації про визначальний предмет, що згадується в документі. Наприклад, якщо йдеться про продаж або купівлю тієї чи іншої власності монастирем, то на передній план виступав предмет продажу та купівлі – «На млин Острицький права». З наступним використанням документа в різних маєткових справах заголовок поступово змінювався з огляду на розвиток архівної термінології при описуванні актових документів. Так, на перше місце в описанні виступає вид документа. Чернець-архіваріус виправляє, закреслює, дописує або взагалі складає новий запис заголовка документа з урахуванням вже нових умов і потреб архівного опису. Це відобразилося у вигляді виправлень іншим чорнилом і почерком на зворотах останніх аркушів документів наступними поколіннями архіваріусів монастирів. Невдовзі заголовок з численними дописками над рядками та орфографічними виправленнями перетворюється на більш інформативний запис, акцент в якому робиться на визначення виду документа, із зазначенням автора і адресата, осіб, які задіяні в даному юридичному акті, географічних відомостей. Наприклад, заголовок «На млин Острицький права» був переписаний на «Випис з Ратуша Острицького о продажи млина Острицький от Радка Санковича Богдану Войничу»¹.

Далі йде розгорнуте описання зовнішньої характеристики та фізичного стану рукопису. Це – кількість аркушів, матеріал письма, стан збереження, номери підкреслених рядків, чисті аркуші, написи на маргінесах рукопису. Четвертий розділ опису 1786 року репрезентує найбільш численну за обсягом групу документів – кріпості на право власності монастиреві (237 од. зб.). Вони містять тільки заголовки до змісту документа.

За описом 1786 року характеристика стану збереженості рукописів надається майже за три століття.

Подвійний номер документа за описом 1786 року відображає, відповідно, римськими цифрами номер тематичного розділу за описом і арабськими – нумерацію всередині кожного розділу. В текстових коментарях

¹ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г. За оп. № 180.

за описом 1786 року опускаються визначення адресанта та дати, оскільки вони вже зазначені в назві документа, зокрема «с книг земських справ воеводства Киевского». Ці місця позначаються трьома крапками.

Шифри. Надаються відомості про наявність, місце зберігання та доступність оригіналів або копій документів у фондах Інституту рукопису НБУВ. Відомості, необхідні для складання зовнішніх атрибутів оригіналу документа (характеристика обгортки, печатки, кустодії, напису, стану збереженості паперу або пергамену та ін.) за наявності *de visu* тільки його копії, визначаються за текстовими коментарями з описів 1786 і 1837 років та за каталогом М.Г. Курдюмова 1907 року¹. В нашому Каталозі після дати і місяця написання такі документи позначаються «*».

Старі шифри. Йдеться про відмітки стосовно надходження або наявності документів колекції за описами XVIII–XIX століть. Як правило, містяться на першій сторінці документа, на верхньому і нижньому полях, написані олівцем або чорнилом. Наприклад, на нижньому полі проставлявся шифр олівцем, що відповідав опису 1837 року, за яким монастирські документи передавалися до бібліотеки Київської духовної академії («по оп. № »). А на звороті останньої сторінки, посередині або внизу аркуша, старі шифри відповідають описові 1786 року, за якими після секуляризації документи передавалися до Київської казенної палати.

Джерела. Містять скорочене посилання на друківані праці (див. перелік видань), в яких опубліковано, описано або хоча б згадується даний документ, а також на архівні матеріали, в яких є відомості про історію побутування документа.

У **Додатках** репрезентовані описання документів Михайлівського Золотоверхого монастиря з Колекції Київської казенної палати, відсутніх у фондах ІР НБУВ і відтворених за описами 1786 р. та 1837 р. (Додаток 1) та фотокопія рукопису «Опись краткая именной монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского...» (Додаток 2).

Науково-довідковий апарат Каталогу складають покажчики імен, географічних назв та інституцій. Посилання в покажчиках подаються на номери Каталогу та на номери сторінок Передмови (курсивом).

¹ Курдюмов М.Г. ... С. 1–98. (536 док.).

Маєтності Михайлівського Золотоверхого монастиря

Відомості про закладення Михайлівської церкви майбутнього Михайлівського Золотоверхого монастиря князем Святополком-Михайлом містяться в Київському літописі під 1108 роком:

«закладена була церква Святого Михаїла Золотоверха Святополком князем місяця серпня на одинадцятий день»;

власне Михайлівський монастир згадується наприкінці XIV ст. Історичну долю цієї обителі віддзеркалено в рукописних та архівних пам'ятках, що дійшли до сьогодення.

Одним із найбільш об'єктивних свідчень стосовно життя обителі в XVI–XVIII ст. є та частина документального спадку Михайлівського Золотоверхого монастиря, яка відображає його власницькі права на землеводіння. Адже зауважимо, що без зміцнення матеріальних джерел існування монастиря неможливо було підтримувати його належний економічний стан. Представлений у даному виданні корпус історичних джерел актової документації дозволяє реконструювати процес формування та накопичення земельної власності монастиря на території Київщини, Чернігівщини, Полтавщини та частково Сумщини.

*Серед найважливіших монастирських земельних володінь є маєтності, які знаходилися в місті Києві. Наприклад, у привілеї короля Олександра від 27 липня 1496 року¹ київському воєводі Дмитрію Путятичу згадується місцевість **Кораблище**. В «Описи краткой именной монастыря...» 1701 року² так презентується ця маєтність:*

¹ АЗР. Т. I. С. 164–165; Lietuvos Metrika. С. 147–148.

² ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372. На сторінках «Киевских Епархиальных ведомостей» за 1861 рік (№ 13. С. 394–402; № 14. С. 426–434) була вміщена

«луг Кораблища на низ Дніпра при самом же Дніпрі с сіножатми и з гаем дубовим и озерами, именно Чакулом Веленским Верховиною, Подлузьким, Лебедином, Хрещатим, Подтополним, Ситниковатим з річкою Зубачем, Иржавцем и з иними поймами, и ловлями рыбними»¹.

Права монастиря на володіння цими луками та озерами були підтверджені мандатом Сигізмунда II від 17 жовтня 1563 року про повернення монастиреві привласненої батьком князя Богуша Дмитровича Хабенського половини луки на Кораблищах, привілеями Стефана Баторія від 4 червня 1570 року та від 25 липня 1578 року, а також привілеєм Владислава IV від 26 листопада 1646 року.

*Відомості про місцевість **Кудрявець** містяться у привілеях Сигізмунда I воєводи Андрію Немировичу від 8 серпня 1522 і 15 березня 1523 років. На початку XVI ст., так само, як й інші кийські монастирі після набігів татар, Михайлівський Золотоверхий монастир перебував у зруйнованому стані, і його відбудова почалася саме завдяки згаданим королівським привілеям. Зокрема, окрім прохання ігумена монастиря Макарія надати право реставрувати спустошений монастир і організувати монастирську общину, в цих привілеях міститься прохання надати монастирю міське поле за Пробитим Валом, що мало назву Кудрявець і знаходилося за Львівськими воротами в Києві. 29 серпня 1559 року монастир розширив цю ділянку землі, придбавши дев'ять прилеглих дворів у боярина Андрія Онковича.*

*Ще одна кийська місцевість, **Введенські ниви** за Валом, була закріплена за монастирем згідно із тестаментом кийського бурмістра Василя Черевчія від 24 травня 1602 року². За «Виписом» із земських книг Кийського воєводства від 7 жовтня 1602 року знаходилася Введенська нива*

«за манастыром Михайловским и за валом, лежачую у з самый вал здолж аж уконец узвозу Хрещатицкого»³.

«Хроника Киевского Михайловского монастыря», що є публікацією окремих частин даного монастирського опису. Окрім цього, відомий учений Микола Закревський у своїй ґрунтовній праці «Описание Киева» (Т. 2. Москва, 1868. С. 501–550) використовував дані з цього опису.

¹ Там само. Арк. 16–17.

² КЕВ, № 13. С. 398.

³ ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г, за оп. 124, арк. 1.

Свого часу, у відповідності до привілею короля Сигізмунда I від 15 вересня 1540 року, право на володіння цими землями належало київським міщанам Єскові, Васкові та Федорові *«Черевчіям»*¹.

«Двір питний» стояв на монастирській землі при міських Покровських воротах. Право «на шуру» біля обителі, згідно з яким монастир міг залишати гроші з продажу пива, вина і меду на власний споживок та інші потреби монастиря, не сплачуючи податків у казну, було надано монастиреві королівськими привілеями: в 1629 році – Сигізмундом III, у 1646 році – Владиславом IV.

Розглянемо окремі відомості про історію володіння монастирем окремими ділянками – т. зв. «пляцями» – в місті **Києві**.

Пляц, куплений у Єфросинії Вакуличовни Солоневської 22 жовтня 1649 року. Черниця Флорівського монастиря Єфросинія продала ізумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йосифу Кононовичу-Горбацькому батьківський пляц за 600 золотих польських грошей у Києві, на Подолі, над Дніпром.

Пляц на Подолі. «Випис» із міських книг Київської ратуші від 26 лютого 1678 року містить відомості про попередніх власників цього пляцу «дворового» на Подолі з описанням границь цієї землі за межуванням сусідських будинків. У купчій про продаж пляцу київським жителем Карпом Остапенком кравецькому цехмістру Лук'яну Александровичу міститься інформація про попереднього власника пляцу – Остапа Левоненка, батька Карпа Остапенка, що відповідає отриманню пляцу за спадковим правом. У документі відобразився традиційний офіційний процес купівлі-продажу міським урядом. Для закріплення посесії Лук'яну Александровичу, на прохання обох сторін купівлі-продажу, представники від київського уряду (возні) зробили огляд та оцінку пляцу. Результатом цієї акції (інтромісії) було підтвердження урядовцями даного продажу із занесенням відповідних письмових свідчень (зізнань) до актової книги.

У 1690 році пляц був заповіданий монастиреві правонаступницею Лук'яна Александровича, його донькою Аквиліною (в чернецтві Анна Луцкова). За описом 1701 року:

¹ Документальна спадщина. № 5. С. 38.

«пляц легованній от Анни законнице Михайловского девичого монастира бывшего, Лукіяновой Александровичовой Цехмистровой Киевской року, 1690 и записанный в Ратушу Киевском в певних межах и границах лежачій, з единой стороны чрез улицию от пляцу негдис пна Петра Луцковича, и з другой стороны чрез улицию от пляцу негдис Козорецкого, з тилу пляцу Богдана Поповича, а воротами чрез тую ж улицию, которая от Луцковича»¹.

Пляц Мисаїла з будинками в Києві був заповіданий монастиреві в 1691 році священником Флорівського монастиря Мануїлом, який пізніше прийняв постриг у Михайлівському Золотоверхому монастирі з ім'ям Мисаїл.

Сіножать на Оболоні була продана Катериною Богдановою Влостовською Сомковичевою, дружиною кийівського війта Богдана Сомковича, за 7000 золотих польських грошей. За «Виписом» із міських книг Кийівської ратуші від 11 вересня 1661 року², право монастиря на землю Шелепницьку і сіножать Сверщковщина на Оболоні підтверджувалося декретом Кийівського міського суду у спірній справі між ігуменом монастиря Феодосієм Софоновичем і родичем кийівського війта, його рідним братом, Войтехом Сомковичем за ці ґрунти.

Земля Либідська, до якої входили Орининські ґрунти та Дівичгора, була надана монастирю княгинею Іриною. Потім вона згадується в привілеях Сигізмунда II від 18 жовтня 1563 року та підтверджується князем Костянтином-Василем Острозьким від 12 грудня 1572 року.

Требля на річці Віта. Давнє право на стягнення мита з купців за проїзд через монастирську греблю на річці Віта обитель отримала ще від князя Володимира Мономаха, яким дозволялося дому Рожновських обкласти митом купецьких людей, а від Рожновських це право перейшло до монастиря³ і було підтвержене декретом Головного люблінського трибуналу від 22 червня 1602 року⁴.

¹ Документальна спадщина. Арк. 5.

² ІР НБУВ. Ф. 301. № 216 Г, за оп. 177.

³ Це з давніх часів право монастиря на погребельне мито на річці Віта заперечує Микола Закревський у своїй праці «Описание Киева». Він зазначає, що в XVI ст. це право підтверджується документальними джерелами, але відомості про родину, яка існувала при Володимирі Мономахові (1113–1125 рр.), із закінченням прізвища на «ский» в Іпатіївському літописі не згадується. Див.: Закревський... С. 516.

⁴ ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372. Арк. 7.

Пляц **Немцевічовський** у Києві, на Подолі, проданий Катериною Влостовською монастиреві 5 квітня 1660 року. За «Виписом» від 21 серпня 1661 року цей пляц був заставлений Теодором Суслем у 30 коп литовських грошей кийському війту Богдану Сомковичу під трирічну заставу в 1652 році, але не був виплачений.

Село **Лисковщина** і земля **Погодне** куплені за 100 коп литовських грошей ігуменом Макарієм у татарського толмача Макара Ормянина, який, у свою чергу, отримав його за заслуги від короля. Село та землі були підтверджені привілеями Сигізмунда I від 8 грудня 1543 року, Сигізмунда II від 4 червня 1570 року, купчими та свідоцтвом кийського воєводи Андрія Коширського. Також за «Виписом» із судових книг кийського воєводи Григорія Олександровича Ходкевича від 19 грудня 1556 року монастир отримав право на уступне озера Подворного, що знаходилося в селі Лисковці, від князя Любецького.

Хутір **Ленковський** (Ленковщина, Ризовщина, Рижинин) біля села Вигурівщина був наданий грамотою білозерського воєводи Василя Борисовича Шереметєва переяславському війту Андрію Биримовичу від 27 липня 1660 року. Григорій Биримович, син і спадкоємець Андрія Биримовича, продав ці землі (третю частину хутора Ленковського) кийському війту Данилу Полоцькому за 200 золотих польських.

Наступним землевласником хутора Ленковського стає кийська міщанка Марія Полоцьковна, дочка кийського війта Данила Полоцького, якій у спадок від батька залишилися ці ґрунти. За першим чоловіком вона була Петрова Луцьковичова, за другим – Ризина (Рижова), тому й хутір у кінці ХVIII ст. дістав назву Рижинин. Монастир отримав право на володіння цією землею після купівлі в Марії Полоцьковни-Ризиної 3 серпня 1693 року третини хутора Ленковського за 300 золотих польських грошей. У монастирському описі 1701 року так зазначається:

«футор Ленковській купленній у Марії Полоцьковни Ризихи за сто талярей доброї монети, в року 1693, місяця августа, 5 и записанній в Ратушу Кіевском в ограниченіи таком лежачій: почавши от голови озера Мокрицького долиною подле футора черниц флоровских в лево ґрунт Флоровській, а в право Михайловській до футора Рызичиноного належач[и]й, тоєю долиною в речку Меленов-

ку, Меленовкою в Гнилушу речку, Гнилушою в гору до Рубежа ровчака, Рубежем в гору до вершини, знову озера Мокрищого»¹.

Село **Вигурівщина** надане монастирю універсалом гетьмана Богдана Хмельницького від 22 травня 1654 року, права підтверджені універсалами Івана Мазепи від 12 липня 1693 року та Івана Скоропадського від 14 червня 1712 року.

Озеро і сіножать під селом **Вигурівщина** надані привілеєм князя Костянтина-Василя Острозького від 12 січня 1560 року. Також у цьому привілеї є згадки про острів Обрубний, озера Петриково та Плоське, джерела Писяцькі, острів Михайловщина, який знаходився напроти Києво-Подолу, над рікою Чорторий.

Село **Глеваха** придбане 23 грудня 1563 року в Семена Гринкевича за 30 коп литовських грошей, підтверджене привілеями: Сигізмунда I від 25 липня 1578 року; Владислава IV від 29 листопада 1646 року; Михайла Корибута-Вишневецького від 30 жовтня 1671 року; обмежене привілеєм князя Костянтина-Василя Острозького від 2 жовтня 1586 року.

Село **Юрівка** придбане в Семена Мелешковича 9 квітня 1563 року; підтверджене та обмежене привілеєм князя Костянтина-Василя Острозького від 9 вересня 1576 року.

Село **Борцагівка (Борщівка)**. До складу цього села входили спірні ґрунти, що належали до п'ятох різних київських монастирів. Зокрема, актові документи Михайлівського Золотоверхого монастиря містять відомості про Михайлівську Борцагівку, спірні ґрунти якої часто розглядалися в судах за скаргами різних сторін. Село було підтверджене привілеєм Владислава IV від 29 листопада 1646 року.

Села **Данилівка** та **Крюківщина** надані універсалом Івана Мазепи від 25 серпня 1699 року. Попередніми власниками цих маєтностей були підвоєвода Ян Мартинович Аксак та київський міщанин Василь Кривкович.

Села **Крехаїв** і **Боденьки** надані універсалом Івана Скоропадського від 25 червня 1712 року замість сіл Княжичі і Блиставиця, що відійшли до польських земель. Були у володіннях київського полковника Костянтина Солонини.

¹ ІР НБУВ. Ф. 312. № 411/372 С. Арк. 9 зв.

Млини Переяславські: млин на річці Селичівка продано мірошником Логвином Мельниченком 22 квітня 1657 року; млин на річці Шрубіж, на Переяславській греблі, під селом Попівці, надано універсалом генерального осавула Войця Сербина від 21 лютого 1688 року.

Млин Федаківський під Трипіллям надано монастиреві універсалами Богдана Хмельницького від 2 та 13 червня 1655 року.

Млини Остерські на Слобідській та Золотаревій греблях на річці Остер надані гетьманом Дем'яном Многогрішним 4 січня 1671 року. Іван Мазепа універсалом від 17 січня 1688 року підтверджував ці права на млини. На тій же греблі млин, наданий від кийського полковника Тригорія Карповича Коровки-Вольського, підтверджений універсалом Івана Скоропадського від 17 жовтня 1712 року.

У Старогородській слободі міста Остер 19 дворів придбані 24 вересня 1714 року у Василя Панського та інших жителів. Зокрема, пляц із хатою, двором і городом, куплений у Трицька Карповича; пляц із хатою, двором, городом і двома околицями – в Оаникія Опанасенка; пляц з двома хатами і двором – у Федора Бородавченка; пляц із хатою, двором, городом – у Михайла Греченка, Івана Кононенка, Кузьми Федченка, Максима Євміненка, Стефана Стуги, Івана Щербаненка та ін. Право на ці маєтності було підтверджено універсалом Івана Скоропадського від 19 листопада 1715 року. До складу цих дворів входили спірні ґрунти, які монастирській піддані Остерській слободі повторно продали компанійському ротмістрові Федору Нестеренку. Універсалом від 11 липня 1719 року Іван Скоропадський забороняє Федору Нестеренку скуповувати монастирських підданих і чинити шкоду в Остерській слободі. Після проведення ревізії купчих угод остерських жителів 18 серпня 1719 року було укладено угоду від 19 серпня 1719 року між монастирем та Федором Нестеренком, за якою спірні ґрунти було повернені у власність монастиря. За довідкою із ревізії про маєтності Київського полку 1726 року Федір Нестеренко володів 9 дворами та винницею, а за екстрактом Київського полку про містечка і села 1731 року – 7 дворами і винницею¹.

¹ Генеральное следствие о маетностях Киевского полка 1729–1731 гг. // Чтения в историческом обществе Нестора-летописца. Т. 7. Отд. 3. Киев, 1893. С. 29–68.

Озеро **Вступне** із сіножаттю і поле з назвою **Войниловичина** в Старому Острі придбане у священника Прокопія Леонтовича 29 листопада 1712 року.

У кийських жителів Ақилини Войнич та її синів Федора й Артема було куплено двір з пляцом і дві частини поля з назвою **Вовчогірське** в Старому Острі 14 липня 1715 року та млин на Слобідській греблі під містом Остер 12 лютого 1713 року.

Село **Піски** надано універсалом Івана Скоропадського 26 вересня 1712 року та підтверджено 28 липня 1714 року.

Хутір **Ведкалівка**, розташований за селом Піски, надано згідно із дарчою Марії Гамалії від 2 травня 1712 року.

Села **Хрулі** (10 дворів) та **Бодаква** (110 дворів) надані монастиреві за тестаментом Марії Гамалії від 17 серпня 1716 року. Окрім села Хрулі монастир мав ще млин на річці Сула та побудовану винницю. Іншими маєтками в цих селах володів бунчуковий товариш Іван Гамалія.

Отже, наведений перелік маєтностей Михайлівського Золотоверхого монастиря, які обитель набувала протягом ХVI–ХVIII ст., засвідчує, що монастирі як найбільші землевласники понад усе піклувалися про придбання різних земельних ділянок для зміцнення й розвитку свого економічного стану. В запропонованому Каталозі відомості із «сухих» актових документів переплітаються зі звичайними побутовими реаліями монастирського буття та історичними фактами політичного й суспільного життя на українських теренах.

КАТАЛОГ

XVI ст.

1. 1522 р., серпня 8. Вільно.*

Привілей короля Сигізмунда I Старого воєводі Андрію Немировичу на надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві поля Кудрявець за Пробитим валом.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Sigismundus; Копоть».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, з нечітким відтиском, паперова кустодія (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 1: «Привилегія... с утверждением сему монастирю пахатного поля, лежащего при городе Кіеве за Пробитым валом за Львовскими воротами, именуемой Кудрявець данная, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, с притисненіем на воску печати»; оп. 1837 р., № 8.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 1, копія XVIII ст.

Джерела. ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 12, с. 3; Мицик, Документи, № 6, с. 45; Документальна спадщина, № 1, с. 35; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3, 6, 40 зв.-41; ф. 160, № 2996, арк. 100.

2. 1523 р., березня 15. Краків.*

Привілей короля Сигізмунда I Старого воєводі Андрію Немировичу на надання права ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Макарію на відбудову і заснування монастирської общини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; пергамен.

Підпис. «Константин Иван Острозкий; Богуш».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, з нечітким відтиском, під кустодією (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 2: «Привилегія... на возсозданіе запустелаго было побывшем от Батія разореніи сего монастыря и на собраніе в оный по прежнему почину греческому монахов, с утверждением земли, на которой тот монастыр состоит, и с определением оногo в подсудствіе королевскому двору, с заключением, чтобы как Кіевскому митрополиту так и воєводе Кіевскому до оногo не имеют дела, в игумены избирать с числа сего монастыря брaтіи, на паргамени, одном листу, при обыкновенной печати, в обох¹ привилегіях подчисток, приписок и переправок нет»; оп. 1837 р., № 9.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 1 зв.-2, **копія** XVIII ст.

Джерела. ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 13, с. 3-4; АЗР, т. 2, 1848, с. 152-153; Документальна спадщина, № 2, с. 35-36; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3-3 зв., 40 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100-100 зв.

3. 1526 р., липня 4. Гданськ.

Привілей короля Сигізмунда I Старого воєводі Андрію Немировичу про заборону Криштофу Кмітичу чинити кривду в монастирських землях Товстий ліс Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 240 x 210 мм; папір по краях ветхий, на згинах на-

¹ Див. за *Каталогом* № 1.

дірваний, з плямами, склеєний смужками паперу, пізнішого за походженням; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Копоть».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «Сее одойшло от обітели с[вя]той за ляхами»; на арк. 1 зв.: «1526 Juli 4, In. 14, List Zigm[un]ta do woiewody [] cerkiewny Zolotowierche manastera»; «От короля Жингмонта на Толстый ліс, не владіем за ляхами».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 3: «Привилегія... по древности ветхая, на згибах сламана и из другой стороны в двух местах подклеена, подчисток и переправок нет»; оп. 1837 р., № 10.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 10, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 2 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: № 29; за оп. № 10; арк. 1 зв.: № 3; № 12.

Джерела: АЮЗР, т. 1, с. 69–70; Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 3, с. 36–37; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14, 40 зв.–41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

4. [1520-ті рр.], листопада 30. Київ.

Лист київського воєводи Андрія Немировича про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві селища Селивоновщина в монастирських землях Товстий ліс.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 320 x 235 мм; папір ветхий, на згинах є дірки, по краях обтріпаний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Печатка. Воєводська, круглої форми, воскова, коричневого кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 14: «Крепость от кievского воєводи Андрєя Немировича на состоящее в Полщї в Толстом лісі селище Пустовщину ноября 30, году

неозначено, на 1 листе, ветхая, на которой под 3 строкой подчерчено, которым м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 90.

Запис. На арк. 1 зв.: «Лист пана Немировича, воеводы Киевского¹, в Толстом лесе, Селивоновщина»; «Надана Соловоновщины селища в Толстом лесе от Немировича воеводы Киевского»; «List wojewody Kijow Andrzeja Niemyrcza, monastera Michajlo pustowczyny Silawonczyny w Tolstom Lesie».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 90, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 14; за оп. № 90; арк. 1 зв.: № 2; № 14.

Джерела: Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14, 40 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105.

5. 1543 р., грудня 30. Краків.*

Привілей короля Сигізмунда I Старого ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Філарету на підтвердження прав на володіння селищем Лисковщина та землею Погони² на річці Прип'ять у Варовичах.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Анд. Мих. Кошерский; Михайло».

Печатка. Королівська, під кустодією, пошкоджена (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 4: «Привилегія... с утверждением монастырю состоящего в Полше двух сел Лисковщины и Погунного, которыми монастыр ныне не владіет, на двух болших листах, с притисненіем королевской печати. Оная привилегія по древности ветхая, и на згибах всредині дери, с другой стороны в трех местах подкліена, подчисток и переправок нет»; оп. 1837 р., № 11.

¹ Над рядком написано: «воеводы Киевского».

² У документі вживається інша назва: «землица нагонная» – відкрита місцевість для полювання в мисливських угіддях. Походження назви цієї землі йде від мисливського значення слова «нагін» – облава на тварин, при якій кілька загонців виганяють тварин на «погони» на стрілки.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 5–6 зв., **копія** XVIII ст.
Джерела: АЗР, т. 2, с. 394–396; ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 15, с. 4; Документальна спадщина, № 6, с. 38–40; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв., 40 зв.–41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

6. 1544 р., серпня 10. Київ.

Декрет кийівського воєводи Януша Юрійовича Гольшанського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на села Лисковці та Погонне.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

4 арк. (арк. 4 – чистий), 325 x 225 мм; папір ветхий, на згинах є дірки, по краях обтріпаний, прошито шовковою ниткою червоного кольору; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Печатка. Воєводська, круглої форми, воскова, коричневого кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 15: «Крепость надаточная на состоящее в Полще села Лисковщину и Погунное 1544 года августа 10 дня, на четырох листах в том числе един белой, по древности ветхая, в корене на з[г]ибах подралась, которымы сей м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 91.

Записи. На арк. 4 зв.: «Лист судовий [...]»; «Декрет князя Голшанского воеводи Киевского и Острозского, которим присужени Лисковщина и Погонная монастиреви ігуменом Макарієм от Макарія арменина толмача, тестя Лаврина, десятника Киевского, за сто коп, 1544 августа 10»; «Купчая на Лисковщину и Погонное»; «Dekret kniazia Golshanskiego [...] Łyskowszczyżnę i Pohonna [...]».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 91, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 439–441 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 14; № 38; за оп. № 91; арк. 4 зв.: № 3; № 15.

Джерела: Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 288, с. 356–358; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105.

7. 1556 р., грудня 19. Київ.

Випис із судових книг київського воєводи Григорія Олександровича Ходкевича про позов ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеона до князя Димитрія Романовича Любецького за гвалтівний наїзд на село Лисковці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., 336 x 217 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, верхня частина пошкоджена від вологи, на згинах є дірки; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Записи. На арк. 1 зв.: «Позов о село Лисковщину и о [] ния кгрунта»; на арк. 2, зверху: «Констана князя Острозкого в тых секстернах листы»; арк. 2 зв.: «Випис с книг суда Григорія Ходкевича воеводства Кієвского о позве на князя Любецького за починеніи от него в крунтах монастирских на земли».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 92: «Выпис... означающая позов на князя Любецького за починенное ным на м[о]-н[а]стырских лисковских грунтах пожатья збожья, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 165.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 165, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 445 зв.-446, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 91; № 63; за оп. 165; арк. 2 зв.: № 81, № 92.

Джерела. Петров, с. 173; Документальна спадщина, № 292, с. 362-363; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

8. 1556 р., грудня 19. Київ.*

Випис із судових книг київського воєводи Григорія Олександровича Ходкевича про розгляд справи щодо відмови від озера Подворне в селі Лисковці на користь Михайлівського Золотоверхого монастиря між ігуменом Симеоном і князем Димитрієм Романовичем Любецьким.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Особиста.

Опис. Оп. 1786 р., IV. № 93: «Выпис... о вступлении вечно м[о]н[а]стырю Михайловскому озера Надворного в селе Лесковском имеючаго от князя Любецкого и жени его, на 2 листах, прописанное озеро состоит в Полще и м[о]н[а]стыр оным не владіет»; оп. 1837 р., № 166.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 446 зв.-447 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, С. 173; Документальна спадщина, № 293, С. 363-354; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

9. 1558 р., березня 7. Київ.

Выпис із книг справці Київського воєводства Семена Кмитича про розгляд позову ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеона щодо володіння Кудрявськими нивами за Пробитим валом у Києві у спірній справі з боярином Київського повіту Андрієм Онковичем.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 330 x 255 мм; папір ветхий, на згинах є дірки, по краях обтріпаний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Печатка. Воєводська, овальної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 16: «Выпис... на землю состоящую за Пробытым валом Кудр[я]вскую, на 2 листах, ветхая и на оной на 1 странице под строками 2, 9, 22 и 23, а на другой странице под 20, 21 и 27 подчеркнено»; оп. 1837 р., № 92.

Записи. На арк. 2 зв.: «Лист судовий 1558»; «Выпис с книг Александра Кмитича справци воеводства Киевского на землю за Пробитым валом Кудрявецъ, 1558 года марта 7»; «Dekret Semena Aleksanrowicza Kmitycza [...]».

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 92, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 164 зв.-166 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 15; № 39; за оп. № 92; арк. 2 зв.: № 4; № 16.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 130, с. 172–174; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6; ф. 160, № 2996, арк. 105.

10. 1560 р., січня 12. Київ.*

Привілей київського воєводи Костянтина-Василя Острозького ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеону про надання острова Обрубний, озер Петриків та Плоське з сіножаттю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького під кустодією (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 17: «Лист надаточный от князя Острозского на остров Обрубный и озера Петрикове и Плаское называемые и сіножати, 1560 года генваря 12, на пол листе, при печати, ветхой, на другой странице в двух местах бумагою подклеенной»; оп. 1837 р., № 93.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 7, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЮЗР, т. 1, с. 151; ПЗАК, вып. 2, с. 105; Курдюмов, № 18, с. 5; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 7, с. 50–51; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105.

11. 1561 р., серпня 24. Київ.

Лист київського воєводи Костянтина-Василя Острозького ігумену Симеону про підтвердження обміну між Михайлівським Золотоверхим монастирем і Семеном Кмиото села Голубиєвичі на землю Золоткаєвську.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 330 x 210 мм; папір ветхий, на згинах є дірки, плями, по краях обтріпаний, з лівого краю внизу надірваний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 18: «Лист того ж князя Острозького на село Голубовичи в Полще состоящее, 1561 года, августа 24, на 1 листу, ветхой, на котором на одной странице под строкою 6 подчеркнено, которым селом м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 94.

Записи. На арк. 1 зв.: «Князя Костянтина жалоба игумена Семиона на пана Кмиту на люд в Толстом лесе»; «List xi[zaz]e Konstantina Ostroskie woj[ewody] Kijow do Aleksanrowicza Kmity [...] w Tolstym lesie, 1561, avgus 24»; «На село Голубовичи».

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 94, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 18; № 40; за оп. № 94; арк. 1 зв.: № 6; № 18.

Джерела. Петров, с. 170; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв., 41 зв.-42; ф. 160, № 2996, арк. 105.

12. 1562 р., лютого 9. Овруч.

Випис із книг київського воєводи Костянтина-Василя Острозького про підтвердження обміну села Голубієвичі на землю Золоткаєвську між ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеоном та Семеном Кмитом.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 345 x 225 мм; папір ветхий, на згинах є дірки, плями, по краях обтріпаний, з правого краю внизу арк. 2 вирізаний кут для притиснення печатки; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «[Бучевский]».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 19: «Выпис... означающая прамену села Голубевичев на землю Золоткаевскую, на 2 листах, которою м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 95.

Записи. На арк. 2 зв.: «Села Голубієвичча взаміна на землю Золоткаевскую з п[аном] Семеном Кмитом»;

«Oblata Semena Aleksandrowicza Kmity z [...] ihumeni monast[era] S. Michajła Złotowierchy: a Holubiewiczzy, a Zołokrajewsky»; «Випис с книг Константина Константиновича Острозского воеводи Кіевского, в котором іміється лист вписанный от Семена Александровича Кмита, который дал взаіну землю свою Золоктаевскую прилеглую к земле монастырской в м[о]н[а]стир, а Голубовичи прилеглую к земле его з м[о]н[а]стира ему взаіну дали, 1562, февраля 9».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 95, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 19; № 41; за оп. № 95; арк. 2 зв.: № 7; № 19.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв., 41 зв.-42; ф. 160, № 2996, арк. 105.

13. 1563 р., жовтня 17. Вільно.

Мандат короля Сигізмунда II Августа князеві Богущу Дмитровичу Хабенському на повернення Михайлівському Золотоверхому монастиреві половини луки на Кораблицях.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий), 305 x 210 мм; папір ветхий, на згинах надірваний, є дірки; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 5: «Привилегія... на владеніє Кораблицкого лугу, на двух листах, с коих один белой, с притисненієм на воску королевской печати, на которой подчисток, приписок и переправок не іміється»; оп. 1837 р., № 12.

Підпис. «Міколай Нарушевич».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Записи. На арк. 2 зв.: «Року 1563, октября 17»; «Позов до князя Богуща о луг м[о]н[а]стирский, который он собі привлащин був, в року шестдесят третем»; «Позов Хабенского».

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 12, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 7 зв.-8, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 114, № 5; № 30; за оп. № 12; арк. 2 зв.: № 5; № 22.

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 8, с. 41-42; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8 зв.-9, 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

14. 1563 р., жовтня 18. Вільно.

Мандат короля Сигізмунда II Августа зем'янину Максиму Панковичу на повернення Михайлівському Золотоверхому монастиреві Орининської землі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 310 x 210 мм; папір ветхий, з плямами, на згинах надірваний; скоропис з елементами півустава; чорнило коричневе.

Підпис. «Міколай Нарушевич».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Лист кор[оля], которым розказует Панкевичу пустити кгрунт Орининский и Девич Гору, 1563, 8bris 18»; «Панковичу».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 6: «Привилегія...до земеняна Максима Панковича о возвращеніи монастырю завладенной ним монастырской земли называемой Дывичь Гора Орыновская, на бумаге, одном листу и одной странице с приложением на воску печати. Оная привилегія по древности ветхая и под строками 9, 16, 17 подчерчено»; оп. 1837 р., № 13.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 13, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 8 зв.-9, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 114, № 6; № 31; за оп. № 13; арк. 1 зв.: № 5; № 6; № 19.

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 9, с. 42-43; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.-8, 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

15. 1563 р., грудня 23. Київ.

Купчий запис зем'янина Київського повіту Семена Гриньковича про продаж селища Глеваха ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеону.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті), 340 x 222 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, ініціал із рослинними елементами, на маргінесах рукопису є написи, нижній край посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне, вицвіле.

Печатки. Чотири: особисті, овальної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. оп. 1786 р., IV, № 21: «Купчий запис от Семена Гринкевича на продажу села Глевахи, 1563 года, декабря 23, на одном листе»; оп. 1837 р., № 97.

Записи. На арк. 2 зв.: «Справа на землю Глевацкую [...]»; «Ори[ги]нал продажи села Гливахи Семена Гринкевича, даный 1563, декабря¹ 23».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 97, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 168 зв.–169 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 20; № 43; за оп. № 97; арк. 4 зв.: № 9; № 21.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 132, с. 175; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105.

16. 1563 р., грудня 28. Київ.

Випис із книг Київського замку купчого запису зем'янина Київського повіту Семена Гриньковича про продаж селища Глеваха ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Симеону.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 303 x 210 мм; папір ветхий, на згинах є дірки, плями, по краях обтріпаний, згори посередині арк. 2 надрі-

¹ Записано «декабра» над рядком, над закресленим «ноевря».

заний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Справці Київського воєводства Миколи Андрійовича Збаразького, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 22: «Выпис... на землю Глевацкую, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 98.

Записи. На арк. 2 зв.: «Siemiona Hrynkiwicza [] ro[ku] sembry 28 d[nia] «Выпис с книг продажи Семена Гринковича Глевахи за тридцать коп лит[овских] м[о]н[а]ст[ы]рю Мих[айловскому] Зол[отоверхому] ап[н]о 1563, декаврія 28»; «На землю Глевацкую, на Гливаку».

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 98, **оригінал**; ф. 301, № 535/1763, арк. 169 зв.-171, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 21; № 44; за оп. № 98; арк. 2 зв.: № 10; № 22.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 133, с. 176-177; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105-105 зв.

17. 1569 р., вересня 24. Київ.

Выпис із книг Київського замку свідчень підданих Михайлівського Золотоверхого монастиря і Миколи Щасного Харлинського про спірні лисковські і тужирські ґрунти.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 335 x 210 мм; папір ветхий, на згинах розірваний, плями від вологи, по краях обтріпаний, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Київського намісника Василя Рая, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 23: «Выпис... ґрунт Тужерилській, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 99.

Запис. На арк. 2 зв.: «Справа с паном Харлинским [...] о ґрунте Тужирский с подданными монастырскими».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 99, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 22; № 45; за оп. № 99; арк. 2 зв.: № 11; № 23.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

18. 1569 р., вересня 25. Київ.

Випис із книг Київського замку про скаргу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря на Миколу Щасного Харлинського щодо спірних ґрунтів села Лисковці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 330 x 205 мм; папір ветхий, на згинах розірваний, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Богуш Гулкевич Глебовский».

Печатка. Київського намісника Василя Рая, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 24: «Выпис... на село Лисковцы данная, на 1 листе, которым м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 100.

Запис. На арк. 1, на маргінесі: «Розезд на село Лисковци, 1569, сен: 29».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 100, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 23; № 46; за оп. № 100; арк. 1 зв.: № 12; № 24.

Джерела: Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

19. 1570 р., травня 26. Київ.

Випис із книг Київського замку про скаргу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря на Пустинний Микільський монастир щодо спірних ґрунтів села Борщовка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 215 x 350 мм; папір ветхий, на згинах розірваний,

по краях обтріпаний, плями від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Київського намісника Василя Рая, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустанія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 25: «Въпис... на деревню Борщоговку, на 1 листе, сия деревня состоит ныни во владении м[о]н[а]стырском»; оп. 1837 р., № 101.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 101, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 195–195 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 24; № 47; за оп. № 101; арк. 1 зв.: № 13; № 25.

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 140, с. 187–188; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6–6 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

20. 1570 р., червня 4. Варшава.*

Привілей короля Сигізмунда II Августа ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Захарію на підтвердження привілеїв королів Олександра і Сигізмунда I Старого на володіння селищами Селивоновщина, Лисковщина, Голубевичі, островом Кораблище, полем Кудрявець, землями Погони, Золоткаєвські, Юрівські з приналежними до них лісами, озерами та ґрунтами.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; пергамен.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 7: «Привилегія... в подтверждение крепости на состоящие во владении монастырском села как то Глеваху, Юровку, Кудрявецъ, Кораблище, сінокос и озера за Дніпром под селом Выгуровщиною, которыми монастыр ныне владіет, да на состоящие в Полше на села Селивоновщину, Лисковщину, Погунное, Голубевичи, Ліс Толстый и землю под Чернобилем и прочіе прописанные угоди, которыми монастыр не владіет, на паргамені, одном листу і одной странице, с привисною на шнуркі шолковом, на воску, притисненного печатью, на оной привилегіи под строками 4, 6, 7, 12, 14, 15, и 16 подчерчено»; оп. 1837 р., № 14.

Підписи. «Sigismundus Augustus; Ławryn Piasoczyński».

Печатка. Королівська, висла, воскова, на шовковому шнурі, не ціла (*Курдюмов*).

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 9 зв.–15, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЮЗР, т. 1, с. 173; ПЗАК, вып. 2, с. 106; Курдюмов, № 23, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 10, с. 43–48; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8 зв.–9, 14 зв., 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

21. 1572 р., грудня 12¹. Київ.*

Привілей київського воєводи Костянтина-Василя Острозького на підтвердження права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими ґрунтами та Дівич-горою за розмежуванням у спірній справі з Максимом Панковичем та згідно з судовим листом Василя Рая від 8 грудня 1572 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 26: «Лист от князя Острозского на землю Дівичь Гору Орининскую лебедскую именуемую 1572 года декабря 12-го, на 2 листах, с коих один белой, ветхой»; оп. 1837 р., № 102.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 206–206 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 3, № 57, с. 163; ПЗАК, вып. 2, с. 106; Курдюмов, № 24, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 144, с. 194–195; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8, 41 зв.–42; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

¹ В описі документів на Орининську землю і Дівич-гору (ІР НБУВ, ф. 307, № 536/1762 П, арк. 151) «Судовий лист Орининського ґрунту через Василя Рая» помилково датується 20 грудня 1572 р. замість 8 грудня 1572 р. Укладач опису ймовірно сплутав «судовий лист» із документом «Лист-наказ Костянтина князя Острозького воєводи Київського», яким він підтверджував розмежування Орининських ґрунтів і Дівич-гори у спірній справі між Максимом Панковичем та монастирем за судовим листом Василя Рая. Саме цей лист датується 12 грудня 1572 р.

22. 1576 р., вересня 9. Житомир.*

Привілей кийівського воєводи Костянтина-Василя Острозького на підтвердження права Михайлівського Золотоверхого монастиря на Юрівські ґрунти.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Костянтина-Василя Острозького (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 27: «Лист того ж князя Острозького о ґрунтах Юровских, 1576 года сентября 9-го, на 2 листах, в том числе лист белой, оной лист по древности ветхой, под строками 16, 17 подчерчено»; оп. 1837 р., № 103.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 19 зв.-20, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 3, № 70, с. 195; ПЗАК, вып. 2, с. 106; Курдюмов, № 25, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26-43; Документальна спадщина, № 144, с. 194-195; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.-7; 41 зв.-42; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

23. 1578 р., липня 25. Львів.*

Привілей короля Стефана Баторія на підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями за попередніми наданнями зі вписанням привілеїв на заснування общини Сигізмунда I та на ґрунти від князя Костянтина-Василя Острозького.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; пергамен.

Підписи. «Stephanus; Lawryn Piasoczyński».

Печатка. Королівська, висла, воскова, на шовковому шнурі.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 8: «Привилегія... в подтверждение привилегии прежня короля Жигмонта на возсозданіе сего монастыря и трех листов князя Константина Острозького на остров Обрубный, село Борщаговку и деревню Юровку, за землю Дівичь Гору Ориновскую, которыми і ныне монастырь владіет, данная на паргамені, одном листу и одной странице, с привисною на шелковом шнуркі, на воску, притисненною печатью, на

якої привилегії под строками 8, 9, 10, 18, 21, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 35 и 36 подчеркнута»; оп. 1837 р., № 15.

Шифр: ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 15 зв.-19, **копія** XVIII ст.

Джерела: Курдюмов, № 26, с. 6; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26-43; Документальна спадщина, № 11, с. 49-52; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.¹

24. 1582 р., грудня 2. Варшава.

Привілей короля Стефана Баторія ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру на підтвердження прав на володіння озером Петриків під селом Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 210 мм; папір на згинах розірваний, є дірки, плями, підклеєний смужкою паперу; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Підпис. «Lavrín Piesoczyński».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «На остров Петриковській под Вигуровщиною, на Михайловщину»; «Випис с книг канцлерских на озеро Петрикова, 1582, [10]bris 2».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 9: «Привилегія... на владеніє монастырю озера Петрикова, состоящаго под селом Выгуровщиною, которым монастырь и ныне владіет, на бумаге, двух листах, с коих один белой, при обыкновенной королевской печати, которая по древности ветхая, и в двух листах, на згибах с обороту подкліена»; оп. 1837 р., № 16.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 16, оригінал; ф. 307, № 535/1763, арк. 20 зв.-21, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 9; № 32; № 34; за оп. № 16; арк. 2 зв.: № 9; № 15.

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 13, с. 53-54; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9-9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

¹ У документі дата – «1577 р.».

25. 1583 р., червня 12. Київ.

Выпис із земських книг Київського воєводства привілею польського короля Стефана Баторія від 2 грудня 1582 року про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві озера Петриків під селом Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 207 x 332 мм; папір на згинах розірваний, плями від вологи, згори посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричнєве, чорне, вицвіле.

Підпис. «Дмитр Елец».

Печатки. Дві: судові, восьмикутної та круглої форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис на Михайловщину под Вигурившиноу, 1583, юня 12».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 28: «Выпис... на землю Выгуровскую и Михайловскую, на 2 листах, сіи имения состоят н[ы]ни во владеніи м[о]н[а]стырском»; оп. 1837 р., № 104.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 104, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 121 зв.-123, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 27; № 48; за оп. № 104; арк. 2 зв.: № 16; № 28.

Джерела. Петров, с. 171; Документальна спадщина, № 114, с. 151-152; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9-9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

26. 1584 р., червня 22. Київ.

Выпис із гродських книг Київського воєводства про підтвердження купчого запису зем'янина Юхима Федоровича Позняка та його дружини Настасії про продаж містечка Білогородка, ґрунтів за річкою Ірпінь та інших маєтностей київському воєводі Костянтину-Василю Острозькому за 4000 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

4 арк. (арк. 4 - чистий), 325 x 200 мм; папір на згинах

надірваний, по краях обтріпаний, прошито бавовняною ниткою, з лівого краю внизу арк. 4 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе; документ завірений 26 вересня 1627 року.

Печатки. Дві: Київського магістрату та особиста, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 4 зв.: «Zastava dobr Białogrodki od pana Iewisyma Pozniaka u zony jego хаґize Ostroskiemu panu wojewody kijowskemu. 1584, 22 juny».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 29: «Выпис... на пограничное містечко Білогородку, данная на 4-х листах, четвертой белой, которое містечко состоит н[ы]не во владение Катедрального Кієво-Софеиского м[о]н[а]стыря»; оп. 1837 р., № 105.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 105, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 28; № 49; за оп. № 105; арк. 4 зв.: № 17; № 29.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

27. 1585 р., вересня 19. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про підтвердження обміну між ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Сергієм та смоленським воєводою Філоном Семеновичем Кмітою села Карповичі в Мозирському повіті на острів Спащина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

4 арк. (арк. 3, 4 – чисті), 330 x 210 мм; папір прошито бавовняною ниткою, з лівого краю внизу арк. 3 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле; документ завірений 27 серпня 1585 року.

Підпис. «Іван [Де]».

Печатки. Дві: особисті, овальної та восьмикутної форми, зеленого кольору, паперова кустодія, бавовняна нитка протягнута крізь печатки.

Записи. На арк. 4 зв.: «1585 septembris 19. Oczewiste Sczyznanie Filona Semenowicza Kmity woje[wody] smolenskogo Złotowierchj Michajl[owski]: [] grunt Spasczyzne za dobr Karpowicze w prowincie Mozyrskim [] 1585»; «То тая справа с Филоном о заміні села Карпович в повіті Мозирском за остров Спащизну».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 30: «Выпис... о замене села Карповичи за остров Спащину на 4 листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 106.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 106, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 29; № 50; за оп. № 106; арк. 4 зв.: № 19; № 30.

Джерела. Петров, с. 171; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

28. 1585 р., вересня 19. Київ.

Випис із городських книг Київського воєводства про розмежування ґрунтів Спащина під селом Рудьки та Товстий ліс між ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Сергієм та смоленським воєводою Филоном Семеновичем Кмітою.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 210 x 320 мм; папір на згинах надірваний, є дірки, плями від вологи, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле; документ завірений 25 серпня 1585 року.

Підпис. «Іван [Де]».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Sczyznanie [commutaly] Filona Kmity. Spasczyzne z Karpowicze, 1585. s[eptem]bris 19»; «О границах польских, которія теперича подле []; «Выпис с книг кгородских киевских о границах польских Рудках и Толстый лес».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 31: «Выпис... о ґрунте прозываемом Спащине в Полще под селом Рудкое лежачем, на

2 листах, котрым ґрунтом м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 107.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 107, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 30; № 51; за оп. № 107; арк. 2 зв.: № 18; № 31.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

29. 1598 р., жовтня 27. Київ.

Випис із ґродських книг Київського воєводства протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Михайла Костянтиновича проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзди на масток Юрівка, село Глеваха та монастирську корчму над річкою Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 332 x 210 мм; папір на згинах надірваний, є дірки, плями від вологи, згори посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Підпис. «Ипполит Родкевич».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacia od wielebbe oўca Michała Kontantinoviza ihumena cerkwi ś. Michajła Zło[towierchego], na Monwida Dorohoyskie [] z Jurowki []»; «Выпис Михайловский»; «Року 1598, октебря 27».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 32: «Выпис... на деревню Юрьевку, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 108.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 108, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 31; № 52; за оп. № 108; арк. 2 зв.: № 20; № 32.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.

30. 1598 р., жовтня 27. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства свідчення возного Радка Мировського про справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Михайла Костянтиновича проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзди на маєток Юрівка, село Глеваха та монастирську корчму над річкою Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 323 x 210 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, є дірки, плями від вологи, з правого краю згори арк. 1 зв. надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Ипполит Родкевич».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «О селе Юрьевке, 1598 октября 27»; на арк. 1 зв.: «Oblata woznego wznanie jeo msa oјca ihumena [] monastera Michajłowskie z Monwida Dorohoyskie [] gruntew Jurewskih»; «Позев Михайловский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 33: «Выпис...на село Юрьевку, на листе»; оп. 1837 р., № 109.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 109, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 32; № 53; за оп. № 109; арк. 2 зв.: № 21; № 33.

Джерела. Петров, с. 171; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 105 зв.–106.

31. 1599 р., березня 19. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства судової справи ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Михайла Костянтиновича проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзд на маєток Юрівка, село Глеваха та монастирську корчму над річкою Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк. (арк. 2 – чистий), 330 x 210 мм; папір по краях

обтріпаний, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, чорне; документ завірений 5 липня 1600 року.

Підпис. «Гаврило Грикович».

Печатка. Особиста, овальної форми, темно-зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: [Michał Kontantinoviz ihumen Michajłowski [...] 1599 марта 19]; «Сознане до книг гродских о Глеваху п[а]ну Дорогостайскому, о Юревку и о корчму на Вете»; «Сознане до книг кгородских о Глеваху пану Дорогостайскому и о Юровку и о корчму на Вете».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 34: «Выпис... сознания до книг гродских о селі Глеваха, Юровка и корчми на Веті состоящой, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 110.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 110, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 188–189, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 33; № 54; за оп. № 110; арк. 2 зв.: № 22; № 34.

Джерела. Петров, с. 171; Документальна спадщина, № 138, с. 184–185; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

32. 1599 р., вересня 6. Київ.

Випис із гродських книг Київського воеводства протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Стефана Товстоновського проти обухівського державця Павла Монтвида Дорогостайського за наїзди на села Глеваха і Юрівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 215 x 335 мм; два списки; папір ветхий, по краях обтріпаний, на згинах дірки, з правого краю посередині арк. 1 зв. та внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Федор [Висманович]».

Печатки. Дві, особисті (однакові), овальної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacia od o[ўca] Stephana Tovstonovskogo ihumena Michajłowskogo [...] 1599 s[eptem]bris 6»; «Протестація на Глеваху и Юрєвку, септеврія 6»; «Выпис».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 35: «Выпис...означающая протестацію за наезд Дорогостайского на село Глеваху и Юрєвку того ж году (1599. – С. С.) сентября 6, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 111.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 111, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 34; № 55; за оп. № 111; арк. 2 зв.: № 23; № 35.

Джерела. Петров, с. 171; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

33. 1599 р., вересня 20. Київ.

Лист київського воєводи Костянтина-Василя Острозького обухівському державцю Павлу Яковичу Монтвиду Дорогостайському про скаргу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Стефана Товстоновського стосовно пограбування його підданими монастирського двору Юрівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 210 x 335 мм; папір ветхий, на згинах затертий, плями від воску, вологи; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Ишполит Родкевич».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «1599»; на арк. 1 зв.: «Позев»; «Князя Острозького позов Дорогостайскому стороны кгрунтах м[о]н[а]стирских»; «Что Дорогостайскій наїхавши на Юроскій двор, грабунки починив и много убитків».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 36: «Лист князя Острозского до Дорогостайского по претенсії сего м[о]н[а]стыря за

разореніе дворца м[о]н[а]стырскогo Юоровскогo и Юоровки и заборе скота разнаго и протчаго, 1599 года, сентября 20, на белом листе, ветхой»; оп. 1837 р., № 112.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 112, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 35; № 56; за оп. № 112; арк. 1 зв.: № 24; № 36.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.–7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

34. 1599 р., жовтня 15. Київ.

Выпис із гродських книг Київського воєводства протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Стефана Товстоновського проти ченця Овксентія Табори та обухівського державця Павла Яковича Монтвида Дорогостайського за наїзди на село Глеваха.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1, 2 – окремі), 210 x 330 мм; папір по краях обтріпаний, знизу посередині арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне; документ завірений 19 квітня 1600 року.

Підпис. «Остафий Загоровский».

Печатка. Особиста, овальної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «1599 bris 15 na Tabora czernsa z [] Dorohoyskiemu Hlewache []. Protestacia od Tovstonovskogo ihumena Michajłowskogo []»; «Протестація на против Табора чернца, о село Глеваху»; «Протестація о подступе людей глеваских».

Отис. Оп. 1786 р., IV, № 37: «Выпис... означающая протестацію за наезд на село Глеваху, на одном листе, а другою белой»; оп. 1837 р., № 113.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 113, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 36; № 57; за оп. № 113; арк. 1 зв.: № 25; № 37.

Джерела. Петров, с. 171; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

XVII ст.

35. 1602 р., січня 18. Житомир.

Випис із земських книг Київського воєводства скарги ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафа Мировського про несплату боргу у 12 коп литовських грошей Юрієм Рожновським за заставлене село Віта з усіма угіддями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк., 326 x 215 мм; папір на згинах надірваний, у дірках, нижній правий кут відірваний, згори посередині арк. 2 надрізаний для притиснення печатки, яка не представлена; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Тарас Лозка».

Записи. На арк. 1, на маргінесі: «Жигмонт Третий»; на арк. 2 зв.: «Видимус игумену Михайла Золотоверхого, 1602 года»; «1602, Rożnovski [] pozywa Michajłowskich [] imenia Weticy u korczy pod Weta».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 38: «Въпис... на хутор прозываемый Вету с его угодіи, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 114.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 14, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 37; за оп. № 114; арк. 2 зв.: № 26, № 38.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

36. 1602 р., лютого 12. Київ.

Позов київського воєводи Костянтина-Василя Острозького обухівському державцю Павлу Яковичу Монтвиду Дорогостайському за наїзд його підданих на маєтність Юрівка Михайлівського Золотоверхого монастиря та відшкодування збитків за пограбування монастирського двору.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 220 x 330 мм; папір ветхий, на згинах надірваний, з дірками, плямами; скоропис; чорнило коричневе, чорне.
Підпис. «Андрей Сурин».
Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.
Записи. На арк. 1: «Позев»; на арк. 1 зв.: «Лист Константина князя Острозького воеводи Киевского, пану Павлу Яновичу, року 1602 февраля 12, чтоб удоволствовал м[о]настыр за разорение дворца Юровского».
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 39: «Лист от князя Острозького Павлу Яновичу Монтвиду Дорогостайскому, чтобы удоволствовал м[о]настыр за разорение ним дворца м[о]настырского Юровского, на 1 листе, ветхой»; оп. 1837 р., № 115.
Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 115, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 22 зв.-23, **копія** XVIII ст.
Старі шифри. Арк.1: Л. 127, № 38; за оп. № 115; арк. 1 зв.: № 27, № 39.
Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 15, с. 56–57; Мицик, Св. Костянтин Острозький, вип. 13, с. 26–43; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.-7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

37. 1602 р., лютого 12. Київ.

Позов кийівського воеводи Костянтина-Василя Острозького обухівському державцю Павлу Яковичу Монтвиду Дорогостайському за наїзд його підданих на юрівські та глеваські землі Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк., 283 x 217 мм; папір надірваний у різних місцях, ветхий, з плямами; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Позев»; «Позев на Дорогостаева княжати Острозького, 1602 года февраля 12».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 40: «Лист князя Острозского позевный Павлу Яновичу монастырскому о грунтах Юровских, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 116.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 15, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 116; арк. 1 зв.: Л. 127, № 39; № 28, № 40; № 1.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.-7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

38. 1602 р., лютого 25. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу із записом від 9 квітня 1563 року тестаменту міщанина Семена Мелешковича про право монастиря на володіння селом Юрівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті), 330 x 215 мм; арк. 3 зв., 4 – скріплені печаткою; папір прошито шовковою ниткою, червоного кольору, є плями від печатки, на маргінесах рукопису є написи; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Гарасим Лазоревич».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Записи. На арк. 4 зв.: «Oblata testamenta [...] Semena Meleszkowicza, meczanina kijowskiego [...]»; «Семена Мелешковича, 1563, aprila 9, Jurowka legowana na m[o]-n[asty]r Michajłowski»; «Видимус с книг міських ратуши Кіевской 1602 году, февраля 25 дня данный, он же 1563 года, апреля 9 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 20: «Выпис с книг міських ратуши Кіевской, 1563 года апреля 9, данная на деревню Юрювку, на 4 листах»; оп. 1837 р., № 96¹.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 96, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 185–188, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 126, № 19; № 42; за оп. № 96; арк. 4 зв.: № 8; № 20.

¹ В описах 1786 р. і 1837 р. дата: «9 квітня 1563 року».

Джерела. Петров, с. 170; Документальна спадщина, № 137, С. 181–184; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 105.

39. 1602 р., березня 5. Київ.

Привілей короля Сигізмунда III Вази ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському на право стягнення мита на Ветській греблі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 208 x 153 мм; папір ветхий, половина аркуша знизу відсутня; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, паперову в кустодію прошито нитками.

Запис. На арк. 1 зв.: «О мыто Ветское».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 10: «Привилегія... о мите Ветянской плотины, на одном листу, при обыкновенной королевской на воске притисненной печати, подчисток и переправок на оной не иміється»; оп. 1837 р., № 17.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 17, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 23 зв.–24 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 10; за оп. № 17.

Джерела. Петров, с. 168; Документальна спадщина, № 16, С. 57–58; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.

40. 1602 р., березня 5. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства квіту із зізнанням генерального возного Семена Смолянського у справі ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафа Мировського з Федором Семеновичем Рожновським щодо права на село Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк., 336 x 212 мм; папір на згинах надірваний, обтріпаний, вицвілий, внизу посередині арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Довод позву на п[а]на Рожновського»; «Oblata [] od weleb[nego] oј҃ca Josipha ihumena z Michajla [] monastyra [] do jeo mѕci pana Rozniowskego [] o grunt Wetycy, 1602, mart 5».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 41: «Выпис... означающая протестацію на хутор Вету, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 117.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 16, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 40; № 58; за оп. № 117; № 41; арк. 1 зв.: № 29; № 2.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106.

41. 1602 р., березня 28. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші свідчення возного Семена Смолянського про надання трьох озер та сіножаті за річкою Половиця¹ ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті), 215 x 333 мм; папір ветхий, на згинах надірваний, внизу арк. 1 вирізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Jacob [D...] Zakrzewski».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1, на маргінесі: «Озера и сеножати михайловские за Днепром»; «Михайловщина»; «[] ozerov za Dnieprem 1602, mart 28»; «1602 года марта 28».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 42: «Выпис... на заднипрянские три озера и сеножати, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 118.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 118, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 124–124 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 41; за оп. № 118; № 42; арк. 2 зв.: № 30; № 3.

¹ Половиця – мала річка в Києві, в місцевості Оболонь, права притока Дніпра.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 116, с. 153–154; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106.

42. 1602 р., березня 30. Київ.

Лист Юрія Половця-Рожиновського про зречення та переведення права на володіння селом Віта ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк. (арк. 2 – чистий), 212 x 330 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, надірваний на згинах, арк. 2 – навіпіл, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле, чорне.

Підписи. «Юре Половец зе Сквира Рожиновский; Вацлав Вилгорский; Якуб Крусинский».

Печатки. Чотири: особисті, восьмикутної та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Зреченя п[а]на Рожоновского»; «Quit od Roznowskiego oўsu ihumeni Michajlawskomu [] 1602, mart 30»; «Original. [] Mały Глевах, Малютинка»; «Року 1602 мсяца маріми 30 дня за очивістым признанем его млт пана Юрея Рожоновского [принест] Вацлав Вилгорский, подвоеводий киевский, рукою»; «1602 году марта 30, о имене Ветици, которое было заставное м[о]н[а]ст[ы]рю Михайловскому, потом он Юрий одобрал был, а дале вовсе на м[о]н[а]ст[ы]р дал, сим листом стверджует».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 43: «Крепость на Вету Юрія Рожновского монастырю... на 1 листу, один белой, ветхая»; оп. 1837 р., № 119.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 119, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 42; за оп. № 119; № 43; арк. 2 зв.: № 31.

Джерела. Петров, с. 172; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106–106 зв.

43. 1602 р., квітня 1. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства листа Юрія Половця-Рожиновського про зречення та переведення права на володіння селом Віта ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 322 x 209 мм; папір надірваний на згинах, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе, ініціал із рослинними елементами в 3, 5 рядках.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис кгродский зреченя Ветици п[а]на Юра Рожиновского»; «Року 1602 [] у суду принест Гарасим Сурин, подсудок, рукою»; «1602, aprili 1, Roznowski Jure prawo wlewa na manastyr Michajlawski [] Weticy, extract sczyznanego quitu od p[ana] Roznowskiego».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 44: «Выпис... на землю Ветица, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 120.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 17, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 43; за оп. № 120; № 44; арк. 2 зв.: № 32.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

44. 1602 р., травня 27. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші тестаменту київського міщанина Василя Йосиповича Черевчія про надання ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському Введенської ниви за Пробитим валом у Києві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 210 x 335 мм; папір надірваний на згинах, у дірках, чорнильні плями, внизу посередині арк. 2 надрізаний

та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле, та чорне; документ завірений 3 червня 1602 року.

Підпис. «Jacob [D...] Zakrzewski».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв., на маргінесі: «На нивы за валом»; на арк. 2 зв.: «Видимус з ратуши на нивы Уведенские за Валом Пробитым от Ледских ворот []»; «Obłata testamenta [] Czerevczeia [] niwÿ za walom Uwedenskye odkaźnie monaste: cerkwie ś. Michała Złotowierzczego»; «Anno 1602 maj 27»; є ще два записи польською та українською мовами, які не читаються через вицвілий текст.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 45: «Выпис... данная на нывы Воведенские Кудрявские, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 121.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 121, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 213–215 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 44; за оп. № 121; № 45; арк. 2 зв.: № 33.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 147, с. 199–201; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

45. 1602 р., липня 23. Люблін.

Випис із трибунальських книг Київського воєводства декрету Головного люблінського трибуналу на право збирати мито в маєтностях Віта ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Мировському в судовій справі із земським суддею Яном Аксаком.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 215 x 335 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, на згинах надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Ossolinski; Jerzy Horstu Druizly; Hodorscki; Adam Prusinowski; Тапас Лозка».

Печатка. Міста Любліна, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Декрет трибунальський на мыто на Вете»; «Dekret Tribunaliski predzy pane Janem Aksakem [] ziem. kijow: ot wielebnym oўcem Josyphem Mironewskim ihumene Michaylowski o myto na Wete»; «1602, 23 juli»; «Зачалося мыто брати на Вете року 1112 за княженія кїевского Владимира Мономаха, который того року почал княжити в Кїеве по смерти князя Михаила Святополка []».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 46: «Выпис... о мыте Ветянской гребли, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 122.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 122, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 221-222, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 127, № 45; за оп. № 122; № 46; арк. 2 зв.: № 34.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 150, с. 204-205; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

46. 1602 р., серпня 24. Київ.

Позов кїївського воєводи Костянтина-Василя Острозького до Миколи Щасного Харлинського за наїзд його підданих на озера Подворне й Остриця, що належать Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 215 x 330 мм; папір по краях обтріпаний, на згинах надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Сурин»

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1: «Позев»; арк. 1 зв.: «1602 aug[usti] 24»; «Позов с паном Харланским».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 47: «Лист Константина князя Острозского позовній на два озера Подворное и Осетрицу, на 1 листе, ветхая»; оп. 1837 р., № 123.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 123, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 46; за оп. № 123; арк. 1 зв.: № 35; № 47.

Джерела. Петров, с. 172; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

47. 1602 р., жовтня 7. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства запису із гродських книг від 15 серпня 1602 року свідчення возного Станіслава Карського про надання Введенської ниви Михайлівському Золотоверхому монастирю за тестаментом Василя Йосиповича Черевчія.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 215 x 335 мм; папір на згинах надірваний, з плямами, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: особисті, круглої та восьмикутної форми, воскові, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский на нивы Валотчини[]»; «Obłata [] na niwij za walem od Czerevczenia legowane m[o]n[a]s[t]juri Michajłowski»; «1602 8bris 7»; «Прозываемое поле за валом Воведенское подли Хрещатика».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 48: «Выпис... на поле лежачое за валом Воведенское возле Хрещатика, на 1 листе, а другою белий»; оп. 1837 р., № 124.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 124, оригінал; ф. 307, № 535/1763, арк. 217–218 зв., копія XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 48; за оп. № 124; арк. 2 зв.: № 36; № 7; № 48.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 149, с. 202–204; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

48. 1602 р., жовтня 7. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства оповідання київського міщанина Василя Кривковича про постанову заручної угоди між підданими Миколи Щасного Харлинського і ченцями Михайлівського Золотоверхого монастиря щодо заповідання кривд у селі Лисковці із виписом із книг Київського замку від 25 вересня 1569 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 330 x 205 мм; папір з лівого краю зім'ятий та розірваний на згині аркушів, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, круглої та восьмикутної форми, воскові, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Въпис земский постановеня п[а]-на Щасного Харлинского»; «В книги земские киевские [1]602 8ври[] 7, записано»; «Per oblatu podano [] 1569, 8bris 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 49: «Въпис... на село Лесковцы данная, на 2 листах, оно село Лисковцы состоит в Полще и м[о]н[а]стыр ным не владеет»; оп. 1837 р., № 125.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 18, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 48; за оп. № 125; арк. 2 зв.: № 39; № 9; № 49.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

49. 1602 р., жовтня 7. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства оповідання міщанина Василя Кривковича про випис із гродських книг від 1 квітня 1602 року щодо переведення прав Юрія Половця-Рожиновського на володіння селом Віта Михайлівському Золотоверхому монастирю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 x 207 мм; папір надірваний, є чорнильні плями, внизу посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, круглої та восьмикутної форми, воскові, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский зреченя Ветици пана Юра Рожновского»; «Obłata listu qwitu¹ zrzeczenia maietnosti Wetycy ałe Wety od Jiura Roznijwskego monasterowi Michajłowskiemu, 1602, 7 8bris».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 50: «Выпис... сія земля во владенні монастырском»; оп. 1837 р., № 126.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420. № 19, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 222 зв.–224 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк.1: Л. 128, № 49; за оп. № 126; арк. 2 зв.: № 38; № 8; № 50.

Джерела. Документальна спадщина, № 151, с. 206–208; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

50. 1602 р., листопада 23. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про примирення Миколи Щасного Харлинського з ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Миrowsьким про розмежування озер Подворне й Остриця та сіножаті в селі Лисковці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 x 211 мм; папір ветхий, на згинах надірваний, є дірки, воскові плями, з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

¹ Записано згори.

Записи. На арк. 2 зв.: «Роз[ейм] з паном Харлинским»; «1602, 9bris 23»; «Выпис с книг кгородских воеводства Киевского, в котором імеется вписано угодное помиркованіе пріятельское Николая Харлинского з ігуменом Иоасафом Мировичом до часу годом и місяцем означеного о озерах прозиваемых Поддворного и Осетрици, також и о скошенію травы в лузі монастирском прозиваемим Лисковщиною, чие являться старожитные державные [] права, то той стороне озера и луг присудятся, 1602, ноября 23».

Опис. Оп. 1786 р., IV. № 51: «Выпис... о помиркованьи пріятельском Николая Харленского з игуменом Иоисифом Мировичем в озерах прозываемых Подворном и Острица, також и о скошеніи травы в луге м[о]н[а]-стырском Лисковшине, на 2 листах, с коих страница белая, прописанные озера с лугом состоят в Полще и м[о]-н[а]стыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 127.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 20, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 450–451, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 50; за оп. № 127; арк. 2 зв.: № 40; № 51.

Джерела. Документальна спадщина, № 296, с. 367; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

51. 1603 р., серпня 7. Київ.

Выпис із гродських книг Київського воеводства із зізнанням генерального возного Олександра Пироговича про спірну справу між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським щодо лисковських ґрунтів за рікою Прип'ять.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 335 x 216 мм; папір пошкоджений, ветхий по краях, надірваний на згинах аркушів, із правого краю горішні кути з плямами від вологи, з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатка. Судова, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис кгородский релацыи [] пана Харлинского на []»; «1602, augs 7».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 52: «Выпис... на землю Лисковскую за рекою Припетю лежащую, на 2 листах, сия земля состоит в Полще и м[о]н[а]стыр оною не владеет»; оп. 1837 р., № 128.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 21, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 51; за оп. № 128; арк. 2 зв.: № 41; № 52.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 106 зв.

52. 1603 р., листопада 10. Красносілля.

Мирова угода між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель за островами Лисковщина, Тужир, Узліжжя й Засторожиче із встановленням за порушення угоди застави у 200 коп литовських грошей.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 293 x 212 мм; папір ветхий, на згинах надірваний навпіл, нижній край аркуша загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підписи. «Иосаф Мировский; Mikołaj Chałysky; Jendziło Jan; Dawid Sołtan; Mikołai Woroniecky».

Печатки. П'ять: чотири особисті (одна з яких не відтиснена) та одна монастирська, круглої та овальної форми, воскові, червоного та зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Року 1603 м[еся]ца декабрия 20 дня прынюс во суду Филон Стрыбыл»; «Лист померкованя з Йоасафом Мировским ігуменом Михайловским, пана Харлинского»; «1603, 9bris 10»; «Лисковщина».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 53: «Миролюбное разграничение принадлежащих к селам, состоящим в Полще сего м[о]-н[а]стыря Лисковцам и шляхтыча Харлинского Красноселью, грунтов учиненное, на 1 листу, которыми м[о]-н[а]стырь не владеет»; оп. 1837 р., № 129.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 22, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 454–455 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 129; арк. 1 зв.: № 42; № 53.

Джерела. Документальна спадщина, № 299, с. 371–372; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

53. 1603 р., листопада 10. Красносілля.

Лист-примирення між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 332 x 214 мм; папір ветхий, з плямами, на згинах надірваний, лівий нижній кут арк. 1 розірваний, внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе; ініціал з рослинними елементами в 1 рядку.

Підписи. «Mikołaj Chałysky; Dworanin Strukcas; Jan Sokołowsky; Mikołai Woroniecky; Двд Солтан; Александер Пирогович».

Печатки. Шість: особисті (дві з яких не відтиснені), овальної, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного та зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Запис п[а]на Харлинского по розделеню маетности Лисковщина»; «Року 1603 м[еся]ца декабря 10 дня прынюс Вацлав Вилгдорский воевода Киевский []»; «Граница Лисковская на Поліс[сі]»; «1603 10bris 10»; «Лист вічного примиренія от Миколая Щасновича Харлінского спор в добрах Красносілских и Лисковщини з ігуменом Йоасафом Мировичом [іміющо-го]»; «1603, ноября 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 54: «Крепость от Николая Щасного Харлинского сему м[о]н[а]стырю на село Лисковцы и Красноселья с прописанными в оной принадлежностями, на 2 листах, в том числе лист белой, сіи оба села состоят в Полце и м[о]н[а]стыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 129.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 23, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 452–454, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 53; за оп. № 129; арк. 2 зв.: № 43; № 54.

Джерела. Документальна спадщина, № 298, с. 369–371; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

54. 1603 р., грудня 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства листа-примирення від 10 листопада 1603 року між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 220 x 330 мм; папір ветхий, по краях і на згинах надірваний, є дірки, згори посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе; ініціали з рослинними елементами в 1, 3 і 5 рядках.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Въпис кгродский зезнаня п[а]на Харлинского на запис»; «1603, 10bris 20»; «Випис с книг кгродских воєводства Кієвского, в котором іміється лист примиритення от Миколая Харлінского ігумену Йоасафу Мировичу в кгрунтах заводних Красносілля и Лисковщини даный»; «Року 1604 мсца октебря 5 дня в суду покладав через велебного отца Йоасафа Мировского

игумена монастыря Михайловского и прынюс Ян Аксак судя, рукою».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 55: «Выпис... о грунтах заводных Красносельских и Лисковщинских, на 3 страницах, и сіи грунта состоят в Полще и м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 130.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216, за оп. 130, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 460–461 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 128, № 54; за оп. № 130; арк. 2 зв.: № 44; № 55.

Джерела. Петров, с. 172; Документальна спадщина, № 302, с. 376–379; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

55. 1603 р., грудня 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воеводства мирової угоди від 10 листопада 1602 року між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 326 x 215 мм; папір ветхий, з плямами, на згинах та вище згину на арк. 1 надірваний, розірваний навпіл, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне; ініціал з рослинними елементами в 3, 5 рядках.

Підпис. «Андрей Сурин».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис запис на знесене подданных Лисковцов, кгородский»; «1603, 10bris 20»¹; «1603, декабрь 20»; «Випис с книг кгородских воеводства Киевского, в котором іміється лист постановенія згодного между Николаем Харлинским и отцем ігуменом Йоасафом Мировичом м кгрунтах Красносілских и Лисковщиною

¹ Запис закреслено.

з ограничением»; «Року 1604 м[еся]ца октебрия 5 дня в суду покладав через велебного отца Иоасафа Мировского игумена Михайловского монастыра и прынюс Ян Аксак судя, рукою»; «На Узлуже и Засторожече».

Опис. Оп. 1786 р., IV. № 56: «Выпис... постановление згоды между Николаем Харленским и из гуменном Иосифом Мировычем в грунтах Красноселских и Лисковщиною, на 1 листу, прописанные грунта, состоят в Полще и монастыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 131.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 24, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 457 зв.–459, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 2 зв.: № 45; № 56; № 60.

Джерела. Документальна спадщина, № 301, С. 374–376; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

56. [1604 р.]¹, серпня 4. Острог.*

Лист кийівського воєводи Костянтина-Василя Острозького підкоморію Самійлу Горностаю про заборону білогородківським жителям вступати в глеваські грунта і «дерево бортне» Михайлівського Золотоверхого монастыря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис: «Kostanty K.O.».

Печатка. Костянтина-Василя Острозького, під кустодією (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 60: «Лист Константына князя Острозского, чтоб белгородские жители в грунта глеваские и дерево бортное не вступали, 1604 года августа 4, на одном листу»; оп. 1837 р., № 135.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 172 зв.–173; **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 31, с. 8; Документальна спадщина, № 135, с. 179; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

¹ За Курдюмовим дата написання: «1605 р.».

57. 1604 р., жовтня 5. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства листа-примирення від 10 листопада 1602 року між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 335 x 210 мм; папір ветхий, з плямами, по краях обтріпаний, згори арк. 1, 2 пошкоджені від вологи з втратою тексту, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе; ініціал із рослинними елементами в 5 рядку.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «...Лисковщину и на прочие»¹; «1604, 8bris 5»; «На маетность Лисковщину, розсправа и прові[ні] маетно: отца ігумена Юсафа Мировского Михайловского с паном Миколаем Харлинским».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 57: «Въпис... на маетность Лисковщину, данная на 3 страницах, которая состоит в Полще м[о]н[а]стыр ею не владеет»; оп. 1837 р., № 132.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 25, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 56; за оп. № 132; арк. 2 зв.: № 46; № 57.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

58. 1604 р., жовтня 5. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства свідчення возних Яна Соколовського та Олександра Пироговича в справі Миколи Щасного Харлинського та ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафа Мировського про розмежування лисковських та красносільських земель.

¹ Початок напису відсутній через втрачену частину паперу.

Мова. Українська, польська.
Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 x 213 мм; папір із лівого краю внизу відірваний, арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.
Підпис. «Тарас Лозка».
Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.
Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский на признане возных на розделой с п[а]ном Харлинским»; «[] do ziemstwa woznych z oblatia []».
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 58: «Выпис... сознание Якова Соколовского и других в оной поименованных о постановлении згоды и помиркования Николая Харлескаго з игуменом Иосифом Мировичем в заводных грунтах, на 2 листах, в том числе страница белая»; оп. 1837 р., № 133.
Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 26, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 462–464, **копія** XVIII ст.
Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 57; за оп. № 133; арк. 2 зв.: № 47; № 58.
Джерела: Документальна спадщина, № 303, с. 379–381; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

59. 1604 р., жовтня 5. Овруч.

Випис із земських книг Київського воєводства мирової угоди між Миколою Щасним Харлинським та ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським про розмежування лисковських та красносільських земель.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 333 x 211 мм; папір на згинах з дірками, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тарас Лозка».

Печатки. Дві: судові, овальної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Выпис земский запис на знесенне подданных Лисковцов»; «1604, 8bris 5»; «[] do ziemskiego»; «Випис с книг спра[в] судових земских воеводства Кіевского в котором іміється випис с книг кгородского воеводства Кіевского в яком випис іміється постанове́ніе згоди и примирія з Миколаем Харлінским и з отцем ігуменом Йоасафом Мировичом о спорних кгрунтах Харлінского монастирских, 1604, октоврія 5».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 59: «Выпис... постанове́ніе згоды и примирія з Миколаем Харленским и игуменном Мировичем в спорных грунтах Харленского и м[о]н[а]-стырских, на 2 листах, в том числе странице белая»; оп. 1837 р., № 134.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 27, оригінал; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 464–466, копія XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 58; за оп. № 134; арк. 2 зв.: № 48; № 59.

Джерела. Документальна спадщина, № 304, с. 381–383; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

60. 1608 р., листопада 10. Київ.*

Випис із гродських книг Київського воеводства запису листа кийвського воеводи Костянтина-Василя Острозького від 12 жовтня 1586 року про розмежування глеваських ґрунтів Михайлівського Золотоверхого монастиря із білогородківськими жителями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір; документ завірений 1 серпня 1641 року.

Підпис. «Войтек Рилский».

Печатка. Судова.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 61: «Выпис... на Глеваху данная, на 2 листах, которая по древности ветхая»; оп. 1837 р., № 135: «1/4 листа не отыскалась».

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 171–172 зв., копія XVIII ст.

Джерела. КЕВ, № 14, с. 429; Документальна спадщина, № 134, с. 177–178; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107.

61. 1629 р., лютого 19. Варшава.*

Привілей короля Сигізмунда III Вази про підтвердження права Михайлівського Золотоверхого монастиря сичити мед.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підписи: «Sigismundus; Zachariasz Bożeniec Jelowiecky; Mienkowski».

Печатка. Королівська, відтиснута на грамоті (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 11: «Привилегія... на разычення и продажу меду, на бумаге, одном листу, при обыкновенной печати, в которой под строками 2, 3 и 5 подчерчено»; оп. 1837 р., № 18.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 27–27 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 37, с. 9; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 19, с. 60; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100 зв.–101.

62. 1629 р., липня 3. Київ.

Выпис із земських книг Київського воєводства про розгляд протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Іова Борецького та свідчення возного Тереха Пашинського в спірній справі з княжичем Самуїлом Каролем Корецьким щодо глеваських ґрунтів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 310 x 196 мм; папір ветхий, реставрований, арк. 1 – відсутній нижній лівий кут, арк. 2 – є тільки середина; на арк. 1 під рядками 6, 8, 11, 12, 14, 19, 20, 21, а на арк. 1 зв. під рядками 3, 4 підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Печатки. Дві: судові, круглої форми, воскові, червоного кольору, пошкоджені; арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacia jeo msa oўca Iowa [] na Chiążęcia jeo msa Karol[] X Samoela Kore[]. Roku 16[]»; «Выпис на Вовчїї Лозы до села Гле[вах]».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 66: «Выпис... на село Глеваху, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 141.

Шифр. IP НБУВ, ф. 160, № 528, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 173 зв.-174, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № 65; за оп. № 141.

Джерела. Документальна спадщина, № 136, с. 179-180; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

63. 1630 р., березня 14. Київ.*

Випис із міських книг Київської ратуші свідчення возних Павла Гуторовича і Тереха Пашинського ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря щодо розмежування юрівських і борщагівських ґрунтів між Софійським, Микільським Пустинним та Михайлівським монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Иов Дробышевич».

Печатка. Київського магістрату.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 67: «Выпис... на ґрунта Юровка и Борщаговку данная, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 142.

Шифр. IP НБУВ, ф. 160, № 532, 4 арк.; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 189 зв.-191; копії XVIII-XIX ст.

Джерела. КЕВ, № 14, с. 429; Документальна спадщина, № 139, с. 185-187; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6-7; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

64. 1632 р., лютого 10. Київ.

Випис із земських книг Київського воеводства запису привілею короля Сигізмунда I Старого від 12 березня 1523 року¹ на відбудову і заснування монастирської общини та елекційний лист від 29 жовтня 1631 року монастирської братії про обрання в намісники Ісаї Копинського.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк., (арк. 3 зв., 4 – чисті); 327 x 209 мм; арк. 3 зв., 4 були скріплені

¹ За копіями та виписками цього привілею дати написання: «12 березня» або «15 березня» (IP НБУВ. Ф. 307, № 411/372 С. Арк. 3 зв.; Ф. 307. № 535/1763 П. Арк. 1-1 зв.).

печатками; папір по краях ветхий, з дірками, плямами, прошито бавовняною ниткою; на стор. 1 під рядками 8, 9, 12, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, на стор. 2 під рядками 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, на стор. 3 під рядками 1, 2, 5, 6, 8, 9, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, на стор. 4 під рядками 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 26, на стор. 5 під рядками 1, 3, 4 – підкреслено; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Федора []».

Печатки. Дві: судові, овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору.

Записи. На арк. 4 зв.: «Выпис с книг земских воеводства Киевского, в котором привилей короля полского Жигмунта о исправленю в Сто Михайловском монастыре общины и о избыраню от братии Сто Михайловской же у игумена Исаю Копинского. 1632, февраля 10»; «Oblia-ta przijwiliem monastijrowi Michajłwskiemu cerkwi Zolotowierchiej Kijowskiej służącego у [p]rzijniem elirktia obrania у bami[]na iegoz monastijra: A[nno] 1631, february 10 dnia».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 68: «Выпис... упоминающая привилегію короля Жигмунта в исправленіи м[о]н[а]стыря и в нем общины, також елекцію на избрание в игумена Исаия Копинского, на трох листах, а четвертой белой, которая выпис по древности ветхая»; оп. 1837 р., № 143.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 143, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 129, № [67]; № 61; за оп. 143; арк. 4 зв.: № 57; № 68; № 27; № 20.

Джерела. АЗР, т. IV, № 231, с. 524–525¹; Петров, с. 172; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3–3 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

¹ Коментар у публікації: «приговорна грамота, яка була вписана в актові земські книги воеводства Київського, офіційний випис з яких виданий 10 лютого 1632 року ієромонаху монастиря Пафнутію Ольшанському. Екстракт написаний на 2-х аркушах, разом зшитих, нерозбірливим скорописом, без рядкових знаків, у кінці притиснені дві судові печатки під паперовою кустодією».

65. 1633 р., грудня 15. Київ.*

Випис із гродських книг Київського воєводства судового листа київського намісника Василя Рая від 8 грудня 1572 р. на підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими ґрунтами та Дівич-горою¹.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 3 арк.; папір.

Підпис. «Stanisław Wigura».

Печатка. Судова.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 70: «Выпис... о земле Ориновской Девич, на 3 листах».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 207 зв.–210 зв., копія XVIII ст.

Джерела. Документальна спадщина, № 146, с. 196–198; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.–8; ф. 160, № 2996, арк. 115.

66. 1635 р., серпня 18. Овруч.

Випис із книг Овруцького замку протестації ченців Михайлівського Золотоверхого монастиря Дометіана Жаботинського та Геронтія щодо незаконного привласнення титулу ігумена Ісаєм Копинським та вивезення ним із монастиря документів на маєтності і церковних речей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 327 x 205 мм; папір із правого краю ветхий, із втратою тексту, нижній правий кут арк. 1 пошкоджений від вологи, нижній правий кут арк. 2 відрізаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Andrzej Pilchowskj».

Печатка. Овруцького замку, овальної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

¹ Справа розглядалася за скаргою ігумена монастиря Зосима на зем'янина Київського повіту Максима Панковича, який незаконно захопив землі Орининську та Дівич-гору і декілька років завдавав збитки монастиреві.

Записи. На арк. 2 зв.: «Protestacya oycow manastyra Michayłowskiego Zołotowerchiego Ki: na oycа Копііnskiego o pobranie spraw z apparatusow cerkiewnych».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 72: «Выпис... означающая претенцію братіи Михайловской на игумена Исаія Копеского за увоз церковных вещей, на 1 листу, а другій белій»; оп. 1837 р., № 146.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 146, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 130, № 71; № 62; за оп. 146; арк. 2 зв.: № 61; № 72; № 28; № 22.

Джерела. АЗР, т. V, № 12, с. 22–23; Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

67. 1639 р., липня 1. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про судову справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Філофея Кизаревича зі смоленським воєводичем Миколаєм Абрамовичем за право володіння островами Узліжжя і Засторожиче.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 x 210 мм; папір місцями розірваний на згинах, нерівний по краях, з плямами від вологи, нижня половина на арк. 2 відсутня; на арк. 1 під рядками 11, 15, 20, 22, 27, на арк. 1 зв. під рядками 8, 9, на арк. 2 під рядками 3, 4 – підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Piotr Bruchnewsky; Woysiech Ryłski».

Печатка. Судова, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія; на арк 1, 2 зв.: печатка ВБУ.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 77: «Выпис... на грунта заграничные Услуччіе и Засторожечіе, на 2 листах, которые грунта состоят в Полще и на монастыр оными не владеет»; оп. 1837 р., № 151.

Шифр. ІР НБУВ, ф. II, № 6872, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 466 зв.–468 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 130, № 76; арк. 2 зв.: № 66.

Джерела. Документальна спадщина, № 305, с. 383–385; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14–14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108.

68. 1639 р., жовтня 26. Варшава.

Привілей короля Владислава IV Вази на підтвердження привілею Сигізмунда I Старого на відбудову Михайлівського Золотоверхого монастиря і заснування монастирської общини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 305 x 200 мм; папір ветхий, розірваний на згинах, з плямами, 1/3 нижньої частини аркушів відірвана; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Албрихт Станислав Радивил».

Печатка. Корони Польської, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк 2 зв.: «Короля Владислава потверджене на права старинные, року 1639, октоврія 26».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 13: «Привилегія... в подтверждение прежней привилегии короля Жигмонта Казимировича Старого на возсоздание церкви Михайловской, на двух листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной печати, которая по древности ветхая и на згибах с обороту в четырех містах подкліена, и под строфою 9-ю подчерчено, а на маринесі внизу на пол верхка кругло прозжена и накліена»; оп. 1837 р., № 20.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 20, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 28–28 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 13; за оп. № 20; арк. 2–2 зв.: № 13, № 32, № 11.

Джерела. Петров, с. 168; Документальна спадщина, № 20, с. 60–61; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 3–3 зв., 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

69. 1643 р., грудня 17. Вільно.

Привілей короля Владислава IV Вази про підтвердження ігуменства Михайлівського Золотоверхого монастиря Філофею Кизаревичу та прав монастиря на володіння маєтностями.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 320 x 290 мм; папір ветхий, розірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Vladislaus rex, Thom[asz] Rzeysky».

Печатка. Королівська, круглої форми, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв.: «Thilotheju Kizarewiczowi od króla Władysława na ihumenstwo ś[wię]to Michałowskie przywilej»; «На всі добра м[о]н[ас]т[и]рские, 1643, декабрія 17».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 14: «Привилегія... в утверждение всіх монастырских именій, на польском діалекті, одном листу, при обыкновенной печати, на которой под строками 4, 9 и 10 подчерчено»; оп. 1837 р., № 21.

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, № 137, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 29–29 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 168; Каталог, № 137, с. 50; Документальна спадщина, № 21, с. 62; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

70. 1644 р., липня 15. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж будинку і плацу над річкою Дніпро спадкоємицями – вдовою міщанина Богдана Богдановича Кизимова і дочкою Марушою Стефаніївною Кулешовною – Івану Радковичу Черевчю за 1000 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.

(арк. 4 – чистий); 332 x 208 мм; папір із плямами від чорнила, нижній правий кут арк. 1 відрізаний, аркуші прошито бавовняною ниткою, кінець якої протягнутий крізь печатку; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Улас Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія; арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 4 зв.: «Выпис продажи дому Маруши Стефановны Кулешевны пану Ивану Радковичу Черевчию за тысячу золотых полских, которой дом з садом над рекою Днепром иміється между домом пана Лавріна Юзефовича, а з другой стороны через улицу пана Леона Семеновича, бурмистра. Року 1644 мця юля 15¹»; «Запис продажи дому от пані Марушы Богдановое Кизимовое пану Ивану Радковичу Черевчию. Тут же и посесия на том дом служащая».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 81: «Выпис... показывающая продажу изъясненного в оной дому, на 4 листах, с числа коих страница белая»; оп. 1837 р., № 155.

Шифр. IP НБУВ, ф. II, № 6874, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 131, № 80; за оп. № 155; арк. 4 зв.: № 70, № 81; № 29.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 108.

71. 1645 р., травня 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства привілею польського короля Владислава IV Вази на ігуменство та право володіння маєтностями Михайлівського Золотоверхого монастиря Йосифу Кононовичу-Горбацькому.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 200 мм; папір ветхий, із лівого краю згори аркушів частина відсутня; арк. 2 внизу надірваний; арк. 1 під рядком 19, 25 підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Войтех Рилский».

Печатка. Судова, овальної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена; арк. 1: печатка ВБУ.

¹ Дата ще тричі написана.

Записи. На арк. 2 зв.: «Obliata przywileiu jego kr msa welebnemu jego oўca Kononowiczowi Horbackiemu na ihumenństwo Michałowske służącego»; «1645, may 20».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 82: «Выпис... означающая привилегію на владеніе м[о]н[а]стырського имения, на 2 листах, которая по древности ветхая»; оп. 1837 р., № 156.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 160, № 531, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 237 зв.–238, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 131, № 81; за оп. № 156; арк. 2 зв.: № 71; № 82; № 30.

Джерела. Документальна спадщина, № 154, с. 209–210; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108–108 зв.

72. 1646 р., листопада 24. Варшава.*

Привілей короля Владислава IV Вази ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Кононовичу-Горбацькому на будівництво корчми на монастирській землі (на «шуршу») у Верхньому місті Києва¹.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Vladislaus; Albs. Kadzidłowsr».

Печатка. Королівська, круглої форми (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 16: «Привилегія... о постройке в Верхнем городе Кіеве питейного дому, что ныне шурша и о прочем, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белы, при печати, которая по древности ветхая и под строками 4, 7, 8, 9 и 11 почерки»; оп. 1837 р., № 23.

Шифр. ІР НБУВ, ф. № 301, № 535/1763, арк. 34 зв.–35, **копія** XVIII ст.²

Джерела. Курдюмов, № 48, с. 12; Документальна спадщина, № 23, с. 67; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

¹ «Верхнє місто», інакша назва – «Вишній город».

² У копії написана помилкова дата: «1645 р.».

73. 1646 р., листопада 26. Варшава.

Привілей короля Владислава IV Вази на підтвердження привілею Стефана Баторія про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями за попередніми привілеями.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

6 арк.; 330 x 200 мм; папір ветхий, на згинах надірваний, з плямами, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Jerzy Ossoliński; Stanisław Lezeński».

Печатка. Корони Польської, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 6 зв. згори: «Року 1646, ноеврія 26»; «Короля Владислава на всі добра м[о]н[а]стырские».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 15: «Привилегія... в подтверждение прежней привилегии короля Стефана на всі прописанные в оной монастырские имени, на бумаге, шести листах, в числе кой один белой, при королевской печати, которая по древности ветхая и на згибах сломалась, и под строфами на странице первой под 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13, 15, да на другой странице под строками 9, 10, 12, 14, 20, 21, 23, да на маринесе написано так /: в подтверждение на землю Ориножскую и Дівич Гору:/ на третьей странице под строками 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 21, 22, 23, 25, на четвертой странице под строками 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22 и 25, на пятой странице под строками 1, 8, 10, 13 и 14, на шестой странице под строками 10, 11, 12, 16, и 22, на седьмой странице под строками 6, 7, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 25 и 26, на восьмой странице под строками 1, 3, 5, 7, 8, 13, 14, 18, 19, 21 и 23, на девятой странице под строками 13 и 14, на десятой странице под строкою 2 почерки»; оп. 1837 р., № 22.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 22, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 30–34, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 115, № 15; за оп. № 22; № 35; арк. 6 зв.: № 15.

Джерела. Петров, с. 168; Мицик, Документи, № 4, с. 43–44; Мицик, Св. Костянтин Острозький, с. 26–43; Документальна спадщина, № 22, с. 62–66; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

74. 1646 р., листопада 27. Варшава.*

Привілей короля Владислава IV Вази про заборону військовим ставати на постій у селах Михайлівського Золотоверхого монастиря Мала Глеваха (Малютинка), Велика Глеваха, Юрівка, Борщовка.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Vladislaus; Alb. Kadzidłowsky».

Печатка. Королівська, круглої форми (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 17: «Привилегія... в захищення от постою во владеніи монастырском войск, на польском діалекте, на бумаге, двух листах, с коих один лист белой, при печати. В оной привилегіи под строками 3, 4, 5, 7, 8, 10 и 11 почерки, а на маренесі написано так /: Малютянка:/»; оп. 1837 р., № 23.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 43–43 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 49, с. 12; Документальна спадщина, № 26, с. 75; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

75. 1646 р., листопада 29. Варшава.

Привілей короля Владислава IV Вази про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями згідно з попередніми 14-ма привілеями (витяг із книг Литовської метрики).

Мова. Польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 6 арк.; 325 x 200 мм; папір прошито двома різного кольору бавовняними нитками, з яких кінець оригінальної протягнутий крізь печатку, а другою, пізнього періоду, прошито тільки внизу аркушів, на згинах надірваний, ветхий, з плямами і дірками, праві нижні кути

аркушів відірвані, арк. 3 – із втратою тексту, арк. 1, 6 – випадають; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підписи. «Georg Ossoliński; Stanisław Leżeński».

Печатка. Королівська, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 6 зв.: «Короля Владислава на добра м[о]-н[а]стырские»; «Року 1646, ноеврія 29».

Опис. Оп. 1786 р., II, № 18: «Привилегія... на всі монастырские именованная, на полском диалекте, на бумаге, шести листах, в числе коих один белой, при печати. Оная привилегія по древности ветхая, и на згибах в корень и в других листах разламалась, да на первой странице под строками 5, 7, 12, 18, 19, 25, 29 и 30 почерки, а на маренесе написано так /: Жигмунт Август, земля Киевская от Литвы до Короны привлаще[она] за короля Жигмунта Август, король Александр:/ на другой странице под строками 5, 14 и 22 почерки, а на маринесе написано так /: Михайловщина, поле Городовое за Валем:/ на третьей странице под строками 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 18, 19, 20, 25, 29 почерки, а на маринесе в двух местах в нотацию написано так /: за Пробытым валом Кудрявцем Жигмунт надал:/ на четвертой странице под строкою 29 почерчено, на пятой странице под строками 7, 16 и 17 почерки, да на маринесе снизу вдлину на три вперек на два вершков накось выдрато, на шестой странице под строками 12, 17, 18, 21, 23, 24, 26, 27 и 28, подчерчено, а на маринесе написано так /: от Гринкевича куплена Глеваха за тридца коп, Бобриця, Оленовка:/ на седмой странице под строками 4, 5, 7, 8, 12, 15, 22, 23, 27 и 28 подчерчено и на маринесе написано так /: ляды Вета:/ на осмой странице под строками 11, 12, 13, 17 и 22 почерки и на маринесе написано тако /: Дубрянский продал Гринкевичу, Гринкевич монастырю Михайловскому, Жигмунт Август:/ на девятой странице под строками 3, 5, 6, 7, 10, 1, 19 и 20 почерки и на маринесе написано так /: NB тем листом умицнями Юровска земля:/ почисток и переправок на оной привилегии не имеется»; оп. 1837 р., № 25.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 1, 6 арк., **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 35 зв.–41 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 116, № 18; № 35; за оп. № 25; арк. 6 зв.: № 18.

Джерела. Документальна спадщина, № 24, с. 68–73; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

76. 1647 р., травня 27. Вільно.

Привілей короля Владислава IV Вази на підтвердження привілею короля Олександра про надання Михайлівського Золотоверхого монастиря в управління Гришку Поповичу (витяг із книг Великої канцелярії).

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 – чистий); 315 x 200 мм; папір ветхий, на згинах розірваний, праві нижні кути арк. 1, 2 відсутні; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Албрыхт Станислав Радивил; Ян Довкляло Завишо; Кондратович».

Печатка. Корони Польської, круглої форми, червоного кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2. зв.: «Привилегія... Гришку Поповичу на монастир С[вя]то Мих[айловский]»; «1647, мая 27».

Отис. Оп. 1786 р., II, № 19: «Привилегія... об определении в управление сего монастыря Поповичу Киевскому Гришку, на бумаге, двух листах, при королевской печати»; оп. 1837 р., № 26.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 26; **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 42–42 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк.1: Л. 117, № 19; № 36; за оп. № 26; арк. 2 зв.: № 1; № 19.

Джерела. АЗР, т. I, с. 164–165; Петров, с. 168; Lietuvos Metrika, с. 147–148; Мицик, Документи, с. 46–47; Документальна спадщина, № 25, с. 74; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 101.

77. 1649 р., листопада 12. Київ.

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про заборону козакам чинити шкоду в лісах Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 312 x 200 мм; папір ветхий, з плямами від вологи, нижній правий кут арк. 2 по згину відсутній, арк. 1 зв., 2 – текст іншого документа, на звороті якого написаний універсал; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницький».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Первий універсал гетмана Хмелницького на обваровання пуци».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 1: «Уневерсал... с запрещением пустошить сего монастыря лісов, принадлежащих к селу Глевахи и деревням Малютинки и Юровка, на бумаге, двух листах, с коих один чистой, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 30.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 2, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 49–49 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк.1: Л. 118, № 7; за оп. № 30; арк. 2 зв.: № 1.

Джерела. Петров, с. 168; Документи Богдана Хмельницького, № 84, с. 148; Універсали Богдана Хмельницького, № 29, с. 94–95; Документальна спадщина, № 30, с. 79; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

78. 1654 р., травня 21. Чигирин.

Наказ гетьмана Богдана Хмельницького київському полковнику про надання ігуменові Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Василевичу містечка Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 233 x 201 мм; папір ветхий, на згинах надірваний, внизу арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницький».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 1 зв: «П'ятий універсал Хмелницького»; «От Богдана Хмелницького гетмана розказане аби перешкоди не было у Вигуровщини и казаков мир []».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 2: «Уневерсал... на владение містечком Выгуровщиною сему монастирю данный»; оп. 1837 р., № 31.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 31, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 51 зв.-52, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 118, № 2; за оп. № 31.

Джерела. Петров, с. 168; Документи Богдана Хмельницького, № 248, с. 346; Універсали Богдана Хмельницького, № 75, с. 144; Документальна спадщина, № 34, с. 82; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8, 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

79. 1654 р., травня 22. Чигирин.

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про «послушенство» і підданство міщан містечка Вигурівщина Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 316 x 205 мм; папір ветхий, на згинах підклесний, є плями від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмелницький».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Записи. На арк. 2 зв: «Універсал Богдана Хмелницького на Вигуровщину»; «Четвертій універсал Хмелницького»; «Universal Bohdana Hmelnicki na Wigurow[shchy]ne»; «1654, мая 22».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 3: «Уневерсал... на владение прописанного містечка Выгуровщини»; оп. 1837 р., № 32.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 32, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 51–51 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 118, № 3; за оп. № 32; № 3.

Джерела. Петров, с. 168; Документи Богдана Хмельницького, № 250, с. 347–348; Універсали Богдана Хмельницького, № 77, с. 145–146; Документальна спадщина, № 33, с. 81–82; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8, 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

80. 1654 р., серпня 11. Військовий табір під Смоленськом.

Жалувана грамота царя Олексія Михайловича ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Василевичу про підтвердження прав на володіння маєтностями.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 565 x 325 x 285 мм; папір ветхий, розірваний на чотири частини по лінії згину, з восковими плямами, краї обтріпані із втратою тексту. Із зовнішньої сторони аркуша паперовими смужками підклеєний аркуш під печатку із загорткою, на якому є зелені затьоки; скоропис з елементами півустава; чорнило чорне.

Оздоблення. На арк. 1 – рослинний орнамент золотом, великий ініціал із рослинними елементами, перше слово з елементами в'язі, перший рядок та початок другого написані золотом.

Підпис. «Бжиею млстию великий гсдрь цр и великий кнзь Алексий Михайлович всея Великия и Малия Росии самодержець».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія, посередині внизу закріплена двома стібками шовкової нитки сірого кольору.

Запис. На арк. 1 зв. на частині загортки: «Жалованна грамота на все кгрунта».

Опис. Оп. 1786 р., I, № 1: «Грамота... в потверждение королевских привилегий и гетманских уневерсалов на владение имений сему монастырю данная, на бумаге, одном листу и одной странице, при государственной на воску притисненной печати, которая ветхая и на згибни под строками увперек сломлена, и с другой стороны

подкліена, а под 14, 16 и 18 подчерчено»; оп. 1837 р., № 1: знаходилась у вітрині ЦАМу¹.

Шифр. ІР НБУВ, ф. XIV, № 5403, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 495–495 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. На ярлику (арк. 1) червоним олівцем – «№ 2».

Джерела. Петров, с. 167; Документальна спадщина, № 309, с. 389; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 32 зв.²; ф. 160, № 2996, арк. 100.

81. 1655 р., червня 2. Богуслав.*

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про затвердження Феодосія Софоновича ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Богдан Хмелницький; Иоанн Виговский».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 4: «Уневерсал... на избрание из числа братіи сего монастыря в игумены»; оп. 1837 р., № 33.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 49 зв.–50 зв.; ф. II, № 2302, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 5, № 41, с. 93–94; Курдюмов, № 14, с. 36; Документи Богдана Хмельницького, № 318, с. 431–432; Універсали Богдана Хмельницького, № 101, с. 168–169; Документальна спадщина, № 31, с. 80; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

82. 1655 р., червня 15³. Київ.

Універсал гетьмана Богдана Хмельницького про надання ігуменові Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу Федаківського млина під селом Трипілля.

¹ ІР НБУВ. Ф. 194. № 104. Арк. 14.

² У монастирському описі 1786 р. ця грамота зазначена в розділі № 4 із значними помилками. Наприклад, замість дати 7162 (1654 р.) написана дата 7160 (1652 р.); у відомостях про особу, якій була надана ця грамота, зазначається Феодосій Софонович (на той час він був представником Богоявленського Братського монастиря) замість Феодосія Василевича.

³ Там само, дата: «13 червня».

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 315 x 190 мм; папір ветхий, на згинах дірки, внизу посередині надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Богдан Хмельницький».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Записи. На арк. 1 зв.: «От Богдана Хмельницького, гетмана, на млин Федаковский под Триполлем»; «Третий універсал Хмельницького. 1655, юня 15».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 5: «Уневерсал... в утверждение владения Федаковского млина состоящего под Триполлем сему монастырю данной, на бумаге, одном листу, и одной страницы, а другая белая, оным млином монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 34.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 34, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 50 зв.-51, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 118, № 5; за оп. № 34; № 5.

Джерела. Петров, с. 168; АЗР, т. 5, № 42, с. 94–95; Документи Богдана Хмельницького, № 320, с. 433–434; Універсали Богдана Хмельницького, № 103, с. 170–171; Документальна спадщина, № 32, с. 81; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

83. 1657 р., квітня 22. Баришівка.

Випис із міських книг Баришівської ратуші стосовно продажу селичівським мірошником Логвином Мельниченка отаманові городовому Івану Маліховському половини млина на річці Селичівка за 24 копи литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.;

325 x 207 мм; папір пошкоджений посередині із втратою тексту, нерівний по краях, з плямами від вологи, на згинах є дірки з лівого краю; скоропис; чорнило коричневе, червоне¹.

¹ На арк. 2 зв. написана червоним чорнилом дата: «1657».

Підпис. «Іван Лужецкий; Іван Кулбака».

Печатка. Міста Баришівка, овальної форми, воскова, зеленого кольору; на арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 2 зв.: «Писмо служачое на половину млина Барошовци на Еличовци»; «1657».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 94: «Выпис... на млин Переясловській, на 1 листу и другой белий»; оп. 1837 р., № 167.

Шифр. ІР НБУВ, ф. II, № 6864, **оригінал**.

Старі шифри: Арк. 1: Л. 132, № 93; за оп. № 167; арк. 2 зв.: № 83, № 94.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 109.

84. 1658 р., червня 6. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші протестації ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосія Софоновича у справі проти ігумена Пустинного Микільського монастиря Олексія Тури за наїзд на ґрунти села Юрівка¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 320 x 210 мм; папір на згині ветхий, з правого краю внизу відрізаний кут для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Улас Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Протестация его мл: отца игумена Михайловского противко его мл: отцу игуменови Николскому»; «Року-1658 мсца июня 6 дня»².

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 95: «Выпис... с протестації монастыря Михайловского на монастыр Николській, данная на 2 листах»; оп. 1837 р., № 169.

¹ Другий наїзд трапився в червні 1658 року, коли Стефан Шендриченко, підданий Пустинного Микільського монастиря, за наказом ігумена приїхавши до корчми протестуючих, біля їхнього млина на річці Віта поранив шаблею руку підданого Михайлівського Золотоверхого монастиря мірошника Івана.

² Підкреслено.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 28, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 94; за оп. № 169; арк. 2 зв.: № 84, № 95.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6 зв.-7; ф. 160, № 2996, арк. 109.

85. 1659 р., жовтня 18. Київ.*

Універсал гетьмана Івана Виговського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Федаківським млином під Трипіллям.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Иоанн Виговский».

Печатка. Війська Запорозького, під кустодією (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 6: «Уневерсал... на владеніє прописанного Федаковського млина под Трипольем на реке Красном»; оп. 1837 р., № 35: «ветхая».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 52–52 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 32, с. 39; Мицик, Універсали, с. 30; Документальна спадщина, № 35, с. 82–83; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

86. 1659 р., грудня 31. Москва.*

Жалувана грамота царя Олексія Михайловича ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу на володіння маєтностями, які знаходяться в Польщі, – Бородянка, Нова Гребля, Загальці, та на Поліссі, за річкою Прип'ять, – сіл Масани і Красносілля.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Якушко Поздишев».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова з відтиском (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 3: «Грамота... на владеніє состоящих в полской области маетности Бородянки, Новой Греблі, Загалці, да на Полісі за Припетю деревня Масани и Красносілля, на бумаге, при печати приложенной

на воске, в которой приписок, переправок, подчисток не іміється, іменіями монастир не владеєт»; оп. 1837 р., № 3.
Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 496–496 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела: Курдюмов, № 56, с. 13; Документальна спадщина, № 310, с. 390¹; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 32 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100.

87. 1660 р., січня 27. Переяслав.

Випис із міських книг Переяславської ратуші про подання Гнатом Гурським від імені Катерини Влостовської до міських книг Київської ратуші листа-запису про продаж Станіславом і Анною Бабськими² київському війту Богдану Сомковичу і його дружині Катерині Сомкович-Влостовській села Блиставиця.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 x 203 мм; папір з плямами від воску, нижній правий кут арк. 2 відрізаний для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Самуил Радич; Даниил Полоцкий».

Печатка. Переяславського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія; арк. 1: печатка ВБУ.

Записи. На арк. 1 зв. під текстом: «Року 1661 мсца августа 21 дня за поданем и очевистою прозбою превел в бгу отца іеромонаха Макария Лисковского намесника монастира Святого архангела Михайла Золотоверхого Киевского, іменем превел в бгу его мл: отца Феодосия Софоновича ігумена і капитулы того ж помененого монастира Михайловского»; «Екстракт до книг меских Киевских пероблятам принялем Даниил Полоц-

¹ У виданні помилка – дата: «1660 р.».

² У копійній книзі монастиря (ІР НБУВ. Ф. 307. № 535/1763П. Арк. 472–472 зв.) зберігається копія листа-запису подружжя Бабських про надання власного майна подружжю Сомковича та Сомкович-Влостовської, витяг з якої міститься в даному «Випису».

кий воїт Киевский, рукою»; «Zapis od panow Babskich małżonków P. Bohdanowi Somkiewiczowi u małżonce jego... służący...».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 96: «Выпис... на состоящее в Полше село Блиставицу, на 2 листах, в том числе лист белой, оное село состоит в Полще и м[о]н[а]стыр не владеет, на странице 1 под строками 18, 20, на странице 2 под строкой 3 подчерчено»; оп. 1837 р., № 168.

Шифр. IP НБУВ, ф. II, № 6871, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 95; за оп. № 168; арк. 2 зв.: № 85, № 96.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109.

88. 1660 р., січня 27. Переяслав.

Випис із міських книг Переяславської ратуші про подання Гнатом Гурським від імені Катерини Сомкович-Влостовської до міських книг Київської ратуші листа-запису київського вїта Богдана Сомковича на село Блиставиця своїй дружині.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 206 мм; папір арк. 2 на згинах з дірками, плями від воску, нижній правий кут відрізаний для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Самуил Радич; Даниил Полоцкий».

Печатка. Переяславського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв. під текстом: «Року 1661 мсца августа 21 дня за поданем и очевистою прозбою превел в бгу отца іеромонаха Макария Лисковского намесника монастыра Святого архангела Михайла Золотоверхого Киевского, іменем превел в бгу его мл: отца Феодосия Софоновича ігумена і капитулы того ж помененого монастыра Михайловского»; «Екстракт до книг меских Киевских пероблятам принялем Даниил Полоцкий воїт

Киевский, рукою»; на арк. 2 зв.: «Zapis od P. Bohdana Somkiewicza wojca Kijow: P: Katarzynie Włostowckij małżonce... służący».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 97: «Выпис... на село Блиставиццу, которым м[о]н[а]стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 170.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 170, **оригінал.**

Старі шифри. Арк.1: Л. 132, № 96; за оп. № 170; арк. 2 зв.: № 86, № 97.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15-16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109.

89. 1660 р., [січня 27]. Київ.

Уступний запис Катерини Сомкович-Влостовської на село Блиставиця ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 320 x 200 мм; папір по краях обірваний із втратою тексту; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Katarzyna Włostowska; Theophil Bobrowicz; Даниил Полоцкий».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв. під текстом: «Року 1661 мсца августа 21 дня за поданем и очевистою прозбою превел в бгу отца іеромонаха Макария Лисковского намесника монастыра Святого архангела Михайла Золотоверхого Киевского, іменем превел в бгу его мл: отца Феодосия Софоновича ігумена і капитулы того ж помененого монастыра Михайловского»; «Екстракт до книг меских Киевских пероблятам принялем Даниил Полоцкий войт Киевский, рукою».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 98: «Крепость... о селі Блиставиці, на полском діалекте, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 171.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 29, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 132, № 97; арк. 1 зв.: № 87, № 98, за оп. № 171.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

90. 1660 р., лютого 8. Чигирин.

Універсал гетьмана Юрія Хмельницького про надання прав київській війтовій Катерині Сомкович-Влостовській на володіння маєтностями на Подолі в місті Києві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 315 x 190 мм; папір ветхий, на згинах підклеєний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Юрый Хмелницкий».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Записи. На арк. 1: «Сомковичовой, войтовой киевской, на огородци власныи в Києві»; на арк. 1 зв.: «Третій Юрася Хмелницкого, даный паніи Сомковичовой войтовой киевской на грунта подолские, м[о]н[а]ст[ы]реви н[а]шому принадлежацие, 1660 февраля 8»; «Року 1660 месяца июня 13 дня за поданем и прозбою пани Сомковичовой войтовое киевское, тот універсал вписан в книги міські киевские, принялисмо Данил Полоцкий, войт киевский, рукою»; «В книги міські киевские уписан и корикгован».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 7: «Уневерсал... которой за древность ветхой и на згибині с обороту подклеен»; оп. 1837 р., № 36.

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, спр. 169, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 54–54 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 168; Мицик, Документи, с. 39; Універсали українських гетьманів, с. 148–149; Каталог, № 169, с. 58; Документальна спадщина, № 38, с. 85; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

91. 1660 р., лютого 21. Чигирин.*

Універсал гетьмана Юрія Хмельницького про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Федаківським млином під Трипіллям.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.
Підпис. «Юрій Хмелницький».
Печатка. Війська Запорозького.
Опис. Оп. 1786 р., III, № 8: «Універсал... на владеніє сему монастирю мелниці Федаковской под Трепольем на бумаге, при печати, двух листах, с коих три страницы белых, которою мельницею монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 37.
Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 52 зв.-53 зв., копія XVIII ст.
Джерела. Курдюмов, № 41, с. 40; Мицик, Документи, с. 39-40; Документальна спадщина, № 36, с. 83-84; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.-102.

92. 1660 р., лютого 22. Чигирин.

Універсал гетьмана Юрія Хмельницького про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння селами Бородянка, Нові Греблі, Загальці, Масани та Красносілля.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 314 x 194 мм; папір надірваний на згинах; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Юрій Хмелницький».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском посередині внизу.

Записи. На арк. 1: «Которим жестечком¹ и греблею не владієм»²; «Потвержене на маетности монастирєве Михайловскому Киевскому ведлуг»³; арк. 1 зв.: «Універсал Юрія Хмелницкого на маетности наданым от црского величе-

¹ Колесо-привод для водяного млина.

² Записано іншим почерком, темнішим чорнилом, із правого боку печатки. Напевно, запис зроблено архіваріусом монастиря.

³ Запис зроблено тим само почерком, що й написано універсал, дуже низько внизу з правого краю документа, тому залишився тільки горішній край останнього слова після відрізування другої половини аркуша.

ства Бородянку, Нову Греблю, Загалці, Мосаны и Красносіля»; «Року 1660, февраля 22»; «Первый Универсал»¹.
Опис. Оп. 1786 р., III, № 9: «Универсал... на владение сел, состоящих в Полеще... на бумаге, одном листу, печати, которыми селами монастырь не владеет»; оп. 1837 р., № 37.
Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 38, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 53 зв.-54, **копія** XVIII ст.
Старі шифри. Арк. 1: Л. 119, № 9; за оп. № 38; арк. 1 зв.: № 9.
Джерела. Петров, с. 168; Мицик, Документи, с. 40; Универсали Івана Мазепи, № 14, с. 439; Документальна спадщина, № 37, с. 84; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15, 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

93. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші уступного запису Катерини Сомкович-Влостовської на село Блиставиця ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 x 201 мм; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе; документ завірений 15 вересня 1665 року.

Підпис. «Хмелевич».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Актыкованье запису од пане войтовое Киевское, его млсти гдну отцу Феодосию Сафоновичу игуменови монастыря Светого Михайла Золотоверхого, и всей капитуле того ж монастыря служащий»; «На село Блиставицу, заставную в трох тысячах, а данную монастыру Мих. Зол: Киевскому», «Року 1661 августа 21 дня²», «1661».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 99: «Выпис... означающая запис войта Киевского игумену монастыря Феодосію³

¹ Запис зроблено внизу посередині на звороті аркуша.

² Підкреслено.

³ Дописано внизу пізніше олівцем.

Софоновичу с его братією, данную на 2 листах с коих одна страница белая»; оп. 1837 р., № 172.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 172, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 98; за оп. 172; арк. 2 зв.: № 90, № 99.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

94. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу церографа Станіслава і Анни Бабських про одержання 3030 золотих польських грошей від Богдана Сомковича та його дружини Катерини Сомкович-Влостовської.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 x 205 мм; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Zapis od ich mściow panow Babskich małżonków panom Somkiewiczom małżonków służący»; «A[nno] 1661 augusta 22 die».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 100: «Выпис... на состоящее в Полце село Блиставицу, которым м[о]н[а]стырем сеи не владеет»; оп. 1837 р., № 173.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 30, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 99; за оп. № 173; арк. 2 зв.: № 88; № 100.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

95. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші уступного запису Катерини Сомкович-Влостовської на село Блиставиця ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 x 206 мм; папір з плямами від печатки, посередині арк. 2 є дірки на згинах; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Zapis od paniej Woytowej Kijowskiej ich mścóm оуsom Michaijłowskim służący»; «-A[nno] 1661 augusta 21 die⁻¹»; «Село Блиставица лекгования».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 101: «Выпис... на тое же село²»; оп. 1837 р., № 174.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 31, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 100; за оп. № 174; арк. 2 зв.: № 89; № 101.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

96. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші листа київського вйта Богдана Сомковича про надання села Блиставиця своїй дружині Катерині Сомкович-Влостовській.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 x 205 мм; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Zapis od pana Bohdana Somkowicza woyta Kijowskiego paniey małżonce ego służący»; «-A[nno] 1661 augusta 21 die⁻³»; «На село Блиставица»; «1661».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 102: «Выпис... о том же селе Блиставица»; оп. 1837 р., № 175.

¹ Підкреслено.

² Село Блиставиця.

³ Підкреслено.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 32, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 101; за оп. № 175; арк. 2 зв.: № 92; № 102.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

97. 1661 р., серпня 21. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Софоновичу запису уступного листа Катерини Сомкович-Влостовської від 5 квітня 1660 року на Немцевічовський пляц у місті Києві, на Подолі, монастирю¹.

Мова. Українська, польська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 327 x 208 мм; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Zapis od paniej Woytowej Kijowskiej iego mśc oycu ihumenowi Michajłowskiemu służący, na plac Nemcewiczowski»; «A[nno] 1661 augusti 21 die²»; «Запис от п[а]нівої тової на пляц Немцовичовській

Отис. Оп. 1786 р., IV, № 103: «Выпис... на пляц в Киево-Подоле Немцовичовский от Екатерины Влостовской купленной»; оп. 1837 р., № 176.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 176, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 102; за оп. 176; арк. 2 зв.: № 91, № 103.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв., 49 зв.-50; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

¹ «Немцевічовську» землю з городом, садом і пожитками за позику в Богдана Сомковича було заставлено Теодором Суслем у 30 коп литовських грошей під трирічну заставу в 1652 році. Борг не був сплачений, тому цей пляц перейшов у заставне держання спадкоємиці Богдана Сомковича – його дружині Катерині Влостовській.

² Підкреслено.

98. 1661 р., вересня 11. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосія Софоновича з братом київського війта Войтехом Сомковичем за право на уступлені Телепницькі ґрунти та Сверщовську сіножать на Оболоні Катериною Сомкович-Влостовською монастиреві із записами витягів із Декрету цієї справи в Київському міському суді¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 320 x 195 мм; папір на згині внизу надірваний, прошито червоною шовковою ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, пошкоджена, залишки на кінцях нитки.

Запис. На арк. 2 зв.: «Декрет межи его мл: отц[е]м ігуменом Михайловским поводом, а войтіхом Сомковичем позваным, тут же угода и поссессия п[а]н[о]в райцов в кгрунта певные, прозываемый Телепницкій, сіножат Сверщковскую на Оболоню міском. Року 1661, севтебра дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 104: «Выпис... на ґрунта Телепницкие и сіножать Сверщовскую на Оболоне за Киево Подолом, выданная при печати войсковой² на красном шолковом шнурке»; оп. 1837 р., № 177.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 177, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 103; за оп. № 177; арк. 4 зв.: № 92, № 104.

Джерела. Петров, с. 173; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.

¹ Під час слухання справи з'ясувалося, що оригінал екстракту Богдана Сомковича, наданий своїй дружині Катерині Сомкович-Влостовській на ці ґрунти, був загублений у «завірюсі війни». Войтех Сомкович, відмовляючись давати присягу в суді, уклав угоду з ігуменом монастиря Феодосієм Софоновичом щодо уступки своїх прав на сіножать на Оболоні монастирю.

² Помилка писаря, в документі зазначено: «под печатю міскою Киевскою».

99. 1661 р., листопада 18. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про справу ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосія Софоновича з Войтехом Сомковичем, який розірвав у суді протестацію на Катерину Сомкович-Влостовську щодо своїх претензій на спадкові права.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 x 206 мм; папір з плямами від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Справа их мл: отцов Михайловских з Войтіхом Сомковичом, мещанином Киевским, 1661 ноябра 18».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 105: «Въпис... о росправе з Войтехом Сомковычем, которой подрал пред судом протестаціи братовой его Екатерине Влостовской Сомковичевой на двор Немцовичовский в Подоле, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 178.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 33, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 104; за оп. № 178; арк. 2 зв.: № 94, № 105.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 109 зв.–110.

100. 1663 р., жовтня 6. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерським жителем Хомою Панущенком половини млина на річці Остер на Старій слободі під містом Остер київському міщанину Богдану Войничу за 60 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 313 x 207 мм; папір ветхий, по лінії згину місцями розірваний, з плямами від вологи, внизу з правого краю

1/6 частина аркуша відсутня; скоропис; чорнило коричневе, чорне, червоне¹.

Підпис. «Андрей Павлович».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія, розміщена згори посередині арк. 1 зв.

Записи. На арк. 1 зв.: «Право на млин острицкій»; «Випис² о продажи³ на млин острицкій з ратуша острицкого, 1663 октоврі 6»; «От Хоми Богдану Войничу».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 106: «Выпис... о продажи млина Хомяю Пануценком Богдану Воиничу, ветхая, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 179.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 34, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 317–317 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 105; за оп. № 179; арк. 2 зв.: № 94, № 106.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 55; Документальна спадщина, № 187, с. 250; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

101. 1664 р., червня 14. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерським мірошником Радком Санковичем половини млина на річці Остер на Старій слободі під містом Остер київському міщанину Богдану Войничу за 60 коп литовських грошей⁴.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 332 x 208 мм; папір по лінії згину ветхий, з плямами від вологи, є дірки; арк. 1 зв., 2 скріплені печаткою; скоропис; ініціал з рослинними елементами; чорнило коричневе, чорне, червоне⁵.

Підпис. «Андрей Павлович».

¹ Написано дату: «[1]663».

² Виправлено з: «право».

³ Записано над рядком.

⁴ За цією купчою Богдан Войнич став єдиним власником млина на річці Остер.

⁵ Написано дату: «[1]664».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Записи. На арк. 2 зв.: «На млин Острицкий права»; «Выпис з ратуша Острицкого о продажи¹ млина² Острицкий от Радка Самковича Богдану Войничу³, 1664 юня 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 107: «Выпис... на проданой млин от Радька Самковича Богдану Войничу, данная на 2 листах, ветхая»; оп. 1837 р., № 180.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 35, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 318–318 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 106; за оп. № 180; арк. 2 зв.: № 95, № 107.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 55–56; Документальна спадщина, № 188, с. 251; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

102. 1665 р., червня 7. Табір під Яцьками.*

Оборонний універсал гетьмана Івана Брюховецького Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння містечком Бородянка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Іван Брюховецкий».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 10: «Уневерсал... на владеніе состоящаго в Полще містечка Бородянки, на бумаге, двух листах, с коих три страниці белые, при печати, которым містечком монастырем не владеет»; оп. 1837 р., № 39: «ветхая».

Шифр. ЦДАК, ф. 221, оп. 1, № 96, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 55, **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 30–31; Документальна спадщина, № 39, с. 85–86; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15; ф. 160, № 2996, арк. 102.

¹ Записано над рядком іншим почерком.

² Закреслено «на», далі «млина» виправлено з «млин».

³ Записано над рядком іншим почерком, далі закреслено «права».

103. 1665 р., жовтня 4. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж Іваном Сергієвичем ґрунту з пляцом і садом на Вовчій горі козаку Феодосію за 100 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 x 200 мм; папір ветхий, по лінії згину місцями розірваний, з плямами від вологи, є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тихон Павлович».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Право на ґрунт п[а]ну Войничу Вовчюю гору даной. 1665, октоврія 4»; «Екстракт запису от Івана Сергієвича Феодосію козаку на продажу кґрунту».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 108: «Вьпис... на ґрунт Волчюю гору, на двох листах»; оп. 1837 р., № 181.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 36, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 318 зв.-319, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 107; за оп. № 181; арк. 2 зв.: № 96, № 108.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 56; Документальна спадщина, № 189, с. 252; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

104. 1667 р., вересня 20. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші інтромісії про надання в посесію київському міщанину і райці Лук'яну Александровичу будинку і пляцу Наума Макаровича в місті Київ за 85 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 316 x 198 мм; папір з плямами від печатки, правий нижній кут арк. 2 відрізаний для притиснення печатки, на згині є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Власий Железкович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Поссессия през панов райцов и слугу владового в дом и пляц волный Наумовский пану Лукяну Александровичу служачая. Року 1667: сентебра 20 дня»; «Поссессія данная от панов райцов Івана Милченка да Яна Кривецкого пану райцу ж Лукяну Александровичу за дом небожчика Наума Макаровича, кой дом между домами Гришки Рабого, а чрез улицу дому Козорзчинского, за осмьдесят и пят золотых. Року 1667, сентябри 20»; «На другій пляц там же по см[е]рти Луцковои Черникси до м[о]н[а]стыра н[а]шого легованый в року 1700 августа 3¹».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 109: «Выпис... о доме и пляце Наумовском, на одном листе»; оп. 1837 р., № 182.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 37, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 108; за оп. № 182; арк. 2 зв.: № 97, № 109.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 110.

105. 1670 р., січня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші грамоти білоозерського воеводи Василя Борисовича Шереметева від 27 липня 1668 року переяславському війту Андрію Биримовичу на Ленковський острів за річкою Дніпро.

Мова. Українська, російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 310 x 210 мм; папір внизу надірваний, на лінії згину є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Нест[о]р Кононович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Іктикованье грамоты Василя Борисовича Шереметева служаемое на футор Ленковский»; «Року 1670: генвара 22 дня».

¹ Чорнило вицвіло.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 110: «Выпис... на хутор Ленковской, на трех страницах»; оп. 1837 р., № 183.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 183, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 250–251, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 109; за оп. № 183; арк. 2 зв.: № 98; № 110.

Джерела. Петров, с. 173; Документальна спадщина, № 160, с. 218–219; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

106. 1670 р., січня 22. Київ.

Выпис із міських книг Київської ратуші про продаж Григорієм Биримовичем третини Ленковського хутора на межі села Вигурівщина за річкою Дніпро київському вйту Данилу Полоцькому за 200 золотих польських грошей.

Мова. Українська, російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 310 x 200 мм; папір ветхий, на лінії згину надірваний, є дірки, згори посередині арк. 2 – 1/6 частина аркуша відсутня; на арк. 1 під рядками 15, 24, 29 та на арк. 1 зв. під рядком 4 підкреслено; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Нестор Кононович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа третьей части хутора Ленковского Полоцкому Войту Киевскому 1670. януаря 22».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 111: «Выпис... на хутор Ленковской, на двух листах»; оп. 1837 р., № 183.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 183, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 248 зв.–249 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 110; за оп. № 183; арк. 2 зв.: № 99, № 111.

Джерела. Петров, с. 173; Документальна спадщина, № 159, с. 218–219; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

107. 1670 р., квітня 25. Варшава.*

Привілей короля Михайла Корибута-Вишневецького ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Федору Софоновичу на право володіння доходами з корчми, яка знаходиться на монастирській землі.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Michał; Joannes Wołowski».

Печатка. Королівська, воскова (*Курдюмов*).

Отис. Оп. 1786 р., I, № 20: «Привилегія... о питейном в Верхнем Городе Кіеве монастирском доме именуемом шурша, на польском діалекте, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белы, при обыкновенной печати, на оной привилегии под строками 4, 6, 8, 9, 10 и 11 подчерчено»; оп. 1837 р., № 27.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 47–47 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 62, с. 14; Мицик, Документи, с. 47–48; Документальна спадщина, № 29, с. 78–79; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв., 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101.

108. 1670 р., червня 8. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерськими жителями Федором Силенком і Кіндратом Михайленком чотирьох нив із дібровами на Вовчій горі Богдану Войничу за 24 копи литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 324 x 203 мм; папір внизу надірваний, обтріпаний, з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Корній Тимофієвич».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис¹ даный славетному Богдану Войничу от Федора Стражника и Кондрата Михален-

¹ Далі виправлено на «випис».

ка в року 1670 іюнія 8; «Тут еж и огород слободци 1670 юня 8»; «По сей купчой поля на Вовчой Горі состоящіе во владеніи монастирском находится¹ сентября 4».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 112: «Выпис... о грунтах на Вовчой горе состоящих, на двох листах»; оп. 1837 р., № 184.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 38, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 319 зв.–320, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 111; за оп. № 184; арк. 2 зв.: № 100, № 112.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 56–57; Документальна спадщина, № 190, с. 252–253; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

109. 1671, січня 4². Батурин.*

Універсал гетьмана Дем'яна Многогрішного Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння частинами двох млинів на Слобідській та Золотаревій греблях на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Демян Игнатович».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 11: «Уневерсал гетмана Демьяна 1671 года генваря 4-го на владение Остерской мельницы сему монастырю данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 40.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 55 зв.–56, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 66, с. 44; Мицик, Документи, с. 40–41; Універсали українських гетьманів, № 387, с. 546–547; Документальна спадщина, № 40, с. 86–87; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 44 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

¹ Далі закреслено «1767 года».

² У Курдюмова дата: «11 січня».

110. 1671 р., квітня 17. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерським міщанином Олексієм Гарасимовичем ґрунту з пляцом, садом, городом, полями і дібровами на Вовчій горі Богдану Войничу за 50 литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 315 x 202 мм; папір по краях нерівний, з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Корній Тимофієвич».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Сія купча состоящая на Вовчой горе никому несвідома. Где: по ей земля и в чіих руках находится не можно знать»; «Випис из книг острицких од Алексея Гарасимовича Богдану Войничу месчанинови юрыздыкцы ей Киевское на кґрунта 1671 априля 17».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 113: «Выпис... на земли остерские, на двох листах»; оп. 1837 р., № 185.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 39, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 321 зв.–322 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 133, № 112; за оп. № 185; арк. 2 зв.: № 101, № 113.

Джерела: Мищик, Маєтності в Острі, с. 58–59. Документальна спадщина, № 192, с. 255–256; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110.

111. 1671 р., жовтня 30. Варшава.

Привілей короля Михайла Корибута-Вишневецького ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Федору Софоновичу з підтвердженням на володіння маєтностями Глеваха, Юрівка, Вета, Березівка та ін.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 1 арк.; 520 x 250 x 75 мм; пергамен; 1/3 документа спалена, текст вицвів.

Підписи. «Michał; Steph[anu]s Hankiewicz».

Печатка. Королівська, висла, круглої форми, воскова, у бляшаній кустодії на шнурі.

Опис. Оп. 1786 р., II, № 21: «Привилегія... с утвержде- ніем во владеніе села Глевахи, Юровка, Крюковщины, Борщаговки, Веты, Либеди... которая в древныне вре- мена посредине в длину на два, а в ширь на три, да по сторонам верх листа на один вершка мишами проеди- на, да снизу от маринесу на пол вершка, и в другом ме- сте на середине поблизу большой діри на пол вершка так же проедина»; оп. 1837 р., № 28.

Шифр. ЦДІАК, ф. 220, оп. 1, № 187, **оригінал**; ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 44–45 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 168, 236; Каталог, № 187, с. 63; Мицик, Доку- менти, с. 48; Документальна спадщина, № 27, с. 76–77; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 41 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101–101 зв.

112. 1671 р., грудня 17. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж остерською жителькою Марією Дубовичівною частини млина на Слобідській греблі на річці Остер у Старому місті Генеральному писарю Київського полку Петру Івановичу Домонтовичу за 42 таляри литовських¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 чистий); 324 x 210 мм; папір з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підписи. «Іван Дворецкий; Григорий Донец; Корній Тимофіевич».

Печатки. Дві: Остерського магістрату, сотенна, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, па- перова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Продажа Марии Сергиихи, а ку- пля пана Петра Домонтовича року 1671 декабра 17 дня»;

¹ Другим співвласником цього млина був мірошник Іван Баглай, який через два роки продав свою половину млина Петру Домонтовичу.

«Купчая пну Петру [или]¹»; «Випис из книг Ратуша Острицкого о² Продажи од³ Марии Сергиихи⁴ млина - пану Петру Домонтовичу⁵ року 1671 декабра 17 дня⁶». *Опис.* Оп. 1786 р., IV, № 114: «Въпис... на остерскіе мелницы данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 186.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 40, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 320 зв.-321 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 113; за оп. № 186; арк. 2 зв.: № 102, № 114.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 57-58. Документальна спадщина, № 191, с. 254-255; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 110-110 зв.

113. 1672 р., липня 13. Батурин.*

Універсал гетьмана Івана Самойловича Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння частинами двох млинів на Слобідській та Золотаревій греблях на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Іван Самойлович».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 12: «Уневерсал... на владеніе остерских мелниц, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 41.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 56-56 зв, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 74, с. 45-46; Мицик, Документи, с. 41; Універсали українських гетьманів, № 439, с. 646; Документальна спадщина, № 41, с. 87-88; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45; ф. 160, № 2996, арк. 102.

¹ Закреслено.

² Записано над рядком.

³ Виправлено «продажи» з «продажа», дописано над рядком «од».

⁴ Далі закреслено «а купля».

⁵ Виправлено «пану Петру Домонтовичу» з «пана Петра Домонтовича».

⁶ Підкреслено.

114. 1673 р., липня 3. Остер.

Запис остерського уряду про продаж остерським жителем Іваном Баглаєм половини млина на Слобідській греблі на річці Остер у Старому місті Генеральному писарю Київського полку Петру Івановичу Домонтовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 x 205 мм; папір на згинах з дірками, з лівого краю арк. 2 посередині вирізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне, червоне.

Підписи. «Іван Дворецкий, Игънат Проскуръненко».

Печатки. Дві: козацько-старшинські, восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Продажа на млин п[а]ну Домонтовичу п[а]ну писарови полку Киевского от Івана Баглая на вічність»; «Випис из книг о Продажи части млина¹ пну Домонтовичу пну писарови полку Киевского от Івана Баглая на вечност. 1673, юля 3»².

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 115: «Крепость из уряду Остерского на одно коло в состоящій на гребле Остерской мелнице, на двох листах с коих один белой»; оп. 1837 р., № 187.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 41, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 323 зв.-323 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 114; за оп. № 187; арк. 2 зв.: № 103, № 115.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, с. 59; Документальна спадщина, № 193, с. 256–257; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

115. 1675 р., червня 29. Козелець.

Універсал київського полковника Костянтина Дмитровича Солонини про підтвердження продажу боденьківським жителем Кузьмою Панченком місця для млина на річці Видриця з городами, сіножатами та озером остерському жителю Івану Коростешовцю.

¹ Записано над рядком чорним чорнилом іншим почерком «Випис из книг», «части»; «Продажи» виправлено з «Продажа»; «на» перед «млин» закреслено; «млина» виправлено з «млин».

² Дата написана чорним чорнилом іншим почерком.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 325 x 205 мм; папір ветхий, посередині навпіл розірваний, лівий нижній кут надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.
Підпис. «Вишменованний полковник Киевский».
Печатка. Полковника Костянтина Дмитровича Солонини, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.
Записи. Арк. 1 зв.: «Купча на млин Боденский от пана Солонины 1675 году».
Опис. Оп. 1786 р., I, № 116–117: «Крепость от полковника Солонины... на млин Остерский состоящий на реке Выдрице с городами, сіножатями, озерами и со всеми принадлежностями, на одном листе»; оп. 1837 р., № 188.
Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 42, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 293–293 зв., **копія** XVIII ст.
Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 115; за оп. № 188.
Джерела. Документальна спадщина, № 175, с. 234–235; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

116. 1676 р., червня 11. Остер.

Купчий запис писаря Київського полку Петра Івановича Домонтовича про продаж млина на Слобідській греблі на річці Остер остерському сотнику Івану Дворецькому за 700 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 316 x 199 мм; папір на згинах з дірками; арк. 1 внизу посередині надрізаний та загнутий для притиснення печаток, арк. 2 – згори плями від вологи; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Петър Іванович Домонътович; Леонтий Терешъченко».

Печатки. Три: Остерського магістрату, особиста, третя печатка між ними без відтиску, круглої та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа на млин Острицкий Івану Дворецкому 1676 юня 11⁻¹».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 118: «Крепость купчая на млин острицкій Ивану Дворецкому... на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 189.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 43, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 323 зв.–324, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 116; за оп. № 189; арк. 2 зв.: № 105, № 117.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 59–60. Документальна спадщина, № 194, с. 257; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

117. 1678 р., лютого 26. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж київським жителем Карпом Остаповичем пляцу в місті Київ кравецькому цехмістру Лук'яну Александровичу за 50 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 x 204 мм; папір на арк. 1 із чорнильною плямою посередині, на арк. 2 на згинах є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Нестор Кононович».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 1 зв., на маргінесі: «Поссессия»; на арк. 2 зв.: «Продажа пляцику волного дворового от учтивою Карпа Остаповича п[а]ну Лукяну Александровичу цехмистру кравецькому и киевскому мешанину в вічність, а потым легованого м[о]н[а]ст[ы]ру Мих: от самои Лукяновой цехмистровой Аквилины, в іночистве Анны Луцковы, року 1690»; «На двор в Кіеве леговани од []»; «Выпис продажи дому Карпа Остаповича цехмистру кравецькому Лукіану Александровичу за цену 50 золотых

¹ Дописано.

полских, кой дом между домама пана Петра Луцковича а чрез улицу нігдись дом Козорезковского. Року 1678, февраля 26».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 119: «Выпис... на двор в Киево-Подоле находящійся, на двох листах»; оп. 1837 р., № 190.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 44, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 117; за оп. № 190; арк. 2 зв.: № 106; № 118.

Джерела. Документальна спадщина, № 312, с. 397; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

118. 1682 р., серпня 28. Москва.*

Жалувана грамота царів Івана V та Петра I ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Феодосію Василевичу про підтвердження привілею короля Владислава IV від 24 листопада 1646 р. на продаж вина, пива та меду в корчмі.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Державна, круглої форми, воскова з відтиском (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 2: «Грамота... в подтверждение привилегии королевскою на волности и состоящуго при монастыре шуршу данная, на бумаге, на одном листу и одной странице и притиснением на воску государственной печати, на которой под строками 14, 21, 22, 28, 29 и 30 подчерчено, почисток, приписок и переправок нет»; оп. 1837 р., № 2.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 497–497 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 64, с. 15; Документальна спадщина, № 311, с. 391–392; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4–4 зв.; 33; ф. 160, № 2996, арк. 100.

119. 1685 р., березня 12¹. Варшава.*

Привілей короля Яна III Собеського на заборону військовим ставати постоем у маєтностях Михайлівського Золотоверхого монастиря – селах Молочки, Погонне, Лисковці, Рудьки, Деньги.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підписи. «Jan; Stanisław Szczuka».

Печатка. Корони Польської під кустодією (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 22: «Привилегія... о защищеніе от причиненія обид [] в селах монастырских состоящих в Полще как то Молочки, Погонное, Лиски, Рудьки и Денки обывателям, так же от постою в оных войск и взыманія подвох и протчого, на двух листах, в числе коих три страницы белых, при обыкновенной печати, якими именіями монастыр ныне не владіет, на оной привилегіи под строками 9, 10, 11, 12 и 13 подчерчено»; оп. 1837 р., № 29: «ветхая».

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 46–46 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 66, с. 15; Документальна спадщина, № 28, с. 77–78; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 101 зв.

120. 1686 р., вересня 17. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші запису листа гетьмана Івана Самойловича від 9 вересня 1686 року про підтвердження прав київському жителю Івану Богдановичу Войничу на маєтності в місті Остер².

Мова. Українська.

¹ У Курдюмова дата: «31 березня».

² Лист був адресований київському війту Івану Демидовичу Биковичу та іншим членам ради Київського магістрату з приводу обмеження прав сина після смерті київського бурмистра Богдана Войнича – Івана Войнича – у володінні Остерськими грунтами. Зиновія Богданова (мачуха Івана) надала «голое признаніе» щодо легації цих ґрунтів на Межигірський монастир, яке цим листом Іван Самойлович скасував за відсутності підтвержувальних письмових документів подібного волевиявлення Богдана Войнича.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 325 x 197 мм; папір на згинах з дірками, є плями; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Александрович Пыка».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Року 1701 мца ноеврия 25 дня, сей екстракт з книгами міскими Киевскими коррыкгованый и з книгами слово в слово зишолся. Который екстракт, за розказанем его мл: па[н]а Димитрия Полоцкого войта Киевского, коррыкговал Иван Пыка писар на тот час майстратовый Киевский»; «Подане до¹ книг листу ясне велможного его мл: па[н]а гетмана² през па[н]а Івана Войнича. -Року 1686 го мца септеврри 17 дня³»; «Сія випис надлежит до нумера 10 а по № літорою»; «На грунта острицькие право».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 121: «Выпис... на грунта острицькіе, на двох листах»; оп. 1837 р., № 191.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 45, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 325 зв.–326 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 119; за оп. № 191; арк. 2 зв.: № 108; № 120; «В».

Джерела. Мищик, Маєтності в Острі, с. 61–62. Документальна спадщина, № 196, с. 259–260; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

121. 1688 р., січня 17. Батурін.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння частинами двох млинів на греблях Слобідській та Золотаревій на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

¹ «Випись» написано над рядком замість закресленого «Подане», «зъ» виправлено з «до» іншим почерком.

² Записано над рядком іншим почерком: «Самойловича».

³ Підкреслено.

Підпис. «Звишменований гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 14: «Уневерсал... на владеніє остерских мелниц данный сему монастырю, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 42.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 57–57 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 100, с. 50; Мицик, Універсали, с. 23; Універсали Івана Мазепи, № 25, с. 68; Доба гетьмана Івана Мазепи, № 9, с. 19; Документальна спадщина, № 42, с. 88; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45; ф. 160, № 2996, арк. 102.

122. 1688 р., лютого 21. Баришівка.

Оборонний універсал генерального осавула Войця Сербина переяславському полковнику Дмитрашці-Райчі на місце для млина на річці Трубіж на Переяславській греблі під селом Попівці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 325 x 197 мм; папір по краях обтріпаний, на згинах надірваний, є дірки, з лівого краю внизу арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, червоне.

Підпис. «Войця Сербин».

Печатка. Козацько-старшинська, восьмикутної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 1 зв.: «Запис от Войце на Переяславской Гребле¹ місце млиновое»; «Даровизна млина Переясловского от Войци Сербина п[а]ну Дмитрашку полковнику. 1688. февруарія 21»; «1688».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 122: «Крепость на млин переясловский от войцы ассаула генерального полковнику переяславскому Дьмитрашки а от Дмитрашки м[о]н[а]-стырю... на одном листу, ветхая»; оп. 1837 р., № 192.

¹ Далі закреслено слово «мелинь».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 46, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 261–261 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 120; за оп. № 192; арк. 1 зв.: № 109; № 121.

Джерела. Мицик, 3 документів, с. 30–31; Документальна спадщина, № 162, с. 222; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

123. 1689 р., січня 11. Батурин.

Універсал гетьмана Івана Мазепи Григорієві Гамалії на села Хоружівка, Бодаква і млини на Хрулівській греблі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 410 x 316; 410 x 147 мм; папір на згинах надірваний, з дірками, арк. 2 використовувався як обкладинка; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском внизу посередині.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 15: «Універсал... Григорію Гамалії на владеніє селом Хоружовки, Бодаквы, с Фрулевської мелницями даний, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 44.

Запис. На арк. 2: «Універсал пану Григорию Гамалії на греблю Кхрулу даний, от гетмана Мазепи, н[а]шом м[о]-н[а]стреви С[вя]то Михайловскому Золотоверхо Киевскому тепер служацій. 1689, генваря 11».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 44, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 87 зв.–88, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: № 44; арк. 2 зв.: Л. 119, № 15; за оп. № 44.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 23; Універсали Івана Мазепи, № 50, с. 96–97; Сохань, Актові документи, с. 270–271; Документальна спадщина, № 71, с. 121; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

124. 1690 р., березня 5. Лохвиця.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про надання Григорію Гамалії села Хрулі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 16: «Універсал... на владеніє на село Хрули с мелницами Маріи Гамаліинои¹ даний, на двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 45.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 88 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 119, с. 53; Мицик, Універсали, с. 24; Універсали Івана Мазепи, № 135, с. 186; Документальна спадщина, № 72, с. 122; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102.

125. 1690 р., грудня 12. Лохвиця.

Купчий запис лохвицького жителя Якіма Резніченка про продаж млина на Хрулівській греблі на річці Сула Григорію Гамалії за 500 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 333 x 202 мм; папір арк. 1 надірвано внизу, є плями від печатки; з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Федорович».

Печатки. Дві: Лохвицького та Сенчанського магістратів, овальної та круглої форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис Якіма Резніченка вічисто даний его мл: пану Григорію Гамаліи, тем продалем млин на греблі Хрулевской за пятсот золотих. 1690, декабря 12».

¹ В описі 1786 р. помилка, – універсал був адресований Григорію Гамалії.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 123: «Запис Якима Зиниченка Григорію Гамалії о продаже млина на гребле Хрулевской... на двох листах, в том числе один белой»; оп. 1837 р., № 193.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 47, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 375–375 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 121; за оп. № 193; арк. 2 зв.: № 110; № 122.

Джерела. Документальна спадщина, № 244, с. 306–307; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

126. 1691 р., лютого 8. Сенча.

Купчий запис хрулівського жителя Івана Проценка про продаж млина на річці Сула та інших ґрунтів Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 323 x 202 мм; папір з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; є плями від печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Куліевич».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на млин и на всю осідлость его млсти мсці пану Григорию Гамалії от Ивана Проценъка хрулевського: до рук его паньских даний вечисто. 1691, февруария 8».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 124: «Крепость на млин Хрулевській... с утверждением Сенчанского уряду, на одном листе»; оп. 1837 р., № 194.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 48, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 369–370 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 122; за оп. № 194; арк. 2 зв.: № 111; № 123.

Джерела. Документальна спадщина, № 237, с. 300; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.

127. 1691 р., квітня 14. Сенча.

Купчий запис хрулівських жителів Василя Проценка і Павла Мурашка про продаж ґрунтів Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док.; 2 арк. (1+1); арк. 2 – чистий; арк. 1: 304 x 198 мм; папір із лівого краю внизу арк. 1 надрізаний у вигляді трикутника та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Куліевич».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, темно-зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. Арк. 2 зв.: «Запис вечно данний его млсти мсці пану Григорию Гамаліи на плец з лужком лежачий в Хрулях от Василя Проценка – тут же и от Павла Мурашки жителей тамошъних. 1691, априля 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 125: «Крепость от Григорія Гамаліи от Василя Проценка и от Павла Макалы Богдановского жителей с утверждением того (Сенчанського. – С.С.) уряду, на одном листе»; оп. 1837 р., № 195.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 49, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 370–370 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 123; за оп. № 195; арк. 2 зв.: № 112; № 124.

Джерела. Документальна спадщина, № 238, с. 301; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.–111.

128. 1691 р., червня 11. Сенча.

Запис сенчанського уряду про продаж хрулівським жителем Ониском Гриценком луки в селі Хрулі Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док.; 2 арк. (1+1); арк. 2 – чистий; арк. 1 зв.: 304 x 198 мм; папір з лівого краю внизу арк. 1 надрізаний у вигляді трикутника та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Кулієвич».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, темно-зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. Арк. 2 зв.: «Запис вчисто даний его млсти мсці пану Григорию Гамаліи на плец з лужком лежачий в Хрулях от Василя Проценка – тут же и от Павла Мурашки жителей тамошньих. 1691, априля 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 125: «Крепость от Григорія Гамаліи от Василя Проценка и от Павла Макалы Богдановского жителей с утверждением того (Сенчанського – С.С.) уряду, на одном листе»; оп. 1837 р., № 195.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 49 а, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 370–370 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 123; за оп. № 195; арк. 2 зв.: № 112; № 124.

Джерела. Документальна спадщина, № 239, с. 302; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 110 зв.–111.

129. 1692 р., січня 29. Баришівка.*

Оборонний універсал гетьмана Івана Мазепи київському полковнику із заборною рубати Євминський¹ ліс Костянтина Солонини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 17: «Уневерсал... на владеніє Евминского лісу Константію Солонини с показанієм в оном оного лісу срубит, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 46.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 57 зв.–58, **копія** XVIII ст.

Джерела. АЗР, т. 5, № 229, с. 251; ПЗАК, вып. 2, с. 107; Курдюмов, № 128, с. 54; Мицик, Універсали, с. 24; Універсали Івана Мазепи, № 191, с. 238; Документальна спадщина, № 43, с. 89; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

¹ За публікацією в «АЗР» проходить назва цього лісу як «Крехаївський».

130. 1693 р., січня 3. Сенча.

Випис із міських книг Сенчанської ратуші про продаж хрулівським жителем Михайлом Хаєм частини млина на Хрулівській греблі на річці Сула Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 327 x 205 мм; папір з правого краю арк. 1 пошкоджений і надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Филип Федорович».

Печатка. Сенчанського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія – відрізнана по згину від арк. 2 (відсутнього).

Запис. На арк. 1 зв.: «Випис з книг ратуша Сенчанского на млин в Хролях от Михаила Хая п[а]ну Гамаліи отданній. 1693, януария 3».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 126: «Выпис... на млин в Хрулях от Михаила Гамаліи данный 1693 года генваря 3-го, на одном листу»; оп. 1837 р., № 196.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 50, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 371–372, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 124; за оп. № 196; арк. 1 зв.: № 113; № 125.

Джерела. Документальна спадщина, № 240, с. 302–303; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12; ф. 160, № 2996, арк. 111.

131. 1693 р., липня 12. Батурин.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння селами Вигурівщина, Глеваха, Малютинка, Юрівка та млинами під містами Остер та Переяслав.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 18: «Уневерсал... на владеніє сел Выгуровщины, Глевахи, Малютянки, Юровки и млины

Остерськіє и Переяславськіє, поколювщину, и покабанщину, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 47.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 58–59, **копія** XVIII ст.
Джерела. АЗР, т. 5, № 253, с. 266–267; ПЗАК, вып. 2, с. 108; Курдюмов, № 136, с. 55; Мищик, Універсали, с. 24; Універсали Івана Мазепи, № 208, с. 255–256; Документальна спадщина, № 44, с. 89–90; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

132. 1693 р., серпня 5. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про заповіт київської міщанки Марії Полоцьковни-Рижової ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру Головичу третини Ленковського хутора, за річкою Дніпро, біля села Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 323 x 208 мм; папір на згинах з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Александрович Пыка».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа третее части футора Ленковичовского зкгрунтами от пани Марии Полоцьковони превелебному в богу его млсти отцу ігумену Михайловскому и всей капиттуле інтромиссиею урядовою вечисте ствержена. Року 1693: мсца августа 5 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 127: «Выпис... на хутор Ленковский того ж году¹ (1693. – С.С.) августа 5-го данная, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 197.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 51, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 251 зв.–253 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 125; за оп. № 197; арк. 1 зв.: № 114; № 126.

¹ Написано над рядком.

Джерела. Документальна спадщина, № 161, с. 220–221; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111.

133. 1694 р., липня 31. Батурин.

Оборонний універсал гетьмана Івана Мазепи Михайлівському Золотоверхому монастиреві на звільнення молдавських поселенців від податків на хуторі Ризовщина біля села Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 326 x 195 мм; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском із правого краю внизу.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал оборонний людей на фурторці Ризицином гетмана Мазепи, и о волности от всяких податель волоских людей внов поселенных. 1694, юля 31».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 19: «Уневерсал... на владеніе монастырской [] земли, на которой поселен был волоской народ с выражением, чтобы оной и повинностям войсковым употребляем не был данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р. № 48.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп № 48, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 63 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 120, № 19; за оп. № 48.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 25–26; Універсали Івана Мазепи, № 137, с. 180–181; Документальна спадщина, № 49, с. 95–96; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 9 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

134. 1694 р., листопада 16. Лохвиця.

Тестамент Григорія Михайловича Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 322 x 202 мм; папір з плямами від печаток, на згинах є дірки, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Петър Иоанович; Симеон Иоанович; Григорий Рак; Никита Мартисенко; Никита Юрченько; Марко Климентович; Яков Яремович; Павел Мартус; Юско Шимченько».

Печатки. Дві: Лохвицького магістрату та козацько-старшинська, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Записи. На арк. 2 зв.: «Духовниця бл[а]женной памяти пана Григория Михайловича Гамаліи. 1694, ноеврия 16»; «1694».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 128: «Крепость Григорія Гамаліи жене его 1694 года ноября 16-го на прописанные в оной имения данная, на двух листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 198.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 52, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 372 зв.–373; **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 126; за оп. № 198; арк. 2 зв.: № 115, № 127.

Джерела. Сохань, Актові документи, с. 273–275; Доба гетьмана Івана Мазепи, с. 976–977; Документальна спадщина, № 241, с. 303–304; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111.

135. 1695 р., червня 21. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж Іваном Коростешовцем млина на річці Видриця у селі Боденьки Агафії Костянтиновій Солонині¹ за 1000 литовських золотих.

Мова. Українська.

¹ Агафія Костянтинівна Солонина (Забела) – дочка Костянтина Дмитровича Солонини, київського полковника (1672–1691), дружина Василя Петровича Забели, борзенського сотника (1680–1686). Розподіл майна за заповітом Агафії Солонини від 9 жовтня 1696 р., Козелець.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 322 x 204 мм; папір з плямами від вологи, згори посередині арк. 2 папір надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Павел Власович; Феодор Рижко; Василий Михайлович; Семион Моркитен; Иван Слідик».

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис из книг острицких о продажи¹ млина² Ивана беденковского п[а]ней Агафьи Костантиевой Солониновой и потомком ей служащий. На млын гребельный боденковский»; «Купчая на млин боденский. 1695, юня 21».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 129: «Выпис... 1694 года ноября 16-го о продажи млина, состоящий на реке Видрице войтом остерским Павлом Власовым Солониновой, на двох листах»; оп. 1837 р., № 199.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 53, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 293 зв.–294, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 134, № 127; за оп. № 199; арк. 2 зв.: № 116, № 128.

Джерела. Документальна спадщина, № 176, с. 235–236; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 111.

136. 1695 р., липня 29. Лохвиця.

Купчий запис пісківського жителя Андрія Пучки про продаж Ветхалівської долини за селом Піски під селом Коновалове³ Григорію Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 x 200 мм; папір з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

¹ Записано над рядком замість закресленого «запис».

² Виправлено з «млиновий».

³ Коновалове, Ведкалівка (Ветхалівка), Піски – суч. села Гадяцького р-ну Полтавської обл.

Підписи. «Гаврило Данилович».
Печатка. Лохвицького магістрату, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.
Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на кгрунт веткаловский п[а]на Григорія Гамаліи, року 1695 юля 29 дня от Андрія Пучки».
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 130: «Крепость на хутор Ведкаловский от Андрея Пучки Григорию Гамаліи 1695 года июня 21-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 200.
Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 54, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 373 зв.-374, **копія** XVIII ст.
Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 128; за оп. № 200; арк. 2 зв.: № 117, № 129.
Джерела. Документальна спадщина, № 242, с. 304–305; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 111.

137. 1699 р., березня 12. Лубни.

Універсал лубенського полковника Леонтія Свічки про підтвердження прав Марії Гамалії на володіння лісом, конфіскованим у бодакв'янського жителя Євтуха Кривопуста.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 x 205 мм; папір на згинах аркушів у дірках, арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Вышменованный полковник лубенский».

Печатка. Полкова, восьмикутної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал¹запис на Кривопустувщину п[а]ні Гамалієвной даный. 1699, марта 12».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 131: «Крепость купчая полковника Лубенского Леонтія Свечки на спокойное² владение леса Евтуховского Гамаліевой данная 1699 года марта 12-го, га двох листах»; оп. 1837 р., № 201.

¹ Записано над рядком.

² «Спокійне» або зупольне володіння на правах спадкової власності.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 55, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 95 зв.-96, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 129; за оп. № 201, арк. 2 зв.: № 118, № 130.

Джерела. Мицик, Документи, № 6, с. 42–43; Документальна спадщина, № 80, с. 127–128; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11, 50; ф. 160, № 2996, арк. 111.

138. 1699 р., червня 9. Лохвиця.

Купчий запис середняківських жителів Василя та Максима Бойченків про продаж Ветхалівського лісу з дібровою, облогом та сіножаттю за селом Коновалове Марії Гамалії за 140 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 x 198 мм; папір на згинах аркушів надірваний, плями від печаток, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Печатки. Дві: Лохвицького магістрату та полкова, овальної та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купля кгрунту у Василя и Максима Бойченков середнякувских: Ведкаловка. 1699, юня 9».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 132: «Крепость купчая на спокойное владение грунта поименованного в оной Марии Гамалиевой... данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 202.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 56, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 374–375, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 130; за оп. № 202, арк. 2 зв.: № 119, № 131.

Джерела. Документальна спадщина, № 243, с. 305–306; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11, 50; ф. 160, № 2996, арк. 111.

139. 1699 р., червня 15. Ніжин.

Випис із міських книг Ніжинської ратуші купчого запису ніжинського сотника Івана Пироцького від 9 червня 1699 року про продаж гребельного млина на річці Видриця, двох лодейних млинів на річці Десна під селом Боденьки, хутора та інших маєтностей ігумені Києво-Печерського Вознесенського і Глухівського Успенського дівочих монастирів Магдалині Мазепиній за 1500 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 320 x 240 мм; папір надірваний на згинах аркушів, з плямами від вологи і печаток, прошито шовковою ниткою червоного кольору, яка внизу арк. 4 притиснена печатками; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Лукиян Жураковский; Анъдрей Филипович Васютинский; Семен Хомич; Иван Пироцкий; Александер Драбковский».

Печатки. Три: Ніжинського магістрату (без кустодії, пошкоджена), козацько-старшинські, круглої, восьмикутної та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія на особових печатках.

Запис. На арк. 4 зв.: «Екстракт на млыны боденковские гребелнего и лодейных два и на хутор от пана Пироцкого купление, Ратуша Ніжинского даный. 1699, юня 15».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 133: «Крепость... на млины боденковские и лоденя два, и на хутор от Пироцкого купленные, данная на 4 листах»; оп. 1837 р., № 203.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 57, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 295 зв.–297, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 131; за оп. № 203; арк. 4 зв.: № 120, № 132.

Джерела. Документальна спадщина, № 179, с. 237–239; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 111.

140. 1699 р., серпня 25¹. Батурич.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння різними маєтностями та селами Крюковщина² й Данилівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 20: «Універсал... на владеніє сел Крюковщини и Даниловки сему монастирю даний, на бумаге, одном листу и одной странице, при печати»; оп. 1837 р., № 49.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 59–61, **копія** XVIII ст. *Джерела.* АЗР, т. 5, № 275, с. 284–286; Курдюмов, № 149, с. 57; Мицик, Універсали, с. 26–27; Універсали Івана Мазепи, с. 331–332; Документальна спадщина, № 45, с. 91–92; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.; ф. 307, 536/1762 П, № 43, арк. 83, 86³.

141. 1699 р., серпня 26. Батурич.

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на стягнення мита з купців за проїзд через греблю на річці Віта.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк.; 313 x 200 мм; на згинах паперу є дірки; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; чорнило коричневе, вицвіле.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском з правого краю внизу.

¹ За монастирськими описами 1701 р., 1786 р. та копією книгою дата написання: «22 серпня».

² Інша назва – «Кривкувщина».

³ Супровідний лист гетьмана Івана Мазепи до ігумена монастиря Захарія Корниловича з повідомленням про посилання з посланцем універсалу про надання сіл Кривкувщина та Данилівка. Є печатка Війська Запорозького.

Записи. На арк. 2 зв.: «Универсал на мыто погребельное на Веті. 1699, августа 26»; «Гетмана Мазепи. Пятый».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 21: «Уневерсал... на владеніе Ветянской гребли и взыманіе за оную с проезжих мита, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р. № 50.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 50, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 61–61 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 120, № 21; за оп. № 50; № 21.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 28; Універсали Івана Мазепи, с. 240; Документальна спадщина, № 46, с. 93; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

XVIII ст.

142. 1700 р., квітня 1. Москва.*

Жалувана грамота царя Петра I ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Захарію Корниловичу про підтвердження грамоти царя Олексія Михайловича, польських королів та універсалів гетьмана Івана Мазепи на володіння селищем Глеваха, хутором Ленковський, землею Чортове Беремище та ін.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; пергамен, покритий захисною тканиною червоного кольору (оп. 1786 р.).

Підпис. «Михаило Родостамов».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова, в срібному з гербом позолоченому «ковчежці»¹ (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 4: «Грамота на владеніє сел и деревень со всеми принадлежностями, на пергамені, одном листе и одной странице, привісною болшою на воске притисненною в серебрянном с гербом вызолоченном ковчежці печатю, красною матерією покрываема, на оной подчисток, приписок и переправок нет»; оп. 1837 р., № 4.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 498–504 зв.; ф. 307, № 536/1762, арк. 194–203 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 94, с. 21²; Документальна спадщина, № 312, с. 392–400; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 33–33 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100.

¹ «Ковчег» – футляр для вислої печатки.

² За Курдюмовим дата: «1770».

143. 1700 р., червня 5. Київ.*

Грамота київського воєводи Петра Івановича Хованського про розмежування селищ Крюківщина та Данилівка, які надані за указом царя Петра Олексійовича від 24 травня 1700 року у володіння Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Іван Невіжин; Макарко Калачников».

Печатка. Київського воєводи Петра Івановича Хованського.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 134: «Крепость с ограничением двух селищ Даниловки и Крюковщины по приказу боярина и воеводы Киевского князя Петра Хованского 1700 года, юня 5-го, на одном продолговатом листе»; оп. 1837 р., № 204.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 269–271, **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 173–174; Документальна спадщина, № 164, с. 223–225; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10; ф. 160, № 2996, арк. 111–111 зв.

144. 1702 р., березня 30. Лохвиця.

Купчий запис лохвицького дяка Івана Капусти Марії Гамалії про продаж ґрунту в селі Хрулі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 x 205 мм; папір з плямами від печаток, є зелені патьоки, з лівого краю арк. 2 відсутня частина паперу, який був надрізаний під кустодію для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Запис. На арк. 2 зв: «Запис на кґрунт луга п[а]ні Гамаліиной от Ивана Капусти дяка б[о]говявленского данный. Року 1702: марта 30».

Підпис. «Гаврило Данилович; Іван Капуста».

Печатка. Три: козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, пошкоджені.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 135: «Крепость 1702 года марта 30-го на грунт луга от Ивана Капусты дьяка богоявленского Гамаліевоу данная на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 205.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 58, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 376–377, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 133; за оп. № 205; арк. 2 зв.: № 122; № 134.

Джерела. Документальна спадщина, № 245, с. 307–308; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

145. 1703 р., квітня 16. Київ.

Декрет духовного суду про розмежування спірних борщовських ґрунтів між Михайлівським Золотоверхим та Пустинним Микільським монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 1 зв., 4 – чисті); 325 x 210 мм; папір по краях обтріпаний, прошито бавовняною ниткою; текст документа починається з арк. 2; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Варлаам Страховский; Гедеон Савицкий; Феофан Яндзоровский; Товия Петрашко; Евстратий Самборович; Якинф; Кирилл Лієнович».

Печатка. Кафедрального Софійського собору, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Розизд и право Борщовское з отцами монастыра Николского: 1703, априля 16».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 136: «Крепость 1703 года априля 16-го, означающая Борщаговское угодіе данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 206.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 59, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 197 зв.–199, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1, 2: Л. 135, № 134; за оп. № 206; № 135; арк. 4 зв.: № 123.

Джерела. Документальна спадщина, № 142, с. 190–191; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 6–7; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

146. 1703 р., жовтня 6. Київ.

Угода Івана Войничча з Михайлівським Золотоверхим монастирем стосовно двох військових частин млина на Слобідській греблі під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 (арк. 2 – чистий), 320 x 206 мм; папір верхнього правого кута арк. 1 надірваний із втратою тексту, внизу з лівого края арк. 1 надіраний у формі квадрата, арк. 2 надіраний у формі купола та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Войнич».

Печатка. Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 1 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом» (написаний раніше документа від 6 жовтня 1707 року, посередині тексту); на арк. 2 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом. 1703 октоврїя 6».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 137: «Крепость на млин Остерской того ж году (1703. – С.С.) октября 6-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 207.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 60, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 328–328 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 135; за оп. № 207; арк. 2 зв.: № 124; № 136.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 63; Документальна спадщина, № 199, с. 262; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

147. 1704 р., липня 10. Лохвиця.

Купчий запис середняківського жителя Івана Тарана про продаж двох луків із сіножаттю за селом Коновалове Марії Гамалії за 20 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 x 205 мм; папір посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Гаврило Данилов».

Печатка. Три: Лохвицького магістрату, козацько-старшинські (одна не витиснена), овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Екстрат еи млсти славетной п[а]ней Григоріевої Гамаліиной на кгрунта купленіе от Ивана Тарана средняковского данный. Року 1704: юля 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 138: «Крепость Маріи Гамаліиной на грунта, купленные от Ивана Тарана средняковского данная 1704 июля 10 дня на одном листу, с числа коего страница белая»; оп. 1837 р., № 208.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 61, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 377–377 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 136; за оп. № 208; арк. 2 зв.: № 125; № 137.

Джерела. Документальна спадщина, № 246, с. 308–309; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

148. 1704 р., серпня 2. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші свідчення рибалки Василя Загури про межі річок Радунка під селом Троєщина та Гнилуша під селом Вигурівщина у спірній справі між Троїцьким Больничним та Михайлівським Золотоверхим монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 206 мм; папір на згинах з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Менованъный войт; Иван Пыковский».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис з книг Киевских осознания річок Радунки и Гнилуши. [1]7[0]4. август 2».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 138¹: «Выпис... о реках, одной текущей под селом Троечною, а другой под Вигуровщиною селом же того ж году (1704. – С.С.) августа 2-го, на одном листе»; оп. 1837 р., № 209.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 62, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 127 зв.–128, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 137; за оп. № 209; арк. 2 зв.: № 126, № 138.

Джерела. Документальна спадщина, № 119, с. 156–157; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

149. 1704 р., листопада 26. Фастів.

Універсал білоцерківського полковника Михайла Омеляновича про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на села Данилівка та Крюківщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 x 195 мм; папір з плямами від воску, альбомне розташування тексту документа, арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Вышменованный полковник білоцерковский».

Печатка. Полкова, овальної форми, воскова, коричневого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал полковника білоцерковского Михайла Емельяновича на села Даниловку и на Крюківщину. 1704, ноеврия 26»; «1704».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 139: «Універсал полковника білоцерковского на села² Даниловку и на Крюківщину 1704 года ноября 26 данный, на двох листах, с коих лист и страница беліе»; оп. 1837 р., № 210.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 63, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 138; за оп. № 210; арк. 2 зв.: № 127, № 139.

¹ Подвійна нумерація в описі 1786 р.

² У документі: «зела».

Джерела. Універсали Івана Мазепи, с. 610¹; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10–11; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

150. 1705 р., лютого 15. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуськими жителями лісу над річкою Удай настоятелю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Григорію Гаджію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 213 мм; папір внизу пошкоджений; плями від печаток; на згинах у дірках, з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Мартиніан Янковский».

Печатка. Дві: Чорнуського магістрату та козацько-старшинська, овальної та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на ліси, где монастир Стой построений. Год 1705 февруаря 15 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 140: «Крепость на ліси состояще при Красногорской пустыне 1705 года февраля 15, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 211.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 211, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 409–409 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 139; за оп. № 211; арк. 2 зв.: № 128; № 140.

Джерела. Петров, с. 174; Документальна спадщина, № 264, с. 333; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

151. 1705 р., вересня 11. Остер.

Запис остерського уряду про продаж Зіновією Лесковною Курдасовою Стефану Хувричу двох городів під Слободою в місті Остер з наступним їх передаванням за купчим записом братів Стефана та Івана Хувричів ченцю Михайлівського Золотоверхого монастиря Трифону.

¹ Помилка в даті – «20» замість «26».

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 310 x 195 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, нижній лівий кут арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Остерського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 1 зв.: «По сей ку[п]чой пляц под монастырем находится. 1767 года, сентября 4»; «От Стефана Хуврича на Слобудці Острицкой на двор. 1705, септеврия 11».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 141: «Крепость от Степана Кудрика на двор состоящий в слободе Острицкой того ж году (1705. – С.С.) сентября 11 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 212.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 64, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 330–331, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 140; за оп. № 212; арк. 1 зв.: № 129; № 141.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 64. Документальна спадщина, № 202, с. 264–265; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

152. 1705 р., жовтня 30. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Юрієм Чумаченком лісу біля Маківського яру Федору, зятю Крищини.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 316 x 196 мм; папір з плямами від печаток, є дірки на згинах, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Даньло Семеновыч; Хведор».

Печатка. Дві: Чорнуського магістрату та козацько-старшинська, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на ураді сотенном Чорнуском, в котром иміється пущеніє ліса у Макувско-го яру стоячого от Ювка Чумаченка, жителя чорнуского, Феодору Крищенку за коп девят без пол золотого виложених. 1705, октоврія 30 д[ня]»; «Отпущене ліса от Ювка Федорові Крищинуому за телі¹».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 142: «Крепость... на продажу ліса у Мануцкаго яру стоячого от Ювка Чумаченка жителя чернуцкаго Федору Грищенку 1705 года октябрия 30-го данная, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 213.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 65, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 410–410 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 141; за оп. № 213; арк. 2 зв.: № 130; № 142.

Джерела. Документальна спадщина, № 265, с. 333–334; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

153. 1707 р., серпня 11. Київ.

Наказ Генерального військового суду про підтвердження угоди між Федором Войничем² і Михайлівським Золотоверхим монастирем стосовно млина на Слобідській греблі під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 зв. (арк. 2 – чистий); 320 x 206 мм; папір верхнього правого кута арк. 1 надірваний із втраченою текстом, внизу з лівого краю арк. 1 надрізаний у формі квадрата, арк. 2 надрізаний у формі купола та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семен Савич».

Печатка. Судова, восьмикутної форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

¹ Маються на увазі «таляри».

² Федір Войнич, син Івана Войнича.

Запис. На арк. 1 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом» (написаний раніше документа від 6 жовтня 1707 року, посередині тексту); на арк. 2 зв.: «Интерциза на млин острицкий з паном Войничом. 1703 октоврїя 6».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 137: «Крепость на млин Остерской того ж (1703. – С.С.) году октября 6-го данная, на двух листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 207.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 60 а, арк. 1 зв., **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 329–329 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 135, № 135; за оп. № 207; арк. 2 зв.: № 124; № 136.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 63–64; Документальна спадщина, № 200, с. 263; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 111 зв.

154. 1708 р., січня 12. Батурин.

Універсал гетьмана Івана Мазепи інокіні дівочого Вознесенського Печерського монастиря Мар'яні Вітославській про підтвердження прав на володіння лісом Малий Кормил під селом Крехаїв.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 324 x 200 мм; папір по краях обтріпаний; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском із правого краю внизу.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал на ліс под Кгрехаевом от ясне велможного гетмана Мазепи Мальный Кормил. 1708, генваря 12».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 23: «Уневерсал... на ліс состоящій под селом Крехаевым прозываемый Мальный Кормил, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 52.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 52, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 63–63 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 122, № 23; за оп. № 52.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 28; Універсали Івана Мазепи, № 350, с. 400; Доба гетьмана Івана Мазепи, № 138, с. 117; Документальна спадщина, № 48, с. 95; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

155. 1708, р., квітня 10. Біла Церква.*

Універсал гетьмана Івана Мазепи про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на Аксаківські ґрунти, села Забір'я, Данилівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 24: «Уневерсал... на владеніе земли Оксаковской, на которой скит Онуфріевской выстроен, также село Заборье и деревня Даниловка поселины, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 53.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 61 зв.–62 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 29; Доба гетьмана Івана Мазепи, № 139, с. 118–119; Документальна спадщина, № 47, с. 93–94; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10 зв.–11; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

156. 1708 р., квітня 10. Біла Церква.

Універсал гетьмана Івана Мазепи на передачу Михайлівському Золотоверхому монастиреві військової частини прибутків із млина на річці Стугна в селі Мала Солтанівка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 315 x 200 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, на згинах є дірки; арк 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, з відтиском із правого краю внизу.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал на часть войсковую розміров з млина Малої Солтановки. 1708, априля 10. Не владеет за ляхами, гетмана Мазепа. Осмий».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 25: «Уневерсал... на взыманіе розміров с мелницами Малої Солтановки, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати»; оп. 1837 р., № 54.

Шифр. ІР НБУВ, ф. XIV, № 5401, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 64, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 122, № 25; за оп. № 53¹; на ярлику, червоним олівцем № 11; арк. 2 зв.: № 25.

Джерела. Петров, с. 169; Мицик, Універсали, с. 28–29; Документальна спадщина, № 50, с. 96–97; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

157. 1709 р., вересня 20. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на Аксаківські ґрунти, села Забір'я, Данилівка та Княжичі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 26: «Уневерсал... на утверждение Липянского Онуфриевского скитка и прочие называемые Оксаковские земли, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 55.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 64 зв.–66, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 200, с. 66; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 59–60; Документальна спадщина, № 51, с. 97–98; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15; ф. 160, № 2996, арк. 103.

¹ За описом 1837 року цей документ – «№ 54».

158. 1709 р., жовтня 14. Фастів.*

Універсал полковника Семена Палія Онуфрїївському скиту¹ на володіння млином на річці Стугна в селі Мала Солтановка.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

1 арк.; 195 x 315 мм; скоропис, чорнило коричневе.

Підпис. «Вышменованый полковник».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 27: «Уневерсал... на владеніе состоящих в полском селі Солтановке на реке Стугні мельницъ, на бумаге, одном листу, одной странице белой, при печати, которыми мельницами монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 56.

Запис. На арк. 1 зв.: «Універсал Палія о наданю в Малой Солтановці з млына розміровой войсковой части. 1709, октября 14».

Шифр. ЦДАК, ф. 220, оп. 1, № 253, **оригінал**.

Джерела. Петров, с. 169; Каталог, № 253, с. 77; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

159. 1711 р., квітня 11. Прилуки.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про призначення трьох чорнуських жителів ктиторами Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованный гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 29: «Уневерсал... о определенїи до Красногорской приписной сему монастырю пустыни трех человек чернуских жителей в оной проименованный в ктиторы, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 58.

¹ Жаботинський Онуфрїївський монастир, нині с. Чубівка, Черкаська область.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 77, **копія** XVIII ст.
Джерела. Курдюмов, № 219, с. 70; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 60 зв.-61; Документальна спадщина, № 62, с. 110; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

160. 1711 р., травня 6. Табір коло річки Чумгак.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві села Блиставиця зі всіма його ґрунтами згідно із заповітом Катерини Влостовської.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 30: «Уневерсал... на владеніе состоящаго в Полще села Блистовецы данный, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати, оным селом монастыр ныне не владеет»; оп. 1837 р., № 59.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 66–66 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 223, с. 71; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 61; Документальна спадщина, № 52, с. 98–99; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15–16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

161. 1711 р., травня 19. Київ.

Церограф козака київської сотні Федора Носка на лодейний млин та двір у селі Вигурівщина ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 320 x 210 мм; папір по краях обтріпаний, з плямами від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Кирил Дрогомирецький; Трофим Климович».

Печатка. Козацько-старшинська, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 1 зв.: «Церограф о пущени¹ млина лодейного от Федора козака кievского. 1711, мая 19»; «Не потребень²»; «1711».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 143: «Крепость на млин лоденной в Выгуровщине от козака кievского Федора Носка 1711 года маия 19 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 214.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 66, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 130, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 142; за оп. № 214; арк. 1 зв.: № 131; № 143.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112.

162. 1711 р., червня 2. Чорнухи.

Купчий запис чорнуського жителя Леонтія Хейла про продаж ґрунтів з дібровою та сіножаттю Саві Онищенкові.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 x 197 мм; папір на згинах з дірками і плямами; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на футор Хеиловщину³, году 1711 юнія 2 числа».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 144: «Крепость на хутор Хеиловщину 1711 года юня 2-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 215.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 67, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 412–412 зв., **копія** XVIII ст.

¹ Далі написано «продажа» – закреслено.

² Закреслено.

³ Написано було «Михайловщину», виправлено на «Хеиловщину», закреслено «Ми».

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 143; за оп. № 215; арк. 2 зв.: № 132, № 144.

Джерела. Документальна спадщина, № 268, с. 336; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112.

163. 1711 р., грудня 17. Чорнухи.

Декрет полкового лубенського суду та чорнуського уряду про продаж нащадками подружжя Івана та Марії Карбанів двору з садом та двома хатами Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 326 x 200 мм; папір з плямами від чорнила та печаток, арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Максим Троцький».

Печатка. Три: міста Чорнухи, полкова, сотенна, круглої, восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на дворец Козлувский. 1711, декабрі 17»; «Імена... Ігнат, Евдокія, Іван, Марія, Ганна, Лаврентий, Карп...».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 145: «Крепость на дворец Козловской того году (1711. – С.С.) декабря 17 данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 216.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 68, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 412 зв.–413 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 145; № 24; за оп. № 216; арк. 2 зв.: № 133; № 145.

Джерела. Документальна спадщина, № 269, с. 336–337; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112.

164. 1712 р., лютого 1. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду свідчень чорнуських жителів про продаж лісу гетьманом Іваном Скоропадським настоятелю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Григорію Гаджію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 2 зв., 3, 4 – чисті); 320 x 197 мм; папір прошито бавовняною ниткою, правий нижній кут арк. 2 відрізаний для притиснення однієї печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака»

Печатка. Дві: міста Чорнухи (без кустодії, пошкоджена) та сотенна, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 4 зв.: «Выпис купчих з книг чорнуских лісов, которіе грошми ясне велможного п[а]на гетмана Ивана Скоропадского покушлени».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 146: «Крепость... на имения в оной крепости означенные от бывшего гетмана Скоропадского по купле и по надаче сему м[о]н[а]стырю доставшіе, на четырех листах, в том числе два листа»; оп. 1837 р., № 217.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 217, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 413 зв.–415, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 145; за оп. № 217; арк. 4 зв.: № 134; № 146.

Джерела. Петров, с. 174; Документальна спадщина, № 270, с. 337–338; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112.

165. 1712 р., травня 2. Чорнухи.

Декрет виїзного чорнуського уряду про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на володіння млином із ставом та ґрунтами, що належали сухоносівському священику Якиму Федоровичу за несплачений борг 100 коп литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 4 арк. (2+2), арк. 1–2 (арк. 2 зв. – чистий); 200 x 320 мм; папір із лівого краю посередині та внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Чотири: (одна не витиснена), міста Чорнухи, козацько-старшинські, круглої та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперові кустодії.

Запис. На арк. 4 зв.: «М[о]наст[ы]ра Чорнуского право на кгрунта попа сухоносовского. 1712, мая 2 д».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 147: «Крепость на млин и сінокосные луга сухоносовские и прочие угодїи от священника сухоносовского Якими того ж году маия 2 монастырю, с утверждением полкового Лубенского уряду»; оп. 1837 р., № 218.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 69, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 415–417, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 146; за оп. № 218; арк. 4 зв.: № 135; № 147.

Джерела. Документальна спадщина, № 271, с. 339–340; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112.

166. 1712 р., травня 12. [Лохвиця].

Дарчий запис Марії Гамалії на хутір Ветхалівка Михайлівському Золотоверхому монастирю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 305 x 194 мм; папір на згинах аркушів надірваний, з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Марія Григорієва Гамаліина».

Печатка. Особиста, овальної форми, сургучна, червоного кольору, не збереглася.

Запис. На арк. 1 зв.: «Року 1712 мая 12. Церокграф п[ані] Гамаліиной на хутор Ведкаловский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 148: «Крепость 1712 маия 12-го от Гамаліиной на хутор Веткаловскій данной, на одном листу, в числе коего страница белая»; оп. 1837 р., № 219.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 70, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 378, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 148; за оп. № 219; арк. 1 зв.: № 136; № 148.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 67; Документальна спадщина, № 247, с. 309–310; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 112.

167. 1712 р., червня [12]¹. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про розмежування згідно з Декретом духовного суду від 11 вересня 1704 року монастирських ґрунтів сіл Троещина та Вигурівщина Троїцького Больничного і Михайлівського Золотоверхого монастирів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 31: «Універсал... в утвердження учиненного между землями Троицкого Болницкого и сего монастырей принадлежащими к селам Троещщины и Вигуровщины определенными от катедры Киево-Софеиской разграниченія, на бумаге, одном листу, одной странице, при печати»; оп. 1837 р., № 60.

Шифр. ІРНБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 70 зв.–71 зв., арк. 142 зв.–143, **копії** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 230, с. 72; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 63; Документальна спадщина, № 56², с. 103–104; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

168. 1712 р., червня [14]³. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на село Вигурівщина з приналежними до нього дворами, ґрунтами і сіножатями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

¹ За описами 1786 р. та 1837 р. дата написання: «12 червня», за Курдюмовим: «14 червня».

² У виданні дата написання Декрету духовного суду: «10 вересня».

³ У копійній книзі монастиря дата написання: «12 червня».

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 32: «Универсал... на состоящие в селе Выгуровщины дворы пахатные і сінокосные земли и прочіе угоди, на бумаге, одном листу, при печати».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 67–68 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 62–63; Документальна спадщина, № 53, С. 99–101; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

169. 1712 р., червня 24. Глухів.

Декрет Генерального військового суду про спірну справу між ігуменею Києво-Печерського Вознесенського і Флорівського дівочих монастирів Марією Магдалиною Мокієвською і козелецьким жителем Тимофієм Лопатіним про право володіння млином на річці Видриця під селом Боденьки.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 5 зв., 6 – чисті); 322 x 197 мм; папір прошито бавовняною та шовковою зеленою нитками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Алексій Михайлович Турянский; Петро Михайлович Булавкин».

Печатка. Генерального військового суду, овальної форми, воскова, зеленого та червоного кольору, пошкоджена.

Запис. На арк. 1 зв.: «Декрет суд Енеральный на грунта боденский. 1712, юня 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 149: «Декрет от суда Генерального на грунта принадлежащие к селу Боденкам того ж года июня 24 данной на пяти листах, а шестой белой»; оп. 1837 р., № 220.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 71, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 304–306 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 148, за оп. № 220; арк. 6 зв.: № 137; № 149.

Джерела. Документальна спадщина, № 182, с. 245–247; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 111.

170. 1712 р., червня 25. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання Михайлівському Золотоверхому монастиреві сіл Крехаїв, Боденьки, лісу Малий Кормил із приналежними до них полями і сіножатями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 33: «Уневерсал... на владеніє селами Крехаевом и Боденками з лісом прозываемым Кормил, также полями и сіножатми и прочіи угодіи, к оным принадлежащими, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 61.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 69 зв.–70 зв., копія XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 231, с. 72; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 64; Документальна спадщина, № 55, с. 102–103; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103.

171. 1712 р., серпня 10. Лубни.

Випис із міських книг Лубенської ратуші купчого запису жителів села Дашенки Пирятинської сотні Миколи і Василя Федоренків-Гончаренків про продаж млина на річці Удай на Горобіївській греблі гетьману Івану Скоропадському за 700 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 317 x 197 мм; папір із лівого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Шаргородский».

Печатка. Три: Лубенського магістрату, козацько-старшинські, круглої, овальної та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на млин Воробювский от Гончаренков. Запис в Лубнях о продажи млина пану гетману Скоропадскому. 1712, августа 10»; «Не потребен»

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 150: «Выпис... на млин Оробевский проданной гетману Скоропадскому, на двох листах»; оп. 1837 р., № 221.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 72, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 418–418 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 149; за оп. № 221; арк. 2 зв.: № 138; № 150.

Джерела. Документальна спадщина, № 273, с. 341–342; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17–17 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112–112 зв.

172. 1712 р., вересня 26. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві села Піски-Удайські та млина на Горобіївській греблі на річці Удай.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, паперова кустодія (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 34: «Универсал... в утверждение Красногорской Чернуской пустыни селище Писок с одним млином на греблі Оробіовской состоящим, на двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 62.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 77 зв.–78, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 231, с. 72; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 66–67; Документальна спадщина, № 63, с. 110–111; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 103–103 зв.

173. 1712 р., жовтня 17. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на млин на Слобідській греблі під містом Остер, наданий йому полковником Григорієм Карповичем Коровим-Вольським.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 35: «Уневерсал... на владеніє состоящим на реке Острі на греблі Слободской о трех колах от полковника Киевского Волского монастырю доставшимся млином, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 63.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 68 зв.-69 зв., копія XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 237, с. 73; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 66; Документальна спадщина, № 54, с. 101-102; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

174. 1712 р., листопада 24. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж ігуменею Києво-Печерського Вознесенського і Флорівського дівочих монастирів Марією Магдалиною Мокієвською боденьківських маєтностей ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу із записом купчої Марії Магдалини Мокієвської від 29 вересня 1712 року, купчої ніжинського полкового сотника Івана Піроцького від 9 червня 1699 року та Декрету Генерального військового суду від 24 червня 1712 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 8 арк. (арк. 8 зв. – чистий); 314 x 195 мм; папір з плямами; прошито шовковою ниткою червоного кольору, кінець якої протягнутий крізь печатку на арк. 6 зв.; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Димитрей Полоцкий».

Печатка. Дві: Київського магістрату, на арк. 6 зв., 8, круглої форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія тільки на печатці на арк. 6 зв.

Запис. На арк. 1: «Выпис з книг ратуша Кіевского на грунтя Боденские. 1712, ноеврія 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 152–153: «Выпис... с крепостей Маріи Магдалиновой на прописанные в оной имени сему монастырю данная, на восьми листах, в том числе лист белый»; оп. 1837 р., № 223.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 73, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 298 зв.–303 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 151; за оп. № 223; арк.1 зв.: № 140; № 152.

Джерела. Мицик, 3 документів, с. 36–39; Документальна спадщина, № 181, с. 240–245; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

175. 1712 р., листопада 29. Остер.

Выпис із міських книг Остерської ратуші про продаж священником Прокопієм Леонтовичем двору з пляцом, будинком й городами в місті Остер за несплачений борг Василю Танському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 306 x 190 мм; папір на згинах аркушів посередині надірваний, з нижнього лівого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Прокопий Леонтиевич; Сергий Солонина; Павел Хенцинский; Евстафий Григориевич».

Печатка. Дві: міста Остра та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис з ратуша острицкого на двор попу Прокопию старогородскому в Острі. 1712, ноеврія 29»; «Запис на двор попа старогородского в Острі».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 154: «Выпис... на двор попу Прокопію старогородському данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 224.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 74, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 332 зв.–334, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 152; за оп. № 224; арк. 2 зв.: № 141; № 153.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 66; № 5, с. 31–32; Документальна спадщина, № 206, с. 267–268; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

176. 1712 р., грудня 14. Київ.

Запис київських жителів Федора та Артема Войничів про грошову позику 100 талярів в ігумена Михайлівського Золотоверхого монастиря під заставу млина на Слобідській греблі під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 x 198 мм; папір на згинах надірваний, є дірки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Феодор Войнич; Кирил Драгомирецький; Артемій Іванович Войнич».

Запис. На арк. 2 зв.: «Застав млина за сто талерей на млин¹ от Вуйничов с[]ужи [О]стрі, обители».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 155: «Крепость на млин поименованной в оной того ж году (1712. – С.С.) декабря 14 данный, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 225.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 75, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 332–332 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 153; за оп. № 225; арк. 2 зв.: № 142; № 154.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 3, с. 65–66; Документальна спадщина, № 205, с. 266–267; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

¹ Закреслено.

177. 1713 р., [січня 19]¹. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на маєтності при селах Боденьки та Крехаїв, придбані у Флорівського дівочого монастиря.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 36: «Уневерсал... на состоящие при селах Боденках и Крихаеве прописанное в оном имени, на бумаге, одном листу, при печати»; оп. 1837 р., № 64.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 71 зв.-72 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 238, с. 73; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 67-68; Документальна спадщина, № 57, с. 104-105; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

178. 1713 р., лютого 12. Київ.

Купчий запис київських жителів Акилини Войнич та її синів Федора та Артема про продаж млина на Слобідській греблі під містом Остер Михайлівському Золотоверхому монастиреві за 1000 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 328 x 204 мм; папір на згинах аркушів у дірках, є плями від вологи, правий нижній кут арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семион; Феодар Войнич».

Печатка. Особиста, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на млин пана Войнича в Острі. 1713, февраля [1]2».

¹ За описом 1786 р. дата написання: «19 лютого», за описом 1837 р.: «9 січня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 156¹; оп. 1837 р., № 226.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 76, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 338–338 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 154; за оп. № 226; арк. 2 зв.: № 145; № 155.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 35; Документальна спадщина, № 210, с. 273–274; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

179. 1713 р., березня 30. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж київською жителькою Акилиною Войнич і її синами Федором та Артемом млина на Слобідській греблі під містом Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютровичу за 2000 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 315 x 198 мм; папір на згинах аркушів посередині надірваний, із нижнього лівого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сергий Солонина; Іван Опошний; Сергей Федорович; Роман Кононович».

Печатка. Дві: міста Остра та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого та червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з книг Острицких на млин пані Войничевской о продаже млина под Остром. 1713, марта 30».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 157: «Выпис... на млин Остерській, на одном листе»; оп. 1837 р., № 227.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 77, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 334–335, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 155; за оп. № 227; арк. 2 зв.: № 146; № 156.

¹ В описі 1786 р. за цим номером помилка писаря в назві документа – «Крепость от Маріи Гамалиной на хутор Веткаловскій».

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 32–33; Документальна спадщина, № 207, с. 269–270; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

180. 1713 р., квітня 25. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Леонтієм Хейлом ґрунтів з дібровою та сіножаттю сину Яремі за 40 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 350 x 191 мм; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа от Леонтія Хейл на част ґрунта Хейлувщини году 1713 априля 25»; «На доброву и сіножат».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 158: «Крепость купчая на ґрунт Хеиловскій с дубровою и сіножатю... на двох листах, в том числе страница и лист белой»; оп. 1837 р., № 228.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 78, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 419 зв.–420, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 136, № 156; за оп. № 228; арк. 2 зв.: № 147; № 157.

Джерела. Документальна спадщина, № 275, с. 343–344; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.

181. 1713 р., квітня 27. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж київською жителькою Акилиною Войнич і її сином Федором млина на Слобідській греблі під містом Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу із записом купчої від 12 лютого 1713 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 313 x 199 мм; папір прошито шовковою ниткою коричневого кольору, кінець якої протягнутий крізь печатку; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Менований войт».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право служачое на млин стоячий на ріці Острі греблі прозиваемого Слободской и в містом Остром куплею набыти през висоце в бгу превелебного его млсти: гдна отца Іоаникия Сенютовича ігумена обытели Стой Михайловского Золотоверхого и всей братии той же обытелы Стой от пней Акилини Івановой Войничовой м: Києві, року 1713, априля 27».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 159: «Выпис... на млин стоящій на реке Острі, на 3-х листах, а лист белий»; оп. 1837 р., № 229.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 79, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 335 зв.–337 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 157; за оп. № 229; арк. 4 зв.: № 148; № 158.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 33–35; Документальна спадщина, № 208, с. 270–272; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 112 зв.–113.

182. 1713 р., серпня 11. Табір під Києвом.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння млинами під містом Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованный гетман».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 37: «Универсал... на владеніе Остерскими млинами данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 65.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 72 зв.–73 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 242, с. 73–74; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 68–69; Документальна спадщина, № 58, с. 105–106; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

183. 1713 р., жовтня 15. Русанів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про надання згідно із заповітом Марії Гамалії сіл Хрулі з млинами, Бодакви та хутора Ветхалівка Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 39: «Уневерсал... на село Хрулі с мельницами и хутор Ведкаловскій с принадлежащими к ним угодіи, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной гетманской печати, который по древности ветхой, и на згибах в четырех местах поломан»; оп. 1837 р., № 67.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 73 зв.–75; 89 зв.–91, 383–384, **копії** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 248, с. 74–75; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 69–70; Документальна спадщина, № 59, с. 106–107; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

184. 1714 р., січня 26. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського на управління Троїцьким Красногірським Чорнуським монастирем Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 40: «Уневерсал... на Красногорскій Чернускій в відомство сему монастырю определен-

ной Скиток данный, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 68.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 75–76, **копія** XVIII ст.
Джерела. Курдюмов, № 252, с. 75; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 70–71; Документальна спадщина, № 60, с. 108; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 45 зв.– 46; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

185. 1714 р., березня 8. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж козельцьким жителем Кирилом Івановичем пляцу в місті Києві на Подолі Михайлівському Золотоверхому монастиреві із записом його боргового зобов'язання за 900 золотих литовських грошей від 7 березня 1714 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 326 x 203 мм; папір з плямами, арк 1, 2 по корінцю підклеєні смужкою паперу; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Менованъный войт; Михаил Малченко».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис з книг Киевских на двор пана Кирила за девят сот золотих [...]. 1714, марта 8».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 160: «Выпис... на двор Киево-Подольскій 1714 года марта 8, на двох листах»; оп. 1837 р., № 230.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 80, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 158; за оп. № 230; арк. 2 зв.: № 149; № 159.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

186. 1714 р., квітня 8. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Лескою Хейлом ґрунтів з Чорним лісом, дібровою, сіножаттю та облогами біля міста Лохвиця ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському за 600 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 x 204 мм; папір з жовтими плямами, по краях обтріпаний, на згинах надірваний, правий нижній кут внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис из книг о купчих на кгрунта Красногорские на разных місцех, что и у кого и за что куплено. 1714 априля 8».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 161: «Крепость того ж года (1714. – С.С.) апреля 8 из книг о купчих на грунта Красногорские на разных містах находячіеся, на двох листах»; оп. 1837 р., № 231.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 81, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 422–423 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 159; за оп. № 231; арк. 2 зв.: № 150; № 160.

Джерела. Документальна спадщина, № 278, с. 346–347; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

187. 1714 р., квітня 8. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Лескою Хейлом ґрунтів із Чорним лісом, дібровою, сіножаттю та облогами біля міста Лохвиця ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському за 600 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., 335 x 204 мм; папір з жовтими плямами, по краях обтріпаний, на згинах надірваний, правий нижній кут внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис с книг Чорнуских на кгрунт Хайловщину».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 162: «Крепость от Леонтія Хеилы на грунт Хейловщину данная м[о]н[а]стырю того ж году мца и числа (1714, квітня 8. – С.С.) на одном листу, с утверждением чорнуского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 232.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 82, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 422–423 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 160; за оп. № 232; арк. 2 зв: № 151; № 161.

Джерела. Документальна спадщина, № 278, с. 346–347; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

188. 1714 р., травня 11. Варва.

Запис варвинського уряду про підтвердження продажу Остапівським жителем Федором Ступаром бойківських ґрунтів у селі Остапівка ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 200 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 322 x 205 мм; папір арк. 2 внизу на згині надірваний, з дірками, правий нижній кут арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Янджул»

Печатка. Дві: козацько-старшинські, восьмикутної форми, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потверженне з міста Варви на футор Остаповский, 1714, маяя 11»; «Не потребен».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 163: «Подтверждение с міста Варвы на хутор Остаповскій 1714 году маяя 11-го, на двох листах, скоих один белой»; оп. 1837 р., № 233.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 83, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 161; за оп. № 233; арк. 2 зв.: № 152; № 162.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

189. 1714 р., травня 15. Київ.

Купчий запис ніжинського сотника Івана Піроцького та його дружини Агафії Забіли¹ про продаж лісу Старий Кормил біля села Крехаїв ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу за 700 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 324 x 207 мм; папір з плямами від воску; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Піроцький».

Печатка. Ніжинського сотника Івана Піроцького, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право купчое на ліс Корміл Велькій у Крахаєві. 1714, мая 15».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 164: «Крепость... на ліс Великій в Крихаєві состоящій, на двох листах»; оп. 1837 р., № 234.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 84, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 279 зв.–281, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 162; за оп. № 234; арк. 2 зв.: № 153; № 163.

Джерела. Документальна спадщина, № 169, с. 228–229; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

190. 1714 р., травня 16. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші купчого запису ніжинського сотника Івана Піроцького про продаж лісу

¹ Агафія Забілова – дочка Василя Петровича Забіли, яка вийшла заміж за Івана Васильовича Піроцького, полкового писаря (1694–1695 рр.) і сотника Ніжинського полку (1700–1725 рр.), в 1737 р., після смерті чоловіка, вона – сестра Агнія, черниця в Новомглинському монастирі (ІР НБУВ. Ф. II. № 195. С. 31).

Старий Кормил біля села Крехаїв ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоанікію Сеніотовичу за 700 золотих литовських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (3 зв., 4 – чисті); 309 x 194 мм; папір прошито шовковою ниткою коричневого кольору; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Менованъный войт; Николай Ракгуцкий».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Выпис с книг міських ратуша Київского купчого права на кгрунт от пана Івана Пироцкого куплений [] на ліс Великій Корміл в Крахаеви, 1714, мая 16».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 165: «Выпис... на грунт от Пироцкого куплений имено ліс Великій прозываемый Кормел в Крихаеви состоящий, на трех листах»; оп. 1837 р., № 235.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 85, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 281–283 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 163; за оп. № 235; арк. 4 зв.: № 154; № 164.

Джерела. Документальна спадщина, № 170, с. 230–231; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

191. 1714 р., травня 20. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про надання кринським священиком Онисимом Ястребським долини з сіножаттю ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 326 x 206 мм; папір по краях обтріпаний, з правого краю пом'ятий і надірваний, внизу надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Міста Чорнухи, восьмикутної форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис леггаций св[я]щенника Онисима на Яструбсщину»; «О долину тут описаную [] треба з прописною []».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 166: «Выпис... на долину Яструбсщину данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 236.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 86, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 164; за оп. № 236; арк. 1 зв.: № 155; № 165.

Джерела. IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

192. 1714 р., травня 28. Чорнухи.

Заповіт чорнуських жителів Парасковії Іванівни Лук'янової Шостачки та її сина Афанасія на ліс Щербанювщина з сіножаттю та облогами ігумену Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 (1 зв. – чистий); 325 x 215 мм; папір з плямами, на згинах надірваний, з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Никита Клімонович, Андрей, Ониско Иванович; Феодор; Лаврентий Колотенько».

Запис. На арк. 2 зв.: «Легация ти випис с книг на футор⁻¹ Шостакувский»; «На ліс з сіножаттю называемий Щербанівщина. 1712, мая 28».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 167: «Крепость от Прасковіи Шостачки на ліс с сіножатами и облогами называемый Щербанювщину данная 1714 года маия 28-го с утверждением городского чернусского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 237.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 87, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 423 зв.-424, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 165; за оп. № 237; арк. 2 зв.: № 156; № 166.

¹ Закреслено, зверху написано: «на ліс з сіножаттю».

Джерела. Документальна спадщина, № 279, с. 347–348; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

193. 1714 р., травня 28. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про надання чорнуськими жителями Парасковією Іванівною Лук'яною Шостачкою та її сином Афанасієм лісу Щербанювщина з сіножаттю та облогами настоятелю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Пахомію Печковському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 2 (1 зв. – чистий); 325 x 215 мм; папір з плямами, на згинах надірваний, з дірками, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорій Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, темно-коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Легация ти випис с книг на футор⁻¹ Шостакувский», «На ліс з сіножаттю называемый Щербанівщина. 1712, мая 28».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 167: «Крепость от Прасковіи Шостачки на ліс с сіножатами и облогами называемый Щербанювщину данная 1714 года маия 28-го с утверждением городского чернуского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 237.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 87 а, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 424 зв.–425, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 165; за оп. № 237; арк. 2 зв.: № 156; № 166.

Джерела. Документальна спадщина, № 280, с. 348; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

¹ Те ж саме.

194. 1714 р., червня 11. Остер.

Випис із міських книг Остерської ратуші про продаж Іваном Дворецьким та його дружиною Христиною двох кіл млина на Слобідській греблі на річці Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сеньютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 x 210 мм; папір з плямами, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сергий Солонина; Іван Опушний; Павел Боровик; Даныло Дадзінський».

Печатка. Три: міста Остра та козацько-старшинські, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з книг міських Острицких на млин от Івана Дворецкого куплений. 1714, юня 11».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 168: «Выпис... на млин от Івана Дворецкого куплений, на одном листу»; оп. 1837 р., № 238.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 88, 2 арк., **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 340–340 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 166; за оп. № 238; арк. 2 зв.: № 157, № 167.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 35–36; Документальна спадщина, № 212, с. 275–276; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

195. 1714 р., червня 11. Київ.

Купчий запис товариша Київського полку Івана Петровича Дворецького та його дружини Христини про продаж двох кіл млина на Слобідській греблі на річці Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сеньютовичу за 1000 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 x 210 мм; папір із правого краю зго-

ри арк. 1 надірваний, на арк. 2 є плями; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Петрович Дворецкий».

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая от Івана Дворецкого на млин в Острі. 1714, юня 11».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 169: «Крепость купчая от Ива[на] на млин в Острі состоящій, на двох листах с коих один белой»; оп. 1837 р., № 239.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 89, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 339–339 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 167; за оп. № 239; арк. 2 зв.: № 158; № 168.

Джерела. Мищик, Маєтності в Острі, № 3, с. 66–67; Документальна спадщина, № 211, с. 274–275; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

196. 1714 р., липня 3. [Козелець].

Уступний запис остерського священника Прокопія Леонтовича полковнику Василю Танському на двір з пляцом в місті Остер за 130 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 320 x 200 мм; папір на згинах з дірками, посередині арк. 2 надіраний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Прокопий; Семион Ласковский; Максим Грігорієвич Стаецкий; Лазар Гарловский».

Печатка. Козацько-старшинська, восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Зречене дворов в отца Прокопія купленной Василієм Танским. 1714, юля 3»; «Посей купчой купленной у Василя Танского пляц в пусті находится».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 170: «Крепость уступочная на двор с пляцом Василю Танскому от священника остерского Прокопія 1714 года июня 3-го данная на двох листах с коих один белой с утверждение Козелецкой ратуши»; оп. 1837 р., № 240.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 90, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 342–343, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 168; за оп. № 240; арк. 2 зв.: № 159; № 169.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 37–38; Документальна спадщина, № 215, с. 278; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

197. 1714 р., липня 3. Козелець.

Запис козелецького уряду про уступку остерським священиком Прокопієм Леонтовичем полковнику Василю Танському двору з пляцом у місті Остер за несплачений борг.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 313 x 210 мм; папір на згинах в дірках, із лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Парфен Іванович; Фтеодор Княжолуцький».

Печатка. Міста Козелець, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право з ратуша Козелецького на двори в Острі попови. 1714, юля 3»; «По сему праву монастир владієт пляцом у Васілія Танского куплений».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 171: «Крепость на двор от отца иерея Прокопія старогородского за должные ним денги, того ж мца и числа (1714, липня 3. – С.С.), на двох листах, скоих один чистой»; оп. 1837 р., № 241.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 91, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 343–344, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 169; за оп. № 241; арк. 2 зв.: № 160; № 170.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 38; Документальна спадщина, № 216, с. 279; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

198. 1714 р., липня 22. Остер.

Купчий запис Тимофія Павловича Губки¹ та його дружини Марії Дворецької про продаж частини млина на Слобідській греблі на річці Остер ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 207 мм; папір з плямами від чорнила; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Тимофій Павлович Зубка; Іосиф Винородський; Леонтий Котляр; Захарий Петруха; Феодор Антонович Дворецкий».

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа одного кола мучного зостаючого в млині [бившом] Дворецкого от Тимофея Зубки. 1714, юля 22».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 172: «Крепость уступочная на коло мучное в млині Дворецкого от Тимофея Зибни, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 242.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 92, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 344 зв.–345 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 137, № 170; за оп. № 242; арк. 2 зв.: № 161; № 171.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 39; Документальна спадщина, № 218, с. 280–281; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14; ф. 160, № 2996, арк. 113.

199. 1714 р., липня 27. Глухів.

Випис із книг Генерального військового суду декрету про розмежування вигурівських та троещинських ґрунтів у судовій справі між Троїцьким Больничним і Михайлівським Золотоверхим монастирями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 7 арк. (арк. 5 зв., 6 – чисті); 307 x 200 мм; папір прошито шовковою ниткою сірого кольору; арк. 5 зв., 6 скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

¹ За описом 1837 р.: «Губка».

Підпис. «Алексій Михайлович Турянский».

Печатка. Генерального військового суду, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 6 зв.: «Екстракт з суду войскового Енерального о разграниченю кунтов Викгуровских з Троечиною».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 173: «Крепость... данная с Войскового Генерального суда о разграниченіи грунтов сего м[о]н[а]стыря, на осми листах, в том числе два листа и страница белые»; оп. 1837 р., № 243.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 93, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 133 зв.–142, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 171; за оп. № 243; арк. 7 зв.: № 162; № 172.

Джерела. Документальна спадщина, № 126, с. 162–169; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

200. 1714 р., липня 28. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на село Піски-Удайські, млини на Горобіївській та Слобідській греблях, Ветхалівські, Хрулівські, Остерські та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, паперова кустодія (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 41: «Уневерсал... на Красногорській Чернускій монастыр с селцем Пісками и млином Оробювским, с лугом ниже того млина состоящем и прочими в оном уневерсале прописанными имения состоящими во владеніи сего монастыря, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 69.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 78 зв.–80; 91–92 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 258, с. 76; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 72–73; Документальна спадщина, № 64, с. 111–113; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 46; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

201. 1714 р., серпня 13. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на придбані в місті Чорнухи та його околицях ґрунти з дворами, хуторами, лісами та сіножатями.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 42: «Універсал... на владеніє принадлежащих Красногорской Чернуской пустынї именїй, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 70.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 82–82 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 259, с. 76; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 73–74; Документальна спадщина, № 66, с. 115; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 46; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

202. 1714 р., вересня 24. [Остер].

Купчий запис полковника Василя Танського та його дружини Анни Забіли про продаж двох дворів у Старогородській слободі міста Остер та поля на хуторі Волевачі ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоанікію Сенютівичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 x 196 мм; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Василий Танский».

Печатка. Козацько-старшинська, круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа дворов в Острі от пана Василія Танского, 1714, септеврія 24».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 174: «Крепость наддаточная от полковника Василия Танского на двор состоящий в местечку Старом Острі того ж году (1714. – С.С.) сентября 24-го данный, на двох листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 244.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 94, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 345 зв.–346 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 172; за оп. № 244; арк. 2 зв.: № 163; № 173.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 39–40; Документальна спадщина, № 219, с. 282; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13; ф. 160, № 2996, арк. 113.

203. 1714 р., жовтня 13. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про підтвердження продажу священиком Андрієм Димитрієвичем ґрунтів та млина на річці Човнова ігумену Красногірського Чорнуського монастиря Захарію за 500 золотих польських грошей, з наступною передачею їх у посесію Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк.1 зв., 2 – чисті); 324 x 207 мм; папір правого нижнього кута арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Чорнуського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потверженіе из міста Чорнух, данное на сухонососовский млин Човновую, которий куплений от мокиевского священника млина и ставка. 1714, октоврїя 13».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 175: «Выпис... на ґрунт купленный до м[о]н[а]стыря Красногорского от священника мокиевского млинка и ставка того же году (1714. – С.С.) октября 13 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 245.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 95, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 428 зв.–429 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 173; за оп. № 245; арк. 2 зв.: № 164; № 174.

Джерела. Документальна спадщина, № 284, с. 352–353; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

204. 1714 р., жовтня 13. Пирятин.

Купчий запис мокіївського священика Андрія Димитрієвича про продаж ґрунтів та млина на річці Човнова ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу, заставлених сухоносівським священиком Якимом Федоровичем за 500 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 322 x 200 мм; папір у задовільному стані; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрей Димитриевич».

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на тоє же млин на ставу Човновой [] от ієрея Андрея. 1714, октоврі 13».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 176: «Крепость купчая на млин от мокієвского священника Андрея на став Човновой состоящій 1714 года октября 13-го, на двох листах, один белой»; оп. 1837 р., № 246.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 96, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 428–428 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 174; за оп. № 246; арк. 2 зв.: № 165; № 175.

Джерела. Документальна спадщина, № 283, с. 352; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

205. 1714, р., жовтня 13. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про підтвердження продажу мокіївським священиком Андрієм Димитрієвичем ґрунтів та млина на річці Човнова ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 335 x 202 мм; папір з плямами, лівий нижній кут арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.
Підпис. «Андрей Димитриевич».
Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору.
Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая на млин, на поле и на сіножати в Чорнухах, 1714, октовр[ія] 13».
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 177: «Купчая на млин, на поле и сіножати в Чорнухах, состоящие 1714 года октября 13-го данная, на двох листах, один белой»; оп. 1837 р., № 247.
Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 97, оригінал.
Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 175; за оп. № 247; арк. 2 зв.: № 166; № 176.
Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

206. 1714 р., листопада 5. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж кринським священиком Онисифором Ястребським долини із сіножаттю Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 325 x 205 мм; папір з плямами від печаток, на згинах є дірки, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право на грунт Яструбского. 1714, ноеврія 5».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 178: «Крепость на грунт Яструбській того ж году (1714. – С.С.) ноября 5-го, на двох листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 248.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 98, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 429 зв.–430 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 176; за оп. № 248; арк. 2 зв.: № 167; № 177.

Джерела. Документальна спадщина, № 286, с. 354; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

207. 1714 р., грудня 11. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на маєтності в містах Чорнухи і Лубни, Хейлівські та Бойківські хутори, греблю на річці Човнова згідно з купчими та заповітами.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 43: «Універсал... с утверждением во владение Красногорской Чернуской пустыни принадлежащих по крепостям именей в оном значающийся, данный на двух листах, с коих три страницы белые»; оп. 1837 р., № 71.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 84 зв.–85 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 259, с. 77; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 74–75; Документальна спадщина, № 69, с. 118–119; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 46; ф. 160, № 2996, арк. 104.

208. 1714 р., грудня 21. Остер.

Купчий запис остерського священника Прокопія Леонтовича про продаж двох дворів, сіножаті, озера Уступне, ґрунтів Войниловщина за несплачений борг Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 308 x 199 мм; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Прокопий Леонтиевич».

Запис. На арк. 1 зв.: «Отца Прокопия острицкого на синопжати и озеро и поля за пятьдесят золотих, тут и старая

его купчая, 1714, декавря 21»; «По сей купчой добра под монастирем состоят, с такой ж смотрет надлежит під Нумер:».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 179: «Крепость купчая от Прокопья священника остружского на сіножать и озеро, 1714 году декавря 21 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 249.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 99, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 346 зв.–347, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 177; за оп. № 249; арк. 1 зв.: № 168; № 178.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 40; Документальна спадщина, № 220, с. 283; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13–13 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

209. 1715 р., січня 29. [Крехаїв].

Цесійний запис Марії Кирдановської на двір у селі Крехаїв Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 324 x 208 мм; папір нижнього правого кута надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Марина Димитриева; Феодор Петрович».

Печатка. Особиста, восьмикутної форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 1 зв.: «На дворец лгегация¹ Крехаевскій от Марини Дмитровой, 1715, януар 29».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 180: «Надаточная крепость от Марыны Кирдановской на двор у нее состоящій в селі Крихаеві, 1715 года генваря 29-го м[о]н[а]стырю данная, на одном листу, с коего страница белая»; оп. 1837 р., № 250.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 100, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 283 зв.–284, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 178; за оп. № 250; арк. 1 зв.: № 179.

Джерела. Документальна спадщина, № 171, с. 232; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12; ф. 160, № 2996, арк. 113.

¹ Написано над рядком.

210. 1715 р., травня 11. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Фенною Чемериською двору з двома хатами й городом наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Захарію в місті Чорнухи за 100 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 x 200 мм; папір на згинах з дірками, з лівого краю посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Запис на двор в Чорнухах от уряду чернуского виданній».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 181: «Запис из уряду Чорнуского 1715 года маия 11-го на двор в Чорнухах состоящій данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 251.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 101, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 179; № 21; за оп. № 251; арк. 2 зв.: № 169; № 180.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

211. 1715 р., липня 3. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Іваном Сущенком ниви та лісу Данилові та Якову Андрущенкам біля Кадянівщини за 40 коп золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 308 x 201 мм; папір на згинах ветхий, з дірками, правий нижній кут аркуша надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Помощь моя от господа []»; «Купча от Ивана Сущенка чорнуского данна Данилу і Якову Андрущенкам на ліс и нивкі Кадянувшині».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 182: «Крепость от Ивана Сущенка на ліс и нывы Кадановские 1715 году июля 3-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 252.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 102, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 180; за оп. № 252; арк. 1 зв.: № 170; № 181.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

212. 1715 р., липня 5. Ромни.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Яковом Левченком кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай лубенському полковнику Андрію Марковичу за 500 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 319 x 203 мм; папір правого нижнього кута арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Яков Левченко».

Печатка. Роменського магістрату, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа Якова Левченкова жителя чорнуского на коло второе у млині на реці Удай на греблі Воробіевской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 189: «Крепость с уряду чорнуского на оной млин от Якова Левченко жетеля чорнуского доставшойся 1716 году июля 5-го на двох листах, в том числе белой»; оп. 1837 р., № 259.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 109, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 187; № 89; за оп. № 259; арк. 2 зв.: № 177; № 188.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

213. 1715 р., липня 14. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про продаж київським жителем Федором Войничем та його матір'ю Акилиною Войнич двох частин вовчогорського поля та двору в місті Остер ігумену монастиря Іоаникію Сенютовичу за 380 золотих польських грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 330 x 220 мм; папір прошито шовковою ниткою синього кольору; скоропис; чорнило коричнєве.

Підпис. «Менованъный войт; Николай Рокгуцкий».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 4 зв.: «Право служащее¹ Випис из книг Киевских на дві части поля Вовчогорского и на двор от п[а]ней Акилини Войничой и сина ей Феодора висоце в бгу превелебним отцем ігуменом Іванікієм Сенютовичом и братією Стой обьители Михайловской Золотоверхой набытой, року 1715, іюля 14».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 183: «Випис... на дві части поля Вовчогорского и на двор от Акилины Воиной и сына ее Федора купленные, на трех листах, один белой»; оп. 1837 р., № 253.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 103, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 347–349 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 181; за оп. № 253; арк. 4 зв.: № 171; № 182.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 40; Документальна спадщина, № 221, с. 283–285; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 113.

214. 1715 р., листопада 19. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на придбані землі та муровану Михайлівську церкву в Старогородській слободі в місті Остер.

¹ Закреслено, зверху написано: «Випис из книг Киевских».

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.
Підпис. «Звишменованний гетман».
Печатка. Війська Запорозького, під кустодією (Курдюмов).
Опис. Оп. 1786 р., III, № 44: «Универсал... на состоящие в Старом Острі земли, дворы, каменную церковь и прочие прописанные в оном недвижимые именія находящіесь во владеніи сего монастыря, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 72.
Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 80 зв.–81, **копія** XVIII ст.
Джерела. Курдюмов, № 270, с. 78; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 75; Документальна спадщина, № 65, с. 113–114; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв. 45 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 104.

215. 1716 р., лютого 4. Санкт-Петербург.*

Жалувана грамота царя Петра I ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоанікію Сенютовичу про підтвердження універсалу гетьмана Івана Скоропадського від 28 липня 1714 року на володіння маєтностями Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря з селами Піски, Бодаква, Вигурівщина, Крехаїв, Боденьки, хутором Хрулівський, млинами на річках Десна, Остер, Удай і Сула, озером Копитяне та ін.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір, покритий захисною тканиною зеленого кольору, на лінії згину розірваний (оп. 1786 р.).

Підпис. «Петр Шаферов».

Печатка. Державна, круглої форми, воскова з відтиском (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 5: «Грамота... на владеніе сел Бодаквы и Хрулей и прочие со всеми угоди, на бумаге, одном листе, и одной странице данная, при государственной на воску притисненной печати, зеленою матерією, покрытая, которая на згибах сламалась, подчисток, приписок и переправок не иміється»; оп. 1837 р., № 5.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 505–507 зв., **копія** XVIII ст.
Джерела. Петров, с. 167; 236–237; Курдюмов, № 111, с. 25: 2 копії: 4 арк., 3 арк.; Документальна спадщина, № 313, с. 392–400; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 33 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 100.

216. 1716 р., лютого 4. Ромни.

Універсал лубенського полковника Андрія Марковича про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на хейловські ґрунти з наказом Левку Ярмущенку та іншим поміщикам ставків своїх у тих ґрунтах не тримати і різні кривди не чинити.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 307 x 200 мм; папір з плямами від печатки, на згинах дірки; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованъний полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, жовтого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал п[а]на полковника лубенського Андрея Марковича виданній на кґрунта хейловскія, жеби Левко Ярмощенко и прочіе побочнія кривди не чинили».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 184: «Універсал полковника лубенського Андрея Маркевича... на ґрунта хейловскіе, на двох листах, с коих лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 254.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 104, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 182; № 60; за оп. № 254; арк. 2 зв.: № 172; № 183.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

217. 1716 р., березня 25. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про продаж та надання чорнуським жителем Романом Нагаєм, пісківським жителем Радьком Євтушенком, значним товаришем Романом Грушком із братами, сухоносівським жителем

Тимком Швецем поля, лісу та сіножаті, прилеглих до монастирських ґрунтів, дозвіл від мірошників на будівництво нового кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастирю.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3, 4 – чисті); 316 x 214 мм; папір прошито червоною шовковою ниткою, з лівого краю внизу арк. 3 надірваний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, просвічується крізь папір.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 4 зв.: «Потвержене із Чорнух на всі тии ґрунта монастира Красногорского Чорнуского. 1716».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 185: «Выпис... на всі поименованные в оной м[о]н[а]стыр Красногорского Чернуского ґрунта данная, на четырех листах, в том числе два листа белые»; оп. 1837 р., № 255.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 105, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 183; № 18; за оп. № 255; арк. 4 зв.: № 173; № 184.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

218. 1716 р., квітня 9. Чорнухи.

Купчий запис пісківського священика Афанасія про продаж борошномельного переднього кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Захарію за 600 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1; 323 x 210 мм; папір по лінії згину внизу надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Афанасий Стефанович».

Печатка. На арк. 2: міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа отца Афанасія с[вя]щенника пісковского на коло переднее на греблі Оробіевской, тут же и випис с книг ратуша Чернуского»; «Універсал полковника лубенского и гетмана Іоана Скоропадского на двух колу на греблі Оробіевской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 186: «Крепость от священника пісковского Афанасія на одно коло мучное состоящее на греблі Оробевской 1716 года априля 9-го м[о]н[а]-стырю данная с утверждением чорнуского городского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 256.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 106, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 184; № 73; за оп. № 256; арк. 2 зв.: № 174; № 185.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

219. 1716 р., квітня 10. Ромни.

Універсал лубенського полковника Андрія Марковича про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на володіння двором із двома хатами й городом у місті Чорнухи, полем, лісом та сіножаттю, прилеглими до монастирських ґрунтів, на будівництво нового кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 316 x 197 мм; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованный полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

¹ Згідно з документом, монастир отримав двір з двома хатами й городом проти Покровської церкви в місті Чорнухи від Хвенні Чемериски; дві сіножаті (Щербинівська та Щербанівська) – від Романа Нагая; ставище (Горобіївська долина) – від Радка Євтушенка; поле (Ждановщина) – від Романа Грушки; ліс, сіножать, поле та хату – від Тимка Швеця.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потвер[д]жене от п[а]на полковника лубенского на кгрунта монастыра Красногорского Чернуского, тут же и на едно коло новопринятое з позволения всіх мелников на греблі Воробіевской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 187: «Универсал полковника лубенского Андрея Маркевича того ж году (1716. – С.С.) априля 10 на грунта м[о]н[а]стырськіе и одно коло стоящее на греблі Оробевской данной, на двох листах, в том числе лист и страница белие»; оп. 1837 р., № 257.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 107, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 185; № 74; за оп. № 257; арк. 2 зв.: № 175; № 186.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

220. 1716 р., квітня 13. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про продаж пісківським священиком Афанасієм частини млина на Горобіївській греблі на річці Удай наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастыря Захарію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 2; 323 x 210 мм; папір по лінії згину внизу надірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Сава Гаврилович».

Печатка. На арк. 2: міста Чорнухи, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Продажа отца Афанасія с[вя]щенника пісковского на коло переднее на греблі Оробіевской, тут же и випис с книг ратуша Чернуского»; «Универсал полковника лубенского и гетмана Іоана Скоропадского на двух колу на греблі Оробіевской».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 186: «Крепость от священника пісковского Афанасія на одно коло мучное состоящее на греблі Оробевской 1716 года априля 9-го м[о]н[а]стырю данная, с утверждением чорнуского городского уряду, на двох листах»; оп. 1837 р., № 256.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 106 а, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 138, № 184; за оп. № 256; арк. 2 зв.: № 174; № 185.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

221. 1716 р., червня 6. Ромни.

Уступний запис лубенського полковника Андрія Марковича на коло млина на Горобіївській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 x 210 мм; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованний полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потвердження от п[а]на полковника лубенского на коло первое на греблі Воробіевской у отца Афанасія священника».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 188: «Крепость уступочная от полковника Маркевича на млин состоящей на греблі Оробевской сему м[о]н[а]стырю доставшоися 1716 июня 6, на двух листах»; оп. 1837 р., № 258.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 108, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 186; № 86; за оп. № 258; арк. 2 зв.: № 176; № 187.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

222. 1716 р., червня 14. Глухів.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Марії Гамалії на сінокосні луки над річкою Бодаква.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 45: «Универсал... с утверждением во владение состоящего ныне Черниховского наместничества в Лохвицком уезде сінокосной луки Маріи Гамаліиной, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати. В которой на маринесі в выноску написано тако/: взявши похопъ же прошлый тамошний полковник тые луки раз прошением, а в другой своей волею выкосил./»; оп. 1837 р., № 73.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763 П, арк. 89–89 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 283, с. 80; Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 76; Документальна спадщина, № 73, с. 122–123; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11, 45 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 104.

223. 1716 р., липня 9. Маєток Княжолуцький.

Купчий запис лубенського полковника Андрія Марковича про продаж кола млина на Горобіївській греблі на річці Удай наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Михайлу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 x 196 мм; папір у задовільному стані; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишъменованный полковник».

Печатка. Козацько-старшинська (лубенського полковника Андрія Марковича), восьмикутної форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Потверждение полковника лубенского¹ на купчую кола от его ж пана полковника купленного на греблі Воробіевской у Якова Левченкова».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 190: «Крепость от полковника лубенского Маркевича на тот же млин состоящей на реке Удай на греблі Оробевской 1716 году юля 9-го м[о]н[а]стырю данная, на двох листах, с коих тры страницы белые»; оп. 1837 р., № 260.

¹ Написано над рядком.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 110, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 188; № 53; за оп. № 260; арк. 2 зв.: № 178; № 189.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 113.

224. 1716 р., серпня 15. Остер.

Купчий запис остерської жительки Федорихи Комарецької про продаж трьох зрубів на хуторі Упирі під містом Остер остерському міщанину Леонтію Кириловичу¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 328 x 200 мм; папір на згинах з дірками, плямами від печатки, з правого краю внизу арк. 1 вирізаний папір з трьох боків для притиснення печатки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Федир Кривда».

Печатка. Міста Остра, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 1: «Купчий запис 1716 году августа 15, данный на уряде ратуши Остерской от жительки остерской же Федорихи Камарицкой на продажу Леонтію Кириловичу, міщанину острицкому, трох зрубів, в хуторі Упирах под Остром находящихся»; оп. 1837 р., № 79.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 5, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 1; № 1; за оп. № 79; арк. 2 зв.: № 1.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

225. 1716 р., серпня 17. Лохвиця.

Тестамент Марії Гамалії.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 322 x 206 мм; папір на згинах надірваний, з правого краю арк. 2 – 1/3 розірвана, з дірками, плямами; скоропис; чорнило коричневе.

¹ За здавальним описом купчих 1785 р. – № 1 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1).

Підпис. «Павел Петрович; Модест Ілніцький; Евстратый; Стефан Пештыч; Федор; Іосаф Кроковський».

Печатка. Особиста (Григорія Гамалії), круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Духовниця от еи млст п[а]ней Маріи Гамаліинои на грунта обителы Свто Михайловской Золотоверхой Кіевской данная року 1716 мсця августа 17»; «14 августа».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 191: «Крепость уступочная от Маріи Гамаліинои на грунта поименованные в оной сему монастырю 1716 августа 14-го данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 261.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 261, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 378 зв.–380, арк. 386–387, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 189; за оп. № 261; арк. 2 зв.: № 179; № 190.

Джерела. Петров, с. 174; Сохань, Актові документи, с. 273–275; Документальна спадщина, № 248, с. 310–311; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 115.

226. 1716 р., жовтня 11. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на частину млина на Горобіївській греблі на річці Удай.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 310 x 205 мм; папір із лівого краю надірваний, по згину є дірки, альбомне розташування тексту документа; арк. 1 зв., 2 скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал ясне велможного на млын Воробиевских греблі на дві колі монастирских и на третье левгенковое аби часть войсковая розміров и

поколюсщина и покабанщина до обителі ишла, гетмана Скоропадського, 1716, октобря 11».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 46: «Універсал... на состоящее на греблі Оробіевском на реке Удай тры кола с покабанщиною и поколичною відомства Красногорской Чернуской пустині, на александрийском одном листу, на одной странице, при печати»; оп. 1837 р., № 74.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 74, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 82 зв.-83, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 123, № 46; за оп. № 74; арк. 2 зв.: № 46.

Джерела. Петров, с. 169; Мищик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 77; Документальна спадщина, № 67, с. 116; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

227. 1717 р., червня 7. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про поділ маєтностей Марії Гамалії в Лубенському полку між її онуком Іваном Гамалією та Михайлівським Золотоверхим монастирем.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 420 x 325 мм; папір на згинах розірваний, є плями від печаток; арк. 1 зв., 2 були скріплені печатками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, п'ять печаток не відтиснуті.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 47¹: «Універсал... на приписной Красногорской скиток данный»; оп. 1837 р., № 78.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал о разграниченю добр наданных от покойной пней Гамалііной з паном Иваном Гамалією. Гетмана Скоропадского. 1717, июня 7».

Шифр. IP НБУВ, ф. XIV, № 4326, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 86–87, **копія** XVIII ст.

¹ В описі 1786 р. в описаннях документів № 47 та № 49 переплутані дати, в документі № 49 замість «Марія Гамалія» зазначено «граф Безбородько».

Старі шифри. На арк. 1 із лівого краю внизу наклеєний ярлик, на якому червоним олівцем написано № 13; на арк. 2 зв: Л. 123, № 49; за оп. № 78.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 77–78; Документальна спадщина, № 70, с. 119–120; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11; ф. 160, № 2996, арк. 104.

228. 1718 р., березня 9. Поблизу с. Сухоносівка.

Уступний запис сухоносівського жителя Якова Захарченка на пляц із хатою, садом, городом, сіножаттю Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 1 (арк. 1 зв. – чистий); 313 x 201 мм; папір із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки, відірваний від корінця; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Лаврін Колот; Грицко Загреба; Андрій Горло; Іван Колот».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Лекгація Якова Захарченка козака сухоносівського до обителя Свято Троецкой Красногорской. Року 1718 мця марта 9».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 192: «Крепость на пляц и ниву пахатную от жителя сухоносівського Якова Захарченка на обитель Свято Троецкую Красногорскую Чернускую уступленые, того ж году (1718. – С.С.) марта 9-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 262.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 111, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 190; № 40; за оп. № 262; зв. арк. 2: № 181; № 191.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

229. 1718 р., вересня 17. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про уступку сухоносівського жителя Якова Захарченка на пляц із хатою, садом, горо-

дом, сіножаттю Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк. (1+1), арк. 2 (1 зв.- чистий); 313 x 201 мм; папір із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки, відірваний від корінця; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Симеон Петрановский».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Лекгація Якова Захарченка козака сухоносовского до обывтели Свто Троецкой Красногорской. Року 1718 мця марта 9».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 192: «Крепость на пляц и ниву пахатную от жителя сухоносовского Якова Захарченка на обывтель Свято-Троецкую Красногорскую Чернускую уступленные, того ж году (1718. – С.С.) марта 9-го данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 262.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 111 а, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 190; № 40; за оп. № 262; зв. арк. 2: № 181; № 191.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

230. 1718 р., вересня 17. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Іваном Телюком намісникові Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію лісу з садом та луками, прилеглими до лісу Щербанювщина, і монастирського хутора за 20 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк., арк. 1 (арк. 2 – чистий); 320 x 205 мм; папір на згині обтріпаний, нижній лівий кут аркушів ветхий, із правого краю нижній кут арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Симеон Петрановский».

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая от Ивана Телюка на кгрунта в Хейловщині лежачіе. Року 1718 мця септеврія 17».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 193: «Купчая на грунт в Хейловщині лежашій от Ивана Телюка 1718 года сентября 17 с утверждением уряду чернуского данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 263.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № № 112, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 191; № 49; за оп. № 263; арк. 2 зв.: № 182; № 192.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

231. 1719 р., квітня 17. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж Гаврилом Гарасименком-Слюсарем намісникові Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію лісу біля річки Човнова за 20 коп грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 321 x 220 мм; папір згори обтріпаний, правий нижній кут надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Підпис. «Лаврентій Яковович; Данило Семенович; Дмитро Романенко; Овдій Ващенко; Тимофій Евтушенко; Семен Петрановский».

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая з уряду чорнуского на ліс от Гаврила Слюсара чорнуского проданный на Човновой»; «1719».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 194: «Купчая с уряду чорнуского на ліс от Гаврила Слюсара жителя чорнуского проданной состоящей на Човновой 1719 года априля 17 данная, на одном листу»; оп. 1837 р., № 264.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 113, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 192; № 87; за оп. № 264; арк. 2 зв.: № 183; № 193.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

232. 1719 р., червня 9. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про продаж чорнуським жителем Іваном Телюком намісникові Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію землі, прилеглої до монастирських ґрунтів, за 50 золотих грошей.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 2 арк., арк. 1 зв. (арк. 2 – чистий); 320 x 205 мм; папір на згині обтріпаний, нижній лівий кут аркушів ветхий, з правого краю нижній кут арк. 1 надрізаний і загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Міста Чорнухи, круглої форми, воскова, коричневого кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Купчая от Івана Телюка на кгрунта в Хейловщині лежачіе. Року 1718 мця септеврія 17».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 193: «Купчая на ґрунт в Хейловщині лежачій от Івана Телюка 1718 года сентября 17 с утверждением уряду чернуского данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 263.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № № 112 а, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 191; № 49; за оп. № 263; арк. 2 зв.: № 182; № 192.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

233. 1719 р., липня 11. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про заборону колишньому компанійському ротмістрові Федору Нестеренкові купувати підданих Михайлівського Золотоверхого монастиря і чинити шкоду в Остерській Слобідці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 323 x 195 мм; папір на згинах з дірками; чорнило; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал на слободку острянскую, которим упоминает, дабы Федор Несторенко, ротмистр компанийский, подданих м[о]н[а]ст[ы]рских в подданство себе не скуповал, гетмана Скоропадского, 1719, юля 11».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 48: «Універсал... запретительный жителствующему Остерского уезда в Слободке Остерской умершому ротмистру Несторенку дворов и людей сверх наданного ему універсалом каким-либо образом преобретать и монастырю обид чинить, на бумаге, одном листу при печати»; оп. 1837 р., № 76.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 4, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 94 зв.-95, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 123, № 48; за оп. № 76; арк. 2 зв.: № 48.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 78-79; Документальна спадщина, № 79, с. 126-127; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

234. 1720 р., січня 19. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про підтвердження прав намісникові Михайлівського Золотоверхого монастиря Гедеону на маєтності в селах Хрулі, Бодаква, хуторі Ведхалівка, легованих Марією Гамалією монастирю, із записом її дарчої та тестаменту, двох універсалів Івана Скоропадського, децизного листа Стефана Максимовича та трьох листів різних осіб.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 10 арк.; 335 x 205 мм; папір з плямами; прошито шовковою ниткою зеленого кольору, кінець якої протягнутий крізь печатку на арк. 10; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Менованъный войт; Николай Рокгуцкий».

Печатка. Київського магістрату, круглої форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 10 зв.: «Випис ратуша Київського на всі кріпости села Бодакви, Хрулов и Ведкаловки, 1720 януарія 19».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 195: «Выпис... на всі кріпости сел Бодаквы, Хрулей і хутора Ведкаловки и прочіи, на 10 листах»; оп. 1837 р., № 265.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 114, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 382–390 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, №193; за оп. № 265; арк. 10 зв.: № 184; № 194.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, № 5, с. 69–70, 72–73; Документальна спадщина, № 250, с. 314–321; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 11–12; ф. 160, № 2996, арк. 115.

235. 1720 р., березня 10. Чорнухи.

Випис із міських книг Чорнуської ратуші про продаж чорнищами Зіновією Курінською та Никитихою Кадяненковою ставу та млина о двох колах в долині Човновій наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію за 100 та 5 талярів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 док., 4 арк. (арк. 1; 4 – обкладинка XIX ст.), арк. 2, 3 – два списки; 317 x 205 мм; папір прошито бавовняною ниткою; ветхий, з плямами, місцями розірваний і пошкоджений, край обтріпаний, у дірках, нижній правий кут арк. 3 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семен Максимович; Данило Семенович; Андрій Яценко».

Печатка. Чотири: міста Чорнухи та козацько-старшинські, круглої та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 3 зв.: «Випис з книг міських чорнуських на кгрунта монастирськіє, а именно на став и млын на Човновой прозываемій Кадяновській. Року 1720 марта 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 196: «Выпис... на грунта м[о]н[а]-стырськіє, а именно на став і млин на Човной состоящій

прозваний Кадяновській, на одному листу»; № 197: «Крепость... на млин Човновской состоящей прозваний Кадяновській того ж году мсца и числа, на одном листу»; оп. 1837 р., № 266; № 267.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 115, № 115 а, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 266; № 267¹; арк. 2: Л. 139, № 194; № 26; арк. 2 зв.: № 185; № 195; арк. 3: Л. 139, № 195; № 31; арк. 3 зв.: № 186; № 196.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115.

236. 1720 р., липня 7. Глухів.

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про підтвердження прав Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря на Кадянівський млин на річці Човнова, двір в селі Сухоносівка з хатою, городом, нивою та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 324 x 202 мм; стан паперу задовільний; арк. 1 зв., 2 були скріплені печаткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Звишменованний гетман».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «Універсал ясневелможного добродія его млти пана гетьмана Іванна Скоропадского виданный до обители Красногорской на добра и на Кадяновщину, року 1720 июля 7».

Опис. Оп. 1786 р., III, № 49: «Універсал... на владеніе ставом, млином, одним колом на речке Човновой прозваною Кодяновській, двору в селі Сухоносівці из хатою, садом и огородом, лугом Івана Тепки, двома дворами в Пирятині, дві комори торговые с хутором под Василковом, в селі Корнієвці над рекою Оржацею с ярмом, сінокосом, пахатним полем и гаєм прозваною»

¹ Подвійний № 267 в описі 1837 р.

Степного, лісом от отца Андрея Мартиновича, викарія Свято-Спасого Пирятинского состоящие в відомстві Красногорской Чорнуской пустынки, на александрійском одном листу и одной странице»; оп. 1837 р., № 75.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 3, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 83 зв.–84 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 123, № 47; за оп. № 75; арк. 2 зв.: № 47.

Джерела. Мицик, Гетьман Іван Скоропадський, с. 80–81; Документальна спадщина, № 68, с. 117–118; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104.

237. 1720 р., листопада 18. Чорнухи.

Запис чорнуського уряду про підтвердження права намісникові Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Дезидерію на володіння третьою частиною лісу пісківських жителів Максима і Дениса Даценченків.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 320 x 206 мм; папір із правого краю обтріпаний, ветхий, із плямами, з дірками; з лівого краю згори арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Семен Максимович; Леонтий Янковский; Андрій Яценко; Григорий Звірака».

Печатка. Дві: міста Чорнухи та козацько-старшинська, круглої та овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперові кустодії.

Запис. На арк. 2 зв.: «Конфірмація з уряду чорнуского на третю частку ліса от Максима и Диниса Даценченкув пісковских до обьители купленной».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 198: «Утверждение крепости на част [] от Максима и Дениса Даценченков м[о]н[а]стырю доставшося 1720 году ноября 18-го уряду чорнуского данная, на двох листах с числа коих один белой»; оп. 1837 р., № 267.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 116, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 196; № 22; за оп. № 267; арк. 2 зв.: № 187, № 197.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115–115 зв.

238. 1722 р., серпня 20. Остер.

Запис остерського уряду про надання жителями Остерської слободи ґрунтів біля річки Остер священику Григорію Вербицькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 326 x 200 мм; папір внизу обтріпаний; із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Сергій Солонина; Павел Васи́лиевич Боровик».

Печатка. Дві: міста Остра та козацько-старшинська, овальної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис з ратуша острицького на пляци попу Григорію Вербицькому. 1722, августа 20».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 199: «Крепость на пляц священику Григорію Вербицькому 1722 году августа 20-го данная, на двох листах в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 268.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 117, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 358 зв.–359 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 139, № 197; за оп. № 268; арк. 2 зв.: № 188, № 198.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 48–49; Документальна спадщина, № 233, с. 295–296; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

239. 1726 р., грудня 23. Київ.

Указ із Святішого Синоду архієпископу Київському і Галицькому Варлааму Ванатовичу про спірну справу між Пустинним Микільським та Михайлівським Золотоверхим монастирями і священиком Київської Подільської церкви Воскресіння Христового Федором Вишневським щодо розмежування ленковських та вигурівських ґрунтів.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 6 – чистий); 350 x 220 мм; папір прошито бавовняною ниткою, з плямами; скоропис; текст починається з арк. 2; чорнило коричневе; документ завірений 28 квітня 1729 року.

Підпис. Членів Київської духовної консисторії.

Запис. На арк. 1: «На село Выгуровщину и кг[р]унт ленковскій»; «Указ ея императорского величества на розграниченение земли монастырской Николской и Михайловской з Воскрісенскими»; на арк. 6: «1726».

Печатка. Кафедрального Софійського собору, овальної форми, воскова, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 201: «Справочная копия Указа из святейшаго правительствующаго Синода 1726 года декабря 23-го на село Выгуровщину и грунт Ленковскій данный, на четырех листах засвидетельствованіем в справки Кіевской духовной Конссісторіи»; оп. 1837 р., № 269.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 118, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 199; за оп. № 269; арк. 6 зв.: № 190; № 200.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

240. 1727 р., липня 27. Санкт-Петербург.

Указ із Сенату в Малоросійську колегію про дозвіл не брати податі в казну за продаж вина, пива та меду в корчмі Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 325 x 205 мм; гербовий папір 1726 року з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів, на згинах надірваний, є дірки; скоропис; чорнило чорне, коричневе.

Підпис. «Аврам Сверчков; Иван Богданов; Алексій Остафьев».

Запис. На арк. 2 зв.: «З високого Сената о небраню денег в Коллегию Малоросійскую з шинков монастирских септеврія 3 дня¹».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 202: «Указ из правительствующаго Сената в Малоросіискую Коллегию, чтобы из питейного состоящаго близ м[о]н[а]стыря дому не брать в казну никаких доходов 1727 года июля 27, на одном листу и другой белой»; оп. 1837 р., № 270.

Шифр. IP НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. 270, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 239 зв.–240, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 200; за оп. № 270; арк. 2 зв.: № 191; № 201.

Джерела. Петров, с. 174; Документальна спадщина, № 156, с. 212; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4; ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

241. 1727 р., серпня 25. Санкт-Петербург.

Указ із Малоросійської колегії ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Олексію про дозвіл не брати податі в казну за продаж вина, пива та меду в корчмі монастиря.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 320 x 180 мм; 320 x 227 мм; папір з плямами зеленого кольору, правий нижній кут арк. 1 обтріпаний, із правого краю середньої частини арк. 2 вирізаний; скоропис; чорнило чорне і коричневе.

Підпис. «Афанасей Арсеньев; Петр Кошелев; Андрей Колычов; Григорей Волков; Яков Булчаков».

Печатка. Сургучна, круглої форми, чорного кольору.

Запис. На арк. 2 зв.: «О небраню з шинков в Коллегию зборов сетеврія 4 дня».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 204: «Указ Малоросіискской Коллегии, чтоб по указу сенатскому по духовному збору от меду с м[о]н[а]стыря в Коллегию не брать 1727 года августа 25-го, на двох листах»; оп. 1837 р., № 271.

¹ Закреслено.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 119, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 240–240 зв., **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 202; за оп. № 271; арк. 2 зв.: № 193; № 203.

Джерела. Документальна спадщина, № 157, с. 213; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 4; ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.

242. 1729 р., березня 31. Москва.*

Жалувана грамота імператора Петра II ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Олексію Петрині про підтвердження грамот царів Олексія Михайловича, Петра I, привілеїв польських королів та гетьманських універсалів на продаж напоїв у корчмі та володіння маєтностями, землями, млинами.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; пергамент перекладений захисною червоною тканиною, на маргінесах рукопису срібні, золоті та різнокольорові візерунки, в тканинній оправі червоного кольору з білими візерунками (оп. 1786 р.).

Підпис. «Головкин».

Печатка. Державна, висла, круглої форми, воскова, червоного кольору, в срібному з позолоченим гербом «ковчежці» (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 6: «Грамота... подтверждающая на владение маестностей, угодий, на паргамене, четырех листах, в переплете с красными матерьями и перекладками в оправке красной материи с белым квітом, а на маренесах по листам вокруг серебром, золотом и разных цветов красками разведенная, с привісною болшою на красном воску в серебрянном с вызолоченным гербом ковчежце, притисненною печатью, 1729 году марта 31-го данная»; оп. 1837 р., № 6.

Шифр. IP НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 507 зв.–508, **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 131, с. 30; Документальна спадщина, № 314, с. 403–404; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 34; ф. 160, № 2996, арк. 100.

243. 1730 р., квітня 13. Поблизу Сухоносівки.

Уступний запис поставмуцького священика Покровської церкви Івана Климова на ґрунт Слюзовщина в селі Слобідка Городиської сотні Лубенського полку намісникові Красногірського Чорнуського монастиря Даниїлу Стапольському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 313 x 210 мм; папір з плямами зеленого кольору, правий нижній кут арк. 1 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іоан Климов».

Печатка. Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря, овальної форми, воскова, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «О ґрунт Слюзовщина от попа поставницького наданий»; «1730».

Отис. Оп. 1786 р., IV, № 206: «Крепость уступочная от священника поставницького Иоана Климова 1730 году априля 13-го на ґрунт прозываемый Слюзовщину в селе Слободке состоящи данная, на двох листах, в том числе тры страницы белые»; оп. 1837 р., № 273.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 121, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 204; за оп. № 273; арк. 2 зв.: № 195; № 205.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

244. 1730 р., листопада 10. Остер.

Купчий запис дружини Артема Войнича Агафії на продаж двору біля Слобідської греблі в місті Остер значному товаришу Київського полку Гнату Вербицькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 335 x 203 мм; папір з плямами, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Михайло Солоніна; Іван Дворецкий; Федор Комарецький; Семен Бородавка; Павел Записоцький».

Печатка. Три: міста Остер та козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Право на двор острицький от отца Григория Вербицкого. 1730 ноеврія 10».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 207: «Крепость на двор острицький от реченного священника Григорія Вербицкого 1730 года ноября 10-го данная, на двох листах с коих один белой с уряду остерского»; оп. 1837 р., № 274.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 122, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 359 зв.-360, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 205; за оп. № 274; арк. 2 зв.: № 196; № 206.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 49–50; Документальна спадщина, № 235, с. 298; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 13 зв., 16 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 116.

245. 1731 р., лютого 19. Лохвиця.

Запис лохвицького уряду про продаж токарівською жителями Пелагеею Певнихом жителю села Піски Герасимові Олещенку лісу під селом Бодаква.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 317 x 200 мм; папір з плямами, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підписи. «Михайло Кирилович; Роман Яковлев; Хведор Щербина; Сідор Яковенко, Мойсій Панасенко; Александер Загоровській».

Печатка. Міста Лохвиця, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Випис с книг уряду Лохвицького, в котором іміється запис продажу ліса под селом Бодаквою з ограничением от Пелагії Півнихи, жителки токарской, Герасимові Олещенку, жителю Пісок Малих,

за коп двадцат сполна доброй монети, который ліс от Герасіма послі до обьтєли Сто-Михайловскою куплею достался. Діялось літа і дня 1731 февраля 19».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 208: «Крепость... на ліс под селом Бодаквою с ограниченіем состоящіє 1731 года февраля 19-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 275.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 123, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763, арк. 399 зв.–400, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 206; за оп. № 275; арк. 2 зв.: № 197; № 207.

Джерела. Документальна спадщина, № 261, с. 330–331; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

246. 1731 р., березня 4. Остер.

Дарчий запис значного товариша Київського полку Гната Вербицького на двір біля Слобідської греблі в місті Остер слобідському остерському священику Троїцької церкви Григорію Вербицькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 316 x 196 мм; папір з плямами, з нижнього краю арк. 1 надрізаний для притиснення печаток, правий кут вирізаний; скоропис; чорнило чорне і коричневе.

Підпис. «Ігнат Вербицький; Михайло Солоніна; Іван Дворецкий; Федор Комарецький; Семен Бородавка; Павел Записоцький».

Печатка. Три: міста Остер та козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, воскові, зеленого кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Крепость на двор острицкий от отца Григория Вербицкого».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 205: «Крепость на двор острицкий от священника Григорія Вербицкого 1731 года марта 4-го, на двох листах, с коих один белой с утверждєніем ратуше остерской»; оп. 1837 р., № 272.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 120, **оригінал**; ф. 307, № 535/1763 П, арк. 360 зв.–361, **копія** XVIII ст.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 203; за оп. № 272; арк. 2 зв.: № 194; № 204.

Джерела. Мицик, Маєтності в Острі, № 5, с. 50; Документальна спадщина, № 235, с. 298; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 115 зв.–116.

247. 1734 р., червня 9. с. Дубина.

Мирова постанова між Софійським та Михайлівським Золотоверхим монастирями про розмежування рославицьких та глеваських ґрунтів.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 320 x 207 мм; папір з плямами, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Назарий Солонина; Товія; Вениамин; Корнилий».

Печатка. Чотири: особисті, ієромонахов київських монастирів, овальної та восьмикутної форми, сургучні, червоного кольору.

Запис. На арк. 4 зв.: «Розграниченне села Глевахи из маєтностями архиерейскими»; «1734 году, июне 9»; «1734 года».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 209: «Миролюбное постановление... о разграничении села Глевахи с ґрунтами Софеевскими, на четырех листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 276.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 124, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 207; за оп. № 276; арк. 4 зв.: № 198; № 208.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

248. 1736 р., квітня 5. Остер.

Запис остерського уряду про продаж слобідським священником Кирилом Свідерським пляцу Павла Бабарики на Вовчій горі Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., (арк. 1 зв., 2 – чисті); 327 x 213 мм; папір із лівого краю ветхий, обтріпаний, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе, вицвіле.

Печатка. Дві: міста Остер, круглої та овальної (не відтиснена) форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «О том же дворі Ігната Палюка».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 210: «Крепость на проданной от священника Остерской Слободки Кирила Свідерского на плец, прозываемый Павла Бабарики, 1736 году апрыля 5-го, с уряду остерского, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 277.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 125, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 208; за оп. № 277; арк. 2 зв.: № 209.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

249. 1738 р., березня 1. Остер.

Церограф слобідського остерського жителя Гната Палюка про заставу двору з пляцом ченцю Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Геннадію.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 330 x 210 мм; папір по краях обтріпаний, із лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Міста Остер, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Діло о заставі двора Ігната Палюка, жителя слободского остроицкого, 1738-го года».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 211: «Крепость о заставе двора 1738 года марта 1-го с утверждением остерского уряду данная, на двох листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 278.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 126, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 140, № 209; за оп. № 278; арк. 1 зв.: № 200; арк. 2 зв.: № 199; № 210.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116.

250. 1742 р., грудня 11. Москва.*

Жалувана грамота цариці Єлизавети Петрівни ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру Думницькому про підтвердження грамот імператорів Петра I, Петра II, привілеїв королів та гетьманських універсалів на продаж напоїв у корчмі та володіння маєтностями, грунтами, млинами.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; пергамен перекладений захисною червоною шовковою тканиною, в червоній штофовій тканинній оправі (оп. 1786 р.).

Підпис. «Долгорукой; Иван Трубецкий; Григорий Петров син Чернишев; Ушаков Куракин; А. Бестужев-Рюмин» та ін.

Печатка. Державна, висла, круглої форми, воскова, червоного кольору, в срібному з позолоченим гербом «ковчежці» (оп. 1786 р.); втрачена (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., I, № 7¹: «Грамота... в подтверждение прежних высочайших грамот, королевских привилегий и гетманских универсалов на все монастырские маетности и всякие угодии, 1742 году декабря 11-го, данная на паргамене, двух листах, в переплете, с красною обложенной красным штофом, с привисною болшою в серебрянном с вызолоченным гербом ковчежце, на красном воску, притисненною печатью»; оп. 1837 р., № 7.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 307, № 535/1763, арк. 508 зв.-509 зв., **копія** XVIII ст.

Джерела. Курдюмов, № 140, с. 32; Документальна спадщина, № 315, с. 404-405; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 34; ф. 160, № 2996, арк. 100.

¹ В описі подвійний номер – № 6.

251. 1745 р., лютого 15. Глухів.

Декрет Генерального військового суду про спірну справу між Михайлівським Золотоверхим та Межигірським монастирями стосовно наїзду підданих Межигірського монастиря жителів Євминської слобідки Семена Стригуна з товаришами на ліс Малий Кормил під селом Крехаїв.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 9 арк. (арк. 8–9 – чисті); 333 x 205 мм; на корінці паперу є дірки, зроблені для прошивки ниткою; скоропис; чорнило коричневе; документ завірений 28 липня 1745 року.

Підпис. «Іванъ Іллін; Петръ Безобразов; Алексей Семенов; Яков Лизогуб; Яким Горленко; Яковъ Маркович; Іванъ Пиковець».

Печатка. Генерального військового суду, овальної форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Отис. Оп. 1786 р., IV, № 213: «Копія справочная рішення воскового Генерального суда по иску сего м[о]н[а]стыря на Межигорский о наезде евминскими жителями самоправно на ліс сего м[о]н[а]стыря под Крехаевом стоячій, прозываемый Мальный Кормыл, 1745 года февраля 15-го, на восьми листах и два листа белые, и печать восковая на бумаге шнурком шолковым красным переплетена»; оп. 1837 р., № 279.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 127, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 211; за оп. № 279; арк. 2 зв.: № 201; № 212.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

252. 1746 р., лютого 4. Санкт-Петербург.

Указ із Сенату архімандриту Михайлівського Золотоверхого монастиря Сильвестру Думинському про підтвердження права на продаж вина, пива й меду і наказ Київській губернській канцелярії та іншим інстанціям в Києві не чинити кривду в корчмі монастиря.

Мова. Російська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 x 210 мм; папір із верхнього краю аркушів ветхий, обгорілий, гербовий папір 1744 року з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів, на арк. 2 зв. відомості про отримання Київською губернською канцелярією, запис у протоколі та ознайомлення київського губернатора 29 березня 1746 року; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Михайло Навотор[с]цов; Яков Тимофієв».

Печатка. Сургучна, круглої форми, чорного кольору, що притискає навхрест протягнуті крізь арк. 2 паперові смужки.

Запис. На арк. 2 зв.: «1746 года марта 29 д[ня] получен. Записал в протокол, и того ж числа гднгу губернатору объявлен».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 214: «Подлинный открытый Указ из правительствующаго Сената 1746 года февраля 4-го сему м[о]н[а]стырю данный с означением, что от онаго Киевской губернской канцелярии Указом подтверждено, дабы она и прочие команды в продаже в имеющемся близ сего м[о]н[а]стыря, построенном на м[о]н[а]стырской земле двор питейный, то никакова запрещения и помешательства не чинил, на двох листах, в том числе страница белая»; оп. 1837 р., № 280.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 128, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 212; за оп. № 280; арк. 2 зв.: № 213.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

253. 1746 р., грудня 11. Глухів.

Універсал Генеральної військової канцелярії про заборону остерському сотнику чинити кривду Михайлівському Золотоверхому монастиреві в отриманні військової частини прибутків із трьох млинів на Слобідській греблі на річці Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 340 x 225 мм; папір прошито шовковою ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Алексей Изволский; Федор Лисенко; Иван Челищев; М[ихайло] Скоропадский».

Печатка. Війська Запорозького, круглої форми, воскова, червоного кольору, притиснена на арк. 3 зв. подвійною прямокутною кустодією, яка ще додатково по периметру прикріплена червоним сургучом.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 215: «Універсал Генеральной войсковой канцелярии о невоспрящении собирать монастырю войсковой части с мелниц остерских, 1746 года декабря 11-го, на четырех листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 281.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 129, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 213; за оп. № 281; арк. 4 зв.: № 203; № 214.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

254. 1747 р., червня 6. Київ.

Мирова постанова між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем про розмежування васильківських, болдаївських¹, глеваських і малютинських ґрунтів із підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк.; 323 x 190 мм; папір прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

¹ Болдаївка (Будаївка) – історична назва до XVIII ст. сучасного міста Боярка Києво-Святошинського району Київської області.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 216: «Миролюбное постановление Печерской лавры и сего монастыря о грунтах Печерской лавры василковских и бодаевских, а Михайловского глеваских и малютянских, с подписом настоятельских рук и братии и печатми м[о]н[а]стырскими утвержденое»; оп. 1837 р., № 282.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 130, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 214; за оп. № 282; арк. 4 зв.: № 204; № 215.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

255. 1747 р., липня 28. Київ.

Мирова постанова між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем про розмежування васильківських та данилівських ґрунтів із підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк., 320 x 206 мм; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 217: «Миролюбное постановление Печерской лавры и сего монастыре о грунтах Печерской лавры василковских и даниловских, того ж году (1747. – С.С.) июля 28, на 2 листах, подписом и печатми монастырскими утвержденое»; оп. 1837 р., № 283.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 131, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 215; за оп. № 283; арк. 2 зв.: № 205; № 216.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

256. 1747 р., серпня 5. Київ.

Мирова постанова між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем про розмежування безрадицьких ґрунтів та острова Кораблище з підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 320 x 207 мм; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 218: «Миролюбное постановление той же Лавры с сым же монастырем о ґрунтах Печерской лавры безрадицких, а имено лугов прозываемых козинских, виленских, караблиских и безрадицких, а Михайловского м[о]н[а]стыря сінокосного острова церковное называемое Кораблище, 1747 года августа 5-го, на двох листах, подписом и печатъми м[о]н[а]стырскими Укрепленно»; оп. 1837 р., № 284.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 132, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 216; за оп. № 284; арк. 2 зв.: № 205; № 217.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 116 зв.

257. 1747 р., жовтня 24. Київ.

Мирова постанова між Троїцьким Больничним та Михайлівським Золотоверхим монастирями про розмежування ґрунтів сіл Троєщина та Вигурівщина з підтверджувальним записом соборних старців від 13 листопада 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 311 x 199 мм; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Кондрат; Модест; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Дві: Києво-Печерської лаври та Михайлівського Золотоверхого монастиря, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 219: «Миролюбное постановление Киево-Печерской лавры с Михайловским м[о]н[а]стырем о грунтах Печерской лавры Троецкого Болницкого м[о]н[а]стыря села Троечины, а Михайловского села Выгуровщины, 1747 года октября 24-го, на двох листах, подписом и печатмы м[о]н[а]стырскими укреплено»; оп. 1837 р., № 285.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 133, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 141, № 217; за оп. № 285; арк. 2 зв.: № 206; № 218.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

258. 1750 р., лютого 4. Остер.

Купчий запис вовчогорського жителя Василя Новозчинця старогородському священику Кирилу Свідерському про продаж двору із садом у селі Вовча гора із підтверджувальним записом остерського уряду про наступну передачу в посесію цих грунтів монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 1 арк.; 353 x 209 мм; папір по краях обтріпаний, з плямами, дірками, на згині надірваний; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Василь Новозчінець; Лазар Костученко; Василь Бразілевич; Леонтій Бертух; Максим Руденок; Кирил Свідерський».

Печатка. Міста Остер, круглої форми, воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «Сія купча уступна на грунт из садом Вовчой горі в пусті находящійся по [] домом мо[на]стира К. З. В. М., которая на ураді утверждена, 1767⁻¹, сентябра 4-го».

¹ Закреслено.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 219¹: «Крепость купчая 1750 года февраля 4-го от жителей деревни Вовчой горы Василья Новозчиного на двор с огородом пресвитору старогородскому остерскому Кирилу Свідеровскому, на одном листе, с утверждением ратуше Остерской»; оп. 1837 р., № 286.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 134, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 218; за оп. № 286; зв. арк. 1: № 207; № 219.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

259. 1750 р., квітня 5. с. Городище.

Уступний запис ченця Мануїла (Михайла) Родича, хорошківського жителя, на двір, поле, сіножать та ліс Троїцькому Красногірському Чорнуському монастирю із підтверджувальним записом городиського уряду від 5 травня 1750 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 338 x 207 мм; папір з плямами, по краях обтріпаний, лівий верхній кут аркушів відірваний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Мануил Родич; Филип Петровский; Иван Василевский; Федор []».

Печатка. Міста Городище, овальної форми, воскова, червоного кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 220: «Крепость на двор состоящей в селі Хорошках, пахатное и сінокосное поле и ліс от Мануила Равича, того ж году (1747. – С.С.) априля 5-го м[о]н[а]стырю данная, с утверждением сотенной Городиской канцелярии, на двух листах»; оп. 1837 р., № 287.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 135, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 219; за оп. № 287; арк. 2 зв.: № 208; № 220.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

¹ Подвійний номер.

260. 1750 р., травня 5. Остер.

Запис остерського уряду про продаж Микитою Силенком двору в Остерській слободі старогородському священику Кирилу Свідерському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 340 x 215 мм; папір по краях обтріпаний, правий верхній кут арк. 1 відірваний, з лівого краю внизу арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Печатка. Дві: міста Остер та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «По сей купчи, данной от іерея слободского остерского Кирилла Свідерского, пляц в той слободки ву пусті находится. 1767 года сентября 4 дня, смотрен Б».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 221: «Купчая крепость от жителя остерского Никыты Силенка 1750 году маия 5-го тому ж священику Свідерскому на двор имеющейся в Слободки Остерской, на двох листах, с утверждением Остерской сотенной канцелярії»; оп. 1837 р., № 288.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 136, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 220; за оп. № 288; арк. 2 зв.: № 210; № 221.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

261. 1750 р., травня 5. Остер.

Запис остерського уряду про продаж Вірою Вурлинець двору в Остерській слободі старогородському священику Кирилу Свідерському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 340 x 215 мм; папір з правого верхнього краю обтріпаний, посередині арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Михайло Солоніна; Петро Ростовській; Федор Кононенко; Григорій Синица; Яков []».

Печатка. Дві: міста Остер та козацько-старшинська, круглої та восьмикутної форми, воскові, червоного кольору, паперова кустодія.

Запис. На арк. 2 зв.: «По сему писанію данному от сотенной канцелярії Остерской іерею слободскому Кириллу Свідерскому люде монастирськіє живут. 1767 года сентября 4 дня. Под літерою Г».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 222: «Крепость з сотенной Остерской канцелярії выше писанному пресвитору Свідерскому того ж году (1750. – С.С.) мая 5-го на владеніє иміющагося в Слободкі Остерской двора по куплі от Силенка доставшагося с землею данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 289.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 137, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 221; за оп. № 289; зв. арк. 2: № 211; № 222.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

262. 1750 р., липня 17. Остер.

Купчий запис Петра Гречківського про продаж грицаївського города в хуторі Упирі Панку Погуляю за несплачений борг¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 1 зв., 2 – чисті); 345 x 209 мм; папір із правого краю ветхий, посередині розірваний із втратою тексту, є плями; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Петр Гречковский».

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 2: «Крепость... от служителя дому его сиятельства Алексіевского Петра Гречковского на продажу ним Панку Погуляю огорода в хуторі Упирях прозываемой Грицаевского»; оп. 1837 р., № 80.

¹ Петро Гречківський продав город за несплачений борг свого дядька, Михайла Яковченка, за вироком Остерської сотенної канцелярії. Документ за здавальним описом купчих 1785 р. – № 4 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1 зв.).

Запис. На арк. 2 зв.: «Упири».

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 6, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 2; № 4; за оп. № 80; арк. 2 зв.: № 2.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104–104 зв.

263. 1755 р., квітня 27. Чорнухи.

Купчий запис чорнуської жительки Параскевії Вакуленкової про продаж поля та сіножаті біля села Березова Рудка харківцевському священику Петру Галабуцькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 335 x 210 мм; папір на арк. 2 з дірками; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Никита Вакуловській; Ярема Сулимъ; Алексій Шевченко, Степанъ Бондиев».

Печатка. Особиста, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 223: «Крепость купчая на поле пахатное и сінокосное от Никиты Вокуловского, чернеского жителя, присвитеру харковскому Петру Галабунскому 1755 году априля 27, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 290.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 138, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 222; за оп. № 290; арк. 2 зв.: № 212; № 223.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

264. 1755 р., серпня 1. Лохвиця.

Уступний запис Єфросинії Гамалії на поле Соколинівське та ниви Перепеличевські наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Варсонофію з підтверджувальним записом лохвицького уряду від 4 серпня 1755 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 334 x 212 мм; папір прошито бавовняною ниткою, розірваний по згину внизу; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Гамалія».

Печатка. Дві: міста Лохвиця та особиста, восьмикутної та овальної форми, сургучна та воскова, червоного кольору, паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 224: «Крепость уступная на поле Соколиновское, лан Перепеличевській, также долину сінокосную Перепеличевскую от Ефросініи м[о]н[а]стырю данная 1755 года августа 1-го с утвержде-ніем уряду сотенного лохвицкого, на двох листах»; оп. 1837 р., № 291.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 139, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 223; за оп. № 291; арк. 2 зв.: № 213; № 224.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117.

265. 1756 р., березня 31. Київ.

Мирова постанова між Софійським та Михайлівським Золотоверхим монастирями про розмежування ґрунтів сіл Зазим'є та Вигурівщина.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 10 арк. (арк. 9, 10 – чисті); 353 x 214 мм; папір прошито шовковою стрічкою синього кольору та додатково бавовняною ниткою закріплено внизу; кінці шовкової стрічки на арк. 8 зв. протягнуті крізь дві нижні печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іосифъ Миткевичъ; Лука Кременецкій; Сидір Гамалія; Варсонуфій Антонович; Тимофей Щербацкій».

Печатка. Вісім: особисті, овальні, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 225: «Миролобное разграниче-ніе 1756 года марта 30-го, учиненное в ґрунтах Кієво-Со-феиского и сего Михайловского м[о]н[а]стырей, на десяти листах, в том числе тры листа белые»; оп. 1837 р., № 292.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 140, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 224; № 214; за оп. № 292; арк. 2 зв.: № 214; № 225.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

266. 1760 р., лютого 23. Київ.

Випис із канцелярії Київської сотні Київського полку про підтвердження розмежування ґрунтів між Києво-Печерською лаврою та Михайлівським Золотоверхим монастирем за чотирма мировими постановами від 6 червня, 28 липня, 5 серпня та 24 жовтня 1747 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 6 арк. (арк. 5 зв., 6 – чисті); 297 x 212 мм; папір прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Павель Гудима; Павель Маслович; Григорій Голик».

Печатка. Київської сотні, восьмикутної форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 226: «Выпись з сотенной киевской канцелярии из сознатья четырех миролюбных писем, учиненных в ґрунтах Киево-Печерскою лаврою и сим м[о]н[а]стырем 1760 года февраля, данная на шести листах, с коих лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 293.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 141, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 224; за оп. № 293; арк. 6 зв.: № 215; № 226.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

267. 1761 р., квітня 18. Остер.

Купчий запис остерського козака Андрія Галушка про продаж хутора в селі Упирі з будівлями і землями генеральному бунчужному Осипу Лук'яновичу Закревському та чотири попередні документи про продаж цих маєтностей іншим власникам¹.

Мова. Українська.

¹ За здавальним описом купчих 1785 р. – № 2. (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1 зв.).

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 10 арк.; 345 x 210 мм; папір ветхий, з плямами, прошито бавовняною ниткою, арк. 6 -1/4 згори відсутня, внизу посередині арк. 8 надрізаний та загнутий для притиснення печаток; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Андрій Галушка; Григорій Могила».

Печатка. Дев'ять: на арк. 1 зв. - 3; арк. 4 зв. - 2; арк. 7 - 1; арк. 8 - 2; арк. 10 - 1; міста Остер та козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, сургучні, воскові, червоного та зеленого кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 3: «Крепость... при котором купчем записе приложенны старинные два таковы же: один [1758 году октября 17, а другой 1742 году генваря 23]¹, на те ж имения служащие упадочная подписка [1]759 мая 25, данная от жителя Понтелея Погуляя на уступку оному Закревскому за долг двора з гаем, пахатным полем, при которой подписке приложена копия на тот же огород служащий купчей крепости [1]757 генваря 9 от Ивана Костенка Петру Погуляенку данный»; оп. 1837 р., № 81.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 81, *оригінал.*

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 3; № 2; за оп. № 81; арк. 4: № 3; арк. 9 зв.: № 3.

Джерела. Петров, с. 169; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

268. 1763 р., січня 5. Лохвиця.

Купчий запис військового товариша Якова Гамалії про продаж безсальських ґрунтів та Нестеренкового поля харківецькому священику Петру Галабуцькому.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 - чистий); 353 x 214 мм; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Яковъ Гамалія; Семень Гамалія; Іосифъ Гамалія;

¹ За описами 1786 р. та 1837 р. дати подані з помилками, тому в квадратних дужках подаються дати за здавальним описом цих купчих 1785 р. (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк.1 зв.).

Николай Гамалія; Михайло Гамалія; Федоръ Гамалія». *Печатка*. П'ять: особисті, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 227: «Крепость купчая иерея протопопіи Лохвицкой харковскому Петру Галабуцкому от войскового товарища Якова Гамаліи на пахатное поле, 1763 года генваря 5-го данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 294.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 142, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 226; за оп. № 294; арк. 2 зв.: № 216; № 227.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

269. 1763 р., квітня 30. Чернігів.

Декрет Чернігівського полкового суду про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими ґрунтами та Дівич-горою.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 18 арк. (арк. 18 – чистий); 356 x 225 мм; папір прошито бавовняною ниткою, арк. 1–2, 15–18 – ветхі; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Петръ Милорадович, Іван Сахновскій; Тимофій Синюта; Андрей [Миткевич]».

Печатка. Чернігівського полкового суду, овальної форми, сургучна, червоного кольору, пошкоджена.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 228: «Декрет с полкового Черниговского суда 1763 года априля 30 на владение земли Девич горы Ориновской м[о]н[а]стырю данный, на 18 листах, с коих один белой»; оп. 1837 р., № 295.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 143, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 142, № 227; за оп. № 295; арк. 18 зв.: № 228.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

270. 1764 р., травня 11. Остер.

Купчий запис остерського козака Романа Дранка про продаж частини млина на Шидлівській греблі на річці Остер генеральному бунчужному Осипу Лук'яновичу Закревському з підтверджувальним записом остерського уряду від 12 травня 1764 року¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 348 x 216 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, з плямами; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Роман Дранка; Петро Илченко; Иван Ясенко».

Печатка. П'ять: на арк. 1 зв. – 4; арк. 2 – 1; козацько-старшинські, овальної та восьмикутної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 4: «Крепость... на продажу бунчужному генеральному Закревському половинной части мельницы, состоящей на Шидловской гребле»; оп. 1837 р., № 82.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 7, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124; № 4; № 6; за оп. № 82; арк. 2 зв.: № 4.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

271. 1766 р., вересня 7. Харківці.

Розписка харківецького священника Петра Галабуцького про передачу ґрунтів Марковщина та Ярмошківщина біля хутора Хейловщина наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Євстратію в обмін на двір із нивою Соколівщина в селі Харківці.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 335 x 210 мм; папір по краях забруднений; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Петръ Галабуцкій; Григорій Щочка; Афанасей Завгорудка; Василь Сердюкъ».

Печатка. Чотири: особисті, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

¹ За здавальним описом купчих 1785 р. – № 6 (IP НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк. 2).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 229: «Подписка от священника харковского Петра Галабуцкого на землю пахатную и сінокосную прозываемую Марковщину поблизу хутора Хейловского лежащую, данная м[о]н[а]стырю 1766 сентября 7-го, на двох листах»; оп. 1837 р., № 296.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 144, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 228; за оп. № 296; арк. 2 зв.: № 217; № 229.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

272. 1766 р., вересня 7. Харківці, Лубни.

Уступний запис харківецького священника Петра Галабуцького про передачу земель Марковщина та Ярмошківщина біля хутора Хейловщина наміснику Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря Євстратію в обмін на двір з нивою Соколівщина в селі Харківці з підтверджувальним записом Лубенського земського суду від 10 вересня 1767 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 330 x 210 мм; папір прошито бавовняною ниткою, внизу з правого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе і чорне.

Підпис. «Петръ Галабуцкій; Иван Кулябка; Гаврило Хмилевскій та ін.».

Печатка. П'ять: на арк. 1 зв. – особисті, сургучні, овальної та восьмикутної форми, на арк. 2 – судова, воскова, круглої форми, червоного кольору; паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 230: «Крепость священника харковского Петра Галабуцкого на землю пахатную и сінокосную прозываемую Марковщину 1766 года сентября 7-го данная, на четырех листах, в том числе три страницы белые, с утверждением земского повіта Лубенского суда»; оп. 1837 р., № 297.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 145, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 229; за оп. № 297; арк. 2 зв.: № 218; № 230.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

273. 1766 р., вересня 17. Ромни.

Повинний запис козаків Першосенчанської сотні бодаків'янських жителів Івана Радченка, Грицька Павлюченка та Василя Сердюченка із зобов'язанням не чинити шкоду у володіннях Михайлівського Золотоверхого монастиря на мосту Шепотин на річці Бодаква з підтверджувальним записом Роменського земського суду від 19 травня 1767 року.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 330 x 203 мм; папір по краях аркушів згори пошкоджений; праві верхні кути арк. 1, 2 відсутні; внизу з правого краю арк. 2 надрізаний та загнутий для притиснення печатки; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Григорій Михалский; Матвій Політика; Степанъ Савицкій; Андрей Самохвал, Григорій Дерделя, Столповский Адам; Степан []; Григорій []» .

Печатка. На арк. 1 зв., 2 – чотири: особисті, сургучні, овальної та круглої форми, на арк. 2 зв. – судова, воскова, круглої форми, червоного кольору; паперова кустодія.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 231: «Крепость от козаков, жителей бодаковских, Ивана Рудченка, Григория Павлюченка и Василя Сердюченка наизд состоящей на річці Бодакві поуз мост прозываемый Шепотын 1766 году сентября 14-го данная, с утверждением суда земского повіту Роменского, на двох листах»; оп. 1837 р., № 298.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 146, оригінал.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 230; за оп. № 298; арк. 2 зв.: № 219; № 231.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

274. 1768 р., січня 31. Київ.

Випис із Київської полкової лічильної комісії про дозвіл на продаж із публічного торгу млина на Шидлівській¹ греблі генеральному бунчужному Осипу Лук'яновичу Закревському за борг козака Романа Дранки².

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк.; 350 x 220 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний, з плямами, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Марк Богомулец».

Печатка. Київської полкової лічильної комісії, круглої форми, сургучна, червного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 5: «Въпис... на продажу ему (Осипу Закревському. – С.С.) с публичного торгу вышвыписанной мельницы всей за завьясяющей на козаку Дранки казенной за комисарство его долг»; оп. 1837 р., № 83.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 83, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 5; № 7; за оп. № 83; арк. 4 зв.: № 5.

Джерела. Петров, с. 169; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

275. 1768 р., червня 11. Остер.

Декрет Остерського земського суду про спірну справу між підданими Михайлівського Золотоверхого монастиря з козаками Старогородської слободи міста Остер про право володіння сінокісними луками поблизу Слободи.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 8 арк. (арк. 7, 8 – чисті); 345 x 215 мм; папір прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Онуфрій Пригара; Михайло []; Іван Столан[]».

Печатка. Три: особисті, овальної та восьмикутної форми, сургучні, червоного кольору.

¹ У Петрова – «Дышлевская».

² За здавальним описом купчих 1785 р. – № 7 (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. Арк. 2).

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 232: «Декрет с суда земского повіту Остерского о земле Старогородской Слободки 1768 году июня 11-го м[о]н[а]стырю данный на 8 листах, в том числе два листа белые»; оп. 1837 р., № 299.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 147, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л.143, №231; за оп. № 299; арк. 2 зв.: № 220; № 232.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 117 зв.

276. 1769 р., жовтня 23. Ромни.

Випис із Роменського земського суду про продаж значковим товаришем Лубенського полку Павлом Луговським лісу під селом Бодаква з двома хатами та озером бодакв'янському священику Стефану Квачовському.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 350 x 215 мм; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іванъ Ковалевскій; Павел Луговскій; Яков Луговскій; Семень Луговскій; Павелъ Пугач».

Печатка. Дві: судові, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 233: «Выпис з суда земского повіту Роменского священику бодаковскому Стефану Квачовскому о продаже значковым товарищем Павлом Луговским ему, Квачовскому, ліса под селом Бодаквою состоящего со всеми к оному принадлежностями 1769 года октября 23-го данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 300.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 148, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 232; за оп. № 300; арк. 2 зв.: № 221; № 233.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

277. 1772 р., жовтня 7. Ромни.

Купчий запис бодакв'янського священика Стефана Квачовського про продаж лісу під селом Бодаква з двома хатами та озером Михайловському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 355 x 215 мм; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Стефанъ Квачовскій; Семен Слюзь; Степан Савицкий; Яков Пугач; Григорей Трушь».

Печатка. П'ять: особисті, овальні, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 234: «Крепость купчая от священника бодаковского Стефана Квачовского 1772 года октября 7-го на ліс состоящій под селом Бодаквою с двома при оном подсосідческими хатами и всреди оногo ліса риболовным озером м[о]н[а]стырю данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 301.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 149, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 233; за оп. № 301; арк. 2 зв.: № 222; № 234.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

278. 1772 р., жовтня 10. Ромни.

Випис із роменських земських книг про продаж бодак-в'янським священником Стефаном Квачовським лісу під селом Бодаква з двома хатами та озером Михайлівському Золотоверхому монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 342 x 215 мм; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Ковалевскій; Яков Пугач».

Печатка. Дві: судові, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 235: «Выпис из книг земских повіту Роменску сему м[о]н[а]стырю на ліс под селом Бодаква состоящій со всеми к оному принадлежностями от священника бодаковского Стефана Квачовского, того ж 1772 году октября 10-го данная, на двох листах»; оп. 1837 р., № 302.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 150, **оригінал**.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 234; за оп. № 302; арк. 2 зв.: № 223; № 235.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

279. 1776 р., лютого 29. Остер.

Випис із земських книг остерського уряду про підтвердження продажу маєтностей прапорщика Олексія Закревського Олександрю Андрійовичу Безбородькові.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 4 – чистий); 350 x 220 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Онуфрій Пригара».

Печатка. Дві: особисті, круглої та овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 6: «Выпис... с конфирмацією купчей крепости представленной от прапорщика Алексея Закревского на продажу им его сиятельству графу Безбородку разных [] добр»; оп. 1837 р., № 84.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 301, № 216 Г, за оп. № 84, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 6; № 5; за оп. № 84; арк. 4 зв.: № 6.

Джерела. Петров, с. 170; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

280. 1776 р., травня 15. Лубни.

Уступний запис пирятинського священика Церкви Успіння Богородиці Єлісея Максимовича на частину млина на Курінській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк. (арк. 2 – чистий); 334 x 212 мм; папір по краях обтріпаний, з дірками, згори праві кути арк. 1, 2 відірвані; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Еліссей Максимович; Андрій Илченко; Іовъ Бульбаш; Лев Гербаневскій; Петръ Илченко».

Печатка. П'ять: особисті, овальної та круглої форми, сургучні, червоного кольору

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 236: «Крепость уступочная от священника пирятинского Елисея Максимовича на коло млиновое состоящее на Куренской греблі м[о]н[а]-стырю данная 1776 года мая 15-го, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 303.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 151, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 235; за оп. № 303; арк. 2 зв.: № 224; № 236.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

281. 1776 р., травня 18. Лубни.

Випис із лубенських земських книг про передавання пирятинським священником Церкви Успіння Богородиці Єлісеєм Максимовичем частини млина на Курінській греблі на річці Удай Троїцькому Красногірському Чорнуському монастиреві.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, стан збереження, письмо. 2 арк.; 355 x 218 мм; папір по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Гаврило Хмілевский».

Печатка. Дві: судові, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 237: «Выпис из крепосных суда земского повіту Лубенского книг Свято-Троецкому Красногорскому Чернуському м[о]н[а]стырю того ж году (1776. – С.С.) мая 18 на тое ж коло млиновое данная, на двох листах, в том числе страница белая»; оп. 1837 р., № 304.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 152, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 143, № 236; за оп. № 304; арк. 2 зв.: № 225; № 237.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 118.

282. 1785 р., травня 16. Київ.

Запис титулярного радника Івана Городиського, уповноваженого Олександра Андрійовича Безбородька, ігумену

Михайлівського Золотоверхого монастиря Тарасію Вербицькому про обмін межовими маєтностями в Старогородській слободі міста Остер з підтверджувальним записом суду Київської цивільної палати.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк., 364 x 230 мм; папір гербовий 1783 р. з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе, чорне.

Підпис. «Иван Городиский»

Печатка. Судова, Київської цивільної палати, овальної форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 9: «Увязчий лист сему монастырю 1755 года маия 16 от поверенного его сиятельства графа Безбородка на имения...»; оп. 1837 р., № 86.

Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 9, **оригінал.**

Старі шифри. Арк.1: Л. 124, № 8; за оп. № 86; арк. 2 зв.: № 9.

Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

283. 1785 р., червня 24. Остер.

Випис з віддаточної комісії про пожалування рангових маєтностей Київського полку в селах Вовча гора, Волевачі, містах Козелець і Остер із переліком людей та нерухомості Олександру Андрійовичу Безбородькові.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 4 арк. (арк. 3 зв., 4 – чисті); 350 x 215 мм; папір ветхий, по краях місцями розірваний, прошито бавовняною ниткою; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Стефан [], Иван []».

Печатка. Дві: комісарські, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 7: «Выпис из отдаточной комиссии с засвидельствованием, что значащиеся по оной люди и имения по высочайшему пожалованию принадлежат... в отдачу его сиятельству Безбородку...»; оп. 1837 р., № 85.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 8, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 7; № 8; за оп. № 85; арк. 4 зв.: № 7.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

284. 1785 р., серпня 14. Остер.

Опис уступних маєтностей від Олександра Андрійовича Безбородька Михайлівському Золотоверхому монастиреві в Старогородській слободі міста Остер.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.

6 арк. (арк. 6 – чистий); 343 x 210 мм; папір ветхий, по краях обтріпаний; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Іван Городиский».

Печатка. Три: особисті, овальної форми, сургучні, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 10: «Опис закупленным от его сиятельства графа Безбородка именій в уезде Остерском Старогородской Слободке состоящие... какие грунта за ними имеются, за подписом Ивана Городиского и свидетелей, при печатях»; оп. 1837 р., № 87.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 10, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 124, № 9; за оп. № 87; арк. 6 зв.: № 10.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

285. 1785 р., серпня 14. Остер.

Опис купчих, переданих Іваном Городиским, уповноваженим Олександра Андрійовича Безбородька Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння козельцькими і упирівськими землями¹.

¹ Історія походження документів: документи оп. № 79–85 були передані титулярним радником Іваном [Васильовичем] Городиским, уповноваженим графа Олександра Андрійовича Безбородька, разом з отриманням цих маєтностей шляхом обміну з Михайлівським Золотоверхим монастирем за складеним описом 1785 р. (ІР НБУВ. Ф. 420. № 11. 2 арк.). Тому на цих документах, окрім основних шифрів, у правому куті згори додатково міститься ще один шифр чорнилом – за здавальним описом від № 1 до № 8. Документи за цим описом див. № 1 – оп. № 79; № 2 – оп. № 81, додатком до цих справ є дві купчі від 17 жовтня 1758 року та від

Мова. Українська.
Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.
2 арк.; 205 x 172 мм; папір ветхий; скоропис; чорнило коричневе.
Підпис. «Иван Городиский».
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 10: «Опис закупленным от его сиятельства графа Безбородка именій в уезде Остерском Старогородской Слободке состоящие... какие грунта за ними имеются, за подписом Ивана Городиского и свидетелей, при печатях»; оп. 1837 р., № 87.
Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 11, **оригінал**.
Старі шифри. Арк. 1: за оп. № 87.
Джерела. IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.

286. 1785 р., серпня 14. Остер.

Увідний лист із Остерського нижнього земського суду Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння козелецькими та упирівськими грунтами й людьми, переданими графом Олександром Андрійовичом Безбородьком в обмін на монастирські маєтності в Старогородській слободі міста Остер.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо.
2 арк.; 340 x 210 мм; папір гербовий 1783 р. з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів; скоропис; чорнило коричневе.
Підпис. «Григорій [...]».
Печатка. Судова, круглої форми, сургучна, червоного кольору.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 11: «Вводный лист из нижнего земского остерского суда...»; оп. 1837 р., № 88.
Шифр. IP НБУВ, ф. 420, № 12, **оригінал**.

23 січня 1742 року, № 3 – «Упадочная» розписка від 25 травня 1759 року упирівського жителя Пантелія Погуляя на уступку Осипу Закревському двору з гаєм, орного поля, додатком служать купчі від 9 січня 1757 року від Івана Костенка Петру Погуляю; № 4 – оп. № 80; № 5 – оп. № 84; № 6 – оп. № 85; № 7 – оп. № 83; № 8 – оп. № 82.

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 10; за оп. № 88; арк. 2 зв.: № 11.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 104 зв.–105.

287. 1785 р., серпня 16. Остер.

Увідний лист за указом Київської цивільної палати від козелецького городничого майора Олександра Федорова Михайлівському Золотоверхому монастиреві на володіння козелецькими млинами.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, розміри, стан збереження, письмо. 2 арк.; 347 x 220 мм; папір гербовий 1783 р. з філігранню і клеймами в правих верхніх кутах аркушів; скоропис; чорнило коричневе.

Підпис. «Александр Федоров».

Печатка. Судова, круглої форми, сургучна, червоного кольору.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 12: «Вводный лист по указу Гражданской палаты от городничего козелецкого майора Федорова...»; оп. 1837 р., № 89.

Шифр. ІР НБУВ, ф. 420, № 13, **оригінал.**

Старі шифри. Арк. 1: Л. 125, № 11; за оп. № 89; арк. 2 зв.: № 12.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 105.

ДОДАТОК 1

1. 1602 р., листопада 20. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства про справу Михайлівського Золотоверхого монастиря та Михайла Щасного Харлинського за право «зупольного» володіння озерами Подворне і Осетриця при селі Красносілля.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 87: «Выпис... в том что по жалобі Кіевского Золотоверхого Михайловского м[о]н[а]стыря в выбытье оногo м[о]н[а]стыря спокойного владенія состоящими в Полще при селі Красносільи озерами Подворным и Осетрицею велено Михайле Харлинскому явится на показанному в выписи срок в суду»; оп. 1837 р., № 161.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 14 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

2. 1617 р., жовтня 9. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Либідськими та Орининськими ґрунтами.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 62: «Выпис... на землю Лебедскую и Орининскую, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 137.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.-8; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

3. **1620 р., квітня 2. Житомир.**
Випис із міських книг Житомирського замку про позов Михайлівського Золотоверхого монастиря стосовно володіння ґрунтами села Білогородка.
Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 63: «Выпис... означающая позов на ґрунта в Белогородки принадлежащие, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 138.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.
4. **1622 р., жовтня 1. Київ.**
Випис із гродських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння ґрунтами біля села Білогородка.
Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.
Опис: оп. 1786 р., IV, № 64: «Выпис... на землю лежащую поблизу Белогородки, на 3 страницах»; оп. 1837 р., № 139.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.
5. **1624 р., березня 1. Київ.**
Випис із гродських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння селом Рудки.
Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 65: «Выпис... на село Рудки данная, на 1 листу, оное село состоит в Полще и м[о]н[а]-стыр не владеет»; оп. 1837 р., № 140.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.
6. **1632 р., лютого 10. Київ.**
Випис із земських книг Київського воєводства про права Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння Орининськими землями.
Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 69: «Выпис... на землю Ориновскую данная, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 144.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.-8; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

7. 1634 р., березня 24. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння хутором Либідський із млином на Орининській землі.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 71: «Выпис... на хутор Либедской с мельницей состоящие на земле Ориновской, на 2 листах»; оп. 1837 р., № 145.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 7 зв.-8; ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.

8. 1636 р., січня 15. Київ.

Випис із земських книг Київського воєводства про «звикле послушенство» монастирських підданих ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Філатію Кезаревичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 3 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 73: «Выпис... дабы игумену Михайловскому Филофею Кизаревичу живущие в м[о]н[а]-стырских селах подданные отдавали всякие повинности, 1636 года генваря 15, при печати и шнурке зеленом шолковом, на 3 листах»; оп. 1837 р., № 147.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 107 зв.-108¹.

9. 1636 р., лютого 27. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про село Малютинка.

Мова. Українська.

¹ За описом 1837 р. помилка в даті: «1745 р., березня 12».

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 74: «Выпис... в котором упоминается село Малютенка, того ж году (1636. – С.С.) февраля 27, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 148.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

10. 1637 р., березня 27. Варшава.*

Привілей короля Владислава IV Вази дворянину Северину Сумороку про підтвердження прав на володіння селом Білогородка.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Корони Польської, пошкоджена (*Курдюмов*).

Опис. Оп. 1786 р., II, № 12: «Привилегія... с утверждением местечка Білогородки, на полском діалекте, на двух листах, с коих один белой, при обыкновенной печати, на оной привилегіи под строками 3 и 4 почерки»; оп. 1837 р., № 19.

Джерела. Курдюмов, № 41, с. 10; ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 101.

11. 1638 р., вересня 18. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про наїзд на монастирські Борщагівські маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 75: «Выпис... означающая имения поименованные в оной, 1638 года сентября 18, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 149.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

12. 1639 р., січня 21. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про власні маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 76: «Выпис... на именія поименно значащієся в оной, 1639 году генваря 21, виданная на 2 листах»; оп. 1837 р., № 150.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

13. 1642 р., березня 5. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства протестації Михайлівського Золотоверхого монастиря про наїзд на монастирські маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 78: «Выпис... означающая протестацію поименованную в оной, 1642 года марта 5, на 1 листе»; оп. 1837 р., № 152.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

14. 1642 р., липня 19. Овруч.

Випис із гродських книг Овруцького замку протестації Михайлівського Золотоверхого монастиря про наїзд на монастирські Юрівські ґрунти.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 79: «Выпис... означающая протестацію на ґрунта Юрьювскіє того ж году (1642. – С.С.) июля 19, на двох листах»; оп. 1837 р., № 153.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108.

15. 1645 р., травня 29. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про Борщагівські та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 83: «Выпис... означающая именія Борщаговскіє и другіє поименованные в оной, того ж году (1645. – С.С.) маяя 29, на 1 листу»; оп. 1837 р., № 157.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

16. 1645 р., травня 29. Київ.

Випис із гродських книг Київського воєводства Михайлівському Золотоверхому монастиреві про село Малютинка та інші маєтності.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 84: «Выпис... показывающая имени м[о]н[а]сторские, а именно село Малютенки и прочие в оной поименованные, 1645 года мая 29, на 4 листах, в том числе лист и страница белые»; оп. 1837 р., № 158.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.¹

17. 1647 р., червня 25. Київ.

Випис із трибунальських книг Київського воєводства із зізнанням генеральних возних стосовно примирення Миколая Харлінського з ігуменом Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафом Мировським у заводних Красносільських та Лисковських землях.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 86: «Выпис... показывающая сознание возных генеральных о згоде и помирковании Николая Харлинского с игуменом Иосифом Мировичем² в заводе грунтов Красносілских и Лисківских, на 4³ листах, в том числе страница белая, прописанные грунта состоят в Полше и монастыр онымы не владіет, в которой на пятой странице под строками 7, 8, 9, 11, 13 и 24, на шестой странице под строками 1, 2, 5, 6 и 11 почерчено»; оп. 1837 р., № 160.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

18. 1649 р., жовтня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Кононовичу-

¹ За описом 1837 р. помилка в даті: «1745 р., березня 12».

² Над рядком написано: «Іоасоф Мировский».

³ Помилка в описі 1786 р.: 2 арк.

Горбацькому про купівлю та обмежування пляцу¹ в Києві на Подолі в Єфросинії Вакуличовни Солоневської за 600 золотих польських грошей.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 88: «Выпис... на купленный дом состоящий на Подоле от Ефросинии Вакыловны Солоневской игуменном Иосифом Горбацким, на полском диалекте, на 4 листах, в том числе лист и страница беліе, на которой на третьей странице под строками 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 19 и 20 подчеркнено, також и на последней шестой странице под строками 5, 11, 12 и 13 подчеркнено».

Джерела. КЕВ, №13, с. 399; ІР НБУВ, ф. 307, № 411/372 С, арк. 5.

19. 1649 р., жовтня 22. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Йоасафу Кононовичу-Горбацькому про обмежування Кулешевського пляцу, купленого в Єфросинії Вакуличовни Солоневської в Києві на Подолі.

Мова. Польська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 89: «Выпис с книг міських ратуши Кіевской на полском диалекте, обмежеваніе того двора Кулешевского, 1649 октября 22, на 2 листах, на которой снизу под строками 29, 30 подчерчено»; оп. 1837 р., № 162.

Джерела. КЕВ, №13, с. 399; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5; ф. 160, № 2996, арк. 108 зв.

20. 1656 р., червня 5. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння островом² Мелешковський та селом Вигурівщина.

¹ Кулешевський пляц.

² За описом 1786 р. – озеро.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 3 арк.; папір.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 90: «Выпис... на озеро прозы-
ваемое Меленковское и село Вигуровщину с угодиі
м[о]н[а]стырю данная, на 3 листах»; оп. 1837 р., № 163.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 8–8 зв.; ф. 160,
№ 2996, арк. 108 зв.

21. 1656 р., вересня 18. Київ.

Випис із міських книг Баришівської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння часткою млина в містечку Баришівка.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 1 арк.; папір.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 91: «Выпис... на частку млина
у Баришовці состоящаго, на одном листе, страница чи-
стая, которым м[о]н[а]стыр не владіет»; оп. 1837 р., № 164.
Джерела. ІР НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 109.

22. 1678 р., 3 червня. Київ.

Випис із міських книг Київської ратуші про право Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння пляцом в Києві на Подолі.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 4 арк.; папір.
Опис. Оп. 1786 р., IV, № 120: «Выпис... на двор в Киево-
Подоле состоящій, на 4 листах, в числе лист белой».
Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 5.

23. 1684 р., березня 10. Батурин.*

Універсал гетьмана Івана Самойловича Сильвестру Головичу про підтвердження надання йому ігуменства Михайлівським Золотоверхим монастирем і на володіння маєтностями.

Мова. Українська.
Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.
Печатка. Війська Запорозького (оп. 1786 р.).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 13: «Універсал... на владеніе и управление сего монастыря и именій игумену Силвестру Головичу, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при гетманской печати»; оп. 1837 р., № 43.

Джерела. АЗР, т. 5, № 145, с. 175; ПЗАК, вып. 2, с. 107; Курдюмов, № 87, с. 48; IP НБУВ, ф. 160, № 2996, арк. 102.

24. 1700 р., листопада 9.*

Універсал полковника Семена Палія про підтвердження прав Михайлівського Золотоверхого монастиря на володіння селами Крюковщина і Данилівка, млинами в селі Княжичі та права брати мито на річці Бобриця.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Полкова, паперова кустодія (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 22: «Універсал... на владеніе селищ Крюковщины и Даниловки так же состоящих в полском селі Княжичі мелниц и [мита] Бобрицкого, на бумаге, двух листах, с коих три страницы белых, при печати, которыми в Княжичах состоящих мелницами монастыр не владеет»; оп. 1837 р., № 51.

Джерела. Курдюмов, № 155, с. 58; IP НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 10–11, 15; ф. 160, № 2996, арк. 102 зв.

25. 1709 р., грудня 31. [Біла Церква].*

Універсал полковника Семена Палія бишевському сотнику на володіння містечком Княжичі Онуфріївському скиту¹.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Полкова (Курдюмов).

Опис. Оп. 1786 р., III, № 28²: «Універсал... на владеніе состоящаго в Полще містечка Княжич, принадлежащаго к приписному сему монастырю Онуфріевскому скитку, на бумаге, двох листах, с коих три страницы белые, при печати»; оп. 1837 р., № 57.

¹ Інша назва – Липник.

² За описом 1786 р. дата: «10 грудня».

Джерела. Курдюмов, № 209, с. 68; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 15; ф. 160, № 2996, арк. 103.

26. 1712 р., вересня 29.

Купчий запис ігумені Києво-Печерського Вознесенського і Флорівського дівочих монастирів Марії Магдалини Мокієвської на продаж млина на річці Видриця на греблі Боденьківській ігумену Михайлівського Золотоверхого монастиря Іоаникію Сенютовичу.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Опис. Оп. 1786 р., IV, № 151: «Крепость от Марии Магдалиновой бывшой игумені Фроловской на млин на реке Выдрице на гребле боденковской состоящій и прочіе поименованные в оном имени того ж году (1712. – С.С.) сентября 29-го сему монастырю данная, на двох листах, в том числе лист белой»; оп. 1837 р., № 222.

Джерела. ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 17; ф. 160, № 2996, арк. 112–112 зв.

27. 1713 р., жовтня 9.*

Універсал гетьмана Івана Скоропадського про заборону військовим ставати на постій у селах Михайлівського Золотоверхого монастиря – Боденьки і Крехаїв.

Мова. Українська.

Кількість аркушів, матеріал письма. 2 арк.; папір.

Печатка. Війська Запорозького.

Опис. Оп. 1786 р., III, № 38: «Универсал... о увольнении обывателей сел сего монастыря Крихаева и Боденок от постою, на двух листах, с коих три страницы белые, при обыкновенной печати»; оп. 1837 р., № 66.

Джерела. Курдюмов, № 246, с. 74; ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, арк. 12 зв.; ф. 160, № 2996, арк. 103 зв.

ДОДАТОК 2

Фотокопія рукопису «Опись краткая имений монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского, земель, лесов, пляцов, поль пахатных, сеножатей и озер рыболовных, и млынов, границами в листах королевских, грамотах государственных, универсалах гетманских, и прочих писмах, описанными, ограниченными, ради удобнейшего ведения, собранная 1701, и 1736 годов»
(ІР НБУВ, ф. 312, № 411/372 С, 72 арк.)

Рукопис написаний у 1701 р., доповнений у 1736 р.; обсяг – 72 арк. (арк. 54–72 – чисті); формат – 190 x 310 x 20 мм; шкіряна оправа зі сліпим тисненням; устав; чорнило; кіновар. Надійшов до фондів ВБУ у складі бібліотеки Київського Софійського собору. На арк. 1 та арк. 20 є записи: «Киевософ. Библиотека 1854». Описаний у Каталозі М.І. Петрова в розділі «Історико-юридичні акти і документи, або історико-юридична суміш»¹.

У рукопису містяться, зокрема: коротка історична довідка про заснування Михайлівського Золотоверхого монастиря (арк. 2–3); стислі відомості з актових документів про надання монастирю маєтностей (арк. 4–10), хуторів та сіл Лубенського полку (арк. 11–12), дворів з пляцями та городами в місті Острі і поза його межами (арк. 13–14); відомості про села, які відійшли від України за кордон, у володіння Польське (арк. 14–15); стислі дані про монастирські млини (арк. 16–18). Інформація про власність монастиря є важливою завдяки топографічним даним з історії міст і сіл України, поданим у вигляді

¹ Петров Н.И. Описание рукописных собраний, находящихся в городе Киеве. Вып. 3. Библиотека Киево-Софийского собора. Москва, 1904. С. 139.

анотацій до описань окремих ґрунтів, островів, урочищ, лісів, озер, із зазначенням способу придбання їх монастирем, відомостям про колишніх власників та документам, які регламентували право власності.

Окремий розділ рукопису присвячений покровителям та благодійникам монастиря. Він поділений на підрозділи – «А», «В», «Г», «Д», «Є» – і починається з переліку князів та московських царів, які жалували грамоти на землі або підтверджували право власності обителі на ґрунти та маєтності (арк. 32–34). Далі вміщено біографічні відомості про польських королів, повідомлення про надання привілеїв і підтверджувальних листів монастиреві українськими гетьманами (арк. 40–42), які своїми універсалами значно розширили монастирську власність (арк. 42–46), дані про інших благодійників монастиря (арк. 48–53).

Отож рукописові притаманні як оповідна форма викладу матеріалу, так і характерні риси діловодного архіву. Історичні події та факти з життя обителі описуються в довільній формі, з посиленням на документи Михайлівського Золотоверхого монастиря з колекції Київської казенної палати, із зазначенням дат та коротких відомостей про зміст цих актових матеріалів.

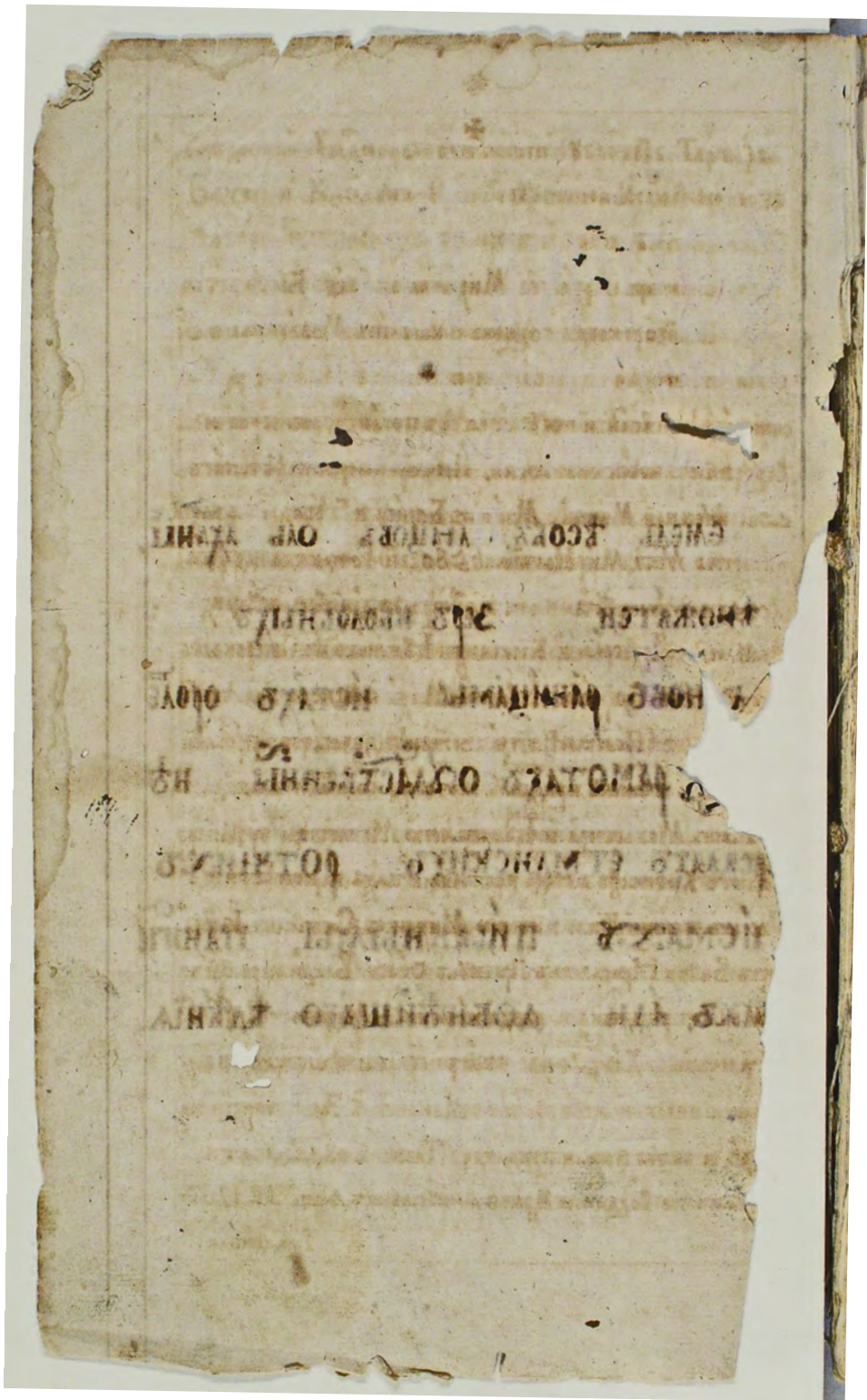
372
Кіевско-Печерскій Соборъ

ОПИСЬ КРАТКАЯ
ИМЕНІЙ МОНАШІА ЗОЛОТОВЕХО МИХАЙ-
ЛОВСКОГО КІЕВСКАГО.

ЗЕМЕЛЬ, ЛѢСОКЪ, ПЛѢЦОВЪ, ПОЛЬ ПИХАНІА,
СТНОЖАТЕЙ, И ОЗЕРЪ СИБОЛѢБНЫХЪ, И
САМОВЪ, ГРАНИЦАМИ ВЪ ЛИСТАХЪ КОРОЛЕ
ГРАМОТАХЪ ГОСУДАРСТВЕННЫХЪ, ОНД
РАСАЛАНЪ ГЕТМАНСКИХЪ, И ПРОТЧИХЪ
ИМЕНАХЪ ОПИСАННЫМИ, ОГРАНИЧЕ
НЫМИ, СЛІДИ ОДОБНѢЙШАГО ВѢДѢНІА.

СОБРАНАЯ.

ЛѢТ. И ЛІЦА. ГОДАХЪ.
Кіевско-Печерскій Соборъ. 1854.

342

2

Монастирь Архангла Михайла въ Градѣ Кіевѣ вѣсто
 ѿ кого и когда соуданъ и населенъ Монахамы и Зе
 ламы ѿ Благодѣлствобанъ прежними и Имѣніи, Дрѣно
 стѣи радн, и писаніи погубленіа въ поганскомъ крайнемъ
 Служеніи. нѣсть извѣстно. *Ли Ко Човѣ*
 Несторъ Писрскій Аѣтописъ
 ѿ Принесеніи Мощей Мѣникъ Бориса и Глѣба, ѣже кѣтї
 пишеть: Мѣта Миробитїа 6580: ѿ Рождества же Хка:
 1072
 1035: покѣтетьхѣтїи и исцѣла прокожденїго присѣбнхъ
 По имени Архїереа, и Кіевскихъ Ігѣменовъ во Петерскомъ
 Ігѣмѣтѣ аѣне Софронїа Ігѣмена Михайловского вомѣщлѣ:
 Петерскїи Полскїи Патерикъ яснѣе долагаетъ; прованїе
 мѣтра Ігѣменъ придалъ Золотоверхаго. ѿ чего и видѣти
 дрехность Монастиря и Ігѣмени сего Монастиря оу Митро
 политѣ Кіевскихъ междѣ прочїими бѣхѣ первоѣстнїи.
 Посѣмъ великїи Кнзѣ кїевскїи Михайлъ Стополѣкъ Ізгласл
 вичъ Внѣкъ Гѣрослаковъ Пракнѣкъ Стогѣ Влади мѣра Цкѣвъ
 и Монастирь дрѣкномъ наздѣ каменнѣго Миробитїа вблв:
 Рождества же Хка: 1108
 1092: внѣтръ оукраїи и ѿбогати, и кѣрх
 болшїи поулати, и же прованїе Монастирь Золотоверхїи на
 лѣзи, и болѣе земли придалѣ. Та же стѣ двѣдѣсатъ:
 аѣтомъ по соуданїи Цркѣи минѣшымъ Мѣта 1212: ѿ
 Рождества.

неправильно

по дрѣкнїи стѣи
 Кіевскїи оу Кѣ
 2092 ѿ соуданїи
 Мѣта вѣсто
 вѣсто по прѣсѣ
 Нѣа Мѣта
 Бориса Глѣба
 ѿ соуданїи
 1212 ѿ соуданїи
 вѣсто по прѣсѣ
 Мѣта вѣсто
 Мѣта

Стр. 3

Рождества Гдна, злобнѣишии Губители Тартаръ
 Батїи и Канданъ Цри ѿ пвстїны Асїи сїи и зъ
 Загоръ кавкаскихъ съ шести сотъ Тисщми
 ишедши Земли поганскїа, и Христїанскїа Русскїа,
 Польскїа, Шленскїа, Моравскїа, Венгерскїа, Болгаскїа,
 и Боснанскїе Орѹжемъ и ѿгнемъ опвдошїша;
 Сицевїмъ дивымъ губителствомъ Бгѹ грѣхїи мѣд-
 скїе казнѣшѹ. Народа же диваго лѣснато во лѹт-
 хѹ и блатехѹ жителствѹгоща Липвы за мѣстѹ
 не оудобствомъ недосагоша. Народъ же сїи по-
 ганскїи сѣло презрѣнѹ воданнїемствѹ Звѣренъ,
 Медовѹ, Кнїинокѹ, Ликѹ и протчїего: Русскимъ
 Кнѹземъ слѹжашѹ. Егда же оцѣпи своихъ Гдѹ
 ѿ Тартаръ сокрѹшїи: коумѹжа и ѿ Бдатѹ
 шедъ со Живнѹвдомѹ Кнѹземъ Литовскимъ
 ѿ Жмодскаго посланимъ Монквила ѿстанкамъ
 Русскимъ насилїе и ѿпвдошенїе конечное дѣлаше;
 Земли пвстїе свои ми населаше людми, и на ѿбѹ
 силенныхъ Руссовѹ власть простираше. И помилѹ
 временемъ переходѹщимъ всего прїацѹ къ ѿблѣстѹ
 Тартаръ лѣтми многими негѹ ѿбладагощїхѹ,
 и даны черѹзъ Баскаковѹ своихъ, сїесть прикаж-
 тиковѹ Заволокомъ Црѹго вѹймагощїхѹ и згнѹ.
 ѿ тѹдѹ за и збраниемъ Полковѹ Гдѹгонъ Кнѹзѹ
 Литовскимъ

Литовскій Полского потгеса Короного, подкоторого
 Народъ Владѣніемъ Христіанствѣ пакы наземлахъ
 Рускихъ оубоузагощѣса, Церкви разоренніа ^ввоновлахъса,
 и Монахи на мѣстѣхъ Монастириі пѣстихъ поселлахъ
 са пакы. Тогда и на Мѣстѣ Монастира ишего шпѣ-
 стѣломъ нѣщій мали и оубоуи сошедшеса жителство на
 тахъ. Аѣтаже хѣа: 1522: Макарій мужъ Боголюбивъ
 и разуменъ советомъ Кіевскаго Воеводи Андреа Немиро-
 вича и Боаръ поиде въ Краковъ ко Сигисмунду старо-
 му с Кнѣзѣ Кнѣжества великаго Литовскаго Королю
 Полскомъ Ягелловичу и испросилъ власть себѣ Игумен-
 ства и Привиліега на согражденіе Монастира, и Братіи
 собраніе потинѣ Греческаго Благочестіа: въ Іакоу Мо-
 настирѣ, и Игуменовѣ шѣ властїи Кіевскаго Митро-
 анчи, и протѣа всакїа изапи властїи, волное шѣ
 Братіи Игуменовѣ изѣбраніе, и къ своей рѣцѣ, токмо
 подѣсьствіе егѣ оутверди. Вся Земли прѣжде
 Поганскаго разоренїа Церковїго владомїе принїиже
 быти шѣлаки; Іаже таковоє и мѣстошъ Ограниче-
 нїе. Почѣвши шѣ калитъки, и ли Форти оубаау-
 подѣ Земной оубконци Монастира полѣношномъ,
 протїко Церкви Рождствѣнскои Подолскои, по по-
 Монастиремъ къ Дороуѣ подѣ Киминтаремъ:
 Церкви Покроки въ Ладскїе, [нѣ Печерскїе: боро-
 та:

па лежащою, и сквозѣ ворота:] Подѣ самыи вѣдъ
 [Города старотѣ кз Петѣрскомъ:] ѿ полѣ по
 Еусиковѣ Долинѣ:] Которой вершина, а жѣ
 оуѣконцѣ Винограда нѣтъ Государового:] Пола
 рѣго Доротѣ:] Котораа долиного Перѣзѣ сре
 динѣ Винограда нѣтъшного Государового была положе
 на:] ѿ полѣ по Михайловскій оуѣзкоу. [Сей
 противѣ Дворца нѣтъ Монастырскаго вѣломѣ
 Загражденѣ.] Сей ѿграниченіе кз Прикилій Единѣ
 же Гѣминѣ Макаріѣго писанное Лѣта Хѣа: 1523:
 Мѣрта 12: Днѣ.

Кз Земли той другаа Земля Нивы Боведенскіе
 проуѣвасмаа ѣсть Прилегла, наданнаа Монастырѣви
 Василиа Черекіа чествѣментомѣ Гѣрминістра Кіевскаго
 Лѣта Рождества Хѣа: 1602: Мѣца Мѣа: 24:

За Монастыромѣ Михайловскимѣ и вѣломѣ
 кз Воротаамѣ Рождественскимѣ Подолскимѣ, При
 Михайловской Калищѣ, ѿ которой долиного а жѣ
 оуѣконцѣ оуѣзкоу Хрещатицкаго Старого, которого
 вода разумѣши течѣтъ ѣтъ срединоу; а жѣ ѣтъ
 мѣсто Кіевскимѣ Боведого Хланьскимѣ новыи

вѣщше вѣробленнои.

скимъ ножиъ быше кировленнй.

Щ толь:

Юверху трестежкѣ кѣди лгоде пѣшо хадатъ до Монашра
Николского и Петерского. Стежка бѣгла бѣлаша ѿ дороги;
котораа зкоротъ рождественскихъ нижеи нѣтшнихъ Госуд-
скихъ Броварока на старей збоухъ, зстарой дороти на шпиль
гори прѣсто ксторонѣ лѣвѣ городка въ Государскомъ кино
градѣ лежалого.

Искоухъ корота Рожественскіе доротоу къ мѣстѣ, которое
бы протико городоуи было каитки, а щтоль прѣмо вклійкѣ.

По щвѣднѣго ПЕТРА ИОАНОВИЧА Кнзѣ Халаского
лѣта Миробѣтѣа, 7207, и его рамиреннѣго въ дѣлннѣ са-
ненъ 205: лѣширъ шѣлаѣ к доротѣ Родественской сажени 164.

А коръ питнѣи на Земли Монашрской не далѣе Мона-
шра приборотахъ городокихъ покровскихъ. Вкоторой
прѣдѣла колнаа есакихъ на поевкѣ: Горѣлки, Мѣдѣ, Пика,
есакимъ лгодемъ въ Городѣ вишнемъ Кіевѣ живѣдшимъ
сачнимъ Государскимъ, и щколѣ колекѣ приходѣдшимъ,
кѣтсаккой парешкодѣ и помѣшки ѿ Босѣдѣ Кіевскихъ
и натѣннихъ лгодинъ Господскихъ, Грамота ми Цикѣтѣи
шихъ Государей **ІОАННА** и **ПЕТРА АЛЕКСЕВИЧО**,
въ лѣто Миробѣтѣа 7207, и потомъ Самѣто ПЕТРА
и **ІМПЕРАТОРА** перскаго въ лѣто Родствѣа Хрѣта 1700-ѣ
Апрѣла 1: 8: а прѣдѣ Прикѣлѣтѣами Королеи Полски
Житѣвнѣа:

Жити мѣнда третѣго лѣта Хрѣтоу 1629 то и Владислава
лѣта Хрѣтоу 1646. оутверждѣется.

1646
1682

Болнаа кнѣзъ Моношира продажа ксѣкаго напѣго оу-
тверждѣется Прикнелѣтѣго Короля Владислава к лѣто ми
рокытѣа 7154 тоє, а Прикнелѣтѣа Грѣмотѣми Великихъ
Государей **АЛЕКСѢА МИХАЙЛОВИЧА** 7190 мѣ Годѣ
и **ПЕТРА ЦА** и перѣлаго **ІМПЕРАТОСА** к лѣто
Хрѣтоу 1700: Априль 1. потверждѣется.

Плацъ лежалѣи по горѣго и валомъ кнѣшкши з Мо-
настира калиткоу полѣкомъ воцѣ Зкоу8 Михайловского,
8 оуротѣицѣа проуиѣемато Гортѣка Берелица Граница то-
го трѣнитѣ. Погнѣши ѿ гори оуздорѣ8, кѣди хѣдѣтѣ
Змѣста до Мнѣстира Михайловского мимо потѣа Дгорѣ
лѣжѣа до садѣа кѣчинского по Гортѣа издрѣгой стороны вѣло
лѣжѣа до тинѣа Стѣценника Гортѣкаго по Гортѣа.

Плѣ

Плაცъ кѣпчиннй заше сѣтъ Золоти Полскій оу Еуфро
симіи Баклитоки Солонеской и ех писанный до Книгъ
Латвшъ Кіевского Сока 1649 Мѣся Октобра 22:
лежачій в Мѣстѣ Кіевѣ при дѣпрѣ; зъ Единои Сто-
ронѣ Домъ нежтика Лаврѣна Есифовита, зъ Дрѣгой-
Сторонѣ оулицѣ зъ ринкѣ до дѣпра и дрѣгой стѣлѣ шъ
Перѣлка, мимо Црковѣ Свѣто Никола Наврежного-
до Свѣто Спса и дрѣгой кз Домъ Нежтика Пѣрхома,
передѣ засе шъ дѣпра рѣчки лежачій.

Плაცъ Легованнй шъ Анни Законницѣ Михайловского
Дѣклетого Монашѣра вышшого Авкіановой Алѣксандричкого-
Цермидрокой Кіевской Сока; 1650: и Записанный в
Латвшъ Кіевскомъ ех Певанѣхъ мѣжахъ и Границахъ леж-
ачій, зъ Единои Сторонѣ тре оулицѣ шъ Плაცѣ негди Пѣл-
Петра Авцкокича; и зъ Дрѣгой Сторонѣ тре оулицѣ шъ Пл-
цѣ негдѣсь Козорѣзкого; зъ тѣлѣ Плაცѣ Богдана Попѣхи-
ча; а корѣтами тре пѣвожѣ оулицѣ, котора шъ Авцкокича.

Плაცѣ:

Плაცъ збудникми Легоканинъ Сохъ 1691: шъ священни
ка Флореского Манахла дѣ Иноцескомъ тинъ въ ншомъ
Монастирѣ постриженнаго Миссала, на вѣлицѣ Флороко:
протнѣз Монахѣ Флореского на Которомъ ннѣ 1736:
Годѣ Майрша Держантоха кѣпила Строенне Оумажитиуи вѣдо
ви и кѣвала з Монастира Концесъ, и кѣвннго Платѣжъ
Золотыхъ три двѣати.

Сѣножатѣ на шъ болонго Мѣскомъ за Подоломъ ко
Манастирѣ Межигорскомъ, за Почайного крнгого Сокомъ.
бодннмъ и бѣрцями естественна Ограниченна, мѣдъ:
Сѣножатми къ Востокѣ Дѣхокского, къ Полудню Жданю:
кого ннѣ Михайла Александровича Кіевского Бурмистра;
къ Западу Монахѣ Курнловского, черѣзъ рѣкъ и Лугъ:
оу которнхъ Конци копещъ стародахннй, на Полуднощъ рѣ:
когожъ и Лугами и дѣвомъ старосѣтцкнмъ, нн Долинцѣ
стойчнмъ, Легоканина со землалми и нннми з Монахѣ
шъ Паней Скатерннѣ Богданюкѣи Власткѣскѣи Сомкоки:
чокой Вонтокой Кіевскѣи Записана въ кнннѣ Ратвша:
Пернлсласкѣи

нахнскѣи Стерцкохщнн и менѣмал. Которѣи Интрос
мѣссѣа з кнннѣ Ратвша Кіевскѣи Записана Сохъ Хрѣд 1661:

Сетсѣрѣа.

6

Септєбрѣ 11 8.

Потородомъ закоротами Лвожскимъ, Пола и Нисѣи Запро-
вѣтити въ Валомъ, Даниїе шъ Корола Польского Жигмонта Сохъ
1522: Мѣца Августѣ и дня Индикта, 2: и купленіе таже
Защитати копцъ Грошеи оу Андрѣя Богдановича: почтєжен-
ны шъ Корола Стефана и отграниченны шъ оубо тими зна-
ками: Почаши шъ самато Валъ прохитого Кудракцемъ до
линого оубрѣхъ до Кладовища, и за Кладовища Жидовскіе
до Кершинны Кудракца, а шъ Кершинны Кудраца пола копцѣкъ
перѣдорѣвъ къ Гавковѣго долини. Того долиного въ Лихедѣ^ши
ше Бродъ кощѣвского, Лихедѣго нани мимо Брѣ кощѣвскіи
до долини Софѣвскіи [Вагнѣвскіи]. Шъ Лихеди котора-
идѣтъ того долиного, до самато Валъ прѣчи Вилязки межѣ
коротами Золотими и Лѣвскими, а до того зноу Мѣтца:
Валъ, шъ оубо загаласа Граница. Земля сіа, зъ Граниго къ
Грамотѣ **ПЕТРА ЦРЯ** и перѣлато **ИМПЕРТОРА** въ
вєдєннаѣ Сохѣ, 1700: Априлѣ: 1. 8.

Земля Борщовскіа зъ Селищемъ шъ Кнѣзѣ Михаилѣ сто
Полка Црѣки Создателя наданнаѣ и вєгда пото наданіи
владѣмаѣ таже 1578: Мѣца Гдѣи шъ Корола Стефана:
Прѣкленіеѣго Гѣола, 25: и Владислава мѣца Гдѣи, 16:
Ноемберѣ:

Носила, 26: Ограничила и утверждена; а шраниче
ни шноа такооа поалаши: [Преде шнатиа Зондохъ ш
самой Ливии, Бродъ Кошкеского дорога до тѣснѣхъ оулицъ
ш тѣснѣхъ оулицъ до Грѣши Володимировой. ш Грѣши
Володимировой старого дорога к Лоуамъ Жиланскимъ
ѣ Лѣа. ш Лоуа на Курганъ Жиланскій. ш Курганъ к
Борцовскѣхъ рѣцѣ: [котораа грѣшиного вѣше копцѣхъ Петер
скихъ, которѣ на шнатоу Софѣйской Земли Поропани:]
Борцовского на шнатоу Селища Борцовки Михайловской
ѣ Грѣскаъ Михайловскаго ѣ Лѣагинѣ. ш Лѣагинѣ доли
ного до Вѣрка протѣкъ Кургана на Землѣ Михайловской
на Дорогоу Борцовского ѣ Праго. ш Вѣрка Дорожкаго до
Дороги Борцовской. Дорогоу Борцовского оу рѣхъ Лѣагинѣ
до Гати. ш Гати: [Преде шнатиа Зондохъ на низъ
Лѣагинѣ до Бродъ Кошкеского] (нитѣ) оу рѣхъ оудолн
на Гати, ш Гати, ш Гати, ш Гати, ш Гати, ш Гати, ш Гати, ш Гати,
к тѣснѣмъ пакѣ оулицамъ. Прихилегия Королевскія
на сѣго Зѣмлаго ѣ ЦРЯ ІМПЕРАТОРА перката ѣ
Грамотѣ ѣ кедѣннѣ Лѣа Хѣа, 1700: Априля: 1. ѣ

Города, Селища куплена оу Козана Стефановита
Джаланскаго. За Платъ десѣть копѣ Трошей Семеновъ Меде
шкѣиномъ

шкобичомъ Мещаниномъ Кіевскимъ, а потомъ въ того же на
дана Монастырскѣ Михайловскомъ Тестаментомъ, записан
на изъ Латвѣшъ Кіевкомъ 1563: Мѣца Априля: 9: 8
Потверженна въ Королѣи Польскихъ, Жигмунта Третього Стефа
на и Владислава, и въ Граниченна такъ: Почаши кѣше Села
Гатного въ Дороги великой Бѣлоцерковской нани рѣкиго шк
нобкого въ рѣкѣ Горюкѣ. Въ Горюкѣ въ долину гавокуго про
звѣсмаго Тѣроку. Того долиного Жигомъ до Дороги Запол
ской, Дорогого Лѣж до кети рѣки. Ветого нани до рѣки
Горюкѣ. Горюкою посполви Ветого изъ шешегося въ кѣшъ за Грѣ:
ла Михайловского до Бродъ Старого на рѣкѣ оуѣнхостѣ: въ
оуѣнхостѣ Дорогого Бѣлоцерковского до Кіева погериушиса въ
ноку до Ширноски. Тако Грамотого Црѣя Петра Императора
першого, 1700: Априля: 1: потвержено.

На Грѣхѣ Вѣтской мито Потверженное: еше въ Володимирѣ
Мономаха Кнѣзъ Кіевского поухоленное домъ Рожинюкскихъ
Братѣи въ Копецкихъ всѣки лгодѣи, а въ Рожинюкскихъ надѣное:
Монастырѣ Михайловскомъ, потомъ Декретомъ Трибуналъ Голо
ного Любелского потверженное изъ 1662: Мѣца Іюна, 22: 8
и въ Грамотѣ Великого Црѣя и першого Императора Петра
Алѣксѣевича: 1700: изъ Водѣное.

Кіевскѣ

8

Лисецкѣ, потверженна ѿ Королеи Польскиѣ Житмонда, Сте-
фана и Владислава и ѿграниченна, въ Лѣтѣ: 1563: Мѣсяцъ:
Августъ ѿ Грѣка и ѿ манаи Михайловскаго на Грѣцѣ Ли-
вѣи рѣчки Марианскогѣ въ бѣгу до Старой Грѣцки, ѿ Грѣц-
ки до сѣвѣнцѣхъ Попокомъ и колодежищомъ долиногѣ доки
точки, гдѣ сходатся точирѣхъ Земель Границъ; Петерской Троиц-
кой Багряневской Свѣто Михайла Бѣдѣицкаго Монастыря;
а подрубной Стороны Земель Шриновскаѣ Дикитъ Тора Свѣто
Михайла Золотовердаго. ѿ тихъ Границъ долиногѣ ѡбѣрѣхъ
Жикца Криницъ Авкаца, Авкарцемъ ѡбѣрѣхъ ѡзера Авкар-
ецкаго. ѿ ѡзера ѣ переказъ ѣ долиногѣ Переказъ ѣ Днѣпръ про-
сто. Днѣпрѣмъ ѡбѣрѣхъ до Лиседи. Лисецко до Манаи Ми-
хайловскаго Золотовердаго и до чѣхъ.

Село въ Вѣрокшина наданна ѡнтерсѣломъ сѣлскои
Пѣматѣ Ктитора ишего Гетмана Богдана Хмелицкаго, въ
Лѣтѣ: 1654: Мѣсяцъ 22: Днѣ, и ѿграниченна чѣри Пѣна
Полковника Киевскаго Василія Дворецкаго, въ Лѣтѣ: 1653:
Почаеши ѿ рѣчки Сѣвѣнки наконѣцъ Попокои Стножѣти
подле Троицкини до ѡзера що на Торторѣсто. ѿ ѡзер-
ца долиногѣ къ Старомъ кладѣвищѣ, ѣ правѣ Грѣцѣхъ въ
Вѣрокшии, ѣ Лѣтѣ Троицкии идѣчи ко Городищѣ прѣнемѣ:
подле:

поле Борка, где Замотокъ и дворъ былъ Кнѣзъ Семѣя Олѣговича.
А въ Городища тамже поле Боркъ на поле Прѣдѣцъ: прѣдѣцъ до
троухъ Квѣтановъ, на концѣ крикой наикъ мимо сѣлице до рѣчки Оу-
гноръ, вугноромъ вторъ идѣти въ Праго Грѣнцъ Кнѣворскій Берегоки
ца, а къ Троецкѣи до Болота Квѣтогока, чере Квѣтого поле кри-
кого двѣ наперѣсѣ до Сторожовихъ Горъ, где сосна Знаена Бре-
стѣми; въ Сторожовихъ Горъ долиногъ чере Озеро Кокпичъ до
Болота Сѣлокки, и до торной воды, въ торной водѣ долиногъ до
Шлаухъ Басанского, тимъ Шлаухомъ Басанскимъ идѣти ко Кие-
въ въ праго Грѣнцъ Битворскій, а къ Лѣко Николскій, ажъ до
Шлаухъ и двѣтого З Броваровъ до Битворщини: тимъ Шла-
ухомъ покернѣшисѣ до Битворщини въ праго Грѣнцъ Кнѣворскій
а къ Лѣко Боскрѣнскій, мимо криницѣ, ажъ до пѣщанихъ Горъ.
Тѣми пѣщаними Горами до Болота Кортоки. Кортокого до
Сѣвѣжѣ рогачѣ тѣкѣтого З Озера Мокрицкого: Тѣмъ Сѣвѣжѣ
вгнилѣшѣ рѣкѣ. Гнилѣшого въ горъ мимо Кнѣворщини и
пѣки до рѣчки Сѣдѣки.

Лѣтъ Кораваища на низѣ Днѣпра, присѣмомъ же Днѣ-
прѣ надѣи въ Королѣ Александрѣ и потѣрженіи въ Королѣ
Житмондѣ, рокѣ 1570: Стефанѣ рокѣ 1678: и Владисла-
ва въ рокѣ 1646: съ стножѣтми, и зѣлемъ двѣкоимъ, и
Озерами:

Озерами, и именно Такъломъ беленскимъ ерхокиного, полвѣ-
кимъ, Акединомъ, Хришатиомъ, потополни, Ситникокатимъ Зрѣ-
кого Звѣатимъ, Иржакцемъ, иъ иинимъ поймами, и Локлами рѣени-
ми. А шного шстрока по оуживаню: [которое бѣперешкодн-
шнадана до 1734 го: Годъ было:] ктисстомъ такокое штра-
ниченіе: ш полвощи Старикъ Анѣпрока шного, ш Старика к То-
рѣ к Звѣатц, Которій скончи шного Анѣпрока, ш Запада ржак-
цемъ рѣткого: [котора к Звѣата:] аъж к коуинъ шзеро, ш
полвдня, съ Коуина по по Петерскимъ Боромъ к беленское О-
зеро, тимже ржакцемъ, где ржакецъ пересидаетъ, понеже вода
съ Коуина ново пророкила к Такълѣ шзеро, а съ Такъла к бел-
ское: [преде в толодній рокъ, Михаиловскій рѣкака съ Такъла
к Коуинъ прокопакъ бѣлаз рокъ, для скѣжой води, где котци
бѣвало станокитъ, которій рокъ вода ророкила съ Коуина терѣ
Такъла к беленское пошла:] ш востока к Днѣпра свхнмъ
рѣищемъ к Домахи, ш тѣдъ съ беленское.

Шстрокъ нахланиі Михайловщина протикъ Кіека Подо-
ла, шзера и сѣножати на Чорторіею рѣкого наданіе ш Кнѣз-
шстроужкого воеводи Кіекаго Константина Константиновича
1560: рокъ Мѣца Генеря 12: & Потверженій ш Королѣи
Жигмонта, Стефана и Владислава: шграниченіе шго вѣдши
ш Польш:

4
ѿ Пола Федороваго названото Монашеского, на рѣчкѣ Садъ-
кого, Торторіево мѣсто жолтїе воды къ ѿстрокужъ Михайловско-
Столицѣ Торторіево идѣти къ низу мѣсто ѿстрокужъ Кодакъ до
Бодохокого Перекалъ: ѿ Бодохокого перекалъ повернувши къ лѣво
къ рѣчкѣ Гнильшѣ до ѿзера Небоножъ, належатого до тогожъ
ѿстрова Михайловскаго, полъ того ѿзера Гнильшого идѣти
къ горѣ къ лѣво Михайловскій ѿстрокъ, а къ правѣ ѿстрокужъ Торо-
дскій Богарскій. Далѣи Гнильшого идѣти къ горѣ мѣсто ѿзеро
Михайловское Зѣкотное, и рѣчка, мѣсто село Бѣгровщинъ:
къ рѣчкѣ Садънкѣ ѿплатъ къ Федоровомъ Полю и къ Торторіево,
къ томъ же ѿстрокужъ и четвертое ѿзеро Плоское Михайловское
Знаидеться.

Фѿторъ Ленковскій кѣпленинъ оу Маріи Полоцкозкни Свѣ-
хїи засто Таларей доброй монѣти, къ Сѣвѣ: **Авгъ**: Мѣсто Лѣвѣ
ста. **Б**: **Г**: и записаннїи въ Литвѣ Кіевскомъ къ Ѿграниченїи
такома лежатїи: Погавши ѿ Голоки ѿзера Мокрицкаго до
линого подле Фѿтора Терницѣ Флоровскїихъ къ лѣво Грѣнтѣ
Флоровскїи а къ правѣ Михайловскїи до Фѿтора Свѣчиного
належатъ и того долиного къ рѣчкѣ Меленовскѣ, Меленовскѣ:
къ Гнильшѣ рѣчкѣ Гнильшого къ горѣ до Свѣжѣ рѣчкѣ, Свѣжѣ
къ горѣ до Гершини знѣкъ ѿзера Мокрицкаго.

Нѣко ѿ:

Озерами, именно Таквломъ беленскимъ берхокиного, полвѣ-
кимъ, Лекединомъ, Аршатимъ, потополни, Ситникокатимъ Зрѣ-
кого Звѣлемъ, Иржакцемъ, иъ Иниимъ поймами, и Лобелами рѣни-
ми. А шного ѿ строка по оуживаню: [которое еъ перешкодѣ-
шнадана до 1734 го: Годъ было:] ктѣнѣстомъ такокое ѿгра-
ниченіе: ѿ полвощи Старикъ Антпрока шного, ѿ Старика к То-
рѣ к Звѣльцъ, Которій скончи шного Антпрокою, ѿ Запада ржак-
цемъ рѣкого: [котораа з Звѣла:] а жъ к коунизъ ѿзеро, ѿ
полвднѣ, съ Коуина по по Петерскимъ боромъ к беленское О-
зеро, тимже ржакцемъ, где ржакецъ пересихаетъ, понеже вода
съ Коуина ноко пророкила к Таквль ѿзеро, а съ Таквля к бел-
ское: [преде к толоднѣи рокъ, Михайловскіи рѣкалка съ Таквля
к Коуинъ прокопаль былъ рокъ, для съѣжой бодѣ, где котци
быкало станокитъ, которій рокъ вода ророкила съ Коуина теръ
Таквль к беленское пошла:] ѿ востока з Днепра свхѣимъ
рѣищемъ к Домахи, ѿ тѣдъ к беленское.

Ѿ строка названій Михайловщина протикъ Кіека Подо-
ль ѿзера и съножати на Горторіево рѣкого наданіе ѿ Кнзѣ
Ѿстроужкого Воскоди Кіекаского Константина Константиновича
1560: рокъ Мѣца Генвара 12: ѿ. Потверженіи ѿ Королѣи
Житмонта, Стефана и Владислава: Ѿграниченіе ѿго вѣдши
ѿ Поля:

4
ѿ Пола Федороваго названото Монашрскога, на рѣчкѣмъ Садѣ-
кого, Торторіега мимо жолтїе боды къ ѿстрогѣмъ Михайловско-
Столицѣ Торторіега идѣти къ низу мимо ѿстрогъ Кодакъ до
Бодохокого Перекалѣ: ѿ Бодохокого перекалѣ повернувши къ лѣво
къ рѣчкѣ Гнильшѣ до ѿзера Небоножѣ, належаго до тогожѣ
ѿстрога Михайловскаго, полѣ того ѿзера Гнильшого идѣти
къ горѣ къ лѣво Михайловскій ѿстрогъ, а къ правѣ ѿстрогъ Торо-
дскій Богарскій. Далѣи Гнильшого идѣти къ горѣ мимо ѿзеро
Михайловское Зѣлѣное, и рѣчка, мимо село Вѣгѣрокшино:
къ рѣчкѣ Садѣнкѣ ѿплатъ къ Федоровомъ Полю и къ Торторіега,
къ томъжѣ ѿстрогѣ и четвертоѣ ѿзеро Плоское Михайловское
Знаидѣтся.

Фѿторъ Ленковскій кѣплннїи оу Марїи Полоцкозкнїи Свѣ-
хїи засто Талларей дочрои монїчи, къ Сѣвѣ: 1693: Мѣсяцѣ Августѣ
ста. 5: 8. и Записаннїи въ Сѣвѣшѣ Кіевскомъ къ ѿграниченїи
такомъ лежагїи: Потѣвши ѿ Голоки ѿзера Мокрицкаго до
линого подле Фѿтора Терницѣ Флорокскїхъ къ лѣво Грѣнтѣ
Флорокскїи лѣправо Михайловскїи до Фѿтора Свѣчиного
належагїи и того долиного къ рѣчкѣ Меленовскѣ, Меленовскїи
къ Гнильшѣ рѣчкѣ Гнильшого къ горѣ до Свѣжѣя рѣчка, Свѣжѣ
къ горѣ дочершннїи знѣоѣ ѿзера Мокрицкаго.

Нѣко ѿ:

10

Ноко шъ Іоанна Гетмана Мауэпи Стефановича дѣдъ Сели-
ща пѣстїе Криковщина и Даниловка ншїмъ Монастырскїи
Миуайловскїмъ Золотокурхо Кїевскїмъ прилетліе Грѣнтамъ:
наданїе Сохъ: 1699: Авгста: 22: ꙗко ꙗко Гетмански
оуиѣкерсало мѣ:

Криковщина ꙗ такоомъ шъ границнїи Здаѣна востле:
полаши шъ кринищѣ днѣпрца доротога Гатенского до доли-
ни Жвѣракищѣ, и до доторого дѣла прижвѣракищѣжъ. Жвѣраки-
щѣго ꙗ рѣкѣ Гатенкѣ Гатенкого нани до Грѣклѣ Шархѣского.
шъ Грѣклѣ Шархѣского ꙗ горѣ рѣкѣ Крїковскою до дороги,
котора и дѣтъ чере Село Криковщинѣ: штого доротога ми-
мо Грѣбокъ Лѣсокъ ꙗ праго на Криковскомъ Полѣ, а ꙗ ꙗко
поле копцѣхъ на Шархѣской Землѣ до Кершинїи Тѣрогой
долини до Кїека покернѣшїса Богарского доротога мимо
самѣго вершинѣ Криковски. Тамже поле копцѣхъ ꙗ праго
на Землѣ Криковской сїпанихъ, просто поѣтоже доротога
ѣтъ до днѣпрца. днѣпрцемъ ꙗ горѣ до дороти зноѣ Гатѣ-
ской, по шкодѣ Семѣна Степанїнка житѣла Печерского:
кѣ 1751: Годѣ шъ Боднѣшаго.

А Даниловка ꙗ такѣ

19

А Даниловка з такими Шраниченіемъ: Поляшии шъ
Грѣлатъ кожуховской на рѣцѣ Бокрицѣ, тогожъ Бокрицею
ѣ горѣ ажъ до Верховини ѣ прѣко Даниловское, а ѣ Лѣко Ко
жуховское. шъ Верховини Бокрици Луговиного Долиною
мимо Лѣсокъ Баторинъ Даниловскій тогожъ Долиною
мимо Поле Солтановское, ажъ до Озера, з Которого ки
ходитъ рѣка названа Лѣста, котора рѣка граничитъ
до Стѣгнї: ѣ прѣко Солтановское до Даниловки належатъ
а ѣ Лѣко Басилковское. Шрѣтки Лѣсти Стѣгнуго ѣ горѣ
до Шлахѣ з Мотокиловки идѣлого до Даниловки оубѣ:
Тимъ Шлахомъ идѣти до Даниловки ѣ прѣко Солтан
овскіе Поля до Даниловки належатъ, а ѣ Лѣко Плисецкое:
Тимъ же Шлахомъ ажъ до Лѣскѣ названого Крѣтацка
Даниловского, шъ того Крѣтацка Шлахомъ до Княжитъ:
ѣ прѣко Даниловское, а ѣ Лѣко Плисецкое ажъ до Долини
названой Гнилободѣ, шъ Гнилободѣ ѣ горѣ до Носовскѣ
до рѣки Кладовой, гдѣ Лѣден Мертвѣцъ погрѣканъ шъ
Кладови до Лисовки, шъ Лисовки боромъ до Плисецкой
Границѣ до Долини. шъ Плисецкой Границѣ и до Спе
ниа, Спеиизъ на нѣ до Княжитъ, мимо Княжитъ Спеи
до мѣста того, гдѣ ѣ падатъ Бокрица, ешъ Спеиъ. Бокри
цею ѣ горѣ к Грѣлатъ и Митницѣ: шъ Грѣлатъ тогожъ Бокри
цею ѣ горѣ ажъ до Сѣлиска заборга ѣ прѣко Даниловское, а
ѣ Лѣко Бѣлгородское. Тогажъ дѣлен Бокрицею ажъ до

Села Дл.

Села Даниловки и грѣбѣ Даниловской, ѿ грѣбѣ Данило-
ской до грѣбѣ Знобѣ Кожуховской.

Село Бодакѣ къ Полкѣ Лубенскому предѣ Смерти Теста-
ментомъ ѿ Пней Маріи Василіекни Григорѣвни Тамалѣево
Легоканое, 1716: Августа 17: ѿ Стефаномъ Мази-
мокичомъ съ Войскою Генералной Канцеларіи Дептата
Гокѣ 1717: ѿ Ведное, Оункерсаломъ Памати Блаженній
Петриани Іоанни Скоропидского и Тримотою Мостахуніа
Памати, **ПЕТРА ЦРЯ И ІМПЕРАТОРА** перскаго 1716:
Гокѣ Февралю 17: Оункерскаго, соскѣми тѣтлании Агодмъ.
Сдѣхъ Крѣпосточарнии ваведомъ купиннии Пномъ Іоанномъ
Тамалѣемъ змиски; При которомъ и Лѣозъ пана Свлого Рѣкого
и Двѣникъ за Селомъ, Они же Тамалѣемъ дарованіи.

Ведкалока въ Татаръ Тогоже Пней Тамалѣичного Легоднїи,
З Тамнии Поллмїи Падатнии и Сѣноколми; ѿ такому ѿ
предѣланїи къ тѣкомъ Посесорка имѣла; и кѣгонъ на Стѣто-
къ по имѣнїи преднемъ и держанїи.

Село:

21

4

Село Хролтъ съз Подлинни пахатни и неплахатни въ
Телокѣки Декадѣтъ Пяти; Которіе полѣши въ Икѣна Ле
бѣда, ажъ до Мази́ма Крицѣл: гдѣ гранична оуличка оу
тинена мешкати, а поелѣно имъ на Пѣсковскомъ, Пнѣ Икѣ
на полѣ пахати и сѣно касити.

Дворъ Архлѣкскій, со сѣтъмъ въ коло что въ сѣлѣмъ въ
Киннищѣ, въ Пѣсковскомъ, то въ Пнѣ Икѣна Сагого. А
до Сѣлѣ рѣки, при которомъ Архлѣкскій Сѣнскощина;
А третій Архлѣкскій Сѣнскощина, должниовъ къ Сѣлѣ въ Лнѣ
на Полѣ пѣсковскомъ Пнѣ Гамалѣеръ Икѣномъ дѣлнн.

Грѣла на Сѣлѣ Хрѣска, на которой клѣтокъ двѣ Мѣлъ
нихъ, а въ нихъ Коль шесть амикъ, а три Стѣнннѣ, а Сѣрѣ
динѣ стогаѣе, Архлѣкскій Сѣнскощина къ Дворѣ на лежащннѣ.

Архлѣкскій:

Лѣтъ Грекалннн ѡсобенно дла таченнн Греклѣ ѡдомъ
Стефана Маѣмокича ѡпредѣленнн; с Которого дла сѣн
ѡсобеннн потрекъ дѣрева рѣбать, нѣкто недолженъ.

Греклѣ Хрѣлеской тастей трн, Пѣданнѣ Монастырскнѣ
Крѣмени оуручного должны татчнн.

Селѣ Крѣлескнѣ и Боденкнѣ на даннѣ Ктнторомъ Знамѣ
нн ншсѣ ѡбнтелнн: [до Стннн покойн] Гетманомъ Гоан
номъ Скоропѣскнмъ; Егѡжъ Оунжеселомъ оутверденнѣ:
1712: Годъ Юннн 27: и Грамотого Дрѣченного Петра
Црѣя и Императорѣ Перкатѣ.

Земля ѡннѣ Селѣ Етннжѣ Межахъ Е Которнхъ
За Владѣлецъ преждннхъ; и Задержанн Тогожъ Гетманѣ
дѣржано, и Ннѣ соднржнтся.

Пѣтрѣ

Лѣтъ :

23

Лѣсъ проуклаемий Малій Кормѣлъ, к Крехлѣвѣ належитъ.

Кормѣлъ Великій иль Старій проуклаемий по тымъ же -
Крехлѣскомъ кѣпленіи за Сотъ Семъ Золотихъ оу Пирѣцко
Сотника Нѣжинского Полкокого Соу: 1714: Мѣа 15:
Которого Болото междѣ старимъ и малимъ Кормѣломъ
сѣще ѡколо ѡхрѣдитъ.

Цркѣ въ Старомъ Городицѣ ѡстрѣ Сохорѣ Архітра-
тита и Писацѣ іакѣ мѡудѣ быти Цркѣнне кѣ дани
Преѡсвѣщеннымъ Іоанномъ Крѣкоцкимъ Киевскимъ
Митрополитомъ до Монастра Золотехрѣтого Киевского
за прошеніемъ Гѣмена кѣшлато Михайлоцкого Іоанн-
кѣ послѣде Архімандрити Петѣрского: и ѡунѣвсалою
Іоанна Скоропадского Гетмана по Митрополити чо-
прошенію сткерженна: Соу 1715: Ноебрѣа: 19 8.

Дхѡрѣ с Пд:

Дворъ Палцѣвъ Поповскій Прокопѣвскій Тайскомъ
Басиліа Полковникъ шчоюкоманномъ въ Златѣ, а въ
Тайского въ Монастырѣ ва по Палцѣвъ Золотѣхъ кѣплениі.
17 Мѣсяца Септѣбрѣ 24. 9. Благѣ Положеніи и двѣи въ
Дворѣ въ право Дворъ Стѣпѣн Стефанѣ, а въ мѣсто Дворъ Плана
Щербанинѣ жилихъ на Бодѣи Бородами и двѣи хъ.
и въ мѣсто Дворъ О и Бородами и двѣи хъ.
и въ мѣсто Дворъ О и Бородами и двѣи хъ.

Дворъ Дрѣвній съ Палцѣвъ оутогохъ и кѣплѣжъ тамъ же
кѣплениі съ Тромѣ шчотородами и Виницега, междѣ по мѣстѣ
ками; въ одной Сторони Петромъ Пѣкѣномъ, въ Дрѣвній
Семеновъ Пѣшкарѣнкомъ, въ Дворѣ томъ Пастокѣнкѣ
Полѣ Парѣрномъ междѣ въ Хѣторѣ Волосѣтокѣ. Встѣ сѣи
Поповскіе Грѣвѣи кѣплениі оу Тайского Басиліа За Золотѣи
полѣ Палцѣвъ, и оу мѣстѣ Керѣломъ въ шѣзъ Гечѣнного Гечма
на Стѣрѣженіи.

**Дворѣ съ Палцѣвами Кѣплениі Старѣго
оу Стрѣицки Жителии таже въ Старѣ Мѣстищѣ.**

Палцѣ съ Хѣтого Дворѣ и шчотородо кѣплениі оу Стрѣицки Карповѣла
Палцѣ съ Хѣтого съ Дворѣмъ, шчотородѣ, и оу Колицѣ дѣтѣ:
оу шчодникѣ оу Панаѣсенка.

Палцѣ:

25

Плацъ с Дюма Хлатми и Дюромъ оу Федора Бородакика.
Плацъ с Хлатого и Дюромъ и Никка оу Иканихи Редкой.
Плацъ с Хлатого и Дюромъ и Огородъ оу Михайла Грехтенка.
Плацъ с Хлатого и Дюромъ и Огородъ оу Ивана Кононенка.
Плацъ с Хлатого и Дюромъ и Огородъ оу Квуми Редкека.
Плацъ с Хлатого и Дюро и Огородъ оу Мазила Екиминенка.
Плацъ с Хлатого и Дюро и Огоро: оу Стефана Ствти.
Плацъ с Хлатого и Дюромъ и Огородомъ оу
 Ивана церканенка.

Взго в ствпное сз стнохитроу Поле Именъ мое
 Войнилохщина, а к Городъ Старомъ Остръ Дюроз с Плато
 на Гортъ стоголи Именъ Попа Прокопиа к Монастирз кбпленое.

Дюроз сз Патацомъ и дкч части Пола прохилемое Во
 латское оу Войничеккой и Сна ей Федора Войнига какож
 на Монастирз кбпленое. Какое же Именъ оу Иверсломъ
 Блженна Памати Исванна Скоропадского Гетманя Тра
 мотого Говдарткенного Подверже ногрда воти дз шал
 О и дорд О, аморд д з воти д з шал
 О и дорд О, аморд д з воти д з шал

Всѣ имѣніи Мошайское изъ Сѣстрѣ и мѣстоу бывша Старшіе
Тирлягншата Ігѣмена Іоаннкіа Ситогокиа присоврѣ-
тънаое кромя и ннхъ ко Многнхъ Мѣстѣхъ Его Попеченіемъ
Имѣніи промышленнхъ

СЕЛА

Монастыря Золотоуерного Михаиловско Кіевского,
Которіе за Сѣводомъ Івекѣ Полжкамъ ѿ Малія
Россиі ѿ Ишли за Івекѣхъ ко Владкннѣ Пойскове.

1713. Года

Село Пвстое Именемъ Селивонощина по Чорноу Клемѣ на
Вѣдѣхъ ѿ Толетомъ Мѣст на даное ѿ Андреа Немековнѣ
Кіевского Восходн на Монастырь за Макаріа Ігѣмена со
всѣмъ какъ се ѿсоее маеть Анандна Восходское по Ткер-
жѣтсѣ Прикнлѣннми Королеи перхато Жнмонта Індик-
тіона: 4: Фехрала: 23: Второго Жнмонта, въ
1570мъ. Года. 4. 8.

Гамъ:

27

5
Село Бородинка, Нова Грека, Затайци дана Полчѣт за При-
петѣю Мосни и Красноселіе, Пожалованіе Грамотого Великаго
Государя Алѣкса Михайловича в Лѣто Миробытіа: 7168.
Декабрѣ 31. ѿ Гвменѣ Феодосіа Софоніича: в Монастирь
Которіе преде Монастиря держалъ Вигокскій, Гетманъ Мало-
россійскій зменикъ свѣіе шляхетскіе.

7168
3508
1660

Село Книжичи за Спеніемъ въ Полкѣ Бѣлоцерковскомъ на
даное Оунѣверсаломъ вѣіно Паматного Гетмана Ісѣанна Ско-
ропадского на Скитокъ Липпацкій: 1709: Годъ Септѣбрѣ 20:
за Прошніемъ Захаріи Гвмена Михайловского Еппа Пере-
гласского.

Село Блиставица в Полкѣ Бѣлоцерковскомъ Лего-
ванное в Монастирь Тестаментомъ ѿ Пней Екатерины:
Сомковичовой Богдановой Влоцковской Войтвое Кіевско
за Гвменства Атеодосіа Софоніича, а Оунѣверсало
Припаматного Ктитора Гетмана Скоропадского Потвер-
деное =

24

x

16

**Млинні Монастирскіє Купленіє
или наданніє или зъ монастиря положеніє
икакѣ въ Монахѣ, якогора Мелника**

Млинъ по Переяславѣмъ Городомъ на рецѣ Трѣкешѣ
на Трѣбѣ при пѣвощахъ Селцѣ За Витицкихъ Пнв Дѣ-
митрашкѣ Райтѣ, монѣти доброй Золотихъ Чисащи,
вѣчно Монастирь ншемъ. Етѣмъ жъ Записомъ за Гоме-
на Голокчица Лѣта Го Соуѣ Ноємрѣа 20. въ днѣи,
Гетманскимъ Оунѣверсалѣи и Грамотою Црѣи Велика
го Петра и Императора потвержденнѣи, а въ немъ Колѣ дѣѣ
милѣа, Слѣпноє трѣтоє и Фолѣши и Мелникѣ роумѣрѣ-
мѣрка Десятѣа.

Млинъ по Городищемъ Старимъ Сѣстромъ на Трѣбѣ,
на Сѣстрѣ рецѣ Покѣиного, Деидора Волского Бѣжского
Кіевского Полковника, предѣ Смерти въ Монастирь Теста-
ментомъ Летоуаннѣи: 1712 Соуѣ; а потверженъ Тестамѣ-
нтъ Оунѣверсаломъ Достоянопамятного Гетмана Скоро-
падского въ Сѣбоуѣ по Кіевомъ: 1713: Соуѣ Априла:
27: и въ немъ члѣсти Войсковѣа, Прѣжде Монастирь даннѣа
тѣмъ же Оунѣверсаломъ оутверждаетса; а въ то-
Млинѣ Колѣсъ милѣа дѣѣ Мѣротникѣ Мѣроткѣ Десятѣа.

31

Млинь на Тойже Грѣлатѣ Оубоиничекой Акѣт
лини, и Сна Еи Феодора Воинича За Золотихъ Тислицъ
1713 Годѣ кѣплении; Егш Кѣплаа къ Книгахъ Сатѣш
нихъ Кіевскихъ Записаннаа 1715 го Года Априла:
27. ѿ Оунтѣрсаломъ Гетманокъ Мазепи: 1688: Года
Гандарига: 17: въ Ватѣринѣ, и Іоанна Скоропадского
1715: Авгвста 12: въ Оубоуѣ по Кіевомъ Потѣрѣден
ни; Части Воискоа Оубоихъ Оунтѣрсаломъ Монодрѣхъ
оутѣрждаетьса; Колеса мѣчнихъ дѣт, Стѣпное Тре
тое, Мѣрѣна Мѣроуника Десѣтаа.

Клѣтка Стѣпная на Тойже между Млинами Монодрѣ
скими Грѣлатѣ, Стѣпи Пшонніе и Фолгши гней построени.

Млини на Грѣлатѣ Гѣки Сѣли въ Селѣ Монодрѣско
Фролауѣ Полкѣ Мѣвѣнскомъ въ Сентитской Соитѣ:
Легѣцїе достопамятной Ктиторки Марїи Григорїекой
Гамалѣинои при иныхъ Именїахъ Монодрѣ наданї
1716: Года Авгвста 17. а Легѣцїа Оунтѣрсаломъ
Гетмана Скоропадского въ Гвсанокѣ, 1713: Года Окто
бра 15: Грамотого Петра Великого 1716: Года Феврѣ
арїа 4. ѿ Потѣрѣденна къ нихъ мѣчнихъ Каменей
шѣсти, и Стѣпнихъ при
На мѣроуника 3 Гомѣрѣ Мѣроука Десѣтаа.

Млинъ Беснакъ на рѣцѣ Вѣдрицѣ по Бодѣнкѣмъ
 Селомъ Монастырскимъ, со прѣимъ Имѣніемъ кѣп-
 леннѣи оу Гдѣмѣнѣи Флоровскѣи з Сестрами Матдѣ-
 линѣи Рокѣ 1712: Септѣкрѣа 29: Кѣпчал ѣсѣоъ
 Оунѣкерсалѣ Гетмана Скоропадското: 1713: Іанвѣ-
 рѣа 19: ѿ: и къ Грамотѣ великого Петра: 1716:
 Рокѣ Фекрѣарѣа 4: ѿ: дѣнѣхъ. Ынемъ Колеса =
 дѣѣ мѣчнѣе, Стѣпное трѣтоѣ,

Мѣроуникѣ Мѣроука Пѣтѣа

Млинъ Лодѣннѣи на деснѣ по Бодѣнкѣмъ Кошто
 Монастырскимъ построѣннѣи, а Ынемъ Колесо Оѣно.
 Мѣроуникѣ Мѣроука Пѣтѣа

Млинохъ два на деснѣ такоужъ коштомъ Мона-
 стѣрскимъ построѣннѣи при Крехѣеѣхъ, а Ынемъ Ко-
 леса мѣчнѣе дѣѣ, Стѣпное трѣтоѣ, Мѣроука Пѣтѣа
 на Мѣроуникѣ.

Млинъ Беснакъ на Грѣкѣѣ зѣ Крехѣеѣомъ, на рѣ-
 цѣ Грѣкѣа и строѣннѣе Монастырское, Колесо тѣи Млиѣа
 ѣдно:

Ѳдно Мѣротка Мѣротникови Пѣтѣа.

Млинъ ѳ Борѣ Монаѣрскомъ Бѣктѣровскомъ съ
Сѡзера Кокпитского Водого рѡблѣиѣ а ѳнемъ Колѣ
со Ѳдно Мѣчное, Мѣротка на Мѣротника.

Млинъ ѳ Селѣ Бѣктѣровщинѣ на Грѣбѣцѣ по
Дворомъ, все кромѣ Грѣбѣ строѣнїе Мѣлнїтоѣ, съ него
на Монаѣръ Мѣротокъ а Мѣлнїкѣ.

Млинъ на Грѣбѣ Монаѣтїрской на Лїкедѣ спрї
ходѣ на землѣ Петїрской концѣмъ Грѣбѣ все строѣнїе
Монаѣтїрское, ѳнемъ Колѣсъ трї Млїба,
Мѣротниковиѣ Соумѣрѣ Мѣрка Сѣдмѣа.

Млинъ на Грѣбѣ Монаѣтїрской на Грѣцѣ Гѡро
цѣ ѳ Селѣ Гѡрокцѣ строѣнїе Мѣлнїтоѣ, Мѣротка
Соумѣрѣ, Мѣлнїковиѣ Трѣтѣа.

Млинѣ

18
Млинъ на рѣцѣ Ветѣ на Грекаѣ Монастырской Строе-
ніе все Монастырское въ Млинѣ Колеса мѣтніхъ дѣт стѣпно
третое, и Фоліюши. Мѣротникъ Мѣротка Пятая.

Млинъ на рѣцѣ Малютанцѣ на Грекаѣ Монастырской
Строеніе Мелниное, Колеса мѣтніхъ дѣт, Мелникоѣ мѣ-
ротка Третья.

Млинъ на рѣцѣ Бокрицѣ на Грекаѣ Монастырской,
Строеніе прѣде Мелниное, нѣтъ все Монастырское, Инемъ =
Колеса дѣт мѣтніе, Третье стѣпно, Мѣротникоѣ мѣрка =
розмѣръ Пятая.

35

**КНѢЗИ И КЛИКІЕ ГДІИ ЦѢИ МО:
КОСКИЕ СЪБЫТІИ СІИ БЛАГОДѢТЕСКОВАШІЕ.
И ПРОТЧІЕ БЛАГОДѢТЕЛѢ**

ПЕРШИ БЛАГОДѢТЕЛѢ СЪБЫТІИ КНѢЗѢ МИХАИЛѢ СТОПОЛ-
КѢ СІИЗЪ СЪСЛАВА БИВѢТЪ ЯРОСЛАВЪ ПРАВИВѢ ВЛАДИМИРА СТО-
ГО. ЦРКВѢ КАМИННЪЕ, ГДѢ И НІТѢ МЕЖДЪ МІНИИЕСКИМИ ПРѢ-
ДѢЛАМИ ПРЕКЛѢТЕ; СЪСНОБА И КОУДѢИЖЕ. ЛѢТА МИРОКЛІТІА.
6060. БИВѢТЪ БѢТХОСЪБЫТАНО КСЪ МЪСІЕНО НАСАДИ, ЗЕМ-
ЛѢНО И ПРОТЧІИ НІТѢ И МІНИИЕСКИ ОУДОКЛИ. ПВОЖИ КІИМІ МІНИИЦИ
СЪТІА ВАРВАРИ МОЩІА: ГДѢ ЖЕ СЪРДѢСѢТО ЦЕДРЕКНА ВАРВАРА
ЦЕСАРЯ ГРЕКСКАГО УДИИ ОУДОКЛИ ОУДОКЛИ ГДѢ СЪПРѢЖЕ
СЪТІА КИДІА СО СОКОГО АНИ БІНО ДРАЖИШОВ ПРИКЪЗЪ КНѢЗѢ
СЛАВЪ БЛОУСІИТІЕЗ, И ДРѢВЪ, СІИДѢ ПРІШЕДШИ ВЪ ПЕРКІА НА
КІЕВСКОМЪ КИДЖІИИ ЛѢТѢ ДВАДЕСЯТЪ МАЛОУДОТРЕБИ МИРА,
ПЛОУЦЕМЪ И ЕГО БРАТІАМЪ БРАНИ ПРОТІКО ДЖІВШИИМЪ.
СІИ ЛѢТА МИРОКОРЕНІА, 6012. МИТРОПОЛІТА КІЕВСКОГО
БЛЖЕННАГО НИКИФОРА СЪ СІПАМИ СОКОРНѢ ДАВЪ ОДОСІА
БЛЖЕННАГО ПЕЧІРСКОГО КО СЪТІА КНЕСЕТЪ ПОДКІИЖЕ. СІИНО
ЧЕТІРЕМЪ РАДѢ КИДЖІИИ ПДЕХОТЪ ИА ДІІРІИ КОРОЛЕМЪ
ПОЛКОМЪ И ВІНИРСКОМЪ БІА ДЕВЪ ОУПРІВІЦКО ВІГОТІЕНО
ЗДІШНАА СЪСТАКІЕЗ КО БУТМЕРТІІО ПРІСЕЛІА КО ВІШІИЕ
ГРѢДѢ ПРІНЕСЕА ХЪ СОУДАНИВЪ СОКОГО МІДІАМОКЕВЪ
ЦРКОВЪ ПОСЛАДЪШИИТЪ СМЪ ВЪСЕГО СІИЦІИНОГО ЧІНА БО
ЛІАРЪ:

1104

63

лѣтѣхъ и Грѣдѣнскимъ Слезѣмъ и жалѣнію. На Поминаніе егѣ Книгина Свѣрѣга Такоѣа Монастирѣмъ, Црѣкѣамъ и нищимъ Богатѣа рѣдѣде Милостини; ико За Нешѣбитности оудикѣніе бѣше, и предѣ такоѣа и послѣде невоспминаютсѣ. Поухалѣ сего Мѣжа писаніе на камни трѣбнома крѣстѣа до Времени Иѣихъ Хрѣстѣа ѣже

Величїи Црѣ Алексѣи Михайловнѣ Црѣ Московскїи погледѣла Грѣмотого Придѣлѣа. Килѣи Сѣкѣхъ и Королей Пѣлскїхъ дѣиѣ Монастирѣхъ и шѣмѣ вѣ рѣзѣнїхъ Временихъ, Калѣа Грѣмота видана Фѣшѣдѣсіа Софѣонѣиѣ Иѣвменѣ, иже Иеромонѣа Гекрїа Стрѣпѣото Соѣв Мирѣскѣа. Лѣтѣ 10168. Августа 11. ѣзѣ Станѣ по Сѣлѣнѣо.

1652

Сѣлѣнѣа вѣ держѣа Пѣлскої имѣнїа сѣа: Бѣродѣнскѣа Иѣв Грѣвѣа, Зѣтѣнѣа, и вѣ Пѣлскѣа За Припѣтѣ Сѣлѣа Мосѣнїа, и Крѣдѣнїа: Мирѣскѣа. Лѣтѣ 10168. Соѣв Дѣкѣа рїа 11. ѣзѣ За Иѣвменѣа Фѣшѣдѣсіа

1659

Поѣже Црѣ Црѣ Алексѣи Поухалѣла на Монастирѣ Сѣлѣнѣа вѣ держѣа Пѣлскої имѣнїа сѣа: Бѣродѣнскѣа Иѣв Грѣвѣа, Зѣтѣнѣа, и вѣ Пѣлскѣа За Припѣтѣ Сѣлѣа Мосѣнїа, и Крѣдѣнїа: Мирѣскѣа. Лѣтѣ 10168. Соѣв Дѣкѣа рїа 11. ѣзѣ За Иѣвменѣа Фѣшѣдѣсіа

Вѣнїа

89

Облачтний миръ при нѣвѣдѣніи: Грѣши на Тѣрковѣ майо
Благополучно наведе, Агаховѣ на Короля своего Крамола
щихъ смиріи и въ Послѣшаніи покоріи. Зѣмли Персиде
скіа чѣсти великъво Арберостію шискомъ Владичествъ
приложи. Смѣлостію, и Трѣдомъ страны многіа оуди
ви. Великій Прадологвецъ, Жестокъ Криковѣдокъ каз
нителіи, и скривниимъ прощалии. Сѣло Терды ко Грѣ
и Благотестію. Здрѣкѣ нещада. Коинскими Походами Бр
днѣв, оумрѣлѣта Артва: 1728: Црѣко Бѣ О Смерти его
шѣлѣмъ слѣзѣми, и бо жалѣнии ко бѣки бѣста. Прѣде
Смерти Сенатъ ко Благодѣсткѣ Затрѣди, О Шистѣ, чѣтѣ
лѣ: Шѣцъ Шистѣ даде ѣмѣ, и Перкіи начатъ нарицати
са Госвѣдѣствѣ Московскіихъ Императорѣ.

Пѣтръ Гонтішн, Вторій Императоръ Московскій Почте
дѣлѣз бѣт Прѣдніе Грамоти, Прикилетѣ, оушѣкерѣли, и про
чѣга Крѣпості ко кратцѣ; Сохъ Гдѣта: 1729: Марта 31:
Таже послѣдѣвошаго Годѣ на жинѣ Индѣ шѣидѣ, сослѣзѣ
ми и Колѣзунѣо Ксѣл Имперіи. Младѣ сѣи Бѣка, лѣтѣ
Пѣтѣ Надѣсати, но велико разѣмѣнѣ, Хвѣдожества Воинско
го. Ксѣжелѣтѣлѣшн, великіа надѣждѣ Гѣноша
Сѣи Бѣстѣ Перѣгѣ Императорѣ шѣ Снѣ его Алѣтѣ Бѣбѣ,

Слѣзѣ

10.

*

Короли Польские Благочестивыи

Святые наши

Александръ Свѣтъ Кръстьмира Король Польского Четвертійъ
Князь Великий Литовскій, Прошнїемъ Сената Польского съ
Княжества Литовского Помазанъ на Королевство Польское
въ Цркви Краквской: Декабря 12 д. 1501: Соу-
хотого: Пожилъ лѣтъ четири на Королевствѣ, а на Ли-
товскомъ Княжествѣ лѣтъ четиринадесать: Оумре къ
Крѣпости Виленской: Лѣтъ 1506: Августа 29: въ Средѣ
и ноци пѣла четириго: Въ градѣ чествѣ сего Князя: Кіевъ,
Черниговъ, Новгородъ, Смоленскъ, Стародубъ и протїихъ:
Градѣ соудржахуся, Литовскомъ Правленїемъ покуинвоцества,
Сюда Князь Пѣлатичъ Дмитрій Кіевскій Воевода пои-
мѣхъ Шихмѣтъ Орда Злобскихъ Црви, Црвѣмъ Перкопскимъ
съ Воинства сего крѣпото: Съ слѣ до Виленско Князя:
Великомъ Свѣмъ Александрѣ.

Сей Король прїеждо Воеводу сего Кіевской Князь Ди-
митрія Пѣлатича, да бы състроилъ Црковнїи въ нѣхъ Днѣ-
пра: [Кораблища нѣхъ зовомїи] и стѣхъ свѣлецъ Іоан-
нъ Ігѣменъ Монашрѣ ншего на Монаштрѣ съдалъ: Сѣ-
звѣтѣхъ Цркви нашея, а нѣнїи, ꙗко ꙗнїи басносудлатъ.

Бѣ Короста среднато, лица долгокѣтото: Волосохъ рѣсїи:
Кости стїи, Сивни стїи, Силми крѣпото, Тѣхъ разумо:

Свѣтлїи

Чото радїи

79

Скипетръ: Снѣ Житмвндѣ Агвста, Бюже еще жикъ
лѣта: 1529: на Княжество Литовское Лѣтаже 1530: го
на Престолахъ Польскій воеводе. Мѡжъ сѣло рѣзвменъ, Хрѣ,
и Огцекв логимъ, Великія Браны со Княземъ Московскі
скимъ Василиемъ Иканокичомъ и мѣше.

Мѡжъ сѣло рѣзвменъ, Хрѣ,
и Огцекв логимъ, Великія Браны со Княземъ Московскі

Житмвндѣ Агвста: Снѣ Стрѣго, Водиса мѣла ирѣ

лѣта: 1520: Князе же Великіи Литовскіи: лѣта: 1529:
на рѣгѣнъ: Лѣже жикъ свѣщъ шѣщъ в Сокологорѣи: Польскій
вѣнець наследѣи лѣта: 1530:

Снѣ Король Андѣи своего Алѣксандра, вѣ шѣца наданіи
и протѣиухъ Благодѣтели шѣкытели в Помощесткоканіи При
кѣлѣтѣи: лѣта: 1570: мѣ Годъ потвердѣиъ до вѣмѣнѣтъ За
хрѣи: Игвменѣ: Мѡжъ ко Римстѣи скѣи вѣрѣ Благотокѣиъ,
и ко Благотѣтѣи Трѣпкомѣ Благотрѣдѣиенѣ: ирѣи вѣ шѣно:
иго шѣи вѣ шѣи шѣи, Хѣлѣи Бжѣи. Во мношѣхъ Блгопо
лѣтѣнъ, Мирѣнъ, вѣ довопрѣстѣиенъ. Ошѣи вѣ жикъ лѣ
та: 1572: Юлѣ. 18 ѣ. Пожикѣ лѣта жикъи вѣ шѣи

Д.
Король Стефанъ сидѣлъ на Королевствѣ Польско 1578:
Года: Которіи вѣ томъ же Годѣ Дѣлъ Сергіи Игвменъ Моидѣра

Ншѣго:

81

42
Мужъ Благочестивъ, Службѣнъ оудокориствѣнъ, даде на
Монастирь Симеонъ Игуменъ за рекою Днѣпромъ ѿстро-
ѿвербѣнн со ѿзерами, Петриковомъ Плоскимъ, Жерело
Тисацкимъ и стножатыми, Привилегією Аѣта Хѣа 1560:

Генсара 12: Листвъ Потвердителнн на Гуроккѣ, и Гнехавъ
на Зѣмлю Глежасквою Самъ го Гранми ѿведе, и на Листвѣ
на писавъ, даде Монастирь: Аѣта Хѣа 1586: ѿктокриа 20:

Сѣю Предѣде ^{щц.} Бысть Гетманъ Великого Княжества
Литовского, Королю Жигмунду, многія Брани противо
Юаннъ Василиевичъ Великомъ Князю Московскомъ со
стаклаше, Бѣго Храбръ Воинъ, и бохитростехъ Коинъ-
скихъ стѣло ѿвратенъ.

✱

44

ГЕТМАНЫ МІЛОГОСІЙСКІЕ
НА ІМ'ЯНІЕ МОНАСТІРСКОЕ ОУТВЕСЛІИ
ДАВШИИ, И ПРОЧИИ БЛАГОДѢТЕЛЕ

А.

Преслабѣи и мужественнѣиши Перкіи по Игуменїи
Полскаго Владѣтеля с малой Россїи Малороссїи
Гетманъ Богданъ Амелицкїи Житовда старшїаго
Короля Полскаго Перкілетца ѿ болюности кѣ и Геранїи
Игумена к Монастирху Золотоверхїи Мидлгобскїи Бра
тїего потвердилъ Оутверсаломъ, якимъ и Геранїемъ По
сталаинного Игумена ѿшодосїа Софоновита Тимже Оу
тверсаломъ оутвердилъ, Годъ Хѣотоу 1635: Гола
2: к Богослакт, Томъжъ ѿшодосїа Млинъ Оудякохъ
скїи по Триполемъ на Крисномъ надѣлѣ: Пятврокцинъ
Село по той сторонѣ Днѣпра надѣлѣ, и велѣлъ Василїю
Полкогнїковїи Кіевскомъ сѣграничїи, яко и нїкъ ѿвер
тагетса. Надѣлаъ Пятврокцина за Игумена Василїенга:
Славцкото Архимандричи Годъ Хѣотоу 1634: Маѣ 22:
въ Чирринѣ. Сей многими Повѣдами Ахуовнѣо ма
лїа Россїи даже до Висли протїа, Божякохъ евобоудши
прослабїаъ, и ѿкрестныхъ Мужестеомъ оустрашїеши
ко Слѣтѣ оумрї.

Іоанъ

87

В.

Іоаннъ Вито́вскій Гетманъ по Богданъ потвердилъ
Оунѣвскіомъ Млинъ Федаковскій по Триполемъ =
Антицессоромъ своимъ наданій: Рокъ Гдѣна: 1659:
Октябрь 10: 4.

Юрій Хмельницкій Сынъ Богданъ по Вито́вскому
Гетману Оунѣвскіомъ Млинъ Федаковскій, въ Рокъ
1660 мѣ Февраль 22: 4. въ Унгиринѣ потвердилъ
Изабженіи нинѣ Млѣтности Бороданкѣ Нокъ Греб-
лѣо, Заталицѣ, Мосани и Красноселѣе; Сей Перкіе =
Монахъ Бѣлз Гедешнъ въ Монастирѣ Манковскомъ
по Оунманго, по помозъ Гетманъ оу Кошакѣхъ Поста-
мнзо Рѣдъ Муніаминъ Бунѣкстно Потнѣе.

Деміанъ Внатовичъ Многопрѣшнѣй Гетманъ
Млинн Острицкіе Оунѣвскіомъ потвердилъ Рокъ
1671: го Генваря 9: въ Батѣринѣ жителствѣтнн.

Іоаннъ

Иоаннъ Симоновъ Попокитъ такожъ **И**гдменъ Ас-
 содосито Софонвизъ иидалъ Оунткерсала на Млинн на
 Грѣблѣ по **С**остромъ Потвердженіи 1672: **Г**одъ
Гола 15 **Г** изъ Батвринѣ

Иоаннъ Магелановичи иидалъ Потверженіе Оунткерсало
 на Млинн по Старимъ **С**остромъ ии части Вайсковѣю
 съ Млинобъ къ Монастирѣ похериблъ 1688: **Г**одъ
Ганбаріа 17 **Г**

Такожъ и на ииіе Писма съ ииітнн Монаирско
 иидалъ Оунткерсала Потвердженіи **З**а **И**гдменска
Силѣстра Голоснн 1695: **Г**одъ **Г**ола 12 **Г**

Таже **И**гдменъ Корнѣлогитъ **З**ахарій нозо на Мона-
 стирѣ надалъ Дхнѣлокъ и Крикковцинъ Сѣлиця Пѣ-
 стіе и Оунткерсало **С**отранииалъ 1699: **Г**одъ **А**кѣла 22 **Г**

На Митѣ Ветанское оутверженіе подалъ Оунткер-
 салное **И** томъ же вишъ Писанномъ **Г**одъ

Сей же и **Г**акъ **С**ребранъ **Л**вдожно содѣлалъ **И**зъ
 Ней

ней побѣдѣз мощи Свѣтла Бѣлкомѣнниці Барбарі поло-
жиши, а нѣже и нѣтъ похвалити. **С**копѣ же нѣтъ, сѣтъ
ко и нѣтъ, сломивши бо своемъ Господарѣ вѣрности Кля-
вѣннѣго, приложиса ко Свѣтскому Королю, етоже при-
ѣхъ къ Мало Россіи много городовъ Россіа и нѣтъ
Кроке. Таже Браніи Петра Црѣ сѣка Одолжнии, шѣх
бѣстено въ Бѣстѣхъ въ Волосехъ скончася. Король же
въ Бендерѣхъ Градѣ Тврѣцкомъ мѣта тонѣщихъ спѣсѣа.
Мала же Россіа въ Подозрѣннѣи и въ Поношеннѣи-
ихъ радн сѣспѣа.

З.
Іванъ Скоропадскій Гетманъ, Мужъ сѣло Бѣгочей-
и Милостивъ, **С**вѣтѣли ншоу паче и нѣхъ Ктиторѣ-
и Зѣщитниѣхъ, похвѣтѣа въ сѣжемъ и мѣннѣ Моноаирскѣ
къ Полякомъ прѣиде, **С**вѣтѣли Оскѣдѣающей Помѣ-
щестѣвощѣ Книгу Димитріѣа Михаѣловичъ Голѣцннѣа,
оумоленнѣмъ Ігѣмина Іезуитнѣа Сеннѣтошнѣа Мѣтностнѣ
сѣбѣнъ полѣа Днепра сокого владомѣа, Крѣпѣхъ и Бѣденки
Моноаирѣ шѣа, ещѣже промышленнѣмъ своимъ, Подѣкѣхъ
и Хролѣхъ свѣсѣмъ и мѣннѣмъ, Логоватѣ **С**вѣтѣа Пѣнѣа Гамѣ-
лѣннѣа прѣиде. Црѣкохъ камениѣа Архѣгѣа Михаѣла ко
старомъ Острѣ, со сѣмнѣа Црѣкохнннѣа Зѣмлами по Про-
шеннѣа Митрополитнѣа Іоаннѣа Крокохского вѣнѣкерсѣа
ломъ Моноаирѣхъ оутѣрди, и прочѣе тамо къ вѣлннѣе

Грѣнѣа

46
Грѣшнѣ. Монастырѣ Красногорскій ѿснова, и Земли,
и Ктиторѣи даде. Иконогласное дѣло во Велицѣи Церк
кѣ Иждивеніемъ своимъ поставилъ, и иніе многіе ѿ
Бытели гакилъ Благотѣлства, и негѣ въ Малой Россіи
ѿбытелъ, Іаже бы есѿ не оукидѣла Благотѣлства.

Вініемъ Филозофѣ, Мужествомъ Кабалерѣ, Щедро
тами ѿцѣ нищихъ, смиреніемъ и свѣтостію ѿдѣнъ,
Свѣдѣже свѣтостію рѣна; милости-но даініемъ
прегосхѣдѣше. Болниці имѣа, кнѣхъ же есѣкихъ =
Чинохъ и родохъ Немоцнѣи хранѣхъса, имѣ же по
вседневно самѣ оумилѣтѣщи, чистѣимы срѣтѣцѣми
ѿдѣлѣтѣщи, Гѣдмы согого оутобоаннѣимѣ питѣтѣ =
щи, Плѣстри Гѣнамъ прилатѣтѣщи слѣжѣше, ѿ гоа
Благотѣствно сконѣашѣса; Мужѣ 1722: го Хрѣтка
Гокѣ: Свѣдѣга негѣи по лѣтѣхъ прѣехъ: Пѣмѣтѣ же
ихъ во вѣкѣ спохѣлѣамѣ.

48

**Протвїи Благодѣтель Ушеа
Событїи.**

Преосвѣщеннїи Митрополитъ Кїевскїи Барлаамъ
Мѣстскїи своимъ Сребромъ и инъ Келїи иже на Чельнѣ
Црковномъ соудѣ и прочїими Благотѣлнїи Помоществова
ше. Мѣже ко истиннѣ Свѣтѣ, Постникъ бѣхъ и мѣже подоумнїи
Смиренїа не шельного; къ Праздникъ Савженїа ради
Архїерейскато и бѣ далека Монашїи; ко когда же ношїи
бѣ Петерскїи моленїа ради прѣшъ хождаше, Трудомъ По
нитскїимъ и столбнїемъ молитвеннїимъ Силъ и нога
вредилъ, къ Црковъ рѣкамъ носимъ шельше; Тажѣ
конечнѣо шельбѣкъ Лѣти несларъ, но Трѣди сломенѣ
бѣ Покоиннїи шельтїи.

Прѣимнїи Барлаамъ Юасѣ Кроковскїи, Преосвѣ
щеннїи Митрополитъ Кїевскїи бѣ Трапезѣ Иконастасѣ
своего мудога устроилъ. Акактїстъ Барларѣ Велико
Мїтїищїи составїи, и днѣ Ковторнїихъ емѣ нарїи; и ко
многїхъ Событїи Благотѣстествоа. Бѣителъ Фило
зофїи и Богословїи, Кротокъ, щедръ, оукадомъ Црѣа
Петра бѣ Петеръ кѣрхъ Болѣуненѣ кзатѣ къ Мѣрѣ къ
пвти кльшемъ житїю шельде, Лѣти бѣ неже Монашїи Петерскїи
и Подолскїи Градѣ стортъ : 1718. Ігѣментъ: 25

Захарія Корнійскій Ігуменъ ѿ Бытелъ свѣдѣнъ
ѿ свѣщенъ Преосвещеннѣ Барлаамомъ Галѣнскимъ
ѿ Богожъ спомощекозаніе Перемъ Перемаслакаго. Еписъ,
и По свѣщеніи въ ѿ Бытели жителъствоваше. Телмъ-
телинъ Промисланикъ Батихъ ѿ Бителскихъ, коуможе
моленіемъ оу Маури Тетмана: коже на дати Мо-
настырѣ Селища пвстїе. Заборъ и Данилокъ на
ихъ же Земай въ Двѣрѣхъ не далѣе реки рпенѣ Сѣи-
тѣхъ Липнаковскій соимъ имѣніемъ соудъ и Сели-
ща онѣ придаде. Свѣщель кесель коуоромъ. ѿ Рѣ-
глатостѣхъ оутѣшенъ, Престѣпникомъ съ нисходителемъ,
Хвдїмъ оу добопрїствпенъ, Мирнѣ, къ Бгѣ Благотестї:
оученъ добрѣ къ Книгахъ, въ Слобестъ красенъ.

Барлаамъ Ленинцкїи Ігуменъ свѣдѣнъ ѿ Бытелъ, нѣтъ
Псковскїи Еписъ, ѿвѣдѣ оуказно къ Москвѣ многїа
вѣщи и дѣнти на Строенїе Колоколни камѣной Остлїи.

Книгу Димитрій Михайлокиъ Голѣцинъ правѣ
Кїевскѣго Губернїго ко многїхъ Благотѣлствоваше ѿ-
Бытели. Онъ Грогъ посрѣдѣ Предѣла Мїенїческїимъ
сѣдѣ Мошемъ, ѿ крестъ лампадамъ оу врасї; іакоже
нѣтъ:

97

внукъа Вонтова Кіевскія, оумершъ Свпрѣвъ Богданъ Оста
 бегуадна, дѣжима щедролгоуемъ и Блгоцестіемъ. Дадѣ
 Лекгаціею еса дѣжнимма и недѣжнимма, яже Свпрѣта
 ѣя Закѣтомъ, и За дѣнги. еса Мѣжемъ на Потрѣвъ ѣго
 оупотрѣкленіа, ѡной Записанна ес Брѣтѣрсеа, Сѣно-
 косъ на Мѣскомъ За Подоломъ ѡболонто, Блгостіицѣ
 Село, и прѣта многа, Сама Блженногъ ес Гдѣ поти
 смѣрпѣго: ѡ коло Лѣта Гднѣа: 1600 го:

Госпожа Марія Григоріеа Гамалѣина Закѣтомъ даде
 Монастирѣи Села Бодѣкѣ, и Аролѣ, ех ѡкрѣстностѣ-
 ми, Гпѣжа кротка, милостива, и щедрѣа; не Помноуѣ
 Глѣбокогѣ старостію. Блженно оуспе Хлѣбуѣ

1716

Накоуѣ Голновитѣ Оушакѣкъ Полковникѣ Велико
 російскіи Мѣжѣ, Боннѣ, и добрѣ Философѣ, Лгоуцѣлѣ
 ѡблѣтелѣ Доброжелателенѣ, и Блгодѣтелствѣи. Исто-
 коуатѣла Писаніи Римскѣа Корнилѣа еса Книги къ
 Билѣоуѣкѣ даде, и многими прѣчими Латинскіими
 Акторамѣи Билѣоуѣкѣ при оумножи.

Григоріи Гѣккелекитѣ Набмоуѣ Блгодѣрѣ оупрѣлѣа
 ѡблѣстѣ

99

Область Губерній Киевскія Лубовіко кз Мѣническима
Мошамъ дѣлжеть ко многихъ Свѣдѣль Защищаше
многи дѣлти на кѣпато и Конописного Матеріала. Въ
Шліонскъ послалъ печашиса Оутваръ Іконосласнѣго
ѣ Предѣлѣ Мѣници Стѣна по здѣлнвти, но Намѣренію
ко спати скорое ѣ шестіе.

ВІ.

Ісѣанъ Матѣекинъ Блжій прѣжде на Домѣхъ Црскнхъ
Питѣнннхъ Голова Бѣлхил Црккѣ Стѣны ко Предѣлу
Мѣническнхъ дѣлнвти Црккѣз Пространеткомъ разшири,
Свѣтлостнѣ нѣтрѣ докѣдѣ. Сіе сотвори Бѣлѣннѣмъ и
Ижднкеннѣмъ Книжау Днмнтріа Голціна, но искои
Имѣннѣмъ частѣ сназдѣаше. Мѣжхъ соктѣнѣ, Кротокъ,
Мнренѣ, Блгочестнѣ и Мнлодннодатѣл ннщнхъ; Почн
сѣ Гдѣ, и потрекѣсѣ ѣ Предѣлѣ Мѣническомъ Баркѣ
ри, Црккѣннѣмъ. Свѣрннѣмъ Злѣтѣмъ Золотнхъ
отнслщѣ ѣ стѣлн дѣлн н днмнтрннѣмъ нлннѣмъ ѣ
нлннѣмъ ѣлѣ нлннѣмъ ѣлѣ нлннѣмъ ѣлѣ нлннѣмъ ѣлѣ

1707. 20.

ІІ.

Алѣксѣй Мнхѣлохнѣ Кннзъ Черкасскнѣ Тѣннато
Глнннѣтнѣмъ Соктѣ Пѣркой кз Імпѣрнѣ Москѣвскѣ
Мѣнѣстерѣ, Горѣ Блгочестнѣмъ кз Бѣлн Лубовіко
к Преслѣннѣ.

Мѣнн
1679.

кз Преславнои Мѣницѣ Барбарѣ на соданіи новаго Предѣла
Сѣла Екатериныи многа дѣла и прочіа дѣла потреби при
саѣ. Мѣжз ѹдѣнѣ Благочестіемъ. Междѣ Философи велике
Бѣсолокз знаменитѣ. Нарочитѣ кз Црскіхъ Сохѣтѣхъ.
Бѣ Милости. Великіа Монархїи Перкіи. Сѣстѣхъ кѣренѣ
и смотрелихъ. Сѣпрѣга етѣ Мѣжз ко Сѣтїни и Благоче-
стїи иудрадна Посидокателица Великорѣшнїа. Сѣло
Сѣлѣмна, Милостица, кз Моленїихъ и Постѣхъ Великоче-
пелика. Сѣлїицѣ многого Драгѣго войнїимъ Крѣмъ и мо-
стѣ Црковномъ Трекоканїамїи преподала. Дщѣрѣ ихъ
Благочестїна Кнѣжна Барбара кз Москви Клеускїта і
Монастири посѣщала Великіа рададе Милостїи. Кз
Црковное Сохрѣище ишего Монастира много положи і
денегъ и многими Подальїи Монахохъ снахдила.
Вїтала кз Монастирѣ нѣколико Времени ѹдѣнѣ Мо-
нахомъ Бѣтїна шѣстави шѣ Браузу. Три ѣда іасї на
ѣупокоенїе, кз Гостїннїци иудриши и всего ноцѣ
при моцїхъ молащїса Прохождаше. Вѣидѣхъ и пи-
тїи дїкнато ѣумѣренїа. Вѣ Постѣхъ Сѣло Терпелика.
Бѣ Ученїахъ Кнїтѣ Безсонна и Сѣлѣмна. Аѣпота Гѣсїи
скимъ дѣбамъ. Благочестїна сосѣдѣ. Вѣбри Благочестї-
їа Защїтнїца. Вѣсе дѣорз негли Небесїпающїхъ
Молащїамїи Сѣбїтѣлѣ.

52
Того жъ Третьяго Брѣня Блѣсти ддѣса. Иже оубрѣзаніемъ
Лоти нощи сѣлѣго Колѣны боудѣшиа. Етоже дна Петръ
того надекатъ Гвнѣ оумрѣ. Лѣта Лѣа 1736. Мѣжъ
смѣлости Мѣжескіа, Іурика Сководного и неколѣннго
го, Лаулаголстѣа гласнато и правнѣнѣа Воинскато
Ратнѣа, къ Дарехъ и бѣгощенѣахъ нескѣпъ.

ЕІ
Препоскщеннѣа Сѣфрѣа Заборѣскѣа Егорѣа
по шѣатѣа Тѣпѣа Мѣтрополѣтскѣа Кѣевскѣа
Архѣепѣа, оубказомъ Госѣа, Імператрѣа Аннѣ
и Сѣнода Сѣтѣншаго Блѣволенѣемъ, шѣ Пѣсковскѣа
Епѣскопѣа сѣ Пѣсковѣахъ жалѣнѣемъ о Пастѣрѣ
любѣзѣнѣшомъ и многѣахъ слѣзѣама на Кѣевскѣа
плѣхъ.

103

Пастырь преемникъ, Аѣта Хѣа 1731. вниде въ Цркви
Престола своего со всакого чина и возроста желаніе
и радостно Множество Народа стрѣтагоу и прохо-
дагоу Сѣпторѣа числа 10. Мужъ ш добродѣ-
лви и Гражданска составленъ. Краснѣ Пастырей
Правило Пастыи, Жилище Благотѣнїа, ко вса Сѣ-
боти и Ндѣѣ, ко Празднестка нарочитаж и менша
ко Четиридесатницѣ уже едка не всакъ Днѣ Лутурги
совершаше. Ногого лѣкого болѣзньа всгда, нерадше
о сохѣтѣгоуи ш посланіи ш твѣдохъ молитвеннѣхъ
и шѣтѣгоуи ш посланіи шѣлѣ, мнѣ глагола: да
болѣзньа твѣ Нога; Бѣже вѣди Здрака. Кропозъ, Не-
злогбѣзъ, Снисходителенъ, Престѣпникомъ оудобороди-
теленъ, Милостивъ, кѣмъ приходѣщимъ не укритъ,
воуоромъ милъ и веселъ, Тихъ и сладокъ словомъ,
тѣденъ нестажанѣемъ; Частъ заневдержаніемъ своѣхъ
натрекованїа пѣнари ш слѣжителей вѣзائمткваш
и частъ вѣвахъ слѣги ш Гдѣна богатши. Неранствѣа
бо междѣ требѣгоуи ми, еже требѣвашеа радѣкаши.
Наипаче многое и стоши и мѣнѣе на соуданїе Кїев-
скихъ Оучилищѣ, огажѣ на древномъ Мауепи Гет-
мана шснобанїи Красно Архитектономъ Іноуцеа
науданїемъ соверши. Войскѣствѣ Сипрокомъ
знаменитъ. Во Пропокѣдѣхъ Благотѣливъ, Силенъ
и краснорѣчивъ, Народъ въ Пропокѣди Златоустомъ
раглаша

раутлициаше. **В**обѣщаніяхъ страшенъ, кѣмъ любя
и безъ жезла страшенъ и почитаемъ. **С**вѣдѣніи вѣщій
оученій и оученихъ. **Л**юбителъ, **Л**ипителъ и **Б**лагодѣтель.
Содрасномъ **Б**лаголѣпнаго. **С**редствіа, **Т**ѣло неполнѣ,
Усла пространнато гладката, **Л**ица мало **П**родолженого
Полнато и мало **П**рипервлената, **Н**оса мужеската оумѣре
нато, **О**честъ скѣпныхъ и **В**еселихъ, **Б**лази глави и **П**от
но **К**удравіе, **Д**околно раменъ **Д**остигающіе вѣліе. **Б**ра
да **К**раткаа рѣдениа **М**ало **Н**асредѣ **Р**аздѣлена **С**ѣдла,
Оуста **К**оролловіе **И**ма, **Н**рави и **В**озоръ **С**несши **В**оедино
нѣсть **З**агоръ **З**емнородна **Н**арещи **А**ггла **М**ало **В**ѣтъ
неподобно **Ѵ**го; **в**з **К**іліи **А**рхимандрита **П**встинно
Николского **Н**ауріа, и **У**ображеніе. **П**ервыи **О**нъ **К**іев
скимъ **Т**ремъ **М**онастиремъ **Б**ратскомъ **О**утилицномъ
Амеросіа **Д**вѣнечна, **П**встинно **Н**иколскомъ, **І**сѣифа
Волчанского, **О**ученѣшата **Б**гословіи **О**учителя: [**п**о
слѣждѣ **В**ыстъ **С**ен **М**огилехъ **С**пизъ] и **Л**ѣтъ **У**цѣломъ
минувшъ **М**онастирѣ **н**шемъ **А**лехѣ **П**етринѣ, **с**его:
Монастира **І**гѣмена **О**скти **в**о **А**рхимандрити, **д**аже
во **д**о **с**его **в**рѣмени **к**ромѣ **П**етерскіа, **в**з **М**онастирехъ
Кіевскихъ **А**рхимандрій **н**ѣбша. **Д**аде **н**а **М**итрѣ
Архимандрическуго **р**ѣбен **50**: **н**а **П**олицѣ **т**акожъ **р**ѣбен
50: и **м**атеріалъ **А**дмитъ, и **М**андіго **с**о **С**крижалла
ми **З**еленими **К**анѣцковѣго **с**воѣ **н**а **С**ѣлѣтъ **с**ѣго:
Благословеніе. **В**спрой же **А**рхимандрій **в**з **К**іевскихъ
Монастирехъ

Монастирехъ по Ёказу Благочестивѣишеи Анни
 Императрици, и свѣтѣишаго Синода Благословеніе
 Первіе Днѣ 1732. Лѣта, во ишемъ же Монастирѣ
 1734. Августѣ Днѣ 16. Послѣже Лѣтѣишеи О
 Бытели Михайловскіи и частіи Мѣннѣскіихъ Мо
 щей Почтѣишеи. Всякаго Мѣца водка Вѣпорникѣ
 За Лѣтѣишеи тажеко Свѣтѣи Мѣннѣи, скѣннѣишеи
 мѣ Обитѣи совершатѣи Литургіе.

[Faint, mostly illegible text continues below the stamp, appearing to be bleed-through from the reverse side of the page.]

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Абрамович Микола, воевода смоленський 6
Агафія, дружина Войнича Артемія 244
Аквиліна, черниця, донька Олександровича Лук'яна 34, 35
Аксак Ян Мартинович, підвоевода київський, земський суддя 37, 45, 54, 55
Александрович Лук'ян, кравецький цехмістер 34, 104, 117
Андрій 192
Андрій Димитрієвич, священник мокіївський 203, 204, 205
Андрій Мартинович, вікарій Спаського Пирятинського монастиря 236
Андрущенко Данило 211
Андрущенко Яків 211
Анна Іоанівна, імператриця 14
Арсеньєв Афанасій 241
- Бабарика Павло 248
Бабська Анна 87,94
Бабський Станіслав 87,94
Бабські 87,94
Баглай Іван, мірошник, житель остерський 112, 114
Батий 2
Баторій Стефан 33, 23, 25, 73
Безбородько Олександр Андрійович, граф 279, 282–286
Безобразов Петро 251
Бертух Леонтій, війт остерський 258
Бестужев-Рюмін Олексій Петрович 250
Биримович Андрій, війт переяславський 36, 105,106
Биримович Григорій, син Биримовича Андрія 36
Богданов Іван 240
Богданова Зиновія 120

Богомолець Марк 274
Богуш 2
Бойченко Василь, житель середняківський 138
Бойченко Максим, житель середняківський 138
Бондієв Степан 263
Боровик Павло Васильович 194, 238
Бородавка Семен 244, 246
Бородавченко Федір 38
Бразілевич Василь 258
Брюховецький Іван, гетьман 102
Булавкін Петро Михайлович 169
Булчаков Яків 241
Булюбаш Іов 280
Бучевський 12

Вакуленкова *див.* Вакуловська
Вакуловська Параскевія, жителька чорнуська 263
Вакуловський Микита 263
Варлаам Ванатович, архієпископ Київський і Галицький 239
Варсонофій Антонович, ієромонах, намісник Троїцького
Красногірського Чорнуського монастиря 264, 265
Василевич Феодосій, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 78, 80, 118
Василевський Іван 259
Васьковський Феодосій, ігумен Межигірського монастиря 21
Васютинський Андрій Пилипович 139
Ващенко Овдій 231
Веніамін 247
Веніамін Руцький, київський митрополит 23
Вербицький Гнат, значний товариш Київського полку 244, 246
Виговський Іван, гетьман 9, 15, 24, 81, 85
Винородський Йосиф 198
Висманович Федір 32
Вільгорський (Вилгдорський) Вацлав, воєвода київський 42, 53
Владимирський-Буданов М.Ф., професор Університету
св. Володимира 12

Владислав IV Ваза, король 14, 33, 34,37, 10 (Дод. 1), 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 118

Власович Павло, вїйт остерський 135

Влостовська Катерина *див.* Сомкович-Влостовська Катерина

Войнич Акилина, жителька київська 39, 178, 179, 181, 213

Войнич Артемій Іванович, житель київський 39, 176, 178, 179, 181, 244

Войнич Богдан, міщанин київський 30, 100 ,101,103,108,110,

Войнич Іван Богданович, житель київський 120, 146

Войнич Федір Іванович, житель київський 39, 153, 176, 178, 179, 213

Волков Григорій 241

Володимир Мономах, князь київський 35, 45

Вурлинець Віра, жителька остерська 261

Гаврилович Сава 210, 217, 220

Галушка Андрій, козак остерський 267

Гамалія Григорій Михайлович 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 134, 136, 225

Гамалія Єфросинія 264

Гамалія Іван 227, 264

Гамалія Іван, бунчуковий товариш 39

Гамалія Йосиф 268

Гамалія Марія 39, 124, 137, 138, 144, 147, 166, 183, 222, 225, 227, 234

Гамалія Микола 268

Гамалія Михайло 268

Гамалія Семен 268

Гамалія Сидір 265

Гамалія Федір 268

Гамалія Яків, військовий товариш 268

Ганна 163

Гарасимович Олексій, міщанин остерський 110

Гедеон Маркоцький, ієромонах, намісник Михайлівського
Золотоверхого монастиря 234

Геннадій, чернець Троїцького КрасногірськогоЧорнуського
монастиря 249

Герасименко-Слюсар Гаврило, житель чорнуський 231

Гербаневський Лев 280

Гервасій, ієромонах, намісник Михайлівського Золотоверхого монастиря 29

Геронтій, чернець Михайлівського Золотоверхого монастиря 66

Глебовський Богуш Гулкевич 18

Голик Григорій 266

Головкін 242

Голубев С.Т., професор Київської духовної академії 8, 17

Гольшанський Януш Юрійович, воєвода київський 6

Горленко Яким 251

Горло Андрій 228

Горностаї Самійло, підкоморій 56

Городиський Іван, титулярний радник 282, 284

Граніков А.Д., професор Київської духовної академії 17

Гречківський Петро, служитель дому Олексієвського 262

Гречченко Михайло 38

Григорієвич Євстафій 175

Григорій 273

Григорій Вербицький, остерський священик Церкви святої Трійці 238, 244, 246

Григорій Гаджій, настоятель Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря 150, 164

Грикович Гаврило 31

Гринькович (Гринкевич) Семен Гринькевич, зем'янин Київського повіту 37, 15, 16, 75

Гриценко Онисим, житель хрулівський 128

Грушко Роман, значний товариш 217, 219

Губка Тимофій Павлович 198

Гудима Павло 266

Гулькевич-Глібовський Богуш 18

Гурський Гнат 87

Гуторович Павло, возний 63

Дадзінський Данило 194

Даниїл Стапольський, ієромонах, намісник Троїцького Красногірського Чорнуського монастиря 243

Данилов Гаврило 147

Данилович Гаврило 136,
Даценченко Денис, житель пісківський 237
Даценченко Максим, житель пісківський 237
Дворецька Марія, дружина Губки Тимофія Павловича 198
Дворецька Христина Іванівна, дружина Дворецького Івана
Петровича 194, 195
Дворецький Іван Петрович, товариш Київського полку 194, 195, 198
Дворецький Іван, сотник остерський 112, 114, 116, 244, 246
Дворецький Федір Антонович 198
Дезидерій, намісник Троїцького Красногірського Чорнуського
монастиря 230–232, 235, 237
Деларю Д.А., надвірний радник 15, 16, 17
Дерделя Григорій 273
Дмитрашко-Райча, полковник переяславський 122
Довгяло-Завиша Ян 76
Дометіан Жаботинський, чернець Михайлівського Золотоверхого
монастиря 66
Домонтович Петро Іванович, писар Київського полку 112, 114, 115
Донець Григорій 112
Дорошенко Петро, гетьман 24
Драбковський Олександр 139
Драгоманов, архіваріус 16
Драгомирецький Кирило 161, 176
Дранка Роман, козак остерський 270, 274
Дубовичівна Марія, жителька остерська 112
Дубрянський 75
Думитрашко К.Д., бібліотекар Київської духовної академії 18

Євгеній, митрополит Київський і Галицький 16
Євдокія 163
Євміненко Максим 38
Євстратій, намісник Троїцького Красногірського Чорнуського
монастиря 225, 272
Євтушенко Радько, житель пісківський 217, 219
Євтушенко Тимофій 231
Єлець Дмитро 25

Єлизавета Петрівна, імператриця 14, 250
Єлісей Максимович, пирятинський священик Церкви Успіння
Богородиці 280, 281
Ємельянович Михайло, полковник білоцерківський 149
Єфросинія Вакуличовна Солоневська, черниця Флорівського
монастиря 34, 18 (Дод. 1), 19 (Дод. 1)

Железкович Власій 70, 84, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104
Жураковський Лук'ян 139

Забіла Агафія, дружина Піроцького Івана 189, 190
Забіла Анна, дружина Танського Василя 202
Завгородка Афанасій 271
Загоровський Олександр 245
Загоровський Остафій 34
Загреба Грицко 228
Загура Василь, рибалка 148
Закревський Олексій, прапорщик 279
Закревський Осип Лук'янович, генеральний бунчужний 267, 270, 274
Записоцький Павло 244, 246
Захарія Корнилович, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 20, 142
Захарія Юзефович, ігумен Троїцького Красногірського
Чорнуського монастиря 203, 210, 218, 220
Захарченко Яків, житель сухоносівський 228, 229
Збараський Микола Андрійович, справця Київського воєводства 16
Звірака Григорій 162, 164, 165, 180, 186, 187, 191, 193, 203, 206, 237
Зіновія Курінська, черниця 235
Зубка *див.* Губка

Іван 27, 163, 275, 283
Іван Капуста, дяк лохвицький 144
Іван Климов, поставмуцький священик Покровської церкви 243
Іванович Кирило, житель козелецький 185
Іванович Онисим 192
Іванович Парфен 197

Іванович Петро 134
Іванович Симеон 134
Ігнат 163
Ізвольський Олексій 253
Ільїн Іван 251
Ільницький Модест 225
Ільченко Андрій 280
Ільченко Петро 270, 280
Імвросій, архімандрит 29
Іоанікій Сенютювич, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 26 (Дод. 1), 161, 174, 179, 181, 188, 189, 190, 194, 195,
202, 204, 205, 213
Іов Борецький, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 62
Ірина, княгиня 35
Ісає Копинський, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря
64, 66

Йосиф Йоасаф Мирівський, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 17 (Дод. 1), 35, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 50, 52, 53, 54,
55, 57, 58, 59

Кононович-Горбацький, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 34, 18 (Дод. 1), 19 (Дод. 1), 71, 72
Калачников Макарко 143
Калачов М. В. 19
Каменський, військовий полковник 15, 16, 18, 19
Канкрін Є.Ф., міністр фінансів 16, 17
Карбан Іван, житель чорнуський 163
Карбан Марія, дружина Карбана Івана 163
Карп 163
Карпович Григорій 38
Карський Станіслав, возний 47
Катерина II, імператриця 14
Катеринич В.С., київський віце-губернатор 13
Кизимов Богдан Богданович, міщанин 70
Кирдановська Марія 209

Кирило Свідерський, священник остерський 248, 258, 260, 261
Кирилович Леонтій, міщанин остерський 224
Кирилович Михайло 245
Кіндрат 254–257
Климентович Марко 134
Климович Трохим 161
Климонович Микита 192
Кміт Філон Семенович, смоленський воєвода 27, 28
Кмітич Криштоф 3
Кмітич Семен Олександрович, справця Київського воєводства 9, 11
Княжолуцький Федір 197
Ковалевський Іван 276, 278
Козорецький (Козорзчинський, Козорезковський) 35, 104, 117
Количов Андрій 241
Колот Іван, житель сухонівський 228
Колот Лаврін, житель сухонівський 228
Колотенко Лаврентій 192
Комарецька Федориха 224
Комарецький Федір 244, 246
Кондратович 76
Кононенко Іван 38
Кононенко Федір 261
Кононович Нестор 105, 106, 117
Кононович Роман 179
Копоть 1, 2
Корецька (Ходкевич) Ганна, княжна, дружина Корецького Якіма
22, 23
Корецький Кароль Самуїл 62
Корецький Яким, князь 22
Корибут-Вишневецький Михайло, король 37, 107, 111
Корнилій 247
Коровка-Вольський Григорій Карпович, полковник київський 38, 173
Коростешовець Іван, житель остерський 115, 135
Костенко Іван 267
Костученко Лазар 258
Котляр Леонтій 198

Кошелєв Петро 241
Кошерський (Коширський) Андрій Михайлович, воєвода київський
36, 5
Кременецький Лука 265
Кривда Федір 224
Кривецький Ян, райця 104
Кривкович Василь, міщанин київський 37, 48, 49
Кривопуст Євнух, житель бодакв'янський 137
Крищин, житель чорнуський 152
Кроковський Йоасаф 225
Крусинський Якуб 42
Кудрик Степан *див.* Хуврич Стефан
Кулешєвна Маруша Стефаніївна 70
Кульбака Іван 83
Кулябка Іван 272
Кулієвич Пилип 126, 127, 128
Кундусь Яким 25
Куракін 250
Курдасова Лєсковна Зіновія 151
Курдюмов М.Г., член Петербурзької Археографічної комісії 7, 14,
19, 31

Лаврентій 163
Лаврін, десятник київський 6
Лазорєвич Герасим 38
Ласковський Семион 196
Лєванєнко Остап, житель київський 34
Лєвашов В.В., Київський військовий губернатор, Подільський і
Волинський генерал-губернатор 12
Лєвчєнко Яків, житель чорнуський 212, 223
Лизогуб Яків 251
Лисєнко Федір 253
Лілєєв М.І., профєсор Університету св. Володимира 8, 12
Лозка Тарас 39, 45, 47, 48, 49, 57, 58, 59
Луговський Павло, значковий товариш Лубєнського полку 276
Луговський Семен 276

Луговський Яків 276
Лужецький Іван 83
Лук'янова Шостачка *див.* Шостачка
Луцкова Анна *див.* Аквиліна
Луцкович Петро 35, 117
Луцковичова *див.* Полоцьковна-Ризина
Любецький Димитрій Романович, князь 36, 7, 8
Ліневич Кирило 145

Мазепа Іван, гетьман 15, 37, 38, 121, 123, 124, 129, 131, 133, 140, 141,
142, 154, 155, 156
Мазепина *див.* Мокієвська 139
Макарій, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 33, 36, 2, 6
Макарій Лисковський, ієромонах 87, 89
Макарович Наум 104
Максимович Антон, житель київський 25
Максимович Михайло, житель київський 25
Максимович Семен 235, 237
Маліховський Іван, городовий 83
Малченко Михайло 185
Мануїл, священник Флорівського монастиря 35
Мануїл (Михайло) Родич, чернець, житель хорошківський 259
Марія 163
Марія-Магдалина Мокієвська (Мазепина), ігуменя дівочих Києво-
Вознесенського Печерського, Глухівського Успенського і
Флорівського монастирів 26 (Дод. 1), 139, 169, 174
Маркович Андрій, полковник лубенський 212, 216, 219, 221, 223
Маркович Яків 251
Мартисенко Микита 134
Мартос (Мартус) Павло 134
Мар'яна Вігославська, інокія дівочого Києво-Вознесенського
Печерського монастиря 154
Маслович Павло 266
Мелешкович Семен, міщанин 37,38
Мельниченко Логвин, мірошник 38, 83
Микола I 16

Милорадович Петро 269
Милченко Іван, райця 104
Мировський Радко, возний 30
Мисаїл *див.* Мануїл
Миткевич Андрій 269
Миткевич Йосиф 265
Михайл Костянтинівич, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 29, 30, 31
Михайл, намісник Троїцького Красногірського Чорнуського
монастиря 223
Михайленко Кіндрат 108
Михайло 5, 275
Михайлович Василь 135
Михальський Григорій 273
Многогрішний Дем'ян Гнатович, гетьман 22, 38, 109
Могила Григорій 267
Модест 254-257
Монтвид Дорогостайський Павло Якович, державець обухівський
29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37
Моркитний Семен, райця 135
Муллов П.А. 19
Мурашко Павло, житель хрулівський 127

Навоторцев Михайло 252
Нагай Роман, житель чорнуський 217
Нарушевич Микола 13
Невіжин Іван 143
Немирович Андрій Якубович, воєвода київський 20, 33, 1, 2, 3, 4
Нестеренко Федір, компанійський ротмістр 38, 233
Никитиха Кадяненкова, черниця 235
Новозчинець Василь, житель вовчогірський 258
Носко Федір, козак Київської сотні 161

Овксентій Табор, чернець 34
Олександр, король 32, 20, 23, 75, 76
Олексій Михайлович, цар 80, 86, 142, 242

Олексій Петрина, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря
241, 242

Олексій Тур, ігумен Пустинного Микільського монастиря 84

Олещенко Герасим, житель пісківський 245

Онисифор (Онисим) Ястребський, священник кринський 191, 206

Онищенко Сава, житель чорнуський 162

Онкович Андрій Богданович, боярин Київського повіту 33, 9

Опанасенко Оаникій 38

Опошний *див.* Опушний

Опушний (Опошний) Іван 179, 194

Ормянин Макар, толмач татарський 36, 6

Остапенко Карпо, житель київський 34, 117

Остаф'єв Олексій 240

Острозький Костянтин Іван 2

Острозький Костянтин-Василь, воєвода київський 35, 37, 7, 10, 11, 12,
21, 22, 23, 26, 33, 36, 37, 46, 56, 60

Павлович Андрій 100, 101

Павлович Тихон 103

Павлюченко Грицько, житель бодакв'янський 273

Палій Семен, полковник 24 (Дод. 1), 25 (Дод. 1), 158

Палюк Гнат, житель остерський 248, 249

Панасенко Мойсей 245

Панкевич *див.* Панкович

Панкович Максим, зем'янин київський 14, 21

Панущенко Хома, житель остерський 100

Панченко Кузьма, житель боденьківський 115

Пахомій Печковський, ігумен Троїцького Красногірського
Чорнуського монастиря 186, 187, 191, 192, 193

Пашинський Терех, возний 62, 63

Певниха Пелагея, жителька токарівська 245

Песочинський Лаврін 23, 24

Петрановський Семен 229, 230, 231

Петро Галабуцький, священник харківецький 263, 268, 271, 272

Петро I Олексійович, цар 14, 15, 118, 142, 143, 242, 250

Петро II Олексійович 14, 242, 250

Петров М. І., професор Київської духовної академії 7, 12, 17, 18, 19
Петрович Павло 225
Петрович Феодор 209
Петровський Пилип 259
Петруха Захарій 198
Пештич Стефан 225
Пенкін Я.І., київський віце-губернатор 13
Пика *див.* Пиковський
Пиковець Іван 251
Пиковський Іван Олександрович 120, 132, 148
Пирогович Олександр, генеральний возний 51, 53, 54, 58
Піроцький Іван, сотник ніжинський 139, 174, 189, 190
Погуляй Панько 262, 267
Поздишев Якушко 86
Позняк Настасія, дружина Позняка Юхима Федоровича 26
Позняк Юхим Федорович, зем'янин 26
Політика Матвій 273
Половець-Рожиновський Юрій Семенович, шляхтич 35, 42, 43, 49
Полоцький Данило, війт київський 36, 87, 88, 89, 90, 106, 120, 174
Полоцьковна-Ризина Марія, міщанка київська 36, 117, 132
Попович Григорій Григорович, житель київський 76
Пригара Онуфрій 275, 279
Прокопій Леонтович, священник остерський 39, 175, 196, 197, 208
Проскуренко Ігнат 114
Проценко Василь, житель хрулівський 127
Проценко Іван, житель хрулівський 126
Пугач Павло 276
Пугач Яків 277, 278
Путятіч Димитрій, воєвода київський 32
Пучка Андрій 136

Радзивілл Альбрехт Станіслав 68, 76
Радич Самійло 87, 88
Радченко Іван, житель бодакв'янський 273
Рай Василь, намісник київський 17, 18, 19, 21, 65
Рак Григорій 134

Редченко Кузьма 38
Резніченко Яким, житель лохвицький 125
Рижко Федір 135
Рильський Войтех 60, 67, 71
Рогуцький (Рагуцький) Микола 190, 213, 234
Родкевич Іполит 29, 30, 33
Родостамов Михайло 142
Рожновський Федір Семенович 40
Рожновський Юрій *див.* Половець-Рожиновський
Рожновські 35
Романенко Дмитро 231
Ростовський Петро 261
Руденок Максим 258
Рябий Григорій 104

Савицький Гедеон 145
Савицький Степан 273, 277
Савич Семен 153
Самборович Євстратій 145
Самойлович Іван, гетьман 15, 20, 22, 23 (Дод. 1), 113, 120
Самохвал Андрій 273
Санкович Радко, мірошник остерський 101
Сахновській Іван 269
Сверчков Авраам 240
Свічка Леонтій, полковник лубенський 137
Святополк-Михайло, князь 32, 45
Семен, ігумен *див.* Симеон
Семенов Олексій 251
Семенович Данило 152, 231, 235
Семенович Леон, бурмістр 70
Семион 178
Сербин Войця, генеральний осавул 38, 122
Сергієвич Іван 103
Сергій Трилевич, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря
27, 28
Сердюк Василь 271

Сердюченко Василь, житель бодакв'янський 273
Сигізмунд I Старий (Жигмунт, Жингмонт), король 14, 20, 33, 34, 36,
37, 1, 2, 3, 5, 20, 23, 64, 68
Сигізмунд II Август (Жигмунт Август), король 33, 35, 36, 13, 14, 20,
35, 75
Сигізмунт III Ваза (Жигмонт Третій), король 14, 34, 39, 61
Силенко Микита, житель остерський 260, 261
Силенко Федір, житель остерський 108
Сильвестр Головчич, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 23 (Дод. 1), 132
Сильвестр Думницький, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 250, 252
Сильвестр Єрусалимець, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 24
Симеон (Семен), ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря
7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16
Синица Григорій 261
Синюта Тимофій 269
Скоропадський Іван, гетьман 15, 37–39, 27 (Дод. 1), 159, 160, 164, 167,
168, 170–173, 177, 182–184, 200, 201, 207, 214, 215, 220, 222, 226,
227, 233, 234, 236
Скоропадський Михайло 253
Слідик Іван, райця 135
Слюз Семен 277
Смолянський Семен, генеральний возний 40, 41
Соколовський Ян, генеральний возний 58
Солонина Агафія Самойлівна 135
Солонина Костянтин Дмитрович, полковник київський 37, 115, 129
Солонина Михайло 261, 244, 246
Солонина Назарій 247
Солонина Сергій 175, 179, 194, 238
Солтан Давид 52, 53
Сомкович Богдан, київський війт 35, 36, 87, 88, 94, 96
Сомкович Войтех, міщанин київський 35, 98, 99
Сомкович-Влостовська Катерина, дружина Сомковича Богдана 35,
36, 87–90, 93–99, 160
Стаєцький Максим Григорович 196

Степан 273
Стефан 283
Стефан Квачовський, священник бодакв'янський 276–278
Стефан Товстоновський, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 32, 33, 34
Стефанович Афанасій, священник пісківський 218, 220, 221
Столповський Адам 273
Страховський Варлаам 145
Стрибіль Филон 52
Стригун Семен, житель Євминської слобідки 251
Стуга Стефан 38
Ступар Федір, житель остапівський 188
Сулим Ярема, козак ковалівський 263
Суморок Северин, шляхтич 10 (Дод. 1)
Сурин Андрій 36, 37, 43, 46, 50, 51, 54, 55
Сурин Гарасим, підсудок 43
Сусло Теодор 36
Сухопара, архіваріус 16
Сущенко Іван, житель чорнуський 211

Танський Василь, полковник переяславський 38, 175, 196, 197, 202
Таран Іван, житель середняківський 147
Тарасій Вербицький, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 282
Тарловський Лазар 196
Телюк Іван, житель чорнуський 230, 232, 236
Тепка *див.* Телюк
Терещенко Леонтій 116
Тимофієв Яків 252
Тимофієвич Корній 108, 110, 112
Товій (Товія) Петрашко, ієромонах 145, 247
Толетович, міщанин київський 25
Трифон, чернець Михайлівського Золотоверхого монастиря 151
Троцький Максим 163
Трубецький Іван 250

Труш Григорій 277

Туранський (Турянський) Олексій Михайлович 169, 199

Ушаков 250

Федір 64, 192, 225, 259

Федір Вишневський, священник Київської Подільської церкви
Воскресіння Христового 239

Федір, зять Крищини 152

Федоренко-Гончаренко Василь 171

Федоренко-Гончаренко Микола 171

Федоров Олександр, козелецький городничий 287

Федорович Пилип 125, 130

Федорович Сергій 179

Феодор Тиша, намісник Софійського монастиря 22

Феодосій, козак 103

Феодосій Софонович, ігумен Михайлівського Золотоверхого мо-
настиря 35, 81, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 107, 111

Філарет, ігумен Михайлівського Золотоверхого монастиря 5

Філофей Кизаревич, ігумен Михайлівського Золотоверхого
монастиря 8 (Дод. 1), 67, 69

Хабенський Богущ Дмитрович, князь 33, 13

Хай Михайло, житель хрулівський 130

Ханенко М. Г., скарбник 13

Хейло Леонтій (Леско), житель чорнуський 162, 180, 186, 187

Хейло Ярема, син Хейла Леонтія 180

Хенцинський Павло 175

Хмелевич 93

Хмельницький Богдан, гетьман 14, 22, 23, 37, 38, 77-79, 81, 82

Хмельницький Павло, київський полковник 22

Хмельницький Юрій, гетьман 14, 24, 90-92

Хмілевський Гаврило 272, 281, 284

Хованський Петро Іванович, воєвода київський 143

Ходкевич Григорій Олександрович, воєвода київський 36, 7, 8

Хомич Семен 139

Хуврич Іван, житель слобідський 151
Хуврич Стефан, житель слобідський 151

Челищев Іван 253

Чемериська Фенна 210

Черевчій Василь Йосипович, київський бурмістр 33, 44, 47

Черевчій Васько, міщанин київський 34

Черевчій Єсько, міщанин київський 34

Черевчій Іван Радкович 70

Черевчій Федір, міщанин київський 34

Чернишов 250

Чехович В.П., професор Київської духовної академії 17

Чумаченко Юрій (Юовко), житель чорнуський 152

Шаргородський Іван 171

Шафіров Петро 215

Швець Тимко, житель сухоносівський 217

Шевченко Олексій 263

Шереметев Василь Борисович, білоозерський воєвода 36, 105

Шимченко Юрій (Юоско) 134

Шостачка (Лук'янов) Афанасій, син Шостачки Парасковії Іванівни
24, 192, 193

Шостачка (Лук'янова) Парасковія Іванівна, жителька чорнуська 24,
192, 193

**Щасний Харлинський Микола 1 (Дод. 1), 17, 17 (Дод. 1), 18, 46, 48, 50,
51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59**

Щербаненко Іван 38

Щербацький Тимофій 254–257, 265

Щербина Федір 245

Щочка Григорій 271

Юзефович Лаврін 70

Юрченко Микита 134

Яким Федорович, священник сухоносівський 165, 204

Якинф 145

Яків 261
Яковенко Сидір 245
Яковлев Роман 245
Яковович Лаврентій 231
Ян III Собеський, король 119
Янджул Іван 188
Яндзоровський Феофан 145
Янковський Леонтій 237
Янковський Мартиніан 150
Яремович Яків 134
Ярмущенко Левко 216
Ясенко Іван 270
Яценко Андрій 235, 237

Aksak Jan *див.* Аксак Ян Мартинович
Bobrowicz Theophil 89
Bruchnewsky Piotr 67
Charłysky Mikołaj *див.* Щасний Харлинський Микола
Czerevczei *див.* Черевчій Василь Йосипович
Dorohoyskie Monwid *див.* Монтвид Дорогостайський
Druizly Jerzy Horślu 45
Golshansky *див.* Гольшанський Януш Юрійович
Hankiewicz Stephan 111
Hmelnicky Bohdan *див.* Хмельницький Богдан
Hodorski 45
Hrynkiewicz Siemion *див.* Гринькович Семен
Josiph *див.* Мирівський Йоасаф
Jan III *див.* Ян III Собеський
Jendziło Jan 52
Kadzidłows Alb. 72, 74
Kizarewicz Thilothej *див.* Кизаревич Філофей
Kmit Filon Semenowicz *див.* Кміт Філон Семенович
Kmitycz Semen Aleksanrowicz *див.* Кмітич Семен Олександрович
Kononowicz Horbackij *див.* Кононович-Горбацький Йосиф

Kopiński *див.* Копинський
Koszyrski Andzzej *див.* Кошерський
Lezeńsky Stanisław 73, 75
Meleszkowicz Semen *див.* Мелешкович Семен
Michał *див.* Корибут-Вишневецький Михайло
Michał Kontantinowicz *див.* Михайл Костянтиневич
Mienkowski 61
Niemyrycz Andrzej *див.* Немирович Андрій Якубович
Ossoliński Jerzy 73, 75
Ossolinski 45
Ostroskie Konstantin *див.* Острозький Костянтин-Василь
Piasoczyński Lawryn *див.* Песочинський Лаврін
Pilchowskj Andrzej 66
Pozniak Iewisym *див.* Позняк Юхим
Prusinowski Adam 45
Różnowski Jurij *див.* Половець-Рожиновський
Rylski Woyciech *див.* Рильський Войтех
Rzeysky Thomasz 69
Sigismundus *див.* Сигізмунд
Sokołowsky Jan *див.* Соколовський Ян
Sołtan Dawid *див.* Солтан Давид
Somkiewicz Bohdan *див.* Сомкович Богдан
Stephanus *див.* Баторій Стефан
Strukcas Dworanin 53
Tovstonovski Stephan *див.* Товстоновський Стефан
Wigura Stanisław 65
Władysław IV (Vladislaus) *див.* Владислав III Ваза
Włostowska Katarzyna *див.* Сомкович-Влостовська Катерина
Wołowski Joannes 107
Woronecky Mikołaj 52, 53
Zachariasz 61
Zakrzewski Jacob 41, 44

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Аксаківські (Оксаківські) ґрунти 155, 157

Баришівка, м. Баришівського р-ну Київської обл. 21 (Дод. 1), 83, 122, 129

Баришівський млин 21 (Дод. 1)

Батурин, м. Бахмацького р-ну Чернігівської обл. 23 (Дод. 1), 109, 113,
121, 123, 131, 133, 140, 141, 154

Безрадицькі ґрунти 256

Безсальські ґрунти 268

Березівка, маєтність 111

Березова Рудка, с. Пирятинського р-ну Полтавської обл. 263

Біла Церква, м. Білоцерківського р-ну Київської обл. 25 (Дод. 1), 55, 156

Білогородка (Białogrodka), м-ко, тепер с. Києво-Святошинського
р-ну Київської обл. 3, 10 (Дод. 1), 26

Блиставиця (Блистовета), с. Бородянського р-ну Київської обл. 37,
87-89, 93-96, 160

Бобриця, р., ліва притока Дніпра 24 (Дод. 1), 75

Бобровицька волость 21

Богуслав, м. Богуславського р-ну Київської обл. 81

Бодаква, р., ліва притока Сули 222, 273

Бодаква, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 39, 123, 183, 215, 234,
245, 276-278

Бодакв'янська долина 137

Бодакв'янська земля 137

Боденьки, с. Вишгородського р-ну Київської обл. 37, 27 (Дод. 1), 135,
139, 169, 170, 177, 215

Боденьківська гребля 26 (Дод. 1), 135

Боденьківський млин 115, 135, 139, 174

Боденьківські ґрунти 169, 174

Боденьківські маєтності 174

Бойківський хутір 207

Бойківські ґрунти 188
Болдаївка, *див.* Боярка
Бородянка, м. Бородянського р-ну Київської обл. 86, 92, 102
Борщагівка (Борщовка) 29, 37, 19, 23, 74, 111
Борщагівські (Борщовські) ґрунти 9, 63, 145
Борщагівські маєтності 11 (Дод. 1), 15 (Дод. 1)
Боярка, м. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 254

Варва, м-ко, тепер смт Варвинського р-ну Чернігівської обл. 188
Варовичі, колишне с. Поліського р-ну, тепер с. Васильківського р-ну Київської обл. 5
Варшава, м., Польща 10 (Дод. 1), 20, 24, 61, 68, 72–75, 107, 111, 119
Васильків, м., тепер райцентр Васильківського р-ну Київської обл. 236
Васильківські ґрунти 254, 255
Введенські (Уведенські) ниви, місцевість м. Києва 33, 44, 47
Ведкалівка *див.* Ветхалівка
Верхнє місто, місцевість м. Києва 72, 107
Ветхалівка (Ведкалівка), хутір, тепер с. Гадяцького р-ну Полтавської обл. 39, 136, 138, 166, 183, 234
Ветхалівська долина 136
Ветхалівський ліс 138
Ветхалівські ґрунти 138
Ветхалівські маєтності 200
Ветянська гребля 35, 39, 45, 141
Вигурівські ґрунти 199, 239
Вигурівщина (Викгуривщина, Выгуровщина, Wigurovshchyna), м-ко, с., місцевість Києва 29, 36, 37, 20, 20 (Дод. 1), 24, 25, 78, 79, 106, 131–133, 148, 161, 167, 168, 215, 239, 256, 265
Видра, р., права притока Десни 115, 135, 139, 169, 174
Видрицька гребля 139
Видрицький млин 26 (Дод. 1)
Видриця *див.* Видра
Вільно, м., Польща 1, 13, 14, 69, 76
Віта (Ветиця, Wetyca), маєтність 35, 40, 45
Віта *див.* Віта-Поштова

Віта-Поштова (Вета), с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл.
35, 35, 40, 42, 43, 49, 75, 111, 141

Віта, р., права притока Дніпра 35, 29, 30, 31, 35, 84, 141

Вовча гора *див.* Поліське

Вовчі лози 62

Вовчогорське поле 39, 213

Войниловщина 39, 208

Волевачі, хутір 202, 283

Вступне (Уступне), оз. 39, 208

Гетьманщина, держава 8

Гданськ, м., Польща 3

Глеваські ґрунти 56, 60, 62, 247, 254

Глеваські землі 16, 37

Глеваха (Велика Глеваха, Гливака, Hławacha) с., тепер смт
Васильківського р-ну Київської обл. 29, 37, 15, 16, 20, 29, 30, 31,
32, 34, 42, 62, 74, 75, 77, 111, 131, 142, 247

Глеваха Мала *див.* Малютянка

Глухів, м. Глухівського р-ну Сумської обл. 29, 157, 167, 168, 169, 177,
184, 199, 200, 201, 207, 213, 226, 227, 233, 236, 253

Глушець (Глуша), оз., Чернігівська обл. 22, 23,

Гнилуша, р., оз. на ж/м Райдужному м. Києва 148

Гнилецькі землі 22, 23

Голубевичі (Голубиевичі, Голубовичі), с. Народницького р-ну
Житомирської обл. 11, 12, 20

Горобіївська (Оробіївська) гребля 171, 172, 200, 212, 217, 218, 219, 220,
221, 223, 226

Горобіївський млин 200, 212, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 226

Городище, м-ко, тепер с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 259

Городове поле 75

Грицаївський город 262

Данилівка, с. Васильківського р-ну Київської обл. 37, 24 (Дод. 1), 140,
143, 149, 155, 157

Данилівські ґрунти 255

Дащенки, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл. 171

Двір питний, місцевість м. Києва 34

Деньги (Денки), с. 119

Десна, р., ліва притока Дніпра 139, 215

Дівич-гора (Лиса гора), місцевість м. Києва 35, 14, 21, 23, 65, 73, 269

Дніпро (Dniepr), р. 21, 33, 34, 20, 41, 70, 105, 106, 132

Дубина, с. Тетіївського р-ну Київської обл. 247

Євминський ліс 129

Житомир, м., тепер обл. центр Житомирської обл. 3 (Дод. 1), 22, 35

Забір'я, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 155, 157

Загальці, с. Бородянського р-ну Київської обл. 86, 92

Зазим'є, с. Броварського р-ну Київської обл. 265

Засторожиче, острів 52, 55, 67

Золоткаєвська (Zołokrajewska) земля 11, 12, 20

Золотарева гребля 38, 109, 113, 121

Золотоніський повіт 10

Ірпінь, р., притока Дніпра 26

Кадянівський млин 235, 236

Кадянівщина (Кадянувщина) 211, 236

Калинівські землі 22

Калинівщина 23

Калний Луг 22, 23

Карповичі (Karpowicze), с. Мозирського повіту 27

Київ (Kijow), м. 15, 20, 32, 33, 34, 35, 36, 1 (Дод. 1), 2 (Дод. 1), 2-9 (Дод. 1),
4, 6-11, 11-13 (Дод. 1), 15-19, 15-22 (Дод. 1), 21, 25-34, 36-44, 46,
50, 51, 54, 55, 60, 62-65, 67, 70, 71, 77, 82, 84, 85, 89, 90, 93, 94-99,
104-106, 117, 120, 132, 143, 144, 145, 153, 161, 178, 181, 182, 185,
189, 190, 234, 239, 252, 255, 256, 257, 265, 266, 274, 282

Києво-Поділ, історична місцевість м. Києва 37

Київська губернія 9, 10

Київський повіт 10, 15, 16

Київщина 32

Кізілівський (Козлувський) маєток 163

Княжицький млин 24 (Дод. 1)

Княжичі, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 37, 24 (Дод. 1),
25 (Дод. 1), 157

Княжолуцький маєток 223

Козарівське, оз. 22

Козелець, м., тепер смт Козелецького р-ну Чернігівської обл. 115,
135, 196, 197, 283

Козелецький повіт 10

Козелецькі млини 285–287

Козлувський *див.* Кізілівський

Коновалове (Коновали), с. Гадяцького р-ну Полтавської обл. 136,
138, 147

Копятин, оз. біля с. Боденьки Вишгородського р-ну Київської обл. 215

Кораблище (Korabliszcza), острів, місцевість біля смт Козин
Обухівського р-ну Київської обл. 32, 33, 13, 20, 256

Корніївка, с. Баришівського р-ну Київської обл. 236

Краків, м., Польща 2

Красна, р., права притока Дніпра 85

Красносілля (Красносільє), с. Хойникського р-ну Гомельської обл.
Республіки Білорусь 1 (Дод. 1), 52, 53, 86, 92

Красносільські ґрунти 17 (Дод. 1), 54, 55

Красносільські землі 52, 53, 57, 59

Крехаїв, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл. 37, 27 (Дод. 1), 154,
170, 177, 189, 190, 209, 215, 251

Кривопустовщина, ліс 137

Крилів, с. Дубенського р-ну Рівненської обл. 16

Крюківщина (Кривкувщина), с. Києво-Святошинського р-ну
Київської обл. 37, 24 (Дод. 1), 111, 140, 143, 149

Кудрявець, поле 33, 1, 9, 20, 44, 75

Кулішевський пляц 19 (Дод. 1)

Курінська гребля 280, 281

Ленковські ґрунти 132, 239

Ленковщина (Ленковський хутір, Ленковський острів, Ризовщина,
Ризишин), місцевість біля Вигурівщини 36, 20 (Дод. 1), 105, 106,
132, 133, 142

Либідська земля 35, 2 (Дод. 1)

Либідський млин 7 (Дод. 1)

Либідський перевіз 25
Либідський хутір 7 (Дод. 1)
Лисковські ґрунти 17, 54
Лисковські землі 17 (Дод. 1), 51, 54, 55, 57, 59
Лисковці (Лисковщина, Łyskowszczyzna), с. Хойникського р-ну
Гомельської обл. Республіки Білорусь 36, 5, 6, 7, 8, 18, 20, 48, 50,
52, 53, 119
Лисковщина *див.* Лисковці
Литва 75
Лісники, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 23
Ліщинська волость 21
Лоев, м-ко, тепер смт Лоевського р-ну Гомельської обл. Республіки
Білорусь 16
Лохвиця, м., тепер райцентр Лохвицького р-ну Полтавської обл.
124, 125, 134, 136, 138, 144, 147, 166, 186, 187, 225, 245, 264, 268
Лубенський повіт 10
Лубни, м., тепер райцентр Лубенського р-ну Полтавської обл. 137,
207, 272, 280, 281
Львів, м. 23
Львівські ворота 33, 1
Люблін, м., Польща 45
Лядські ворота 44

Маківський яр 152
Мала Солтанівка, с. Васильківського р-ну Київської обл. 156, 158
Малий (Новий) Кормил, ліс 154, 170, 251
Малі Піски *див.* Піски
Малютинка *див.* Малютянка
Малютинські ґрунти 254
Малютянка (Глеваха Мала), с. Києво-Святошинського р-ну
Київської обл. 9 (Дод. 1), 16 (Дод. 1), 42, 74, 77, 131
Марковщина 271, 272
Масани (Мосань), с. Хойникського р-ну Гомельської обл.
Республіки Білорусь 6, 86, 92
Михайлівсько-Борщагівські ґрунти 37
Михайлівщина (Михайловщина), острів 37, 24, 25, 41, 75
Мозирський повіт, тепер Гомельська обл. Республіки Білорусь 27

Молочки, с. Хойникського р-ну Гомельської обл. Республіки
Білорусь 119
Москва, м., Росія 86, 118, 142, 242, 250

Немцевічовський (Nemsewiczowski) пляц 36, 97, 99
Нестеренкове поле 268
Ніжин, м., тепер райцентр Ніжинського р-ну Чернігівської обл. 139
Нова Гребля, с. 86, 92

Оболонь, місцевість м. Києва 35, 41, 98
Обрубний, острів 37, 10, 23
Овруч, м., тепер райцентр Овруцького р-ну Житомирської обл. 12,
14 (Дод. 1), 47, 48, 49, 57–59, 66
Оленівка, р., права притока Бобриці 75
Оржиця, р., права притока Сули 236
Орининська земля 2 (Дод. 1), 6 (Дод. 1), 7 (Дод. 1), 14, 21, 23, 65, 73, 269
Орининські ґрунти 35, 14, 21, 65, 269
Остапівка, хутір, с. Лубенського р-ну Полтавської обл. 188
Остер (Старий Остер), м. Козелецького р-ну Чернігівської обл. 39,
100, 101, 103, 108, 110, 112, 114, 116, 120, 131, 135, 146, 151, 153,
173, 175, 176, 178, 179, 181, 182, 194, 195, 196, 197, 198, 202, 208,
214, 237, 238, 244, 246, 248, 253, 258, 260, 261, 262, 267, 270, 275,
279, 282–287
Остер, р., ліва притока Десни 38, 39, 100, 101, 109, 112–114, 116, 121,
181, 194, 195, 198, 213, 215, 238, 249, 270
Остерська слобода 38, 233, 238, 248, 260, 261
Остерський млин 30, 38, 39, 100, 101, 109, 112–116, 121, 131, 146, 153,
173, 179, 181, 182, 194, 195, 198, 200, 253
Остерський повіт 10
Остерські маєтності 200
Остриця (Осетриця), оз. 1 (Дод. 1), 46, 50
Острог, м. Рівненської обл. 56

Пакульська волость 21
Перепеличевські ниви 264
Переяслав, м., тепер райцентр Переяславського р-ну Київської обл.
87, 88, 131

Переяславська гребля 38, 122
Переяславський млин 38, 83, 131
Переяславський повіт 10
Петриків (Петрикове), оз. 37, 10, 24, 25
Пирятин, м., тепер райцентр Пирятинського р-ну Полтавської обл.
204, 235
Пирятинський повіт 10
Піски-Удайські, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 172, 200, 215
Піски, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 39, 136, 245
Плоське (Плаское), оз. 37, 10
Пляц (Мисаїла), місцевість м. Києва 35
Погонне (Погони, Погунное, Рохонна), с. Хойникського р-ну,
Гомельської обл. Республіки Білорусь 36, 5, 6, 20, 119
Подворне (Надворне), оз. 36, 1 (Дод. 1), 8, 46, 50
Поділ, місцевість м. Києва 11, 13, 34, 36, 18 (Дод. 1), 19 (Дод. 1), 22 (Дод. 1),
90, 97, 98, 99, 117, 185
Подільський пляц 34
Покровські ворота 34
Поліське (Вовча гора), с. Козелецького р-ну Чернігівської обл. 103,
108, 110, 248, 258, 283
Полісся 53, 86
Половиця, р. м. Києва 41
Полтавщина 32
Польща 16, 1 (Дод. 1), 4, 5, 5 (Дод. 1), 6, 8, 11, 17 (Дод. 1), 20, 25 (Дод. 1),
48, 50–55, 57, 67, 86, 87, 94, 102, 119
Попівка (Попувці), с. Миргородського р-ну Полтавської обл. 38, 122
Попогорська волость 21
Прилуки, м. Прилуцького р-ну Чернігівської обл. 159
Прип'ять, р., права притока Дніпра 5, 51, 54, 86
Пробитий вал, місцевість м. Києва 33, 1, 9, 44, 75
Пустовщина, с. 4

Радунка (Radunka), р., озеро м. Києва 148
Ромни, м. Роменського р-ну Сумської обл. 212, 216, 221, 273, 276–278
Росія 9, 16
Рославицькі ґрунти 247
Рудка, с. Полтавської обл. Лохвицького р-ну 290

Рудьки (Рудаки), колишне с. Чорнобильського р-ну, тепер Іванківського р-ну Київської обл. 5 (Дод. 1), 28, 119
Русанів, с. Броварського р-ну Київської обл. 182

Санкт-Петербург, м., Росія 14, 15, 215, 240, 241, 252
Сверщовські ґрунти 35, 98
Селивоновщина (Silawonczyna), с. біля Товстого лісу 4, 20
Селичівка, р., ліва притока Дніпра 38, 83
Селичівка, с. Баришівського р-ну Київської обл. 83, 157, 167
Сенча, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 126, 127, 128, 130
Сенчанський повіт 126, 127, 128
Слобідка, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 243
Слобідська гребля 38, 39, 109, 112–114, 116, 121, 156, 163, 173, 176, 178, 179, 181, 194, 195, 198, 200, 244, 253
Слюзовщина, ґрунт 243
Смоленськ, м., Росія 80
Соколинівське поле 264
Соколівщина 271, 272
Спащина (Спащизна), острів 27
Спащина (Spasczyzne), ґрунт 27, 28
Старий (Великий) Кормил, ліс 189, 190
Старогородська слобода, місцевість м. Остра 38, 151, 202, 214, 275, 282, 284, 286
Стародубщина 21
Степний гай 236
Стугна, р., права притока Дніпра 156, 158
Сула, р., ліва притока Дніпра 39, 125, 126, 130, 215
Сулівський млин 39
Сумщина 32
Сухоносівка, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 228, 236, 243

Телешницькі ґрунти 35, 98
Теремище, історична місцевість м. Києва 20
Тисяцькі джерела 37
Товстий ліс, колишне с. Чорнобильського р-ну, тепер Іванківського р-ну Київської обл. 3, 4, 11, 20, 28

Трипілля, с. Обухівського р-ну Київської обл. 38, 82, 85, 91
Троєщина, с., тепер ж/м м. Києва 148, 167, 256
Троєщинські ґрунти 199
Трубіж, р., ліва притока Дніпра 38, 122
Тужир, острів 52
Тужирські ґрунти 17

Удай, р., права притока Сули 150, 171, 172, 212, 215, 217, 218, 219, 220,
221, 223, 226, 280, 281
Узліжжя (Узлуже), острів 52, 55, 67
Україна 8
Упирі, хутір, с., Остерського р-ну Чернігівської обл. 224, 262, 267,
285, 286
Уступне *див.* Вступне

Фастів, м. Фастівського р-ну Київської обл. 149
Федаківський млин 38, 82, 85, 91
Флорівський млин 123

Харківці, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 271, 272
Хейлівський хутір (Хейловщина), с. Чорнухинського р-ну
Полтавської обл. 162, 180, 186, 187, 207, 230, 232, 271, 272
Хейлівські (Хейловські) ґрунти 216
Ходосівка, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл. 23
Хорошки, с. Лубенського р-ну Полтавської обл. 259
Хоружівка, с. Недригайлівського р-ну Сумської обл. 123
Хрещатик, місцевість м. Києва 47
Хрулі, с. Лохвицького р-ну Полтавської обл. 39, 124, 127, 128, 130,
144, 183, 215, 234
Хрулівська гребля 123–130
Хрулівський млин 124–126, 130
Хрулівські маєтності 200

Чернігів, м., обл. центр Чернігівської обл. 269
Чернігівщина 32
Чернин, с. Таращанського р-ну Київської обл. 22

Чигирин, м., тепер райцентр Чигиринського р-ну Черкаської обл.
78, 90–92

Човнова р., права притока Сули 203, 204, 205, 207, 231, 235, 236

Чорний ліс, біля м. Лохвиці 186, 187

Чорнобиль, м., колишнє Чорнобильського р-ну, тепер
Іванківського р-ну Київської обл. 20

Чорнухи, м. Чорнухинського р-ну Полтавської обл. 24, 150, 152, 162,
163, 164, 165, 180, 186, 187, 191, 192, 193, 201, 203, 205, 206, 207,
210, 211, 217, 218, 219, 220, 229, 230, 231, 232, 235, 237, 263

Чортове Беремище 142

Чортория, р., рукав Дніпра 37

Чумгак, р., ліва притока Дніпра 160

Шепотин, міст 273

Шидлівська гребля 270, 274

Щербанювщина, ліс 24, 192, 193, 230

Юрівка (Юровка, Jurowka), с. Києво-Святошинського р-ну
Київської обл. 37, 20, 23, 29, 30, 32, 35, 38, 74, 77, 84, 111, 131

Юрівські (Jurewski) ґрунти 14 (Дод. 1)

Юрівські землі 20, 22, 37, 63, 75, 84

Юрівські маєтності 29, 30, 31, 33, 36

Ярмошковщина 271, 272

Ясногірське, оз. 22

Яструбський ґрунт 206

Яструбщина, долина 191

Яцьки, с. Васильківського р-ну Київської обл. 102

Białogrodka *див.* Білогородка

Dniepr *див.* Дніпро

Нієwacha *див.* Глеваха

Нієwasky grunt *див.* Глевацький ґрунт

Hołubiewiczzy *див.* Голубієвичі

Jurewski grunty *див.* Юрівські ґрунти

Jurowka *див.* Юрівка
Karpowicze *див.* Карповичі
Kijow *див.* Київ
Korabliszcza *див.* Кораблище
Łyskowszczyżnę *див.* Лисковщина
Mozyrsky prowincie *див.* Мозирський повіт
Nemcewiczowski plac *див.* Немцевічовський пляц
Pohonną *див.* Погонне
Silawonczyna *див.* Селивоновщина
Spasczyżne *див.* Спащина
Tołsty lesi *див.* Товстий ліс
Uwedenskye *див.* Введенські
Weta (Wetyca) *див.* Віта
Wigurowshchyna *див.* Вигурівщина
Zołokrajewska *див.* Золоткаєвська земля

ПОКАЖЧИК ІНСТИТУЦІЙ

Баришівська ратуша 83

Білоцерківський полк 149, 156, 158

Богословський дівочий монастир 14, 20

Братський монастир 14, 20

Брацлавське воєводство 23

Варвинський уряд 188

Велика канцелярія (Канцелярія Великого князівства Литовського) 76

Видубицький монастир 14, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Віддаточна комісія 283

Військо Запорозьке 31, 77, 78, 79, 81, 82, 85, 90, 91, 92, 121, 123, 124, 129, 131, 133, 140, 141, 154, 155, 156, 157, 159, 160, 167, 168, 170, 172, 173, 177, 183, 184, 200, 222, 226, 227, 233, 252

Військове міністерство 15, 16

Вознесенський Переяславський монастир 102

Волинське воєводство 23

Всенародна бібліотека України *див.* Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Генеральна військова канцелярія 20, 29, 233, 253

Генеральний військовий суд 16, 20, 153, 168, 169, 174, 199, 251

Городищенська сотня 243

Городищенський уряд 259

Густинський монастир 14

Державний архів Київської області 9

Духовний митрополичий суд 145, 167

Жаботинський Онупріївський монастир 25 (Дод. 1), 155, 157, 158

Житомирський замок 3 (Дод. 1)

Йорданський дівочий монастир 20

Києво-Печерська лавра 11, 14, 20, 21, 254, 255, 256, 257, 266

Києво-Печерський Вознесенський дівочий монастир 154, 169, 174

Києво-Печерський монастир 254, 255, 256, 266

Києво-Софійський кафедральний монастир 14, 20, 26, 63, 247, 265

Києво-Софійський кафедральний собор 145, 167, 239, 247, 265

Київська губернська канцелярія 252

Київська духовна академія 7, 8, 12, 14, 16–18, 28, 29, 31

Київська духовна консисторія 10, 12, 239

Київська митрополія 13

Київська полкова канцелярія 16

Київська полкова лічильна комісія 274

Київська ратуша 34, 35, 38, 41, 44, 63, 70, 84, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99,
104, 105, 106, 117, 120, 132, 148, 174, 181, 185, 190, 213, 234

Київська сотня 161

Київська цивільна палата 282, 287

Київське воєводство 23, 33, 1 (Дод. 1), 2 (Дод. 1), 4 (Дод. 1), 7, 9, 25, 26, 27,
28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 40, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 57, 58,
59, 60, 62, 64, 65, 67, 71, 143, 144, 176, 178, 179, 181, 213

Київське казначейство 13

Київське намісництво 9, 10, 11, 21

Київський губернський архів 9, 15

Київський замок 16, 17, 18, 19, 48

Київський земський суд 25, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 62, 65,
67, 71

Київський магістрат 11, 13, 38, 41, 44, 63, 70, 84, 93, 94, 95, 96, 97, 98,
99, 104, 105, 106, 117, 120, 132, 148, 174, 181, 185, 190, 213, 234

Київський міський суд 35

Київський полк 38, 78, 112, 114, 115, 116, 129, 173, 195, 244, 246, 266,
274, 283

Київський уряд 23

Кирилівський монастир 13, 14, 20

Кіш Запорозької Січі 21

Козелецька ратуша 196, 197
Козелецька сотня 266
Козелецький суд 169, 185
Козелецький уряд 196, 197
Корона Польська (Корона Королівства Польського) 1, 2, 3, 5, 13, 14,
20, 23, 24, 39, 61, 68, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 107, 111, 119
Красногірська пустинь *див.* Троїцький Красногірський Чорнуський
монастир

Лохвицька протопопія 268
Лохвицька сотня 264
Лохвицький магістрат 125, 134, 136, 138, 147
Лохвицький уряд 245, 264
Лубенська сотня 163
Лубенський земський суд 272
Лубенський магістрат 171
Лубенський полк 137, 163, 165, 212, 216, 218, 219, 220, 221, 223, 227,
243, 276
Лубенський полковий суд 163
Лубенський уряд 165
Люблінський трибунал 35, 45

Малоросійська колегія 16, 240, 241
Межигірський монастир *див.* Преображенський Межигірський
монастир
Микільський монастир *див.* Пустинний Микільський монастир
Михайлівська церква м. Києва 32, 68
Міністерство внутрішніх справ 15
Міністерство фінансів 12, 15
Могильовська міська дума 19

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського 7, 9, 11, 12,
17, 18, 19, 25, 31
Ніжинська сотня 189, 190
Ніжинський магістрат 139, 189
Ніжинський полк 174, 189, 190
Ніжинський уряд 189
Новгород-Сіверське намісництво 11, 21

Овруцький замок 66
Онуфрїївський (Липянський) скит *див.* Жаботинський
Онуфрїївський монастир
Остерська ратуша 30, 100, 101, 103, 108, 110, 112, 135, 151, 175, 179,
194, 224, 238, 258
Остерська сотня 112, 114, 253, 260, 261
Остерський земський суд 275, 286
Остерський уряд 151, 224, 238, 248, 249, 258, 260, 261, 270, 279

Переяславський магістрат 87, 88
Переяславський полк 16, 112, 122, 196, 197, 202
Петербурзька Археографічна комісія 7, 17, 18, 19
Петропавлівський монастир 14, 18, 20
Пирятинська сотня 171
Пирятинський уряд 171
Преображенська церква м. Пирятина 236
Преображенський Межигірський монастир 14, 20, 21, 22, 251
Пустинний Микільський монастир 14, 20, 19, 63, 84, 145, 239

Роменський земський суд 273, 276
Роменський магістрат 212, 276, 278
Російська національна бібліотека 18, 19

Санкт-Петербурзький філіал Інституту російської історії
Російської Академії наук 15
Святіший Синод 239
Сенат 240, 241, 252
Сенчанська сотня 273
Сенчанський магістрат 125, 126, 127, 128, 130
Сенчанський уряд 126, 127, 128

Троїцький Больничний монастир 148, 167, 199, 257
Троїцький Красногірський Чорнуський монастир 24, 150, 159, 163,
164, 165, 172, 184, 186, 187, 191, 192, 193, 200, 201, 203, 206, 207,
210, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 226, 228, 229, 230, 231,
232, 235, 236, 237, 243, 248, 249, 259, 264, 271, 272, 280, 281

Університет св. Володимира 8, 12

Флорівський дівочий монастир 14, 20, 34, 35, 169, 174, 177

Церква Воскресіння Христово м. Києва 239

Церква Покрови с. Постав-Муки 243

Церква св. Трійці м. Остра 246

Церква Успіння Богородиці м. Пириятина 280, 281

Церковно-археологічний музей при Київській духовній академії 12

Чернігівська казенна палата 19

Чернігівське губернське правління 19

Чернігівське намісництво 11, 21, 222

Чернігівський полковий суд 269

Чорнуська протопопія 165

Чорнуська ратуша 203, 217, 218, 220, 235

Чорнуська сотня 152, 163, 164

Чорнуський магістрат 150, 152, 203

Чорнуський полк 163

Чорнуський уряд 150, 152, 163, 164, 165, 180, 186, 187, 191, 193, 205,
206, 210, 211, 212, 218, 220, 229, 230, 231, 231, 237

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ЛІТЕРАТУРИ ТА НАЗВ УСТАНОВ

- АЗР, т. 1... – Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 1. Санкт-Петербург, 1846. 688 с.
- АЗР, т. 2... – Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 2. Санкт-Петербург, 1848. 657 с.
- АЗР, т. 5... – Акты, относящиеся к истории Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 5. Санкт-Петербург, 1853. 674 с.
- АЮЗР, т. 1... – Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. Т. 1. Санкт-Петербург. 1863. 301 с.
- Доба гетьмана Івана Мазепи... – Доба гетьмана Івана Мазепи в документах / упоряд. С.О. Павленко. Київ, 2007. 1144 с.
- Документальна спадщина Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві XVI–XVIII ст. з фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : зб. документів / авт.-уклад.: Ю.А. Мицик, С.В. Сохань, Т.В. Міцан [та ін.]. Київ, 2011. 559 с. : 31 іл.
- Документи Богдана Хмельницького... – Документи Богдана Хмельницького. 1648–1657 рр. Київ, 1961. 740 с.
- Каталог... – Каталог колекції документів Київської Археографічної комісії. 1369–1899 / упоряд.: Я.Р. Дашкевич, Л.А. Проценко, З.С. Хомутецька. Київ, 1971. 184 с.

- КЕВ, № 13... – Киевские епархиальные ведомости. № 13. Киев, 1861. С. 394–402.
- КЕВ, № 14... – Киевские епархиальные ведомости. № 14. Киев, 1861. С. 426–434.
- Курдюмов... – Курдюмов М. Г. Описание актов, хранящихся в архиве императорской Археографической комиссии: 1. Акты, поступившие из Киевской казенной палаты // Летопись занятий императорской Археографической комиссии за 1904 год. Вып. 1. Санкт-Петербург, 1907. XXII+98 с.
- Мицик, Гетьман Іван Скоропадський. № 4 ... – Мицик Ю.А. Гетьман Іван Скоропадський – покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // Сіверянський літопис. Чернігів, 2000. № 4. С. 50–64.
- Мицик, Гетьман Іван Скоропадський. № 5 ... – Мицик Ю.А. Гетьман Іван Скоропадський – покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // Сіверянський літопис. Чернігів, 2000. № 5. С. 65–81.
- Мицик, Документи... – Мицик Ю.А. Документи Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря // Сіверянський літопис. Чернігів, 2000. № 6. С. 39–48.
- Мицик, 3 документів... – Мицик Ю.А. 3 документів до історії Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві XVII–XVIII ст. // Сіверянський літопис. Чернігів, 2007. № 5. С. 28–43.
- Мицик, Маєтності в Острі. № 3... – Мицик Ю.А. 3 документації Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря XVII–XVIII ст. (маєтності в Острі) // Сіверянський літопис. Чернігів, 2008. № 3. С. 52–67.
- Мицик, Маєтності в Острі. № 5... – Мицик Ю.А. 3 документації Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря XVII–XVIII ст. (маєтності в Острі) // Сіверянський літопис. Чернігів, 2008. № 5. С. 29–51.
- Мицик, Нові документи... – Мицик Ю.А. Нові документи та матеріали періоду гетьманування І. Мазепи та П. Орлика // Гетьман Іван Мазепа: постать, оточення, епоха. Київ, 2008. С. 372–375.

- Мицик, Св. Костянтин Острозький... – Мицик Ю.А. Св. Костянтин Острозький як покровитель Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря у Києві // Наукові записки. Історичні науки / Національний університет «Острозька академія». Вип. 13. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Князь Василь-Костянтин Острозький в історії України та Європи». Острог, 15–17 жовтня 2008 року. Острог, 2008. С. 26–43.
- Мицик, Універсали... – Мицик Ю.А. Універсали гетьмана Івана Мазепи Свято-Михайлівському Золотоверхому монастиреві у Києві // Сіверянський літопис. Чернігів, 2002. № 2. С. 18–31.
- Памятники... – Памятники, изданные Временной комиссией для разбора древних актов, высочайше учрежденной при Киевском военном, Подольском и Волынском генерал-губернаторе. Т. 4. Киев, 1859. 457 с.
- Петров... – Петров Н.И. Описание рукописей Церковно-археологического музея при Киевской духовной академии. Киев, 1874–1879. Вып. 1–3. С. 160–206, 581–622.
- ПЗАК, вып. 2... – Протоколы заседаний Археографической комиссии. Вып. 2. 1841–1849. Санкт-Петербург, 1886. 446 с.
- Сохань, Актові документи... – Сохань С.В. Актові документи Київського Золотоверхого Михайлівського монастиря на Бодаківські, Хрулівські і Ведкалівські землі: публікації джерел // Рукописна та книжкова спадщина України. Київ, 2007. Вип. 11. С. 265–275.
- Універсали Богдана Хмельницького... – Універсали Богдана Хмельницького. 1648–1657. Київ, 1998. 417 с.
- Універсали Івана Мазепи... – Універсали Івана Мазепи. 1687–1709. Київ, Львів, 2006. 780 с.
- Універсали українських гетьманів... – Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича. 1657–1687. Київ, Львів, 2004. 1085 с.
- Оп. 1786 р... – «Опись имеющимся при КиевоЗолотоверхо-Михайловском монастыре Высочайшим грамотам, королевским привилегием, гетманским универсалам и другим крепостем

и документам на владение оними маестностями и угодии, учинена 1786 года июня» (ІР НБУВ. Ф. II. № 7003. 34 арк.).

Оп. 1837 р... - «Опись старинным документам на бывшие монастырские имена, хранившимся до сего в Киевской казенной палате, а ныне переданьям, по Высочайшему повелению, для хранения же в библиотеку Киевской духовной Академии, составлена в 1837 году» (ІР НБУВ. Ф. 160. № 2996. Арк. 49-151).

ДАКО - Державний архів Київської області.

ІР НБУВ - Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

КДА - Київська духовна академія.

ЦАМ КДА - Церковно-археологічний музей при Київській духовній академії

ЦДІАК України - Центральний державний історичний архів України в м. Києві.

АНОТАЦІЯ

Даним виданням розпочато серію каталогів, що мають на меті залучення до широкого наукового та громадського загалу актових документів з історії власницьких прав на землеволодіння київських монастирів, зокрема Михайлівського Золотоверхого, Братського, Видубицького, Кирилівського, Межигірського, Пустинного Микільського, Богословського дівочого, Йорданського дівочого, Флорівського дівочого, Софійського, Петропавлівського, та Києво-Печерської лаври з унікальної колекції Київської казенної палати, яка зберігається у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Здійснене джерелознавче та археографічне дослідження зумовлене посиленням суспільного інтересу до різних історико-культурних аспектів функціонування Церкви на українських теренах. Свого часу – наприкінці ХІХ – на початку ХХ століть – були складені описи окремих частин цієї колекції, побіжно згадувалася історія її створення, публікувалися певні документи, втім увесь архів Київської казенної палати всебічно не вивчався.

У першому випуску видання представлений комплекс актових документів ХVІ–ХVІІІ століть Михайлівського Золотоверхого монастиря, до якого ввійшли 314 археографічних описань. Це – оригінали та копії королівських привілеїв, царських грамот, універсалів гетьманів, судових позовів, купчих та замісних записів, духівниць тощо. В Передмові проаналізовано історію, склад та традиції наукового описування документів колекції Київської казенної палати, надано характеристику джерельної бази дослідження – архівних фондів Інституту рукопису НБУВ, визначено основні видові та типологічні особливості даних актових документів, обґрунтовано схему описових статей Каталогу. Власне Каталог, побудований за хронологічним принципом, репрезентує документальну спадщину київського Михайлівського Золотоверхого монастиря за ustalеною в археографії структурою: дата; місце написання; заголовок; мова; кількість аркушів; характеристика сторінки; оригінал чи копія; матеріал письма; тип письма; художнє оформлення; стан збереження; анотація; підписи; печатки; написи; описи; шифр; старі шифри; література; архівні джерела. У Додатках містяться каталог документів Михайлівського Золотоверхого монастиря з колекції Київської казенної палати, відсутніх у фондах ІР НБУВ і реконструйованих за описами 1786 та 1837 років, та фотокопія рукопису «Опись краткая именованый монастыря Золотоверхого Михайловского Киевского...». Науково-довідковий апарат складається з іменного та географічного покажчиків, покажчика інституцій, списку скорочень літератури й архівних джерел.

SUMMARY

This publication starts a series of catalogues. The catalogues are to present documentary acts concerning the history of property rights for land ownership of Kyiv monasteries, including Mykhaylivskiy, Zolotoverkhyi, Bratskiy, Vydubyt-skiy, Kyrylyvskiy, Mezhyhyrskiy, Pustynnyi Mykyl'skiy, Bohoslovskiy nunnery, Yordanskyy nunnery, Florivskiy, Sofiiskiy, Petropavlivskiy, and Kyiv Pecherska Lavra from the unique collection of Kyiv government chamber, which is preserved at the funds of the Institute of Manuscript at V.I. Vernadskiy National Library of Ukraine. The conducted source study and archaeographical research was caused by amplified interest towards various historical and cultural aspects of the Church's functioning on Ukrainian territory. At a certain time – at the end of the 19th and the start of the 20th centuries – descriptions of separate parts of this collection were completed with some history mentioned in passing. Some documents were published however the entire archive of Kyiv government chamber has never been studied.

The first issue of the publication a collection of documentary acts from the 16th–18th centuries time frame from the Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery, which includes 314 archaeographical descriptions. The documents are originals and copies of royal privileges, royal charters, Hetman decrees, court lawsuits, merchant and replacement records, wills, etc. The foreword analyses the history, structure, and traditional of scientific description of the documents from the collection of Kyiv government chamber. There is also the characteristic of the source based of the research – the archival funds at the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskiy National Library of Ukraine, analysis of basic typological peculiarities of the given documentary acts, justification of the descriptive scheme of the articles within the Catalogue. The Catalogue is constructed according the chronological principles and represents the document legacy of Kyiv Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery using the established structure in archaeography: date; place of the writing process; title; language; quantity of sheets; characteristic of the page; statement whether the document is an original or a copy; material of the writing; type of writing; artistic design; degree of physical preservation; annotation; signature; stamps; inscriptions; descriptions; cipher; old ciphers; literature; archive sources. The appendix contains the catalogue of documents of Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery from the collection of Kyiv government chamber, which are absent at the Institute of Manuscript of V.I. Vernadskiy National Library of Ukraine and reconstructed based on descriptions from 1786 and 1837, as well as the photocopy of "Brief inventory of Kyiv Mykhailivskiy Zolotoverkhyi monastery's estates..." manuscript. The scientific and referential apparatus consists of title and geographical indicators, indicator of institutions, lists of abbreviations of used literature and archival sources.

The publication is aimed at historians, lawyers, culturologists, as well as a wide circle of any person interested in the history of Ukraine.

Наукове видання

Світлана Валентинівна Сохань

**Колекція Київської казенної палати
з фондів Інституту рукопису
Національної бібліотеки України
імені В.І. Вернадського**

Виш. 1

**Акти і документи
Михайлівського Золотоверхого монастиря
(1522–1785)**

Археографічне дослідження
Науковий каталог

Редактори

Н.М. Зубкова, Я.В. Кучмій, О.С. Боляк

Комп'ютерна верстка, оригінал-макет, дизайн обкладинки
О.С. Боляк

Науково-довідковий апарат

С.В. Сохань, І.В. Клименко

Для художнього оформлення обкладинки використано
документ із фондів Інституту рукопису НБУВ
(ІР НБУВ, ф. 420, № 73, арк. 6 зв.)

Підписано до друку 26.12.2019. Формат 70x100/16. Папір офс. № 1
Ум. друк. арк. 30,9. Наклад 200 прим. Зам. № 47

Друкарня Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
03039, Київ-39, просп. Голосіївський, 3